

TALOUSARVIO 2022 JA TALOUSSUUNNITELMA 2023 - 2024

Kaupunginhallitus 29.11.2021 § 350
Kaupunginvaltuusto 7.12.2021 § 114

Sisällysluettelo

1	TALO USSUUNNITELMAN PERIAATTEET JA TEHTÄVÄ	6
2	TALO USSUUNNITTELUN YLEISPERUSTELUT JA KEHITYSNÄKYMÄT	6
2.1	Yleinen taloudellinen kehitys	6
2.2	Varkauden kaupunkistrategia	8
2.2.1	Viestintä ja markkinointi	8
2.3	Varkauden kaupungin organisaatiokaavio	10
2.4	Varkauden kaupungin talous	11
2.5	Väestö, työllisyys ja asuminen	14
2.5.1	Väestön kehitys	14
2.5.2	Työllisyys ja työpaikat	16
2.5.3	Viennin kehittyminen	19
2.5.4	Asuminen ja asuntotuotannon kehittäminen	20
2.6	Talousarviovuoden 2022 ja taloussuunnitteluvuosien 2023–2024 kehittämishankkeet, elinkeinotoiminnan ja kuntien yhteistoiminnan kehittäminen	20
2.6.1	Osallistuva budjetointi	22
2.7	Taloussuunnittelussa huomioitavat lainsäädäntömuutokset	23
3	TALOUSARVIO 2022 JA TALOUSSUUNNITELMA 2023–2024	27
3.1	Taloussuunnittelun lähtökohdat ja muutokset	27
3.2	Henkilöstö ja henkilöstösuunnitelma	29
4	TALOUSARVION SITOVUUS JA MUUT MÄÄRÄYKSET	31
4.1	Talousarvion täytäntöönpano-ohjeet ja käyttösuunnitelma	31
4.1.1	Täytäntöönpano-ohjeet	31
4.1.2	Käyttösuunnitelma	31
4.2	Talousarvion sitovuus	32
4.2.1	Käyttötalous	32
4.2.2	Tuloslaskelma	32
4.2.3	Rahoituslaskelma	32
4.2.4	Investoinnit	32
4.2.5	Ottolainaus	32
4.2.6	Antolainaus ja takaukset	32
4.2.7	Lautakunnat	32
4.2.8	Talousarviomuutokset	33
4.2.9	Hankinnat	33
4.3	Sisäinen valvonta, tarkastus ja riskien hallinta	33
4.3.1	Sisäinen valvonta	33
4.3.2	Sisäinen tarkastus	34
4.3.3	Riskien hallinta	34
5	KONSERNIOHJAUS	35
5.1	Konserniohjauksen periaatteet	35
5.2	Varkauden kaupungin tytäryhtiöt	36
6	KÄYTTÖTALOUS / LAUTAKUNTIEN TALOUSARVIOT	36

Sisällysluettelo

6.1	YLEISHALLINTO.....	36
6.1.1	KESKUSVAALILAUTAKUNTA	37
6.1.2	KAUPUNGINVALTUUSTO	37
6.1.3	TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	38
6.1.4	KAUPUNGINHALLITUS	39
6.1.4.1	Elinvoiman edistäminen	42
6.2	KONSERNIPALVELUT	45
6.2.1	Talouspalvelut	48
6.2.2	Henkilöstöpalvelut	49
6.2.3	Työllisyysyksikkö.....	50
6.2.4	Hallintopalvelut.....	51
6.2.5	Tietohallintopalvelut	52
6.2.6	Tukipalvelut	52
6.3	PERUSTURVALAUTAKUNTA.....	54
6.3.1	Perhe- ja sosiaalipalvelut	58
6.3.2	Terveyspalvelut	61
6.3.3	Lääketieteelliset palvelut.....	64
6.3.4	Hoito- ja hoivapalvelut.....	66
6.3.5	Hallinto- ja tukipalvelut	70
6.3.6	Perusturva Joroinen	71
6.3.7	Perhe- ja sosiaalipalvelut Joroinen	73
6.3.8	Terveyspalvelut Joroinen	75
6.3.9	Hoito- ja hoivapalvelut Joroinen.....	78
6.3.10	Lääketieteelliset palvelut Joroinen	80
6.4	HYVINVOINNIN- JA KASVATUKSEN TOIMIALA	82
6.4.1	Hallinto, hyvinvointi ja osallisuus.....	84
6.4.2	Kasvun ja oppimisen lautakunta	85
6.4.2.1	Perusopetus	86
6.4.2.2	Varhaiskasvatus.....	87
6.4.3	Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta.....	89
6.4.3.1	Hyvinvointipalvelut	90
6.4.3.2	Kirjastopalvelut	90
6.4.3.3	Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut	91
6.4.3.4	Liikuntapalvelut	93
6.4.3.5	Museopalvelut	94
6.4.3.6	Nuorisopalvelut	96
6.4.4	Soisalo-opisto.....	97
6.5	TEKNINEN TOIMI	98
6.5.1	Strateginen ohjaus	100
6.5.2	Suunnittelu	101
6.5.3	Toteuttaminen	101
6.5.4	Rakentamisen ohjaus	103
6.5.5	Tukipalveluyksikkö	103
6.5.6	Pysäköinninvalvonta	105
7	TULOSLASKELMA	105
7.1	Toimintatuotot.....	105

Sisällysluettelo

7.2	Toimintakulut	106
7.3	Toimintakate	106
7.4	Rahoitus	106
7.4.1	Verotulot.....	106
7.4.2	Valtionosuudet	109
7.4.3	Korkotuotot ja – kulut	111
7.4.4	Muut rahoitustuotot ja – kulut.....	111
7.5	Vuosikate.....	111
7.6	Poistot ja arvonalentumiset	111
7.7	Tilikauden tulos / ali-/ylijäämä	111
7.8	Tuloslaskelma	113
7.9	Toimialoittain TP 2020, TAM 2021, TPE 2021, TAE2022 ja TS 2023 - 2024	114
7.10	Toimintatuotot ja – kulut toimialoittain	116
7.11	Toimintatuotot ja – kulut kululajeittain	117
7.12	Palvelujen ostot (ulkoiset) ja henkilöstökulut toimialoittain	118
7.13	Toimintakate toimialoittain ja tuloslaskelman kokonaistulot tulolajeittain.....	119
8	INVESTOINNIT	120
	YHTEENVETO INVESTOINNEISTA TASERYHMITÄIN.....	120
9	RAHOITUSLASKELMA.....	125
10	KONSERNIYHTIÖT / TYTÄRYHTIÖT	129
10.1	Wartalo Kodit Oy	129
10.2	Varkauden Aluelämpö Oy	131
10.3	Navitas Kehitys Oy	134
10.4	Keski-Savon Teollisuuskylä Oy.....	135
10.5	Varkauden Taitotalo Oy.....	137
10.6	Keski-Savon Vesi Oy.....	138
10.7	Kiinteistö Oy Kongressi- ja kulttuurikeskus	140
11	LIITTEET	142
	LIITE 1 Koko kaupungin toimintaan liittyviä riskejä ja niiden hallintakeinoja sekä toimialakohtaiset riskit ja hallintakeinot.....	142
	LIITE 2 HENKILÖSTÖSUUNNITELMA.....	144
	KONSERNIPALVELUT	144
	Työllisyysyksikkö	144
	Tietohallintopalvelut.....	144
	Muut palvelut konsernipalvelut (hallinto-, talous- ja henkilöstöpalvelut)	145
	PERUSTURVALAUTAKUNTA.....	146
	HYVINVOINNIN- JA KASVATUKSEN TOIMIALA	147
	Hallinto, hyvinvointi ja osallisuus	148
	Perusopetus	149

Sisällysluettelo

Varhaiskasvatus	150
Hyvinvointipalvelut.....	151
Kirjastopalvelut	152
Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut.....	153
Liikuntapalvelut.....	154
Työkyvyn ja työssä jaksamisen ylläpitäminen yhteistyössä henkilöstön kanssa	154
Museopalvelut	155
Suurten hankkeiden toteutuminen ja niiden eteneminen. Rekrytoinnin haasteet.	155
Nuorisopalvelut.....	156
Soisalo-opisto	157
TEKNINEN TOIMI	158
Strateginen ohjaus, suunnittelu ja toteuttaminen	158
Rakentamisen ohjaus.....	159
Tukipalveluyksikkö	160
Ruokapalvelut.....	160
Puhtauspalvelut.....	161
Kiinteistöpalvelut	162
Tukipalveluiden hallinto	163
Pysäköinninvalvonta.....	164
LIITE 3 INVESTOINTIHANKKEET VUONNA 2022	166
LIITE 4 SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET	184

1 TALOUSSUUNNITELMAN PERIAATTEET JA TEHTÄVÄ

Kaupunginvaltuuston on kuntalain luvun 13 § 110 mukaan hyväksyttävä seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Taloussuunnittelussa toiminnalla ja taloudella on kiinteä yhteys. Talousarviossa ja – suunnitelmassa tulee osoittaa riittävät resurssit asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osoittaa, miten toiminta ja investoinnit rahoitetaan sekä talouden tasapaino turvataan.

Talousarvion ja – suunnitelman päätehtävät:

- asettaa palvelutoimintaa ja investointihankkeita koskevat tavoitteet
- budjetoida tuottoja ja kuluja koskevat arviot eri toiminnoille/tehtäville ja hankkeille
- osoittaa miten varsinainen toiminta ja investoinnit rahoitetaan

Taloussuunnitelmaan / -arvioon kuuluu käyttötalous-, tuloslaskelma-, rahoitus- ja investointiosa. Samaa rakennetta noudatetaan taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteutumisvertailussa.

2 TALOUSSUUNNITTELUN YLEISPERUSTELUT JA KEHITYSNÄKYMÄT

2.1 Yleinen taloudellinen kehitys

Kansantalous on toipunut nopeasti koronaepidemiasta ja bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan tänä vuonna 3,3 % ja ensi vuonna 2,9 %. Talouden elpymiseen on vaikuttanut yksityisen kulutuksen ja kysynnän kasvu ja ostovoiman lisääntyminen sekä investointien kasvu. Maailman kaupan kasvu ja elvytystoimenpiteet ovat lisänneet vientikysyntää. Vaikka epidemiatilanne heikentyisi loppuvuoden aikana, sen ei oleteta hidastavan talouden toipumista. Talouden elpymisen ennakoitaan jatkuvan vielä ensi vuoden aikana.

Kuntien saamat koronaepidemiaturvet ja – avustukset vaikuttivat merkittävästi kuntien vuoden 2020 talouden toteutumaan. Vuonna 2021 maksettavat tuet ja avustukset ovat huomattavasti pienemmät. Valtion talousarvioehdotus 2022 rakentuu oletukselle, että koronaturvet päättyvät pääasiassa vuoden 2021 aikana. Tosin pieni osa vuoden 2021 tuista tulee maksatukseen kunnille vasta vuoden 2022 alussa.

Palkkakehityksen suuruus on vielä erittäin epävarmaa vuonna 2022. Kuntien ansiotasoindeksiennuste vuodelle 2021 on 2,6 % ja vuoden 2022 ennuste on 3,0 %.

Työllisten määrän arvioidaan kasvavan ensi vuonna 1,5 % ja työttömyysasteen olevan 6,8 %, kun se tänä vuonna on 7,8 %. Työllisyysaste (15–64 v.) arvioidaan olevan 73,6 % (v. 2021 72,4).

Lähivuosina julkisen talouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino pienenee. Julkinen talous pysyy kuitenkin tuntuvasti alijäämäisenä ja velkasuhde jatkaa kasvuaan.

Kuntatalous

Kuntaliiton pääekonomistin Minna Punakallion mukaan kuntatalouteen ennustetaan hyvin tiukkoja aikoja jo ensi vuodeksi.

Kuntien tulevien talousarvioiden pohjalle tehdyt suunnitelmat ovat lähteneet siitä, että koronaepidemia laantuu ja jatkossa ei tarvittaisi enää tiukkoja rajoitustoimia. Mikäli jatkossa joudutaan asettamaan uusia rajoituksia, niin taloudessa kysyntä hiljenee ja aiheuttaa epävarmuutta.

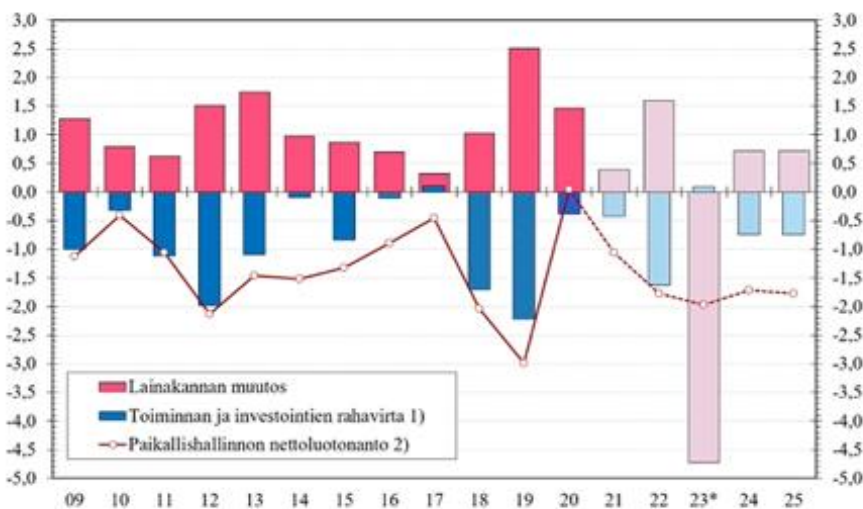
Kuntatalouteen kohdistuu leikkauksia vuodelle 2022, mm. Kiky-leikkaus, joka jää pysyväksi ensi vuodesta alkaen. Ensi vuoden aikana kuntien tulot vähenevät (-6,2 %) ja menot kasvavat (3,0 %) väistämättä.

Kunnat joutuvat laatimaan ensi vuoden talousarviotaan ja vuosien 2023–2024 taloussuunnitelmiaan erittäin hankalassa tilanteessa. Kuntatalouteen liittyviä epävarmuus- ja muutostekijöitä on useita, mm. 1.1.2023 aloitettavien hyvinvointialueiden vaikutus kuntatalouteen on tämän hetkisten laskemien mukaan arvioitu, mutta lopulliset laskelmat tehdään vasta vuonna 2023.

Valtiovarainministeriön syksyn kuntatalousohjelman mukaan vuonna 2022 kuntien toimintakate kasvaa 1,93 mrd.€, mutta verotulot kasvavat vain 0,19 mrd.€ ja valtionosuudet 0,61 mrd.€. Vuosikate heikkenee 1,13 mrd.€, myös tilikauden tulos heikkenee 1,24 mrd.€.

Kunnat joutuvat sopeuttamaan talouttaan ja toimintaansa alati muuttuvaan toimintaympäristöön. Kunnille asetetut uudet tehtävät, mm. oppivelvollisuuden jatkaminen 18 ikävuoteen syksystä 2021 alkaen ja hoitajamitoituksen nostaminen lisäävät kuntatalouden menoja vuoteen 2024 mennessä arviolta noin 790 M€. Kuntien lainanotto lisääntyy ensi vuonna 1,59 mrd.€.

Alla olevassa kaaviossa esitetään kuntien toiminnan ja investointien rahavirta, nettoluotonanto sekä lainakan- nan muutos vuosina 2009–2025 VM:n 27.9.2021 painelaskelman mukaisesti. Vuoden 2023 luvuissa on huomioitu sote-uudistuksen vaikutus.

Lähde: Tilastokeskus vuodet 2009–2020 ja valtiovarainministeriö 2021–2025 arviot 27.9.2021

Kaavion selitykset.

- 1) Toiminnan ja investointien negatiivinen rahavirta ilmaisee, että menoja katetaan kassavaroja vähentämällä tai lainanotolla. Positiivinen rahavirta ilmaisee, kuinka paljon varoja jää antolainaukseen, lainojen lyhennykseen ja kassan vahvistamiseen.
- 2) Nettoluotonanto kansantalouden tilipidon mukaan on paikallishallinnon kokonaistulojen ja – menojen erotus.

Seuraavassa taulukossa kuntatalouden keskeiset tunnusluvut vuosilta 2020–2025.

Tunnusluvut	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BKT, määrän muutos %	-2,9	3,3	2,9	1,4	1,1	1,0
Palkkasumman muutos %	-0,4	4,5	4,5	3,1	2,9	2,9
Ansiotasoindeksin muutos %	1,9	2,3	3,0	2,5	2,6	2,7
Työttömyysaste, %	7,7	7,8	6,8	6,4	6,3	6,2
Kuluttajahintojen muutos, %	0,3	1,8	1,6	1,7	1,8	1,9
Valtionosuusindeksin muutos, %	1,1	2,7	2,5	2,3	2,4	2,5
Kuntien ansiotasoindeksin muutos, %	2,1	2,6	3,0	2,5	2,6	2,7
Kuntien toimintamenojen muutos, %	1,9	4,5	3,0	-54,6	1,7	1,8
- palkat	11,0	3,3	4,2	-49,9	2,2	2,4
- ostot (materiaalit ja palvelut)	2,2	9,9	2,1	-66,1	1,2	0,8
Verotulot, muutos %	4,0	5,8	0,8	-46,8	-4,4	2,3
Valtionosuudet, muutos %	27,3	-9,2	6,1	-70,0	3,6	3,0

Lähde: Kuntaliitto, kuntatalous

2.2 Varkauden kaupunkistrategia

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kokouksissaan 18.12.2017/18.6.2018 vuoteen 2040 ulottuvan kaupunkistrategian: Asukkaiden Warkaus. Nykyinen strategia löytyy kaupungin nettisivuilta osoitteesta: <https://www.varkaus.fi/varkauden-kaupunki/kaupunkistrategiat/strategiatyo>

1.8.2021 aloittanut kaupunginvaltuusto on aloittanut strategian päivityksen syksyn 2021 aikana. Strategiatyö on jaettu kahteen osa-alueeseen siten, että ensin määritellään talouden tavoitteet vuoden 2022–2025 osalta. Toisessa vaiheessa määritellään toiminnan tavoitteet. Päivitetty kaupunkistrategia on määrä olla kaupunginvaltuuston käsiteltävänä touko-kesäkuussa 2022.

VARKAUDEN KAUPUNKISTRATEGIA 2018–2040:
ASUKKAIDEN WARKAUS

WARKAUS
Varkauden kaupunki

Kansalaistoimintaohjelma

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 10.12.2018 kuntalain 22 § mukaisen kaupunkilaisten osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuuksien kansalaistoiminnan ohjelman "Asukkaiden Warkaus". Vuonna 2019 "Asukkaiden Warkaus" kansalaistoiminnanohjelmaa jalkautettiin yhteistyössä kaupungin toimialojen ja kolmannen sektorin kanssa. Ohjelman mukaista osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuuksien läpinäkyväksi tekevää toimintaa edelleen jatketaan ja kehitetään vuonna 2022 osana päivitettävän kaupunkistrategian toimeenpanoa.

2.2.1 Viestintä ja markkinointi

Viestinnän ja markkinoinnin tavoitteet

Kaupungin viestinnän ja markkinoinnin tavoitteena on tuottaa ajantasaista ja oikea-aikaista tietoa kaupungin toiminnasta ja tavoitteista. Lisäksi viestinnän keinoin lisätään kaupungin tunnettuutta. Varkauden kaupungin maine syntyy loppukädessä siitä, mitä se todellisuudessa on ja mitä siellä tehdään, mutta hyväkään tekeminen ei välity ilman viestintää. Viestintä on toiminnan keskiössä: se on johtamisen elementti ja kaikkien työ- ja palveluprosessien osa

Kaupunki viestii lukuisille sidosryhmille

- nykyiset asukkaat, järjestöt, yhteisöt ja yritykset
- uudet asukkaat: potentiaaliset tulomuuttajat ja paluumuuttajat

- vapaa-ajan asukkaat
- uudet yritykset ja investoijat
- lapset ja nuoret
- uudet opiskelijat
- matkailijat ja tapahtumakävijät
- kaupunkiorganisaation henkilöstö ja päättäjät
- yhteistyökumppanit ja sidosryhmät: valtionhallinnon avainpäättäjät, muut kunnat, kansainväliset ystävyyskunnat, järjestöt, tiedotusvälineet

Palveluiden tuottaminen on Varkauden kaupunginkin toiminnan ydintä. Hyvä viestintä antaa meille työrauhan muihin tehtäviin ja siksi meidän kannattaa panostaa siihen. Hyvä palvelumme ansaitsee tulla esille ja näkyviin, "varjoista valoihin". Aktiivisella, monikanavaisella, ymmärrettävällä ja oikea-aikaisella palveluviestinnällä voimme vaikuttaa päivittäin myönteiseen ja aktiiviseen kaupunkikuvaan eli maineeseen.

Hyvä viestintä luo edellytyksiä myös kaupunkilaisten ja asiakkaiden osallistumiselle ja vaikuttamiselle. Sen kautta voimme kehittää ja arvioida palveluita yhteistyössä kuntalaisten kanssa. Hyvällä palveluviestinnällä rakennamme myös mielikuvaa siitä, millaista on työskennellä Varkauden kaupungilla. Myönteisen työnantaja-maineen avulla voimme vaikuttaa työntekijöiden saatavuuteen, joka on tulevaisuudessa suomalaisen työelämän kriittinen menestystekijä.

Viestimällä asioista jo niiden valmisteluvaiheessa kasvatamme luottamusta, sitoutamme kuntalaisia päätöksiin, kasvatamme ymmärrystä yhteisistä tavoitteista ja talouden reunaehdoista ja annamme kuntalaisille mahdollisuuden vaikuttaa.

Varkauden maineen ja brändin rakentaminen lähtee liikkeelle hyvästä kaupunkiorganisaation, kaupunkikonsernin ja kaupunkiyhteisön sisäisestä tiedon kulusta. Hyvin hoidettu sisäinen viestintä luo pohjan myös ulkoiselle viestinnälle ja organisaation kaikelle toiminnalle.

Viestinnällä luodaan yhteisöllisyyttä ja elinvoimaa. Yhteistyössä koko kaupunkiyhteisön kanssa vahvistetaan mielikuvia Varkaudesta viihtyisänä kaupunkina Saimaan rannalla. Tehokkainta viestintää on tyytyväisten kuntalaisten, yritysten ja vieraiden käymä keskustelu omalle lähipiirilleen. Matkailumarkkinoinnissa hyödynnetään Saimaa-brändiä ja Varkauden teollista kulttuuriperintöä.

Viestinnän ja markkinoinnin käytännön toteutus

Elinvoimajaosto linjaa kaupunkikonsernin viestinnän tavoitteita kaupunkistrategian tavoitteiden suunnassa, seuraa ja arvioi niiden toteutumista ja antaa palautetta toimivalle johdolle. Johtoryhmä johtaa viestintää koko kaupungin tasolla, konkretisoi siihen liittyviä operatiivisia tavoitteita ja arvioi niiden toteutumista sovittujen indikaattoreiden mukaisesti säännöllisesti. Toimialajohtajat ja palvelualuepäälliköt sparraavat omia esihenkilöalaisiaan viestinnässä ja markkinoinnissa ja omalla esimerkillään korostavat viestinnän merkitystä.

Esihenkilöt ovat viestinnän avainhenkilöitä, joiden toiminnassa korostuvat kasvokkain viestintä, läsnäolo ja vuorovaikutus. Heillä on merkittävä rooli luottamuksen, motivaation, sitoutumisen, luovuuden ja omaa organisaatiota koskevien mielikuvien syntyemisessä. He toimivat työnantajan edustajina ja siten rakentavat ja välittävät työnantajakuvaa henkilöstölleen. Toimiessaan ruohonjuuritasolla palvelutuotannon arjessa esihenkilöt luovat mielikuvaa Varkauden kaupungista myös asiakkaille ja kuntalaisille.

Viestintäverkko on rakennettu työntekijöistä, jotka hoitavat viestinnän valittuihin kanaviin. He toimivat esihenkilöiden "viestintäassistentteina" eli mm. yhteyshenkilöinä markkinointi- ja viestintätiimin ja työyksikön välillä. Viestintäverkkolaiset on jaettu kolmeen ryhmään: päätösviestinnästä, palveluviestinnästä ja sosiaalisesta mediasta vastaavat viestintäverkkolaiset. Esihenkilöiden vastuulla on varmistaa resurssit ja asettaa tavoitteet viestintäverkkolaisille sekä arvioida niiden toteutumista osana suorituksen johtamista.

Konsernipalveluissa toimiva markkinointi- ja viestintätiimi toimii sisäisenä asiantuntijakumppanina eli se suunnittelee ja toteuttaa markkinointiin ja viestintään sekä matkailuun liittyviä kokonaisuuksia, kampanjoita ja toimenpiteitä yhdessä toimialojen ja sidosryhmien kanssa.

Kuntalaisilla on erilaiset valmiudet ja mahdollisuudet seurata eri viestintävälineitä. Viestintämme tavoittaa parhaiten, kun käytämme useita eri välineitä ja kanavia samanaikaisesti. Valitsemme viestintäkanavat viisaasti sen mukaan, miten arvioimme viestin perillemenon olevan tehokkainta ja räätälöimme sanoman kohderyhmän

kannalta ymmärrettävästi. Käytössämme ovat sähköiset mediat eli verkkosivut, LED-taulut ja info-TV:t sekä sosiaalinen media mutta myös perinteiset tiedotusvälineet sekä vuorovaikutteiset kuntalaisia osallistavat kanavat (esim. kumppanuuspöydät ja asiakasraadit). Viestintä on kuitenkin myös ja ennen kaikkea hyviä kohtaamisia asiakaspalvelussa ja muissa vuorovaikutustilanteissa liveinä.

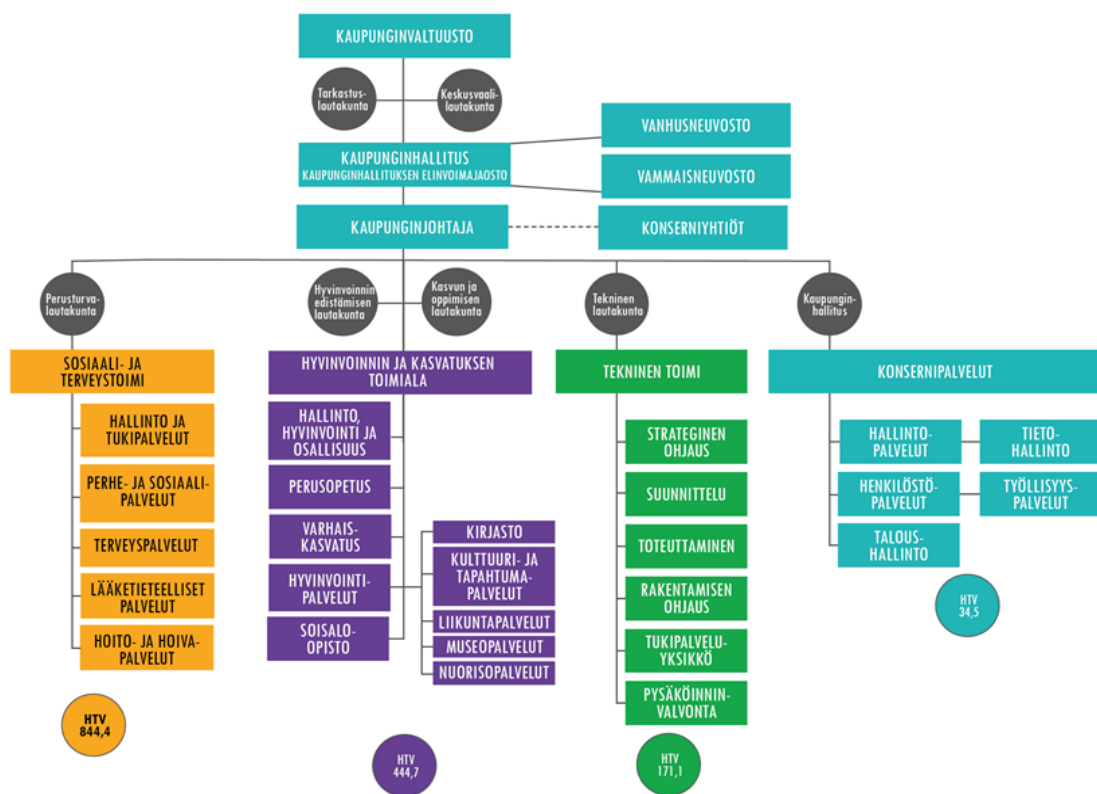
Varkauden markkinointi ja viestintä perustuu yhdessä eri toimijoiden kanssa rakennettuun vuosikelloon, joka kertoo viestinnän vastuutahoille, millä pääteemoilla olemme esillä vuoden kuluessa, säännöllisesti ja systemaattisesti. Kun viestintä on suunniteltua ja kaupunkistrategian ja organisaation tavoitteiden mukaista, se on tehokasta ja vaikuttavaa. Yhtenäisellä ja selkeällä viestillä vahvistamme Varkauden kaupungin yhteishenkeä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi!

2.3 Varkauden kaupungin organisaatiokaavio

Kaupunginvaltuusto on 22.3.2021 § 25 hyväksynyt organisaatiouudistuksen, jonka tavoitteena oli:

- viranhaltija- ja luottamushenkilöorganisaation uudistaminen,
- taloudellisuus ja kustannustehokkuus,
- elinvoiman sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen,
- omistaja/konserniohjauksen tehostaminen - asiakaslähtöisyyspalveluprosessien virtaviivaistaminen,
- digitaalisten palvelujen hyödyntäminen

Hallintosääntö päivitettiin vastaamaan uutta 1.8.2021 voimaan tulevaa organisaatiota kaupunginvaltuuston 31.5.2021 § 42 päätöksellä.

1.8.2021 toteutettiin sosiaali- ja terveystoimen sekä sivistys- ja liikuntatoimen organisaatiouudistukset. Sosiaali- ja terveystoimen organisaatiouudistuksessa huomioitiin maaliskuussa 2021 valmistuneen uuden sairaalan mahdollistamat prosessi uudistukset ja muut toiminnan kehittämismahdollisuudet kustannussäästöjen aikaan saamiseksi.

Vuoden 2022 aikana uudistetaan yleishallinnon organisaatio vastaamaan 1.1.2023 tilannetta. Hyvinvointialueen toiminnan käynnistyminen vaikuttaa merkittävästi kaupungin henkilöstömäärään ja toimintaan.

2.4 Varkauden kaupungin talous

Kaupungin talous on ollut heikkenevä jo vuodesta 2018 lähtien, koska tilikauden tulos (ilman varausten purkamista) on ollut negatiivinen, vaikka vuosikate onkin vielä ollut positiivinen. Vuoden 2018 tilikauden tulos ilman varausten purkamista oli alijäämäinen 3,7 M€.

Heikkenevässä taloudessa vuosikate ei riitä poistoihin ja kaupunki joutuu ottamaan lisää velkaa, realisoimaan pysyvien vastaavien hyödykkeitä tai pitkäaikaisia sijoituksia. Vuonna 2020 vuosikate kattoi poistot ja arvonalentumiset 93,9 %. Vuodesta 2018 lähtien on poistoihin sisältynyt noin 2,5 M€ vuosittain nykyisen sairaalarakennuksien arvojen alaskirjauksia, koska keväällä 2021 valmistunut uusi sairaala aloitti toimintansa ja nykyisen sairaalan toiminta loppui ja rakennukset purettiin.

Vuoden 2019 tilinpäätöksessä ensimmäistä kertaa kuvattu laskennallinen lainanhoitokate, joka kuvaa kaupungin kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia veloitteita oli tilinpäätöksessä heikko 0,9 %. Myös toinen tunnusluku, lainanhoitokate, joka kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun parani vuonna 2020 ollen 1,9, kun vuonna 2019 se oli 0,2. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos lainanhoitokate tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Tunnusluku 1,9 oli vielä viime vuoden vaihteessa tyydyttävällä tasolla.

Edellä kuvatut tunnusluvut kertovat kaupungin talouden olevan erittäin haasteellisessa tilanteessa, vaikka syksyllä 2019 kaupunginvaltuuston hyväksymä talouden tasapainotusohjelma toteutui vuonna 2020 hyvin.

Vuoden 2022 tasapainotusohjelman kokonaissäätötavoite on 2,739 M€ sisältäen vuosien 2020–2021 toimenpiteet. Uudet tasapainotamistoimenpiteet on huomioitu toimialojen vuoden 2022 talousarvioesityksissä. Ohjelman tavoitteet ovat erittäin haastavat ja niissä onnistuminen edellyttää saumatonta toimialarajat ylittävää yhteistyötä ja henkilöstön sitoutumista niiden saavuttamiseen.

Vuonna 2021 talouden tasapainotamisohjelma ei näillä näkymin toteudu kaikilta osin. Esimerkiksi yleishallinnolle asetetut hankintaosaamisen lisääminen ja osakkeiden myynti eivät toteudu.

Talouden tasapainotamisohjelma päivitetään yhtä aikaa strategian päivittämisen kanssa syksyn 2021 ja kevään 2022 aikana.

Vuoden 2021 kaupunginvaltuuston 7.12.2020 § 97 hyväksymä talousarvio oli alijäämäinen 1,2 M€ ja tilinpäätöksen arvioidaan toteutuvan alijäämäisenä noin 3,0–4,0 M€.

Tulevien vuosien investointitaso määrittäyty kunnan taloudellisen tilanteen mukaan. Kaupungin nykyinen taloudentila tulee huomioida päätettäessä taloussuunnittelukauden investointihankkeita. Päätöksenteossa tulee huomioida myös velkavastuiden (lainat ja vuokravastuut sekä takaukset) määrä ja kaupungin lainanhoitokyky. Lisäksi tulee huomioida talouden tunnuslukujen merkitys ja kaupungin talouden vaikutus kuntakonserniin. Yhden yksikön velkaantuneisuus vaikuttaa koko konsernin talouteen ja lainanhoitokykyyn. Kuntien taloutta tarkastellaan nimenomaan konsernin talouden tunnusluvuilla.

Vuoden 2020 kaupungin tilinpäätöksessä omavaraisuusasteen (50,0 %) ja suhteellisen velkaantuneisuuden (60,4 %) tunnusluvut olivat jo heikolla tasolla. Konsernin omavaraisuusaste oli 37,0 % ja suhteellinen velkaantuneisuus 86,8 %. Konsernin tunnusluvut ovat molemmat huomattavan heikolla tasolla.

Talouden tunnusluvut kuvaavat kaupungin ja konsernin talouden tilaa, ohjaavat johtamista ja ne tulee huomioida päätöksenteossa.

Tulevien vuosien investointihankkeiden päätökset ja niiden rahoitusratkaisut tulevat vaikuttamaan merkittävästi kaupungin talouteen ja tunnuslukuihin. Toiminta- ja vuosikatteen heikkeneminen ja poistojen kasvaminen uusien investointien myötä asettavat taloudelle erittäin merkittäviä lisähaasteita.

Taloussuunnittelukauden 2022 – 2024 investoinnit ovat yhteensä 31,5 M€. Suunniteltujen investointien rahoitukseen tarvitaan lainarahoitusta, ellei investointeja rahoiteta muilla rahoitusratkaisuilla kuten esimerkiksi kiinteistöleasingilla tai realisoida kaupungin omaisuutta. Vuoden 2024 vuoden lainanottoon vaikuttaa 10,0 M€:n bullet laina, joka joudutaan rahoittamaan uudella lainalla.

Myös kaupungin tyttärille myönnettävät antolainat vaikuttavat kaupungin lainamäärään ja velanhoitokykyyn.

Aalto Hyvinvointikeskus sekä muut viime vuosien mittavat investoinnit ovat oleellisesti vähentäneet kaupungin korjausvelkaa.

Vuoden 2022 talousarvion rahoituslaskelmassa on arvioitu pitkäaikaisten lainojen lisäykseksi 30,0 M€ ja lyhennyksiä on arvioitu olevan 7,7 M€. Vuoden 2022 aikana on varauduttu toteuttamaan suunnitelmallisesti lainasalkun uudistamista siten, että kuntatodistusohjelmilla otettua lyhytaikaista lainaa muutetaan pitkäaikaiseksi lainaksi 15 M€. Lainamäärän arvioidaan olevan vuoden 2022 lopussa 122,35 M€ / 6 196 €/asukas. Jotta velkarasitusta voidaan hillitä, investointeja on välttämätöntä priorisoida voimakkaasti taloussuunnittelukaudella 2022 – 2024.

Taseessa jäljellä olevat edellisten vuosien kumulatiivinen ylijäämä 22,1 M€ riittäisi kattamaan tulevien vuosien mahdolliset alijäämät vain muutaman vuoden osalta. Taseessa ei enää ole vapaaehtoisia varauksia tai rahastoja, joilla tilikauden alijäämäistä tulosta voitaisiin kattaa.

Hyvinvointialueet

Vuonna 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirtyvät Eduskunnan 23.6.2021 tekemän päätöksen mukaisesti hyvinvointialueille ja niitä vastaava rahoitus valtiolle. Toimeenpanolaki astui voimaan 1.7.2021 alkaen. Hyvinvointialueiden väliaikainen valmistelutoimielin johtaa hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon valmistelua ja käyttää sitä koskevaa päätösvaltaa sekä vastaa tehtäviinsä liittyvistä puhevallan käyttämisestä aluevaltuuston toimikauden alkuun asti. Ensimmäiset aluevaalit järjestetään 23.1.2022 ja aluevaltuustojen toimikausi käynnistyy 1.3.2022.

Sekä paikallishallinnon tulot että menot lähes puolittuvat uudistuksen seurauksena. Väestön ikääntyminen on lisännyt hoito- ja hoivapalvelujen tarvetta ja siten kuntatalouden menopaineita jo pitkään. Tämä paikallishallinnon menojen kasvupaine helpottuu sote-uudistuksen myötä. Paikallishallintoon luettavat tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin nuorien ikäluokkien palveluihin kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden palvelutarve laskee 2010-luvun syntyvyyden laskun vuoksi. Jotta palvelutarpeen pieneneminen toteutuisi menosäästönä, kunnassa on oltava valmiutta sopeuttaa palvelutuotantoon palvelutarpeen muuttuessa.

Sote-uudistuksen seurauksena paikallishallinnolta siirtyy noin 4,6 mrd.€ velkaa hyvinvointialueille vuonna 2023. Paikallishallinto jää painelaskelmassa alijäämäiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen, mutta alijäämä taasaantuu 0,4 % suhteessa BKT:hen vuosina 2024–2025.

Hyvinvointialueet on eriytetty julkisen talouden ennusteessa omaksi alasektorikseen paikallishallinnosta vuodesta 2023 alkaen. Hyvinvointialueisiin luetaan ennusteessa sote-uudistuksen yhteydessä perustettavien uusien hyvinvointialueiden toiminta, HUS-yhtymä sekä Helsingin kaupungin sote-tehtävät.

Hyvinvointialueet saavat rahoituksensa pääosin valtiolta. Valtionrahoitus kehittyi kahtena ensimmäisen toimintavuonna palvelutarpeen kasvulla lisättynä 0,2 % sekä maakuntien hintaindeksin ja tehtävämuutosten mukaan. Lisäksi hyvinvointialueet saavat jonkin verran maksutuottoja. Vuonna 2023 sektorin kokonaistulot ovat 26,4 mrd.€, josta 90 % tulee valtiolta. Hyvinvointialueiden menokehitys perustuu palvelutarpeen kasvuun sekä ennakoituun hintakehitykseen. Arvio investoinneista perustuu sairaanhoitopiirien talousarvioihin.

Pääosa hyvinvointialueiden menoista koostuu sosiaali- ja terveystalouden tuotantokustannuksista. Menoista 25,2 mrd.€ on henkilöstökuluja tai tavaroiden ja palveluiden ostomenoja. Hyvinvointialueille aiheutuu aluksi myös muutostalouksia toiminnan aloittamisesta ja järjestäytymisestä. Ennusteessa on oletettu, että ICT-muutostalouksista, hallinnollisista menoista sekä palkkojen yhdenmukaistamisesta aiheutuvat muutostaloukset toteutuvat sote-uudistusta koskevassa hallituksen esityksessä arvioidun mukaisina. Muutostalouksien mittaluokkaan liittyy epävarmuutta. Lähde: VM, Taloudellinen katsaus Kevät 2021

Pohjois-Savon Hyvinvointialue

Maakuntahallitus asetti 5.7.2021 VATE:n eli väliaikaisen valmistelutoimielimen organisoimaan 1.1.2023 aloitettavaa Pohjois-Savon hyvinvointialuetta.

VATE:n tehtäviä on mm. selvittää siirtyvään henkilöstöön liittyvät asiat, irtaimen ja kiinteän omaisuuden siirto, sopimuksien, oikeuksien ja velvollisuuksien selvittäminen ja siirto, toiminnan ja hallinnon järjestäminen sekä tilintarkastajan valinta, vuosien 2021 ja 2022 talousarvioista päättäminen ja osallistua ensimmäisien aluevaalien järjestämiseen.

Valtiovarainministeriö maksaa hyvinvointialueille valmistelurahoitusta. Pohjois-Savon hyvinvointialueen valti-onavustus on vuosina 2021–2022 yhteensä 888 910 €.

Pohjois-Savon maakuntahallitus asetti VATE:n eli väliaikaisen valmistelutoimielimen 5.7.2021. Varkauden kaupungin edustajina väliaikaisessa valmistelutoimielimessä ovat Reetta Kettunen (varalla Joonas Hänninen) ja Timo Tuunainen (varalla Anitta Korhonen, Joroinen).

Pohjois-Savon hyvinvointialueen ensimmäisen budjetin arvioidaan olevan noin 1,05 mrd.€ ja työntekijöitä yhteensä noin 12 000 henkilöä. Uudistuksen yhteydessä kuntayhtymät lakkautetaan, joka vaikuttaa kuntien konsernien rakenteisiin. Pohjois-Savossa vain KYS:n omaisuus ja velat siirtyvät hyvinvointialueelle.

Hyvinvointialueella ei ole lainanotto-oikeutta ja investoinneista sekä niiden rahoituksesta päättää ministeriö.

Hyvinvointialueen vaikutus 1.1.2023 alkaen kaupungin talouteen

Hyvinvointialueiden (sote-uudistuksen) toteutuminen 1.1.2023 helpottaa kaupungin talouden ennustettavuutta, mutta toisaalta taloudellinen liikkumavara kapenee merkittävästi. Toimintakatteen supistuminen tämän hetkisten painelaskelmien mukaan noin 44,0 M€:oon tuo haasteita talouteen kaikkien velkojen ja vuokravastuiden jäädessä kaupungin vastattavaksi.

Vuoden 2022 talousarvioesityksessä perusturvalautakunnan osuus toimintatuotoista oli 63 % ja kuluista 67 % sekä toimintakatteesta 69 %. Kaupungin verotuloista siirtyy hyvinvointialueelle noin 47 % ja valtionosuuksista noin 88 %. Pelastustoimen kustannukset vuositasolla ovat olleet noin 2,8 M€.

Valtiovarainministeriön kuntakohtainen painelaskelma ja sote-uudistuksen siirtolaskelma päivitetään seuraavan kerran keväällä 2022. Keväällä 2021 päivitettyissä laskelmissa on todettu virheitä ja laskelmat päivitettiin uudelleen marraskuun alkupuolella. Laskelmat ovat kuitenkin vain suuntaa antavia ja alustavia. Sote-uudistuksen lopullinen siirtolaskelma tehdään ja määritetään lopullisesti vuosien 2021–2022 tilinpäätöstietojen perusteella vuoden 2023 loppukesästä vuoden 2022 tilinpäätösten valmistuttua.

	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TPE2021	TS2022	TS2023 SOTEN JÄLKEEN	Muutos- %	TS2024
Uudet tasapainottamistoimenpiteet vuosina 2023-2024							500		500
Toimintakate, 1000 €	-124 213	-127 498	-131 154	-134 097	-136 114	-142 055	-43 889	-69,1	-43 916
Verotulot	78 325	78 953	80 821	83 465	85 128	84 122	45 110	-46,4	43 072
Valtionosuudet	48 228	49 528	58 635	55 464	55 671	59 058	6 952	-88,2	6 267
Rahoitustuotot - ja kulut	2 221	1 646	2 050	1 720	1 710	2 000	1 600	-20,0	1 300
Vuosikate	4 561	2 629	10 352	6 552	6 395	3 125	9 773	212,7	6 723
Poistot	-6 313	-6 683	-8 722	-6 669	-6 935	-6 737	-7 100	5,4	-7 250
Arvonalentumiset	-2 856	-2 311	-2 305	-2 400	-2 450	-100			
Satunnaiset tuotot ja kulut		196	-1 024	1 300					
Tilikauden tulos	-4 608	-6 169	-1 699	-1 217	-2 990	-3 712	2 673		-527
Rahastojen/varausten muutos	948	12 500							
Yli- ja alijäämä	-3 660	6 331	-1 699	-1 217	-2 990	-3 712	2 673		-527
SIIRTYMÄTASAUS							1 215		608
Tilikauden yli-/alijäämä							3 888		81
Kumulatiivinen yli- / alijään	17 468	23 799	22 100		19 110	15 398	19 286		19 367
SIIRTYMÄTASAUS	1 v/2023 1 214 704 €	2 v/2024 607 943 €	3 v/2025 87 218 €	4 v/2026 0 €	ja 5 v/2027 0 €				

Yllä olevan taulukon vuoden 2023 -2024 toimintakatteen tiedot ovat toimialojen arvioimia. Valtionosuudet ja verotulot on laskettu tämän hetkisten alustavien tietojen mukaisesti ja ne tulevat tarkentumaan seuraavan kerran vasta keväällä 2022.

Tulevaan alueelliseen muutokseen tulee valmistautua mahdollisimman hyvin ennakoimalla tulevia rakenteellisia muutoksia ja valmistautua oman organisaation rakenteiden ja toiminnan sopeuttamiseen muuttuneeseen yhteiskunnalliseen tilanteeseen.

2.5 Väestö, työllisyys ja asuminen

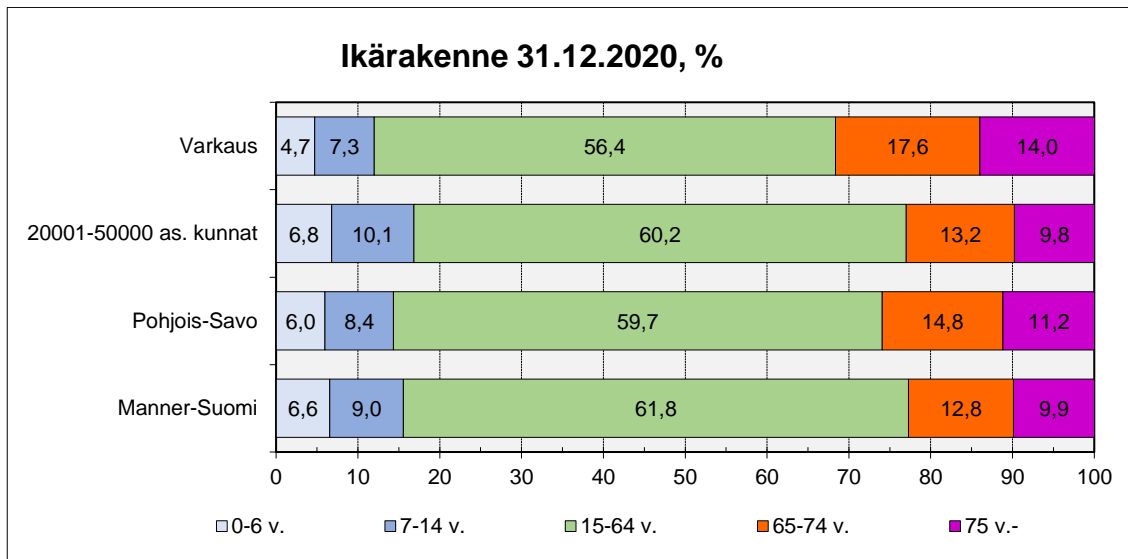
2.5.1 Väestön kehitys

Väestökehitys on ollut laskeva jo vuosien ajan. Väestön ikärakenteen muutos painottuu vanhusväestön lisääntymiseen ja lasten, nuorten sekä työikäisten vähenemiseen.

Väestön ikärakenteen muutos vaikuttaa palvelutarpeeseen ja – tuotantoon. Vanhusväestön palvelujen tarve lisääntyy, kun samanaikaisesti lasten ja nuorten palvelujen tarve vähenee. Ikärakenteen muutos vaikuttaa myös merkittävästi väestölliseen huoltosuhteeseen (lasten 0-14 v. ja vanhusten yli 65 v. määrä suhteessa työikäisiin 15–64 v.).

31.12.2020 asukasluku oli 20 278 asukasta, joista 470 henkilöä / 2,3 % oli ulkomaalaistaustaisia henkilöitä. Ennakkotiedon mukaan Varkauden väkiluku 30.9.2021 on 20 082 asukasta, muutos vuoden alusta - 196 asukasta. Pohjois-Savon ennakkoväkiluku 30.9.2021 on 248 554 asukasta, muutos vuoden alusta + 289 asukasta. Aikajaksolla tammi- syyskuu 2020 maakunnan suurimmat väestön nettotappiokunnat ovat Varkaus (-196 henkilöä), Iisalmi (-149 henkilöä), ja Lapinlahti (-101 henkilöä). Pohjois-Savon alueella väestö on kasvanut vertailujaksolla ainoastaan Kuopiossa (+1171 henkilöä) ja Siilinjärvellä (+38 henkilöä). Valtakunnallisella tasolla kokonaisväestömäärä kasvoi eniten Uudenmaan (+ 8 860 henkilöä), Pirkanmaan (+ 3 748 henkilöä) ja Varsinais-Suomen (+2 076 henkilöä) maakunnissa.

Seuraava taulukko kuvaa Varkauden ikäryhmittäisen väestörakenteen 31.12.2020 sekä vastaavan ajankohdan vertailutiedot 20.000 – 50.000 asukkaan kunnissa, Pohjois-Savossa sekä koko maassa (lähde Tilastokeskus/Kuntaliitto).

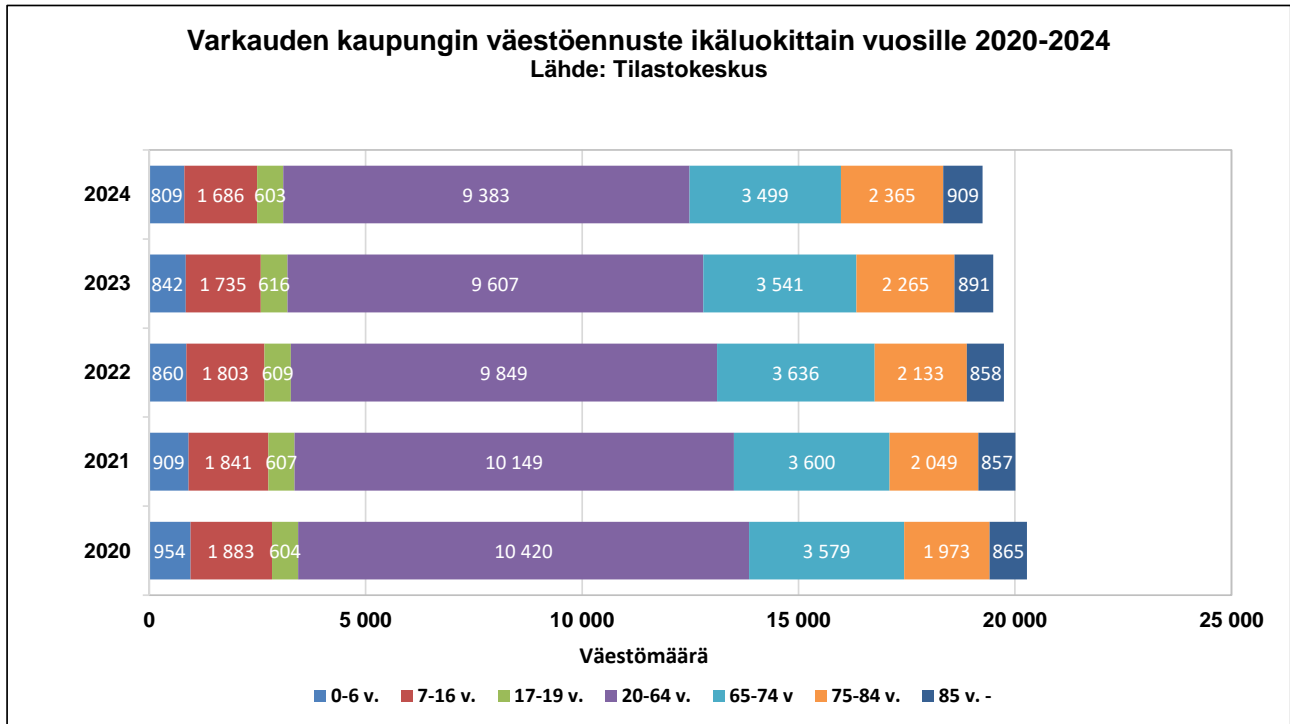

Väestöennusteen mukaan väestömäärä tulee väheneään vuodesta 2020 vuoteen 2024 mennessä 1024 asukkaalla.

Alla olevassa taulukossa on suunnitteluvuosien tiedot merkitty punaisella.

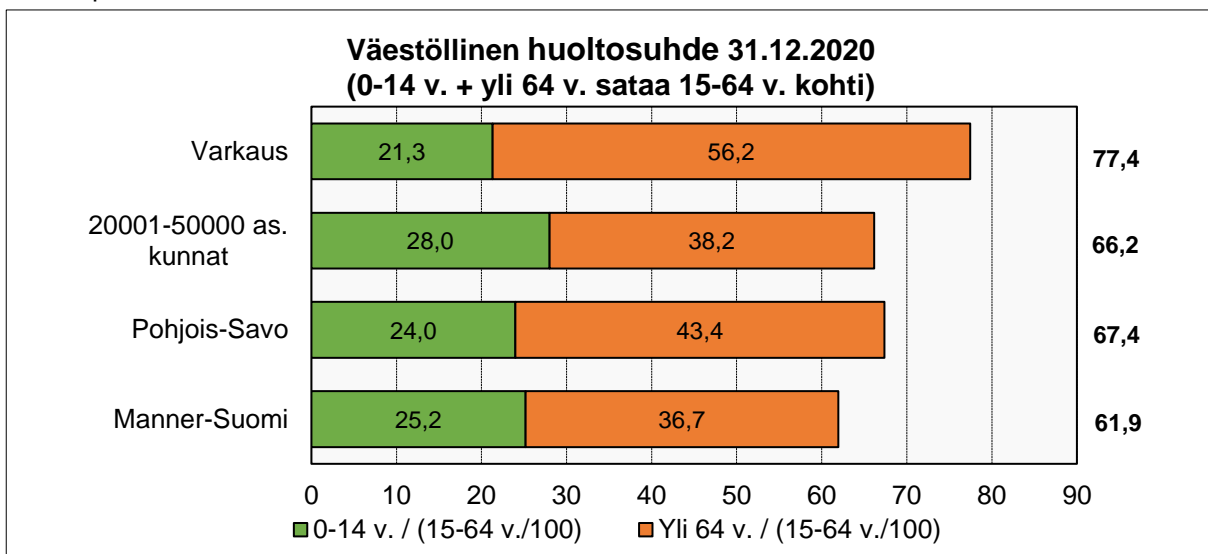
Varkauden kaupunki: väestöennuste ikäluokittain vuosille 2020–2024

	0-6 v.	7-16 v.	17–19 v.	20–64 v.	65–74 v.	75–84 v.	85 v. -	Yhteensä
2020	954	1 883	604	10 420	3 579	1 973	865	20 278
2021	909	1 841	607	10 149	3 600	2 049	857	20 012
2022	860	1 803	609	9 849	3 636	2 133	858	19 748
2023	842	1 735	616	9 607	3 541	2 265	891	19 497
2024	809	1 686	603	9 383	3 499	2 365	909	19 254

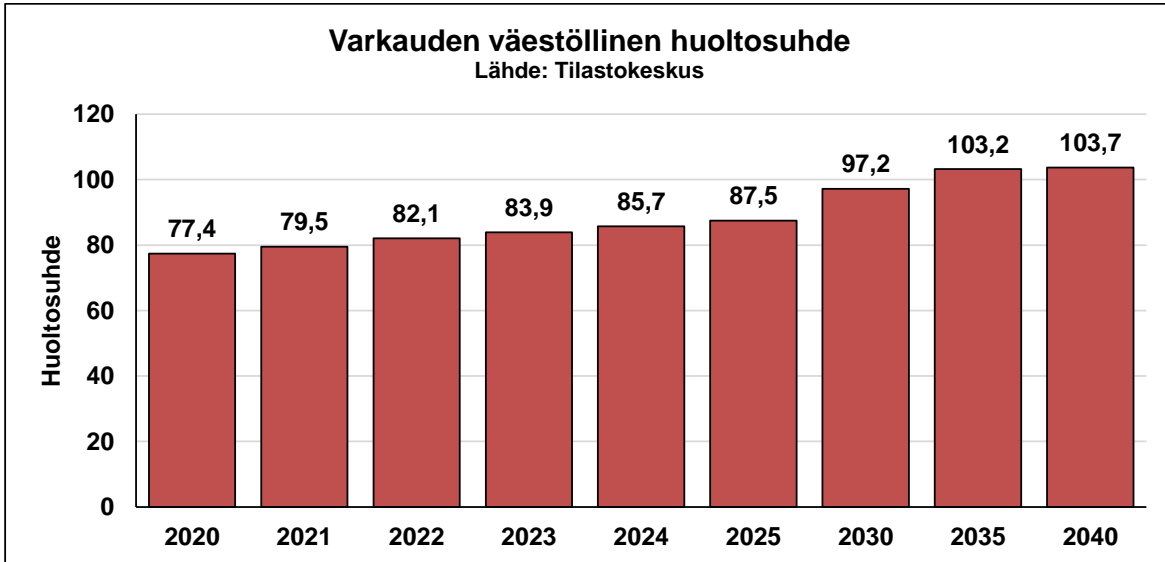
Väestöllinen huoltosuhde kuvaa lasten ja vanhusten määrää väestöstä 100 työikäistä kohden. Väestön ikärakenteen muutos tuo haasteita palvelurakenteelle ja rahoitukselle.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu väestöllinen huoltosuhde 31.12.2020 Varkauden kaupungissa, 20.000–50.000 asukkaan kunnissa, Pohjois-Savossa sekä koko maassa. Varkauden huoltosuhde on merkittävästi heikompi kuin muiden vertailukohteiden.

Väestöllisen huoltosuhteen ennustetaan heikkenevän jonkin verran jo vuonna 2021, mutta merkittävästi huoltosuhte heikkenee vuosien 2025 – 2035 välillä.

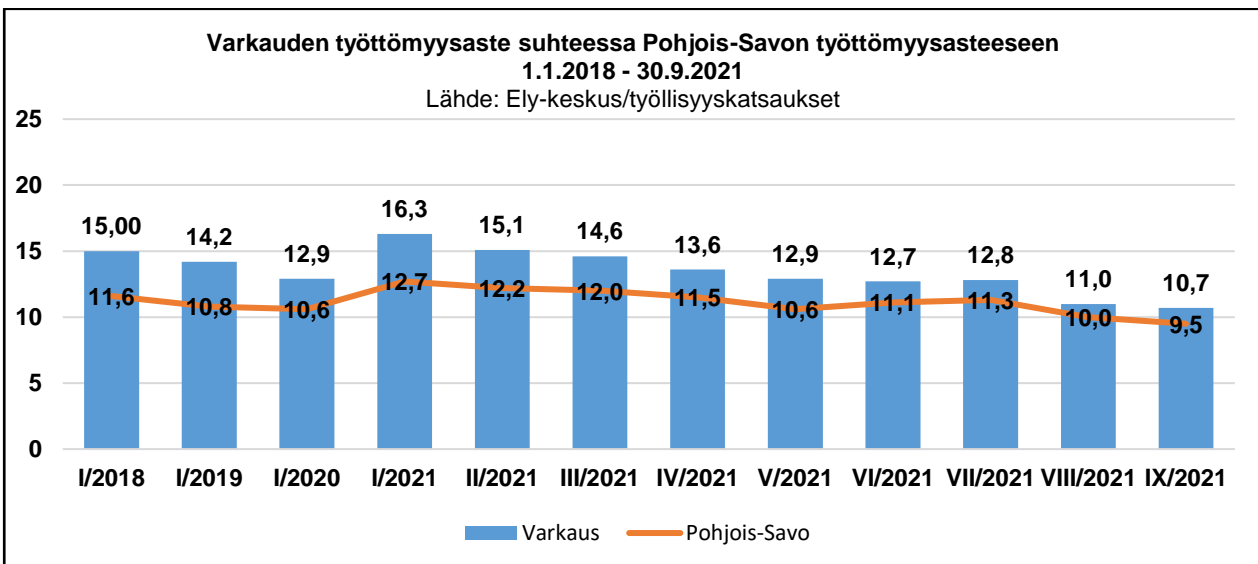
Vuosi	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2030	2035	2040
Huoltosuhte	77,4	79,5	82,1	83,9	85,7	87,5	97,2	103,2	103,7

2.5.2 Työllisyys ja työpaikat

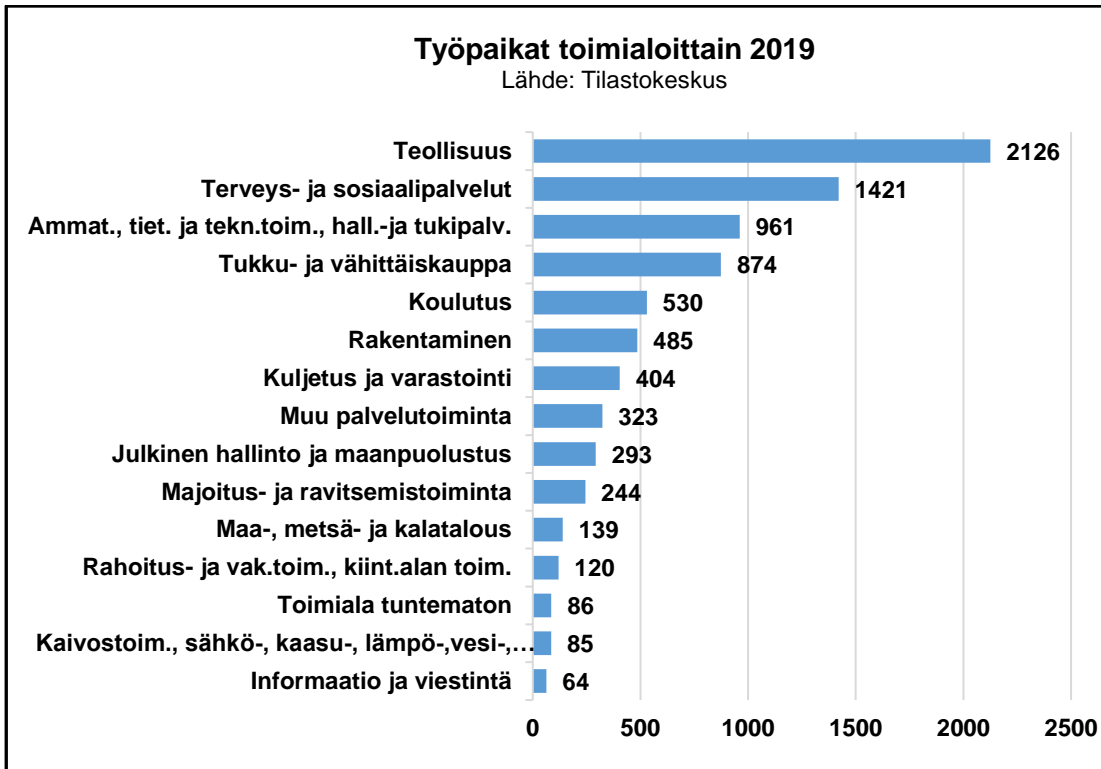
Varkauden työttömyysaste on pienentynyt vuoden 2021 aikana (1.1. 16,3 % ja 30.9. 10,7 %). Pohjois-Savon työttömyysaste on myös pienentynyt vastaavana aikana (1.1. 12,7 % ja 30.9. 9,5 %).

Työttömiä työnhakijoita 30.9.2021 oli yhteensä 905 henkilöä (09/2020 1 166 henkilöä). Pitkäaikaistyöttömiä eli yli vuoden työttömänä olleita henkilöitä oli 328 (09/2020 331 henkilöä). Alle 25-vuotiaista työttömänä oli 100 henkilöä (09/2020 129).

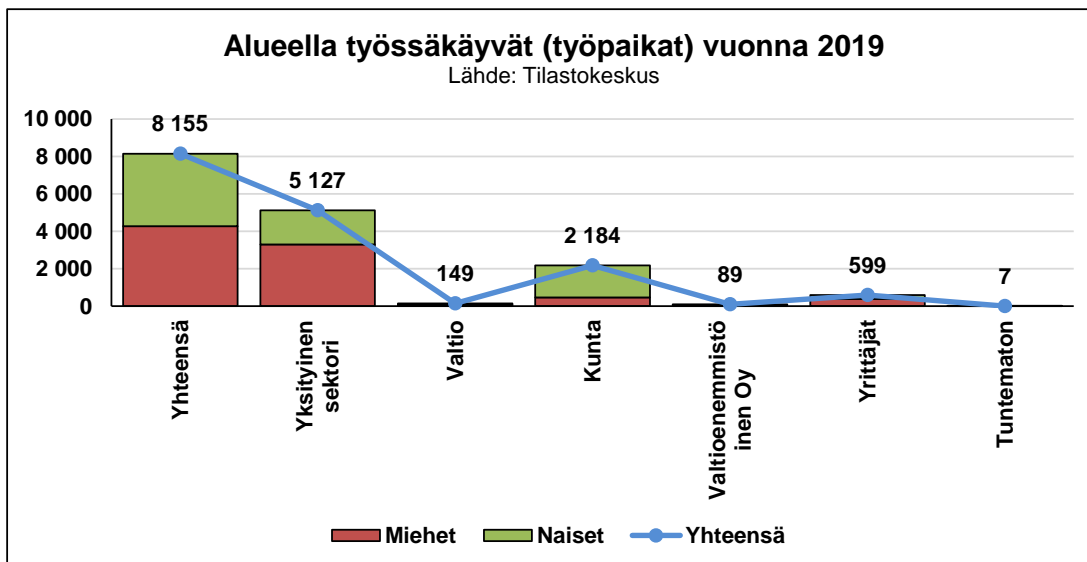

Varkauden kaupungissa oli vuoden 2019 lopussa työllisiä henkilöitä 8 155. Eniten työllisiä oli teollisuudessa 2 126 henkilöä, terveys- ja sosiaalipalveluissa 1 421 henkilöä.

Suurimmat työllistäjät vuonna 2019 Varkaudessa, pendelöinti mukaan lukien, ovat yksityinen sektori ja kunta. Yksityisen sektorin palveluksessa naisia on 1 827 (36 %) ja miehiä 3 300 (64 %). Kuntien palveluksessa vastaavasti varkautilaisia naisia on 1 715 (79 %) ja miehiä 469 (21 %). Kaikkiaan alueella työssäkäyvistä naisia on 3 880 (48 %) ja miehiä 4 275 (52 %).

Varkauden kaupungin työpaikkaomavaraisuus oli vuonna 2019 Tilastokeskuksen mukaan 110,8 %, joka on kolmanneksi paras Pohjois-Savon alueella. Vieremän kunnan työpaikkaomavaraisuus on 141,7 % ja Keiteleen kunnan 113,6 %. Kuopion työpaikkaomavaraisuusaste oli 104,5 % ja Iisalmen 108,9 %.

Yhteensä Pohjois-Savon alueella oli vuonna 2019 98 975 työpaikkaa, joista Varkaudessa sijaitsi 8,2 % / 8 155 (v. 2018 8 168), Kuopiossa 54,3 % / 53 394 (v. 2018 52 932), Iisalmissa 9,2 % / 9 154 (v. 2018 9 159) ja Siilinjärvellä 7,2 % / 7 091 työpaikkaa (v. 2018 7 303).

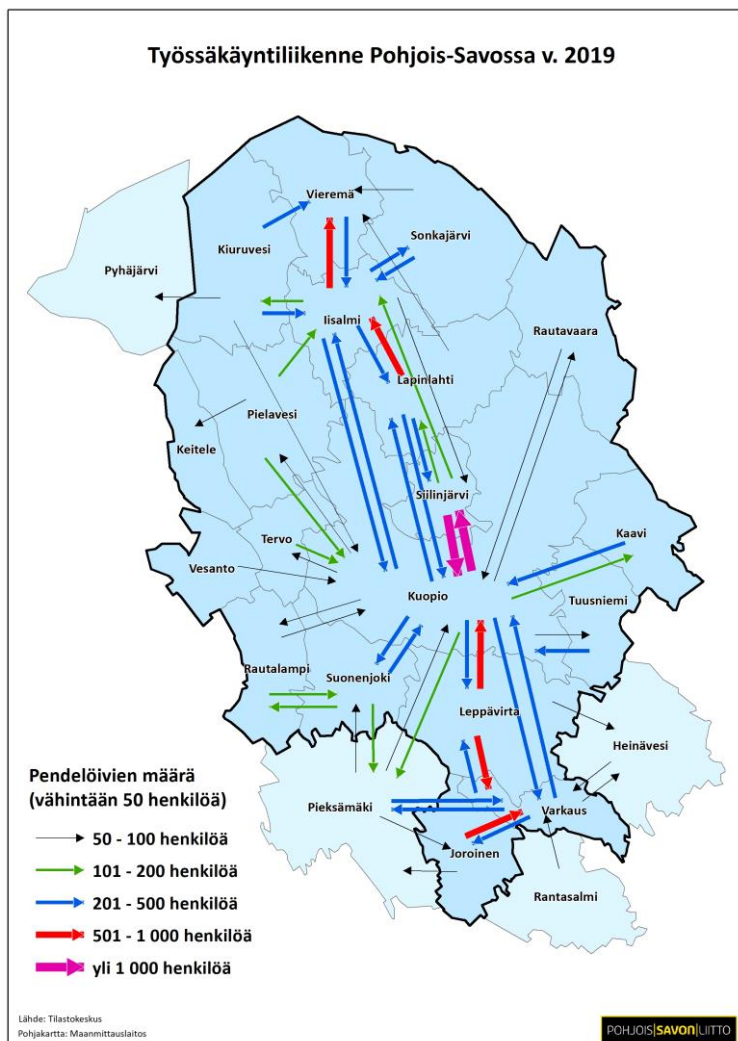
Työssäkäyntiliikenne

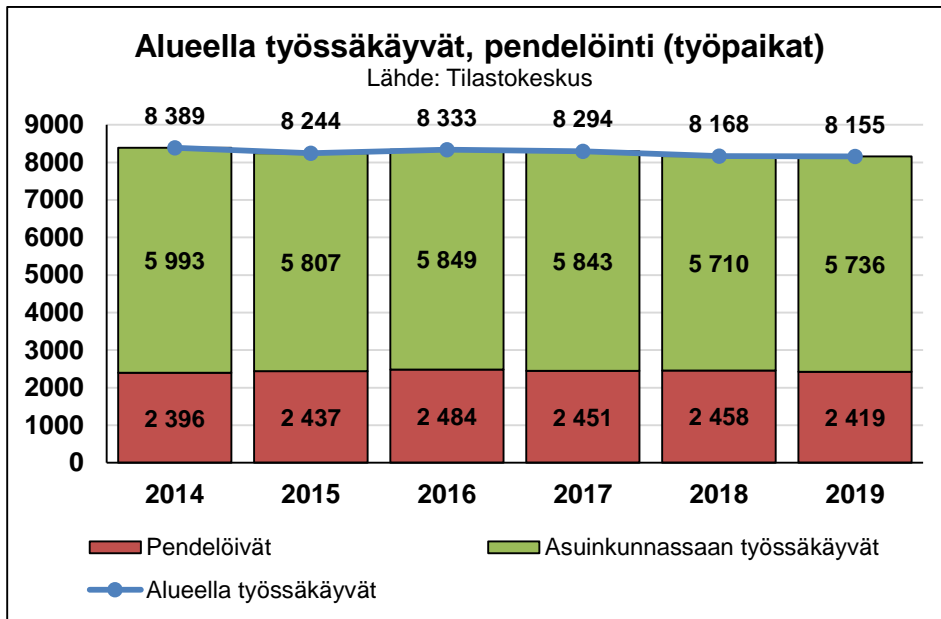
Muiden kuntien alueelta Varkauteen pendelöi vuonna 2019 yhteensä 2 419 henkilöä (v. 2018 2 458) ja Varkaudesta muihin kuntiin pendelöi 1 622 henkilöä (v. 2018 1 605). Näin ollen nettopendelöinnissä Varkaus häviää 797 henkilöä (v. 2018 853).

Alla olevissa taulukoissa on kuvattu tarkemmin Pohjois-Savon alueen työssäkäyntiliikennettä.

Työssäkäyntiliikenne vuonna 2019

	Varkauteen pendelöinti	Varkaudesta pendelöinti	Erotus
Leppävirta	601	352	249
Kuopio	314	295	19
Siilinjärvi	25	19	6
Suonenjoki	19	13	6
Iisalmi	3	8	-5
Joroinen	579	288	291
Heinävesi	61	58	3
Pieksämäki	299	204	95

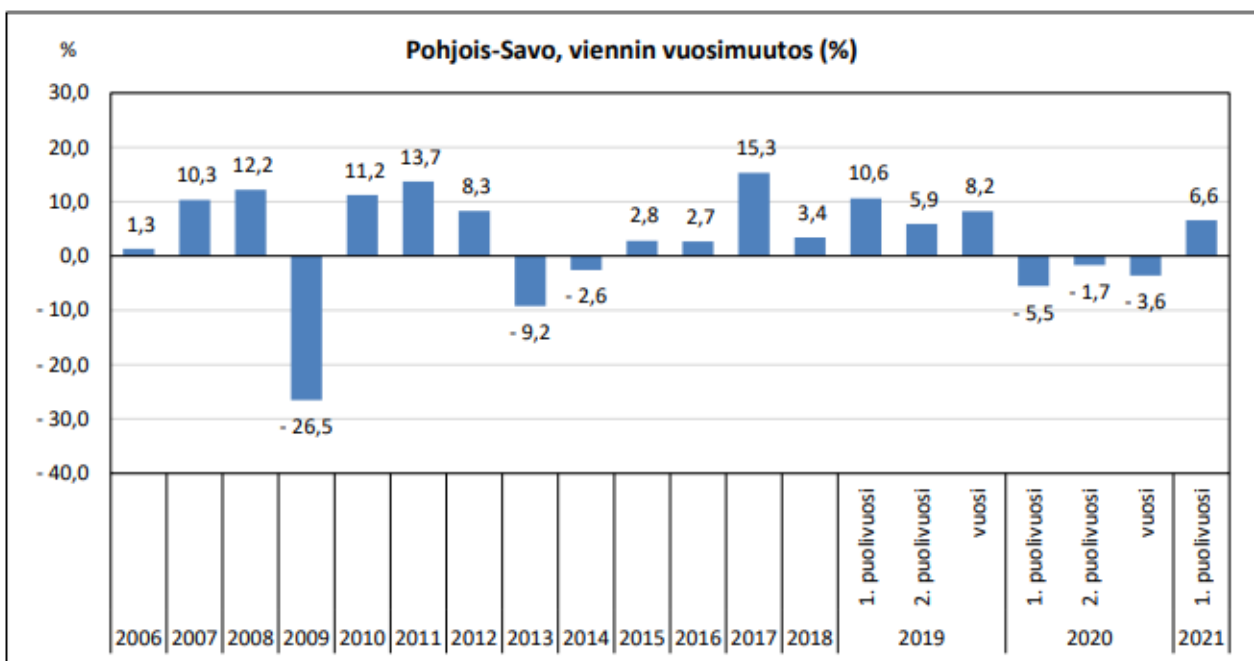

2.5.3 Viennin kehittyminen

Vienti laski vuonna 2020 Kuopion seudulla ja Ylä-Savossa, kun taas Varkauden ja Sisä-Savon seuduilla vienti jatkoi yhä kasvua. Varkauden seudulla viennin kehitys jatkui erittäin vahvana, ja kasvua kertyi 11,8 %. Kasvu ajoittui etenkin vuoden jälkimmäiselle puoliskolle, jolloin vienti kasvoi peräti 19,9 %.

Lähinnä Varkauden seudulle keskittyvän energiateknologian vienti jatkoi viime vuonna erittäin voimakasta kasvua. Kasvua kertyi viime vuonna 27,1 % ja 24,9 % vuonna 2019. Alan vienti on vaihdellut voimakkaasti vuosittain niin Pohjois-Savossa kuin koko maassa. Pitkän aikavälillä kasvua on kuitenkin kertynyt erinomaisesti: Pohjois-Savossa keskimäärin 5,2 % vuodessa ja koko maassa 3,3 %. Koko maassa vienti jatkoi viime vuonna voimakasta kasvua neljättä vuotta, ja kasvua oli 10,3 %. Pohjois-Savon osuus koko maan energiateknologian viennistä oli jopa 16,5 %.

Alkuvuonna 2021 vienti piristyi verrattuna vuoden takaiseen, ja kaikkien toimialojen yhteenlaskettu vienti kasvoi sekä Pohjois-Savossa että koko maassa 6,6 %.

Teollisuuden vienti kasvoi Pohjois-Savossa 5,8 % ja koko maassa 6,0 %. Kasvu oli alkuvuonna erityisen vahvaa metsä- ja puutuoteteollisuudessa, ja alan vienti kasvoi sekä Pohjois-Savossa että koko maassa 13,5 %. Kasvulukujen taustalla on kuitenkin huomioitava alan heikko kehitys vuonna 2020.

Metalliteollisuuden vienti heikkeni Pohjois-Savossa 1,8 %, mutta koko maassa alan vienti kasvoi 2,8 %. Pohjois-Savon sisällä vienti kasvoi alkuvuonna voimakkaasti Kuopion, Ylä-Savon ja Sisä-Savon seuduilla. Kuopion seutu ylsi 12,4 %:n Ylä-Savo 16,6 %:n ja Sisä-Savo 19,6 %:n kasvuun.

Lähde: Pohjois-Savon liitto, syksyn aluetalouuskatsaus

2.5.4 Asuminen ja asuntotuotannon kehittäminen

Kaupungin omasta asuntotuotannon palveluista ja kehittämisestä vastaa kaupungin 100 % omistama tytäryhtiö, vuonna 1986 perustettu Wartalo Kodit Oy. Yhtiö omistaa, vuokraa, isännöi ja ylläpitää 1 230 asuntoa. Yhtiön asuntokanta mahdollistaa erimuotoisen asumisen asukkaiden elämäntilanteen ja tarpeiden mukaisesti.

Wartalo Kodit Oy on laatinut kiinteistöstrategian vuonna 2020, joka päivitetään vuosittain vastaamaan sen hetkistä tilannetta. Asuntojen kunnostuksen ja perusparannuksien ohella yhtiö on viime vuosina sopeuttanut asuntokantaa vastaamaan talousalueen kysyntää purkamalla ylikapasiteettia ja myymällä joitakin markkinoille soveltuvia kiinteistöjä. Kiinteistöjen myynti ei ole kuitenkaan yhtiön ensisijainen tavoite, koska se ei pura talousalueen asuntojen ylitarjontaa. Tulevaisuuden asuntotarvetta ja -tuotantoa kehitetään kysynnän ja tarpeiden mukaisesti yhdessä kaupungin kanssa, joka on osa asuntopoliittista ohjelmaa. Varkauden kaupungin asunto – ja maapoliittinen ohjelma tullaan sisällyttämään osaksi kaupunkistrategiaa.

Yksityisillä asuntomarkkinoilla on vuokrattavia ja myytäviä asuntoja kilpailukykyisin hinnoin. Kaupungin asuntokanta on valtaosaltaan 1950–80 luvulla rakennettua. Yksityinen kerrostalorakentaminen on ollut vähäistä 15 vuoden aikana Varkaudessa, poikkeuksena Huruslahden rantaan rakennettu kerrostalo 2010-luvulla. Tulevina vuosina uudistuotanto on vähäistä. Tulevien vuosien tarve keskittyy mahdollisuuksien mukaan korvaavaan rakentamiseen ja laajempiin peruskorjauksiin, joilla molemmilla pyritään vastaamaan asuintottumuksien ja tarpeiden muutoksiin.

2.6 Talousarviovuoden 2022 ja taloussuunnitteluvuosien 2023–2024 kehittämishankkeet, elinkeinotoiminnan ja kuntien yhteistoiminnan kehittäminen

Kaupunki on mukana mm. seuraavissa hankkeissa:

- Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma maakunnallinen LAPE-hanke (2016–2019 jatko 2020–2023)
- Nuorten Työpolku-hanke 2020–2023 (Kh 23.9.2019 § 241)
- Seppä-työhönvalmennus-hanke 1.12.2020–31.12.2022 (Kh 2.11.2020 § 291)
- Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon matkailun yhteismarkkinointihanke 2020–2025 (Kh 19.8.2019 § 204)
- Wellness Warkaus, kaupungin tukipalvelujen ja Savonia AMK yhteishanke, 2020–2022
- Varkauden teollinen historia-tutkimushanke 2019–2022 (Kh 3.6.2019 § 153)
- TieTTY – hanke ”Tiedolla tulokselliseen työterveysyhteistyöhön”, yhteishanke Siilinjärven kunnan kanssa 2021–2022
- Lisäksi kaupunki osallistuu Navitas Kehitys Oy:n kautta kehittämishankkeisiin ja elinkeinotoiminnan sekä kuntien yhteistoiminnan kehittämiseen. Hankkeita on käsitelty tarkemmin kohdassa 6.1.4.1 Elinvoiman edistäminen.

Toimialoilla on omia kehittämishankkeita ja –projekteja, joiden toteuttamiseen on määrärahat varattu ko. toimialan talousarvioon.

Vetovoimakeskus / Tiedekeskussäätiö

Kaupunki on käynnistänyt vetovoimakeskuksen aluekehityshankkeen Joutenlahden alueella 2017. Hankkeen tavoitteena on ollut muodostaa alueelle vetovoimainen elämyskeskus, jossa on kaupallisten palveluiden lisäksi tiedekeskus ja mm. matkailua palvelevia toimintoja. Hankkeen asemakaava on hyväksytty ja lainvoimainen.

Vuoden 2021 aikana hankkeen valmistelu on jatkunut elämyskeskuksen suunnittelulla. Alueelle suunniteltua tiedekeskusta operoimaan on ollut tarkoitus perustaa säätiö, jossa kaupunki toimisi yhtenä perustajajäsenenä. Lisäksi muiden mahdollisten perustajien tai yhteistyökumppaneiden kanssa on neuvoteltu.

Elämyskeskuksen sekä tiedekeskussäätiön perustamista on käyty läpi osana kaupungin strategiatyötä syksyn 2021 aikana. Kaupungin taloustilanne huomioiden tiedekeskussäätiön perustaminen siten, että kaupunki olisi sen merkittävä rahoittaja, ei näytä todennäköiseltä, eikä säätiön perustamiseen ole varattu määrärahoja vuoden 2022 talousarvioon. Vetovoimakeskuksen alueen kehittämistä jatketaan siten, että sinne sijoittuisi vetovoimaan lisääviä palveluita, jotka eivät edellytä kaupungin jatkuvaa tukea.

Paloasemahanke

Hankkeen ohjausryhmä hyväksyi hankesuunnitelman 22.10.2020 ja päätyi esittämään investoinnin käynnistämistä vaihtoehtoon; uudisrakennus nykyiselle tontille, mukaisesti. Tekninen lautakunta esitti kokouksessaan 3.12.2020 kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että hanke toteutetaan ohjausryhmän päätöksestä poiketen Heinäpellonkadulle. Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 1.2.2021 § 4, että uusi rakennus rakennetaan Heinäpellonkadun tontille. Tämän vaatima kaavamuutos on vireillä, tavoitteena hyväksymiskäsittely loppuvuonna 2021.

Pohjois-Savon pääomasijoitusrahasto

Pohjois-Savoon on perustettu uusi pääomasijoitusrahasto (North Savo Startup Fund), jonka tarkoituksena on tukea aloittavien yritysten käynnistämistä ja kasvua. Se täydentää nykyisiä julkisia rahoituspalveluja ja yhdistää yksityistä ja julkista rahoitusta sekä asiantuntemusta yritysten tueksi.

Pohjois-Savon pääomasijoitusrahastoon (North Savo Startup Fund) päätettiin osallistua kaupunginhallituksen 21.1.2019 § 21 päätöksen mukaisesti 0,5 M€ osuudella.

Rahastoon on tarkoitus kerätä noin 10 M€ kuntien, Pohjois-Savon liiton, Pohjois-Savon ELY-keskuksen ja yksityisten sijoittajien rahaa. Pohjois-Savon pääomarahasto perustamiseen tarvittavan pääoma jakaantuu seuraavasti: Kuopion kaupunki 1,2 M€, Varkauden kaupunki 0,5 M€, Iisalmen kaupunki 0,5 M€, ELY-keskus 4,9 M€, yksityiset sijoittajat ja hallinnointiyhtiö yht. 2,9 M€. Maksuosuudet ajoittuvat vuosille 2020–2022 ja tarkentuvat vuosittain.

Hyvällä mielellä Pohjois-Savo 2021–2030 – hanke

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 14.12.2020 § 360 päättänyt osallistua Hyvällä mielellä Pohjois-Savo 2021–2030 –hankkeeseen. Hankkeen päätavoitteena on Pohjois-Savon maakunnan asukkaiden mielen hyvinvoinnin ja mielenterveyden vahvistuminen sekä päihteiden käytön väheneminen. Muutosta mielenterveyden väestötason indikaattoreissa tavoitellaan kymmenen vuoden tähtäimellä. Painopiste on kuntien pysyvien rakenteiden kehittämisessä ja tukemisessa, verkostojen vahvistamisessa ja asukkaiden kanssa yhdessä tekemisessä. Hankkeen rahoitusmallissa kuntarahoitusosuus 452 960 € vuosille 2021–2022 jakautuu Pohjois-Savon kuntien kesken asukaslukuun suhteutettuna. Kaupungin kuntarahaosuus on vuonna 2021 14 893 € ja vuonna 2022 22 340 €.

Viitoskäytävä – kumppanuudella kehittyvä kasvuvyöhyke – kehittämishanke

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 24.5.2021 § 143 päättänyt osallistua Viitoskäytävä – kumppanuudella kehittyvä kasvuvyöhyke – kehittämishankkeeseen ja sitoutua enintään yhteensä 7 500 €:n omarahoitussuuteen vuosina 2021–2023. Osallistumisen edellytyksenä on, että Työ- ja elinkeinoministeriö myöntää Pohjois-Savon liitolle, joka toimii hankkeen hallinnoijana ja rahoituksen hakijana, rahoituksen hankkeen toteuttamiseksi.

Saimaan matkailu ekosysteemiksi-hanke

Kaupunki osallistuu Saimaan matkailu ekosysteemiksi-hankkeeseen kaupunginhallituksen 7.6.2021 § 162 päätöksen mukaisesti. Hankkeeseen varataan kuntarahaa vuodelle 2022 yhteensä 2500 € ja vuodelle 2023 yhteensä 2 500 €. Lopullinen päätös kuntarahasta tehdään kuitenkin kyseisten vuosien talousarviossa

Työllisyysohjelma

Uuden Työllisyysohjelman 2021–2022 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 22.2.2021 § 14. Työllisyysohjelman tavoitteena on kaupungin elinvoiman kokonaisvaltainen vahvistaminen. Työllisyysohjelma täydentää ja konkretisoi kaupunkistrategiaa työllisyyden edistämisen näkökulmasta. Työllisyysohjelman tavoitteiden toteuttamista seurataan säännöllisesti.

Lentopaikan hallinnointiyhtiön perustaminen

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 20.1.2020 § 25 päättänyt aloittaa neuvottelut lentopaikan hallinnointiyhtiön perustamisesta Joroisten kunnan, Varkauden Lentokerho ry:n ja Varkauden siviili-ilmailusäätiön kanssa. Lentopaikan perustamista on valmisteltu Joroisten kunnan vetämänä. Lentopaikan edellyttämä ympäristölupa on myönnetty vuoden 2021 aikana. Lentopaikan toiminnan kannalta tarvittava maankäytösopimus puolustuskiinteistöjen/valtion kanssa saataneen hyväksytyä talvella 2021–2022. Lentopaikan pitolupahakemus on viireillä Traficomissa, ja odottaa maankäytösopimuksen hyväksyntää.

Vuoden 2022 investointien taseryhmään osakkeet ja osuudet varataan Lentopaikkayhtiön perustamispäätöksen Varkauden osuus 30 000 €. Kaupunki sitoutuu perustettavan lentopaikkayhtiön käyttökulujen korvaamiseen enintään 30 000 € vuodessa.

Hyvinvointikertomus

Hyvinvointikertomus on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä. Terveystieteiden tutkimuskeskus ja kunnat valmistelevat tiedon perusteella valmistellun hyvinvointikertomuksen kerran valtuustokaudessa. Vuosittain laaditaan hyvinvointiraportti, jossa päivitetään tavoitteita ja toimenpiteitä osana kuntasuunnittelua. Laaja hyvinvointikertomus vuosille 2021 – 2025 on käsitelty kertomuksen osalta kaupunginvaltuustossa 31.5.2021. Valtuustokauden suunnitelman osalta valmistelu on kesken, mutta tullaan saattamaan loppuun myös päätöksenteon osalta vuoden 2022 tammikuun loppuun mennessä.

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi viedään osaksi kunkin toimialan työsuunnitelmaa ja niiden toteutumista seurataan osana talouden ja toiminnan seurantaan. Hyvinvointitavoitteiden toteutumisesta raportoidaan ja tarvittaessa suunnitelmaa tarkennetaan tilinpäätöksen yhteydessä vuosittain. Tavoitteisiin pääsemiseksi käytetään vaikuttavia menetelmiä. Yhteistyö maakunnan hyvinvointityön kanssa on tiivistä.

Hyvinvointia tarkastellaan talouden ja elinvoiman, lasten, varhaisnuorten ja lapsiperheiden, työikäisten ja ikäihmisten näkökulmasta sekä kaikkiin vaikuttaviin tekijöihin. Tieto kerätään käyttäen luotettavaa tutkimus- ja indikaattoritietoa, esim. kouluterveyskyselyt, tilastokeskus, sotkanet ja lisäksi omaa toiminnasta saatua tietoa kuten hyvinvointiedistävien kotikäyntien vuosiraportti, kokemuksellinen hyvinvointikysely ja päihdekysely. Saatujen tiedon perusteella nousevat esille niin onnistumiset kuin kehittämistarpeet sekä muutoksen suunta. Kunnille on suunniteltu otettavan käyttöön vuoden 2023 alusta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin, joka koostuu toimintaa kuvaavista prosessi-indikaattoreista ja tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen.

Edellisessä laajassa hyvinvointikertomuksessa vuosille 2018 – 2021 suunnitelmassa asetettujen painopisteiden osalta on päästy alkuun monien tavoitteiden osalta. Tavoitteisiin pääsemiseksi on tehty erilaisia toimenpiteitä tai tehty hanketyönä, joista osa vaatii vielä vahvistamista tai juurruttamista sekä selkeitä toimintamalleja. Jotta hyvinvointi kaupungissa lisääntyy ja asukkaat ovat tyytyväisiä elämäänsä ja olosuhteisiinsa, tulee seuraaviin asioihin kiinnittää huomiota uuden valtuustokauden aikana; Päihde- ja mielenterveysongelmat, työllisyys, elintavat, yksinäisyys, kiusaaminen, yhteisöllisyys ja yhteistyö järjestötoimijoiden kanssa. Oheisten kehittämiskohteiden pohjalta valtuustokauden 2021 – 2025 painopisteiksi valikoituivat seuraavat;

Painopisteet vuosille 2021 - 2025

1. Mielen hyvinvointi ja riippuvuuksien ehkäisy
2. Terveellisten elintapojen vahvistuminen
3. Turvallista ja hyvää arkea tukevan ympäristön vahvistuminen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet, -prosessit ja resurssit vahvistuvat.

2.6.1 Osallistuva budjetointi

Kuntalain mukaan valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista kuntalaisille. Yksi tapa osallistumisen ja vaikuttamisen toteuttamiseksi on osallistuva budjetointi. Osallistuva budjetoinnissa kuntalaiset otetaan mukaan talouden suunnitteluun vuorovaikutteisia menetelmiä hyödyntäen. Siinä asukkaat ja kunta suunnittelevat sekä päättävät mihin talousarviossa osallistuvaan budjetointiin varattu summa käytetään. Se on siis talouden ja demokratian yhdistämistä, johon linkittyy käytännön tekeminen.

Osallistuvan budjetoinnin tavoitteena on lisätä kaupungin ja asukkaiden välistä vuorovaikutusta, avointa keskustelua sekä päätöksenteon ja valmistelun avoimuutta. Osallistuvan budjetoinnin avulla asukkaiden tarpeet voidaan tunnistamiseksi paremmin ja suunnitella osuvampia palveluja.

Vuonna 2022 Varkauden asukkaille, järjestöille ja muille toimijoilla tarjotaan mahdollisuus osallistua kaupunki-strategian päivittämiseen erilaisissa ideointityöpajoissa sekä sähköisten kanavien välityksellä. Osallistuminen asukkaille tullaan mahdollistamaan lisäksi nonstop-periaatteella ideointiseinän avulla kaupungin Olohuoneella. Asukkailta toivotaan ja pyydetään palautetta strategiatyöstä pitkin työn etenemistä.

2.7 Taloussuunnittelussa huomioitavat lainsäädäntömuutokset

Kuntalain 410/2015 päivitys 21.5.2021.

Päivitetyn kuntalain 13 luvun 110 § mukaan:

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kuntarakennelaisissa tarkoitetun uuden kunnan alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa kunta-jaon muutoksen voimaantulosta. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. (21.5.2021/419).

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Hankinnat

Laki julkista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista tuli voimaan 1.1.2017. Lainsäädäntö perustuu EU:n julkisia hankintoja koskeviin direktiiveihin. Hankintojen kansalliset kynnyсарvot nousivat lainsäädännön uudistuksen yhteydessä. tavaroiden ja palveluiden hankintojen kansallinen kynnyсарvo on 60 000 €, sosiaali- ja terveyspalveluiden hankintojen kynnyсарvo on 400 000 € ja ns. erityisten palveluhankintojen kynnyсарvo 300 000 €. Rakennusurakoiden kansallinen kynnyсарvo säilyi 150 000 €. Käyttöoikeussopimusten kansallinen kynnyсарvo on 500 000 €.

Hankinnoissa tulee huomioida kaupunginvaltuuston 28.8.2017 § 59 hyväksymä hankintastrategia sekä 28.9.2020 § 69 hyväksymä hankintaohje. Päätöksiä tehtäessä on huomioitava myös kaupungin omat päätöksentekorajat, jotka muuttuivat 1.8.2021 hallintosääntömuutoksen yhteydessä. Kaupunginjohtajan hankintaraja on 60.000 euroa, toimiala- ja konsernipalvelujohtajilla 30.000 euroa sekä palvelualuepäälliköillä 20.000 euroa.

Uudet kriisikunnan kriteerit

Kuntalain 118 §:ssä määritellään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenetelystä. Kuntien kriisikuntakriteereitä muutettiin kuntalain muutoksella, joka hyväksyttiin tammikuussa 2019 ja se tuli voimaan 1.3.2019.

Uusia kriteerejä sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Muutoksilla haettiin tasa-arvoisempaa tilannetta kuntien välille ja muutoksen jälkeen kaikki neljä tunnuslukua kuvaisivat paremmin sitä, milloin kunta on vaarassa kriisiytyä.

Seuraavassa taulussa on kuvattu aikaisempien ja uusien kriisikuntakriteerien muutoksia.

Arviointimenettely voidaan jatkossa käynnistää,		
jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa. Ei muutosta nykyiseen	jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa Ei merkittävää muutosta nykyiseen	TAI jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot: 1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia (nykyisin konsernin negatiivinen vuosikate); 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti (nykyisin 1 prosenttiyksikkö); 3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla (nykyisin tunnusluvussa ainoastaan konsernin lainamäärä); 4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate* on alle 0,8 (nykyisin tunnuslukuna: suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50 %). * (vuosikate + korkokulut)/(korkokulut+ laskennalliset lainanlyhennykset)

***Terveydenhuoltolaki, Valtioneuvoston asetus kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakoh-
taisista edellytyksistä***

Terveydenhuoltolain 45 § 3 momentin mukaan leikkaustoiminta, joka edellyttää leikkaussaliolosuhteita ja anestesiaa, tulee kokonaisuudessaan koota niihin sairaaloihin, joissa on ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystys. Valtioneuvoston asetuksen (582/2017) erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä 7 §:n mukaan säädetään mm. vähimmäismääristä ortopedisten leikkausten osalta.

Kaupunginhallitus päätti 12.10.2021 § 288 irtisanoa Terveystalo Oy:n kanssa tehdyn määräaikaisen sopimuksen päättymään 31.12.2021. Kaupunginhallitus antoi sosiaali- ja terveystoimelle tehtäväksi jatkaa neuvotteluja tavoitteena käynnistää KYS kumppanuuslääkäritoiminta Varkaudessa paikallispuudutuksessa toteuttavan leikkaustoiminnan sekä poliklinikkatoiminnan jatkamiseksi 1.1.2022 alkaen.

1201/2020 Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta:

STM Kuntainfo 2/2021:

Lakimuutoksessa on kyseessä asiakasmaksulainsäädännön osittaisuudistus. Asiakasmaksulain muutokset tulevat voimaan 1.7.2021 alkaen. Maksukatton osalta muutokset tulevat voimaan 1.1.2022, sillä maksukatton kertyminen on sidottu kalenterivuoteen.

Kuntien asiakasmaksut sekä niitä koskevat päätökset on päivitettävä muuttuneiden säännösten mukaisiksi 1.7.2021 lukien. Maksukatton osalta muutokset on pantava täytäntöön kunnissa vuoden 2022 alusta. Muutoksista on tiedotettava kuntalaisia.

Asiakasmaksulain muutoksilla laajennetaan terveystalouden maksuttomuutta sekä kohtuullistetaan maksuja. Maksukattoon lasketaan jatkossa mukaan aiempaa enemmän palveluja, kuten suun terveydenhuollon käynti- ja toimenpidemaksut sekä tilapäisen kotisairaanhoidon maksut.

Laki sisältää jatkossa myös pitkäaikaisten sosiaalihuoltolain nojalla järjestettyjen asumispalvelujen maksut, jotka ovat puuttuneet kokonaan asiakasmaksulainsäädännöstä. Palveluasumisen maksuissa sovelletaan jatkossa kahdenlaisia maksuperusteita: ns. tavallisessa palveluasumisessa maksut määräytyvät kuten jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavan palvelun maksuissa, ympärivuorokautisessa palveluasumisessa (ns. tehostetussa palveluasumisessa) maksut puolestaan määräytyvät pitkälti samalla tavalla kuin pitkäaikaisessa lai-

toshoidossa tai pitkäaikaisessa perhehoidossa. Jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavan palvelun maksusäännökset on nostettu asetuksesta lain tasolle, ja lisäksi palvelun enimmäismaksuprosentit määräytyvät jatkossa nykyistä tarkemmin tuntien mukaan.

Asiakasmaksulain 11 §:ää, jossa säädetään maksujen alentamisesta tai perimättä jättämisestä, on vahvistettu. Laki korostaa maksujen huojentamisen ensisijaisuutta suhteessa toimeentulotukeen. Laissa säädetään lisäksi kunnan velvollisuudesta tiedottaa asiakasta maksun perimättä jättämisestä ja alentamisesta.

Keskeisiä muutoksia:

- uusia maksuttomia palveluita, mm. hoitajakäynnit, kouluterveydenhuolto kaiken ikäisille
- alaikäisten maksuttomuuteen laajennuksia, mm. alle 18 v. poliklinikkakäynnit, ”sakkomaksut” maksuttomiksi
- kk-maksu tehostettuun palveluasumiseen, palvelutunnit huomioiva maksutaulukko jatkuvien kotiin annettavien palveluiden ja pitkäaikaisen asumisen maksuille, maksupäätöksissä otettavat tulot ja vähennykset
- maksukatto – sisällytetään enemmän palveluita: suun terveydenhuolto, terapiat, tilapäinen kotisaira- ja kotisairaalahoito

Lakimuutoksen johdosta maksutuottoja on alennettu vuoden 2022 talousarviossa.

28.12.2012./980 Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista

- muutossäädökset 9.7.2020/565
Lain 15 a §:ssä tarkoitetun arviointijärjestelmän (RAI-arviointivälineistö) käyttö on aloitettava viimeistään 1 päivänä huhtikuuta 2023. (15 § Palvelutarpeiden selvittäminen)
- RAI-arviointijärjestelmä otetaan Varkaudessa käyttöön asteittain tämän ja ensi vuoden aikana. RAI-hankinta on kilpailutettu yhdessä Kuopion ja Yläsavon SOTE:n kanssa. Käyttöönotto tapahtuu samassa aikataulussa heidän kanssaan. RAI-arviointijärjestelmän käyttöönottokustannukset ja jatkuvan käytön kustannukset on huomioitu talousarviossa.

20 §:n 2 momentissa säädettyä henkilöstömitoitusta sovelletaan 1 päivästä huhtikuuta 2023. Toteutuneen henkilöstömitoituksen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon toimintayksikössä, jolla on yhteiset toimitilat ja oma työvuorosunnittelu ja joka toimii yhden esimiehen alaisuudessa, on oltava vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti. ([9.7.2020/565](#))

Asteittain voimaan: Henkilöstömitoituksen on oltava 1 päivästä lokakuuta 2020 vähintään 0,5 työntekijää, 1 päivästä tammikuuta 2021 vähintään 0,55 työntekijää ja 1 päivästä tammikuuta 2022 vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohti.

Vuoden 2022 talousarviossa on huomioitu hoitajamitoitus välittömässä työssä 0,6 työntekijää/asiakas.

Lastensuojelulain 13 b § muutos / HE 170/2021:

- lastensuojelun sosiaalityön henkilöstömitoituksesta säädettäisiin lailla
- Mitoitusta koskevan ehdotuksen mukaan yhdellä lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä voisi olla vastuullaan enintään 35 lasta vuonna 2022–2023. Vuodesta 2024 alkaen mitoitusta olisi 30 lasta/sosiaalityöntekijää.
- muutos voimaan 1.1.2022
- huomioitu TA 2022: lastensuojelussa 5 sosiaalityöntekijän vakanssia (nimikemuutos)
- Jälkihuollon lakimuutos tuli voimaan jo 1.1.2020. Eli ikäraja nousi 25-v asti. Pääsääntö on se, että jälkihuollosta vastaa sosiaalityöntekijä –

Vuoden 2022 talousarviossa esitetään jälkihuollon sosiaalityöntekijää (aiemmin ei ole ollut).

Laki Oppilas- ja opiskelijahuolto lain (1287/2013) muuttamisesta / HE 165/2021:

- Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi oppilas- ja opiskelijahuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestämisessä noudatettavasta henkilöstömitoituksesta. Lisäksi kuraattorin kelpoisuusehtoa koskevaa säännöstä täsmennettäisiin.
- 9 §:n 2 momentissa tarkoitettuja psykologi- ja kuraattoripalveluita järjestettäessä saa yhtä kuraattoria kohden olla enintään 670 opiskelijaa ja yhtä psykologia kohden enintään 780 opiskelijaa

Vuoden 2022 talousarviossa on huomioitu lisäksi 1 htv kuraattori, ja psykologin ostopalvelu 1 htv

Valtioneuvoston asetus 752/2021**Asetus seulonnoista annetun valtioneuvoston asetuksen (339/2011) 2 § muuttamisesta**

- voimaan 1.1.2022
- Suolistosyövän seulonta otetaan käyttöön asteittain valtakunnallisesti kaikille 56–74-vuotiaille. Seulonta toteutetaan kahden vuoden välein.
- Vuonna 2022 suolistosyöpäseulonta aloitetaan koko maassa 60–68-vuotiaille miehille ja naisille. Seulonta laajenee ikäryhmittäin niin, että vuonna 2031 kaikki 56–74-vuotiaat ovat mukana.

Talousarviossa 2022 on varattu 40 000 € määräraha seulonnan aloittamiseen.

Palo- ja pelastustoimi

Varallaoloon liittyvä kiista Pohjois-Savon pelastuslaitoksen ja Julkisen alan unioni JAU ry:n välillä on ollut viireillä jo useita vuosia. Työtuomioistuin antoi asiassa 3.6.2021 välituomionsa, jonka ratkaisu on ristiriidassa pelastuslaitoksen varallaoloon liittyvän näkemyksen kanssa. Tässä vaiheessa tuomio on annettu 13 kanteen nostaneen työntekijän osalta, josta 8 kannetta on hylätty ja 5 on hyväksytty.

Koska työtuomioistuimen ratkaisu on välituomio, ei pelastuslaitos ole vielä voinut hakea muutosta ratkaisun sisällöstä, vaan muutosmahdollisuus tulee vasta asian loppukäsittelyn jälkeen. Kaiken kaikkiaan kanteita Pohjois-Savon alueella on nostettu noin 150 kappaletta. Vasta lopullisen tuomion ja mahdollisten muutoksenhakujen jälkeen voidaan tietää pelastuslaitoksen korvausvastuu, joka lopulta tulee kunnille maksettavaksi.

Edellä mainitusta huolimatta pelastuslaitos on kuitenkin ryhtymässä toimenpiteisiin, joilla se ”käynnistää Työtuomioistuimen varallaolopäätöksen johdosta tarvittavien toimenpiteiden ja valmistelutyön ja nykyisen palvelutasopäätöksessä mainittujen kompensatiotoimien käyttöönoton”. Varallaolon osalta esitettyjen mallien kustannusvaikutus koko pelastuslaitoksen osalta ilman sijaiskuluja vaihtelee 0,915 M € (vaihtoehto 3) – 3,2 M€ (vaihtoehto 5) välillä. Vaihtoehdosta riippuen esitetään 59 – 100 uutta pelastajan virkaa vuodelle 2022. Varallaolojärjestelmään esitetyt muutosten kustannukset on esitetty jaettavaksi kunnille perussopimuksen maksuosuusjärjestelmän mukaisesti siitakin huolimatta, että valtaosassa malleista iso osa kunnista menettää merkittävästi palveluita ja vain osalle kunnista tulisi lisäresursointia. Varkauden maksuosuus nousisi mallista riippuen noin 0,116 M€ / 7,6 % (vaihtoehto 3) – 0,406 M€ / 18,7 % (vaihtoehto 5). Varkauden henkilöstövahvuuteen tai toimintaan mikään malleista ei toisi kuitenkaan lisäresursseja.”

Tiedonhallintalain toimeenpano

Tiedonhallintalaki on julkisen hallinnon tiedonhallintaa koskeva yleislaki, jossa säädetään siitä, miten tietoja tulisi käsitellä ja kuvata virkamiesorganisaatioissa. Laki koskee lähes kaikkia julkishallinnon toimijoita ja se astui voimaan 1.1.2020, jonka jälkeen on ollut siirtymäaikoja eri velvollisuuksien täyttämiseen.

Tiedonhallintalaki asettaa julkishallinnolle mm. tarkennettuja ja täsmennettyjä suunnittelu-, kuvaus- ja tietoturva-velvoitteita. Tiedonhallintayksiköiden on siirtymäajan jälkeen kyettävä tuottamaan julkaisukelpoisia arkkitehtuurikuvauksia ja arvioimaan muutosten vaikutuksia tiedonhallinnan kokonaisuuteen. Jokaisen tiedonhallintayksikön tehtävänä on lisäksi huolehtia muun muassa asianmukaisista työvälineistä ja koulutuksesta tiedonhallintaa koskevien velvollisuuksien toteuttamiseksi.

Vuoden 2020 aikana Varkauden kaupunki laati tiedonhallintamallin sekä asiakirjajulkaisuuskuvauksen. Vuonna 2021 työtä jatkettiin ottamalla käyttöön SOC/SIEM ratkaisu palveluna. Ratkaisu analysoi lokitietoa ja antaa reagointikykyä, mikäli kaupungin sisäverkossa tapahtuisi poikkeavia tapahtumia. Jatkokehitys v. 2022 liittyy toimintaprosesseihin, joissa syntyy arkistoitavaa materiaalia. Materiaalien arkistointi tulee jatkossa olla sähköisessä muodossa aiemman paperiarkiston sijaan.

Kilpailuneutraliteetin valvontaa tehostetaan

Kilpailulakiin on lisätty uusi kilpailuneutraliteettisäännös (30 d §), jonka mukaan kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa harjoittavan kunnan, kuntayhtymän, valtion tai niiden määräysvaltaan kuuluvan yksikön on pidettävä taloudellisesta toiminnastaan erillistä kirjanpitoa muusta toiminnastaan. Säännös tuli voimaan 1.1.2020. Julkisyhteisöjen ja niiden määräysvallassa olevien yksiköiden toiminnalle on asetettu lisävelvoitteita toimintoihin liittyvien tuottojen ja kustannusten kohdistamiseen, dokumentointiin ja seurantaan.

Julkisyhteisöllä on velvollisuus pitää erillistä kirjanpitoa eri toiminnoistaan silloin, kun toimija harjoittaa sekä kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa, että muuta toimintaa. Taloudellisen toiminnan tulkinnassa on ratkaisevaa harjoitettavan toiminnan luonne, joka on arvioitava tapauskohtaisesti. Taloudellisen ja ei-taloudellisen toiminnan erottamiseen ei ole yksiselitteistä ohjetta, mutta monet tilanteet selviävät tutustumalla kilpailulain 30 d §:ää koskevaan hallituksen esityksen perusteluihin (HE 68/2018 vp) sekä kuntalain 126 ja 127 §:ien sisältöön ja niitä koskevaan hallituksen esityksen 2a ja 2 b §:n yksityiskohtaisiin perusteluihin (HE 32/2013 vp).

Kirjanpidon eriyttämisvaatimus ei koske tilanteita, jossa

- toimija harjoittaa vain ei-taloudellista toimintaa (julkisen vallan käyttö ja viranomaistoiminta)
- toimija harjoittaa ei-taloudellisen toiminnan lisäksi vain sellaista taloudellista toimintaa, joka kuuluu kuntalain 126 §:n 2 momentin soveltamisalaan
- yksikön taloudellisen toiminnan liikevaihto on alle 40.000 € vuodessa.

Kirjanpidon eriyttämisvaatimus koskee tilanteita, jossa

- julkissektori tai sen määräysvaltaan kuuluva yksikkö esim. yhtiö harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla olevaa taloudellista toimintaa ja muuta toimintaa
- kysymys on hankintalain 15 §:n sallimasta ulosmyynnistä ulkopuolisille toimijoille
- kunta tai kuntayhtymä kuntaorganisaatiomuodossa toimii kuntalain 127 §:n poikkeussäännöksen perusteella kilpailutilanteessa markkinoilla.

Kirjanpidon eriyttämisvelvollisuuden ulkopuolelle jää vähäiseksi katsottava taloudellinen toiminta. Mikäli julkissektorin tai sen määräysvallassa olevan yksikön kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan liikevaihto on alle 40 000 € vuodessa, kyseiseen sääntelyyn liittyvää kirjanpidon eriyttämisvelvollisuutta ei ole.

Kaupunginhallituksen päätösesityksen 8.11.2021 § 317 mukaisesti Varkauden kaupunki esittää, että kaupunki ja Pohjois-Savon hyvinvointialue perustaisivat yhteisen in-house yhtiön Varkauden kaupungin alueella tarjottavien ruoka- ja puhtauspalveluiden tuottamiseksi hyvinvointialueen, mutta myös Varkauden kaupungin tarpeisiin. Varkauden kaupunki tarjoutuu toteuttamaan yhtiön perustamiseen liittyvät käytännön toimet sote-uudistuksen aikataulun mukaisesti siten, että tukipalveluyhtiön toiminta voisi alkaa 1.1.2023.

3 TALOUSARVIO 2022 JA TALOUSSUUNNITELMA 2023–2024

3.1 Taloussuunnittelun lähtökohdat ja muutokset

Taloussuunnitelman laadinta on tänä syksynä ollut erittäin haastavaa ja vaikeaa, etenkin sote-uudistuksen jälkeisten vuosien osalta. Sote-laskelmien luvut eivät ole lopullisia, vaan ne muuttuvat varmasti ja voivat muuttua kuntakohtaisesti paljonkin erityisesti siirtyvien sote-kustannusten muutoksista johtuen.

Vuoden 2022 talousarvioraami ja laadintaohje käsiteltiin kaupunginhallituksen kokouksissa 7.6.2021 § 158. Talusseminaareja on pidetty seuraavasti: 13.9.2021, 11.–12.10.2021 ja 26.10.2021.

Vuoden 2022 talousarvio on laadittu Kuntaliiton julkaiseman JHS:n (Julkihallinnon suositus nro 199) suosituksen ”Kunnan ja kuntayhtymän talousarvio ja – suunnitelma” mukaisesti. Lisäksi on huomioitu KUTI -tilastoinnin vaatimat tilikarttamutokset uuden AURA-käsikirjan mukaisesti.

Organisaatiohierarkian nimikkeistö on seuraava:

- Toimiala
- Palvelualue
- Vastuualue
- Tulosityksikkö
- Kustannuspaikka

Toimintatuotot

Toimialat ovat arvioineet toimintatuottonsa normaalitoiminnan mukaisesti, huomioiden tiedossa olevat muutokset. Toimintatuotoissa on huomioitu maksujen ja taksojen korotukset ja muutokset sekä lainsäädännön kautta tulevat määräykset.

Metsänmyyntituottoihin on budjetoitu nettona 181 000 €.

Toimintakulut

Toimintakuluissa on huomioitu talouden tasapainottamisohjelman mukaiset toimenpiteet sekä lisäksi muita säästötoimenpiteitä.

Vuoden 2021 talousarvion palkkakuluihin on arvioitu uusien virka- ja työehtosopimusten yleiskorotuksena 1,0 %. Kunnallinen virka- ja työehtosopimus KVTES 2020 – 2021 on voimassa 28.2.2022 saakka. Tämän jälkeen sopimuksen voimassaoloaika jatkuu vuoden kerrallaan, jollei sitä irtisanota kirjallisesti viimeistään kuusi viikkoa ennen sopimuskauden päättymistä.

Työterveyshuollon tuotot ja kulut vuoden 2022 talousarviossa on budjetoitu toimialojen toimintatuottoihin ja –kuluihin. Aikaisemmin määrärahat budjetoitiin henkilöstöhallinnon talousarvioon.

Palkkatukityöllistämiseen varatut määrärahat (tuotot 506 923 € ja kulut 1 078 560 €) on varattu konsernipalvelujen alaisuudessa toimivan työllisyysyksikön määrärahoihin. Määrärahat siirretään käytön mukaan toimialoille talousarviovuoden aikana.

Vuoden 2022 talousarviossa on varattu kaupunginhallituksen varausmäärärahoihin Osallistuvaan budjetointiin määräraha (10.000 €) osallisuuden edistämisen toimenpiteisiin strategian mukaisesti.

Verorahoitus

Veroprosentteihin ei esitetä korotusta vuodelle 2022, joten kunnallisveroprosentti sekä kiinteistöveroprosentit säilyvät entisen tasoisina.

Verotulot ja valtionosuudet on arvioitu Kuntaliiton ennustekehikkojen mukaisesti. Kiinteistöverokertymään on lisätty 250 000 € taloussuunnitteluvuodelle 2024 kaupungin oman veroselvityksen mukaisesti.

Tilikauden tulos

Vuoden 2022 talousarvioesitys on alijäämäinen 3,712 M€.

Investoinnit

Vuoden 2022 kaupungin omaan taseeseen tulevat nettonettoinvestoinnit ovat 8,792 M€. Suunnitelmavuosien 2023–2024 nettoinvestoinnit ovat yhteensä 22,091 M€. Investointien myötä kaupungin lainamäärä tulee kasvamaan, ollen vuonna 2024 arvion mukaan 127,95 M€.

Taloussuunnitteluvuodet 2023–2024

Taloussuunnitteluvuosien toimintatuotot ja –kulut on arvioitu toimialoilla huomioiden 1.1.2023 aloittavan hyvinvointialueen vaikutukset talouteen ja toimintaan.

Vuosien 2023–2024 verotulot ja valtionosuudet on arvioitu Kuntaliiton ennusteiden mukaisesti. Vuoden 2024 kiinteistöveroihin on arvioitu 250 000 € lisää kaupungin oman kiinteistöverotarkastuksen mukaisesti.

Tilivelvolliset

Kuntalain § 125 mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielinten jäsenet (pl. valtuutetut) sekä asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Kuntalain 31.1 §:n mukaan kunnan tilivelvollisia toimielimiä ovat hallitus, lautakunnat, valiokunnat ja johtokunnat, niiden jaostot sekä toimikunnat.

Viranhaltijoiden kohdalla rajanveto on vaikeampaa, koska laissa ei tarkemmin määritellä, ketkä ovat toimielimen tehtäväalueen johtavia viranhaltijoita. Yleisesti tilivelvollisina viranhaltijoina on pidetty toimielimen esittelijöitä ja toimielimen tehtäväalueella itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavia viranhaltijoita ainakin silloin, kun he ovat suoraan toimielimen alaisia. Tilivelvolliset on määriteltävä mm. sen vuoksi, että vastuuvapauslausunto kohdistetaan heihin.

Edellä olevan perusteella Varkauden kaupungin tilivelvollisia ovat:

- kaupunginhallituksen jäsenet
- lautakuntien jäsenet
- johtokuntien jäsenet
- toimikuntien jäsenet
- jaostojen jäsenet
- kaupunginjohtaja
- toimialajohtajat

palvelualuepäälliköt
hallintojohtaja
henkilöstöjohtaja
talousjohtaja
tietohallintojohtaja.

3.2 Henkilöstö ja henkilöstösuunnitelma

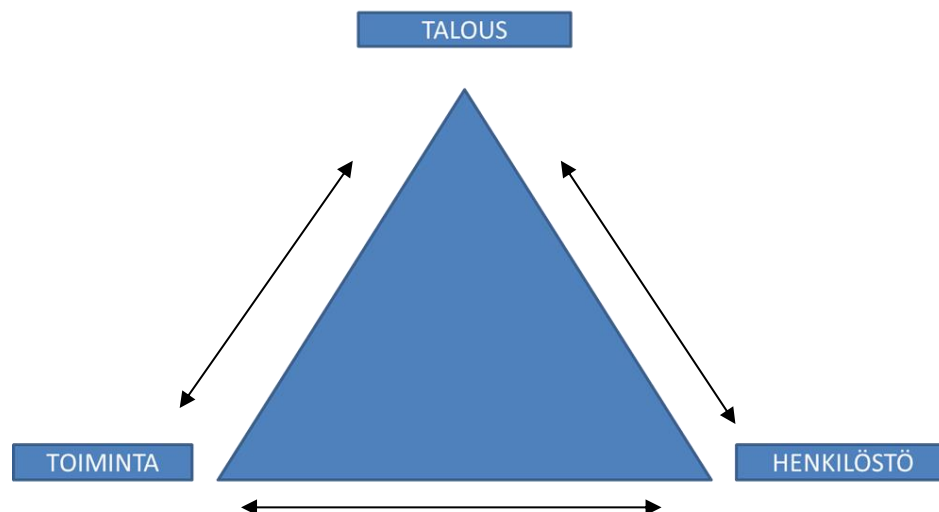
Elokuussa 2021 Varkauden kaupungin palveluksessa oli yhteensä 1 633 henkilöä, joista vakinaisia 1 240 ja määräaikaista (ml. sijaiset) 348 henkilöä. Vuoden 2020 vastaavaan ajankohtaan verrattuna vakituisen henkilöstön määrä oli lisääntynyt 14 työntekijällä ja määräaikaisten 11 työntekijällä. Henkilöstöresurssi (HTV eli työssäolo ja palkalliset poissaolot) oli kuitenkin pienentynyt kaikkiaan yhteensä noin yhdeksällä (9) henkilöllä (– 0,9 %). HTV oli pienentynyt sosiaali- ja terveystoimessa ja teknisellä toimialalla hieman ja noussut hienoisesti konsernihallinnon sekä hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialoilla.

Kaupungin henkilöstön keski-ikä on korkea mutta se on hienoisessa laskussa. Vuoden 2020 lopussa keski-ikä oli 49,0 vuotta kun kunta-alan keskiarvo on 45,0 vuotta. Eläköityminen jatkuu voimakkaana myös tulevina vuosina. Vuoteen 2027 mennessä on Kevan ennusteen mukaan vanhuuseläkkeelle jäämässä noin 383 henkilöä.

Vuosi	Vanhuuseläkkeet, henk.	Työkyvyttömyyseläkkeet, henk.	Osatyökyvyttömyyseläkkeet	Eläkkeet yhteensä, henk.
2021	49	10	11	70
2022	61	10	11	82
2023	60	9	10	79
2024	45	9	10	64
2025	57	8	9	74
2026	55	8	9	72
2027	56	7	8	71

Lähde: Keva ennuste syksy 2021

Henkilöstökulut eli palkka- ja henkilösivukulut olivat vuonna 2020 yhteensä 75,3 milj. € ja muodostivat 36,7 % toimintakuluista. Henkilöstö onkin kuntatyönantajalle kallis, mutta myös kallisarvoinen resurssi: se on kunta-työn tärkein ”tuotannontekijä”, jolla tulos tehdään. Henkilöstökuluihin kuluu vuosittain noin kaksi kertaa Aalto hyvinvointikeskukseen kokonaisuudessaan investoitu rahamäärä. Kuntaorganisaation hyvä tai huono tulos riippuu käytännössä ihmisten tekemisistä tai tekemättä jättämisistä. Lähes ainoa asia, joka tuottaa lisäarvoa kuntaorganisaatiossa, ovat itse asiassa ihmiset. Panostus inhimilliseen ja sosiaaliseen pääomaan eli ihmisiin sekä vuorovaikutukseen ja työyhteisöjen toimivuuteen on vähintäänkin yhtä tärkeä investointi kuin esimerkiksi rakennukset tai kunnallistekniikka.

Tuloksellisuuden kaupungintalo

Varkauden kaupungin henkilöstöpalvelut

kuva: s © Tapu Vormer 2018/21

Sekä laadukkaat, asiakaslähtöiset palvelut (toiminta), että terve talous edellyttävät tuloksellista henkilöstöpolitiikkaa. Sen keskeisiä ulottuvuuksia ovat tehokas, palvelutarpeita ja – rakenteita peilaava henkilöstösuunnittelu ja työkykyisyyden kehittäminen sekä asiakaslähtöisten palvelu- ja työprosessien kehittäminen. Henkilöstösuunnittelulla varmistetaan oikea henkilöstö ja oikeaan paikkaan oikea-aikaisesti. Panostus työsuojeluun ja työhyvinvointiin poikii motivaationa, innostuksena ja työkyynä. Palvelu- ja työprosessien kehittäminen tulee olla johdonmukaista ja tavoitteellista, kaupunkistrategian viitoittamaa toimintaa työyhteisöjen arjessa. Tuloksellinen henkilöstöpolitiikka huomioi myös eri-ikäiset ja työuran eri vaiheissa olevat työntekijät. Tuloksellisen henkilöstöpolitiikan toimeenpanon keskiössä ovat laadukas johtaminen ja esihenkilötyö eli lähijohtaminen sekä luottamuksellinen yhteistoiminta. Sen kivijalkana on strategian sekä toiminnan tavoitteiden ja palvelutarpeiden mukainen osaaminen ja oppiminen.

Varkauden kaupungin talousarvio ja toimintasuunnitelma 2022 sisältää kaikki em. henkilöstöpolitiikan elementit. Ne on kuvattu myös oheisessa ”tuloksellisuuden kaupungintalossa”.

Asukas- ja asiakaspalautteen seurannalla varmistetaan, että tuloksellinen

henkilöstöpolitiikka kantaa lopulta ”hedelmää” eli asukkaat ja asiakkaat saavat hyvää, laadukasta ja tehokasta palvelua.

Varkauden kaupungin päivitetty kaupunkistrategia valmistuu keväällä 2022. Hyvällä henkilöstöpolitiikalla on sen toteuttamisessa kriittinen rooli. Henkilöstökyselyiden tuloksien mukaan Varkauden kaupungilla on haasteena erityisesti ”strategiavastuullisen kulttuurin” luominen: työntekijöitä tulisi kannustaa ja innostaa ottamaan vastuuta paitsi omasta ja tiimin onnistumisesta, myös koko kaupunkiorganisaation yhteisestä onnistumisesta, mikä takaa asiakaslähtöiset, sujuvat palveluketjut. Tämä edellyttää panostamista kaupunkistrategian keskeisen sisällön ja tavoitteiden avaamiseen koko henkilöstölle sekä henkilöstön osallistamista konkreettisesti kaupunkistrategian laatimiseen, toteutukseen ja arviointiin arkisessa työssä. Tuloksellisuuden talon rakennusai-neilla varmistetaan strategian toteutuminen työyhteisöiden ja palvelutuotannon arjessa eli käytännön työssä, mikä on talousarviovuoden 2022 keskeinen henkilöstöpoliittinen tavoite.

Varkauden kaupunkiorganisaation olemus muuttuu kun hyvinvointialueet aloittavat toimintansa ja useamman kuin joka toisen kaupungin työnantajan työnantaja vaihtuu maakunnalliseksi hyvinvointialueeksi tai sille tuki-palveluita tuottavaksi yhteiseksi 1.1.2023. Peruskunnan rooli ja vastuut muuttuvat merkittävästi sote-palvelujen järjestämisen siirtyessä hyvinvointialueelle mutta toisaalta kaupungin ja hyvinvointialueen välisen yhdyspinnan toimivuus ja yhteistyön sujuvuus korostuu. Syksyllä 2021 voimaan astunut ensimmäinen organisaatiouudistus jo ennakoit tulevia muutoksia mutta prosessi jatkuu. Organisaation uudistamisen taustalla ovat paitsi toiminta-ympäristön muutokset, myös talouden sopeuttamistarpeet. Tavoitteena on korostaa elinvoiman merkitystä, yksinkertaistaa organisaatorakennetta, madaltaa organisaatiotasoja, tehostaa johtamisjärjestelmää sekä kehittää palveluprosesseja asiakaslähtöisemmiksi. Organisaatiouudistuksen lähtökohtana on sovittaa organisaati-

tio ja johtamisjärjestelmä uudistuvan kunnan palvelutarpeisiin ja – rakenteisiin tehostamalla työnjakoa, suunnittelemalla henkilöstöresurssien tarkoituksenmukainen käyttö sekä tarkastelemalla ja uudelleenorganisoidulla henkilöstön vastuita ja tehtäväkuvia. Lisäksi työ- ja palveluprosesseja virtaviivaistetaan ja lisätään sähköisiä palveluita.

Työkyvyttömyyden kustannuksissa haetaan vuonna 2022 säästöä erityisesti työhyvinvoinnin johtamisen sekä työterveyshuoltoyhteisön kehittämisestä. Niiden määrätietoiseksi ja tavoitteelliseksi edistämiseksi Varkauden kaupunki toteuttaa yhteistyössä Siilinjärven kunnan kanssa TieTTY!- eli Tiedolla tulokselliseen työterveysyhteistyöhön – hanketta, jota myös Keva rahoittaa.

Talousarviovuoden 2022 ja suunnitteluvuosien 2023 - 2024 henkilöstösuunnitelma on talousarvion lukuna 9. Se on työstetty palvelualueittain/palvelukokonaisuuksittain. Henkilöstösuunnitelmassa avataan paitsi henkilöstön määrällisen, laadullisen ja rakenteellisen kehityksen ja kehittämisen näkymät peilaten toimintaympäristön ja asiakastarpeiden muutoksiin, myös henkilöstön työhyvinvoinnin haasteet ja kehittämisen suunnitelmat. Aiemmistä vuosista poiketen sosiaali- ja terveystoimen henkilöstösuunnitelma esitetään koko toimialan tasolla, tulevaa sote-uudistusta ja sote-henkilöstön siirtymistä hyvinvointialueen palvelukseen ennakoiden.

Seuraavassa on vedetty yhteen henkilöstösuunnitelma 2022 - 2026 koko kaupungin tasolla:

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	1 277	1298	1 335	1369	21	9	490	481
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	150	141	126	116	2	2	53	45
Sijaiset	229	181	82	94	0	0	14	14
YHTEENSÄ	1656	1620	1543	1579	23	9	557	540
Henkilötyövuodet	1 494,5	1 474,2	1473,0	1494,7	23,0	9,0	515,5	503,4

Suunnitteluvuosien suunnitelmaa tullaan päivittämään talouden tasapainottamisohjelman ja organisaatiouudistuksen valmistumisen jälkeen vuoden 2022 kuluessa.

Lukuihin sisältyvät talouden tasapainottamisohjelmaan 2020 – 2025 sisältyvät toimialakohtaiset henkilöstön vähennystavoitteet vuosille 2022 ja 2025.

4 TALOUSARVION SITOVUUS JA MUUT MÄÄRÄYKSET

4.1 Talousarvion täytäntöönpano-ohjeet ja käyttösuunnitelma

4.1.1 Täytäntöönpano-ohjeet

Erillinen talousarvion täytäntöönpano-ohje, joka sisältää myös talouden raportointiohjeen hyväksytään kaupunginhallituksen ensimmäisessä kokouksessa tammikuussa 2022.

Täytäntöönpano-ohjeistuksessa määritellään ja ohjeistetaan talouteen, henkilöstöön ja toimintaan liittyviä tarkempia määräyksiä sekä toimintaohjeita.

4.1.2 Käyttösuunnitelma

Toimialueiden tulee laatia käyttösuunnitelma, joka hyväksytään ko. toimielimen lautakunnassa ja toimitetaan taloushallintoon viimeistään 31.1.2022 mennessä. Käyttösuunnitelmien avulla toimialueiden tulee panna täytäntöön valtuuston hyväksymä talousarvio. Käyttösuunnitelmaan voidaan tarvittaessa tehdä toimialan alaisuudessa tulosalueiden sisällä muutoksia siten, että toimialan valtuustoa nähden sitova tilikauden toimintakate ei muutu.

Käyttösuunnitelmassa tulee varmistaa, että toimintaan varatut määrärahat riittävät valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteuttamiseen sekä muiden taloudellisten velvoitteiden hoitamiseen.

4.2 Talousarvion sitovuus

4.2.1 Käyttötalous

Käyttötalouden sitovuus kaupunginvaltuustoon nähden tilikaudella on toimialan toimintakate (toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus = toimintakate) ja strategian mukaiset tavoitteet ja mittarit.

4.2.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma on kaupunginvaltuustoon nähden sitova verotulojen, valtionosuuksien, rahoituskulujen ja – tuottojen ja satunnaisten erien osalta.

4.2.3 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma on kaupunginvaltuustoon nähden sitova antolainauksen muutosten, lainakannan muutosten ja oman pääoman muutosten osalta. Tunnuslukujen tavoitearvojen osalta valtuustoon nähden sitovia eriä ovat toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ja lainanhoitokate.

4.2.4 Investoinnit

Investointiosassa sitovuus on taseryhmittäin: maa- ja vesialueet, rakennukset, kiinteät rakenteet ja laitteet, osakkeet ja osuudet. Taseryhmän koneet ja kalusteet sitovuus on toimialakohtainen määräraha.

4.2.5 Ottolainaus

Hallintosäännön 11 luvun 5 §:ssä on määritelty talousjohtajan päätösvaltuutus tilapäisten ja pitkäaikaisten lainojen nostamisesta, lainaehtojen muuttamisesta sekä koronvaihtosopimuksista. Talousjohtaja päättää:

- tilapäisluoton ottamisesta maksuvalmiuden turvaamiseksi, tilapäisluoton päätösvaltuutus on määritelty enintään 40 M€:n tasolle.
- talousarviolainan ottamisesta valtuuston vahvistamissa rajoissa sekä lainan uudistamisesta ja lainaehtojen muuttamisesta
- koron- ja valuutanvaihtosopimuksista, koronsuojasopimuksista sekä muuttuvakorkoisen lainan enimmäis- ja vähimmäiskorosta enintään talousarviossa olevan lainakannan verran.

Talousjohtajalle myönnetään oikeus ottaa talousarviolainaa, jonka laina-aika on enintään 30 vuotta talousarviossa hyväksytyyn lainanoton mukaisesti. Nettolainanotto on sitova taso, jolloin mm. lainojen konvertointi on mahdollista.

Valtuuston 28.5.2018 § 40 hyväksymän varainhankinnan, takausten ja sijoitustoiminnan periaatteiden mukaan kaupungin lainakannan suojausaste voi vaihdella markkinatilanteen mukaisesti 30 % - 80 % välillä.

4.2.6 Antolainaus ja takaukset

Talousarviovuoden aikana valtuusto käsittelee antolainat tapauskohtaisesti. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä voidaan myös hyväksyä yksilöityjä antolainoja. Antolainojen ja takausten osalta huomioidaan muun muassa kuntalain 129 §:n vaatimukset.

4.2.7 Lautakunnat

Lautakuntien on viimeistään käyttösuunnitelman vahvistamisen yhteydessä tammikuussa 2022 määriteltävä lautakuntaa sitova taso käyttötaloudessa. Sitovuustaso voi olla tulosalueen, vastuualueen, tulosyksikön tai kustannuspaikan toimintakate.

Lautakunta päättää investointiosan määrärahasiirrot taseryhmien sisällä eri hankkeiden kesken.

4.2.8 Talousarviomuutokset

Määrärahamuutoksista/siirroista toimialojen välillä päättää kaupunginvaltuusto. Toimialan sisällä, eri tulosalueiden, vastuualueiden, tulosityksiköiden välisistä määrärahasiirroista päättää lautakunta.

Yleishallinnon määrärahoihin varausluontoisena määrarahana (palkkatukityöllistäminen) varatusta määrarahasta tehdään talousarviovuoden aikana eri toimialojen käytön mukaiset määrärahasiirrot.

Toimialojen määrärahoihin sisältyvät eläkemenoperusteiset maksut kohdennetaan ja tasataan kustannuspaikkakohtaisesti talousarviovuoden 2022 aikana Kevan:n toimintayksikkökohtaisen erittelyn mukaisesti.

Toimialojen tulee esittää viipymättä kaupunginvaltuustolle talousarvion määrärahamuutos, mikäli valtuuston hyväksymän toimialan talousarvion toimintakate ei riitä toimintaan ja palvelujen tuottamiseen.

4.2.9 Hankinnat

Kaikissa hankinnoissa on noudatettava kaupunginvaltuuston 28.8.2017 § 59 hyväksymää hankintastrategiaa ja 28.9.2020 69 § hyväksyttyä hankintaohjetta. Hankintastrategian linjauksissa helpotetaan mm. paikallisten pk-yritysten asemaa hankinnoissa. Hallintosääntö sisältää tarkemmat määräykset hankintarajoista.

Kaupunki on jäsenenä Sansia Oy:ssä. Hankinnat tulee pääsääntöisesti tehdä Sansia Oy:n kanssa tehdyn hankintasopimuksen mukaisesti, ellei kaupunki ole kilpailuttanut itse hankintaa.

Lisäksi hankinnoissa tulee noudattaa erityistä säästäväisyyttä, vain toiminnan ja palvelutuotannon kannalta välttämättömät hankinnat suoritetaan. Hankintoihin on haettava lupa palvelualueen päälliköltä.

4.3 Sisäinen valvonta, tarkastus ja riskien hallinta

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet hyväksyttiin valtuustossa 18.12.2018 § 95.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on lisäksi määräykset kaupunginvaltuuston 27.9.2021 § 90 hyväksymässä päivitettyssä hallintosäännössä luku 17 § 1 ja luku 19 §:t 1-5 sekä valtuuston hyväksymässä konserniohjeessa (kv 30.10.2017 § 72 ja 28.5.2018 § 42). Konserniohje päivitetään vuoden 2022 aikana.

Hallintosäännön mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on mm. vastata sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteensovittamisesta siten, että kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan. Kaupunginhallitus hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman sekä vastaa riskienhallinnan järjestämisestä. Konsernihallinto valmistelee kaupunginhallitukselle sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan selonteon tilinpäätöstä varten.

4.3.1 Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta on osa hyvää johtamista, toiminnan ohjausta ja palveluiden laadun varmistamista, jolla toiminnan riskejä tunnistetaan, ennaltaehkäistään ja hallitaan. Valvonnan tehokkuus perustuu reaaliaikaisuuteen ja resurssien käytön joustavuuteen. Sisäinen valvonta on osa operatiivista johtamista, eikä sitä voida delegoida ulkopuolisen tarkastajan tehtäväksi, vaan vastuutahoina ovat kunnan toimiva johto ja tilivelvolliset.

Sisäisen valvonnan tehtävänä on:

- edistää kunnan toimintojen säännönmukaisuutta, taloudellisuutta, tuottavuutta ja vaikuttavuutta
- parantaa palvelujen ja muiden tuotteiden laatua
- huolehtia kunnan toiminnan tarkoituksen, strategian, asetettujen taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden tiedottamisesta organisaation kaikille tasoille
- asetettujen taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen seuranta
- turvata kuntaa menetyksiltä, jotka aiheutuvat väärinkäytöksistä, virheistä, huonosta hoidosta, petoksista ja muista epäsäännönmukaisuuksista
- varmistaa kunnan voimassa olevien ohjeiden, säädösten ja määräysten noudattaminen ja ohjauksen vaikuttavuus

- kehittää ja ylläpitää luotettavia tietoja taloudesta ja hallinnosta
- valvoa ajantasaisen, asianmukaisen ja määräaikaisen raportoinnin toteuttaminen
- avainvelvollisuuksien ja – tehtävien varmistaminen jakamalla ne eri henkilöiden kesken ja määrittelemällä tarvittavat sijaisuudet
- tietokantojen, sovellusohjelmistojen ja asiakirjojen vastuuvollisille annettujen käyttöoikeuksien ja – valtuuksien määrittelyjen ja ylläpidon seuranta

Sisäisen valvonnan toimenpiteillä ja menetelmillä pyritään:

- toiminnan tuloksellisuuden ylläpitämiseen, edistämiseen ja parantamiseen
- talous- ja henkilöstöhallinnon sekä tietojärjestelmien luotettavuuden varmistamiseen
- erehdysten, virheiden ja väärinkäytösten ennaltaehkäisyyn ja toteamiseen
- kunnan kassavarojen, irtaimen ja kiinteän omaisuuden huolelliseen ja taloudelliseen hoitoon
- varmistamaan, että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan.

Vuosittain johtoryhmä esittää kaupunginhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan painopistealueet, joita toimialoilla seurataan ja dokumentoidaan ja josta koostetaan tilinpäätöksen toimintakertomukseen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä. Talousarvion 2022 täytäntöönpano-ohjeessa annetaan toimialoille tarkemmat ohjeet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta.

Vuoden 2022 sisäisen valvonnan painopistealueiksi on kaupungin johtoryhmä hyväksynyt 9.11.2021 seuraavat toiminnot:

- Päätöksenteko: *Viranhaltijapäätösten seuranta ja valvonta*
- Talous: *Sopimukset*
- Henkilöstö: *Vuosilomat (ja säästövapaat),*
- Tietohallinto: *Etätyö*

4.3.2 Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa ja se tukee organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa ja arvioinnissa. Sisäisen tarkastuksen ensisijaisena kohteena ovat toimintalinjaukset ja – periaatteet, toimintaresurssien käyttö ja tavoitteiden toteutuminen.

Sisäistä tarkastusta suoritetaan toimivan johdon toimeksiannosta ja alaisuudessa. Sisäisen tarkastuksen raportointiin voidaan sisällyttää suosituksia ja kehittämisalitteita.

Sisäinen tarkastus ostetaan ulkopuoliselta asiantuntijalta. Vuoden 2021–22 sisäisen tarkastuksen palvelut kilpailutettiin syksyn 2020 aikana ja sisäisen tarkastuksen suorittajaksi valittiin KPMG Oy Ab.

Vuoden 2022 sisäisen tarkastuksen kohteeksi johtoryhmä on valinnut 16.11.2021 kaupunkikonsernin sijoitus-toiminnan, arvopaperit ja rahastot sekä pankkien kanssa tehdyt rahoitussopimukset.

4.3.3 Riskien hallinta

Riskienhallinta on kaupungin omasta aloitteesta tapahtuvaa toimintaa, jonka avulla kaupungin uhkana olevat riskit saadaan saman tavoitteellisen suunnitellun piiriin kuin kaupungin muutkin toiminnot. Riskienhallinta on myös olennainen osa johtamista kuntien hallinnossa.

Riskillä tarkoitetaan sellaista tapahtumaa, joka aiheuttaa tai josta seuraa kaupungille taloudellisia menetyksiä tai henkilövahinkoja kaupungin henkilöstölle.

Riskit voidaan jaotella seuraavasti;

- **liikeriskit**, joita ovat strategiset ja taloudelliset riskit, esimerkiksi muutoksen hallinta, joita ovat mm. yksityistäminen, ulkoistaminen, yhtiöittäminen, kilpailuttaminen ja ulkomaiset yhteistyö- ja sopimus-kumppanit
- **vahinkoriskit**, joita ovat henkilöriskit, omaisuusriskit ja toiminnan riskit

Kaupungin toiminnan kannalta pääpaino riskienhallinnassa painottuu vahinkoriskeihin. Vahinkoriskeille on tyyppillistä, että vahingot syntyvät yleensä äkillisesti tai yllättävästi. Eräät vahinkoriskit syntyvät kuitenkin hitaasti, kuten esimerkiksi kuluminen ja homevauriot.

Riskien kartoituksessa tulee keskittyä merkittävimpiin riskeihin ja riskejä tulee tarkastella eri toimialoilla saman tasoisesti. Kaupungin henkilöriskien erityispiirteitä ovat toiminnat, jotka kohdistuvat suuriin ihmisryhmiin mm. sivistys-, sosiaali- ja terveystoimessa ja suurissa joukkotilaisuuksissa. Omien työntekijöiden ja kaupunkilaisten hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtiminen toteutetaan parhaiten häiriöttömillä ja laadukkailla palveluilla. Kaupungilla on myös ns. moraalinen vastuu asukkaiden turvallisuudesta ja sen tulisi toimia myös näiden riskien pienentämiseksi. Esimerkiksi vaaralliset kuljetukset tulisi kaupungin alueella järjestää siten, että niistä aiheutuva vaara olisi mahdollisimman pieni ja vähäinen.

Lautakunnat ovat omissa talousarvioesityksissään esittäneet omaan toimintaansa liittyviä riskejä. Talousarvion liitteenä on koko kaupungin toimintaa koskevia riskejä sekä toimialakohtaisia riskejä ja niiden hallintakeinoja.

5 KONSERNIOHJAUS

5.1 Konserniohjauksen periaatteet

Valtuusto päättää kuntalain 14 §:n mukaan talousarviosta ja taloussuunnitelmasta sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Valtuusto antaa tytäryhteisöjen ohjausta ja valvontaa koskevia periaatteita kunnan konsernijohdolle.

Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kaupungin 1.11.2017 voimaan tulleen konserniohjeen 30.10.2017 § 72. Konserniohjetta on tarkistettu/muutettu kaupunginvaltuustossa 28.5.2018 § 42. Konserniohjeilla on luotu puitteet kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Ohjeen tarkoituksena on myös luoda puitteet konserniyhtiöiden ja yhteisöjen hallintotavalle ja raportoinnille sekä lisätä toiminnan läpinäkyvyyttä, tiedon laadun parantamista ja tiedon kulun tehostamista. Ohjetta noudatetaan soveltuvien osin myös osakkuusyhteisöissä ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa.

Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa menettelytapoja ja tehostaa kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kaupunkikonsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhteinäisin periaattein ja konsernin kokonaisuus huomioon ottaen.

Kuntalain luvun 4 § 14 mukaan valtuusto päättää varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista sekä takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen puolesta. Varkauden kaupunkikonsernin varainhankinnan, takausten ja sijoitustoiminnan periaatteet hyväksyttiin valtuuston kokouksessa 28.5.2018 § 40.

Kuntalain mukaan talousarviossa on huomioitava aiempaa tarkemmin kuntakonsernin näkökulma sekä vastuut ja veloitteet. Kuntakonsernin taloutta ja investointeja on voitava suunnitella ja ohjata yhdessä, jotta konsernin kokonaisuus voidaan varmistaa ja rajalliset resurssit käyttää mahdollisimman tehokkaasti hyödyksi. Kaupunginvaltuusto asettaa tytäryhteisöille sitovat tavoitteet ja mittarit.

Konsernijaosto päätti, että tytäryhtiöiden tuli tehdä riskienhallintasuunnitelma 30.11.2020 mennessä. Suunnitelman tuli sisältää lyhyt ja pitkän tähtäimen riskit ja konkreettiset toimenpiteet niiden hallitsemiseksi.

Yhtiön hallitus hyväksyi suunnitelman ja seuraa sitä säännöllisesti yhtiön hallituksen kokouksissa sekä raportoi siitä säännöllisesti kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajalle.

Riskienhallintasuunnitelma sisältää seuraavat riskilajit:

- strategiset riskit
- taloudelliset riskit
- toiminnalliset riskit
- henkilöriskit
- vahinkoriskit
- muut riskit

Tytäryhtiöiden toiminnasta ja taloudesta raportoidaan kaupungin talousarvion täytäntöönpano-ohjeen raportointiohjeistuksen mukaisesti.

Kuntalain 118 §:n mukaan kuntien taloudellista tilannetta tarkastellaan kuntakonsernin talouden tunnuslukujen mukaisesti vuodesta 2017 alkaen.

Kaupunginhallitus on 1.10.2018 § 229 määrännyt hallintosäännön 20 luvun 1 §:n mukaisesti johtoryhmän jäsenet vastaamaan omistajaohjauksesta tytäryhteisöissä. Omistajan ohjaus pitää sisällään yhtiössä / yhteisössä mm. kaupungin edunvalvonnan, yhteydenpidon kaupungin nimeämiin edustajiin ja omistajapolitiittisten linjausten välittämisen heille sekä yhteisölle mahdollisesti perustetun ohjausryhmän asioiden valmistelun ja koolle kutsuminen.

Omistajapolitiikan tavoitteena on turvata kaupungin pitkäjänteinen toiminta ja varmistaa pääoman käytön sekä omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvän päätöksenteon systemaattisuus, pitkäjänteisyys ja pääoman käytön tehokkuus. Päätöksenteon yhteydessä on tiedostettava ja tunnistettava päätöksen seuraukset ja vaikutukset.

Kaupungin uudet omistajapolitiittiset tavoitteet päivitetään kaupungin strategiatyön päivityksen yhteydessä syksyn 2021 ja kevään 2022 aikana. Omistajapolitiikalla linjataan mm. missä yhteyksissä kaupunki on mukana omistajana ja sijoittajana sekä mitä kaupunki omistajuudella tavoittelee.

5.2 Varkauden kaupungin tytäryhtiöt

Kaupunkikonserniin kuuluu viisi 100 % kaupungin omistamaa yhtiötä; Wartalo Kodit Oy, Keski-Savon Teollisuuskylä Oy, Varkauden Taitotalo, Keski-Savon Vesi Oy ja Navitas Kehitys Oy. Muut pienemmillä omistusosuuksilla olevat konserniyhtiöt ovat; Aluelämpö Oy, Kiinteistö Oy Kongressi- ja kulttuurikeskus, Kiinteistö Oy Terveyskäpy ja Varkauden Metallihovi (ei toimintaa). Kiinteistö Oy Terveyskäpyn osalta ei taloustietoja ole esitetty.

Osinkoja kaupunki saa Varkauden Aluelämpö Oy:ltä ja Savon Energiaholding Oy:ltä. Kaupungin myöntämien antolainojen korkotuottoja Keski-Savon Vesi Oy:ltä, Varkauden Taitotalo Oy:ltä, Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:ltä ja Wartalo Kodit Oy:ltä.

Yhteenveto kaupungin tytäryhtiöiden ilmoittamista vuoden 2022 talousarviotiedoista.

Yhtiö	Talousarviot 2022			
	Omistus %	Tilikaud. voitto (-tappio), €	Investoinnit TA 2022 €	Lainakanta 31.12.22 €
Wartalo Kodit Oy	100,0	0	0	33 367 856
Varkauden Aluelämpö Oy	80,1	1 070 000	5 250 000	8 979 278
Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	100,0	-150 749	9 000 000	42 890 159
Varkauden Taitotalo Oy	100,0	159 440	0	14 887 796
Keski-Savon Vesi Oy	100,0	194 203	1 520 000	45 414 000
Navitas Kehitys Oy	100,0	-470 000	0	0
Kongressi- ja kulttuurikeskus	51,9	9	0	6 367 746

6 KÄYTTÖTALOUS / LAUTAKUNTIEN TALOUSARVIOT

6.1 YLEISHALLINTO

Yleishallintoon sisältyy keskusvaalilautakunta, kaupunginvaltuusto, tarkastuslautakunta, kaupunginhallitus ja konsernipalvelut (hallinto, tietohallinto, markkinointi ja viestintä, taloushallinto, henkilöstöhallinto ja työllisyyspalvelut).

TALOUS / YLEISHALLINTO YH-TEENSÄ

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	4 020 185	4 055 644	3 877 401	3 332 000	3 332 000
Kulut	-8 852 967	-10 593 394	-9 262 788	-10 832 000	-11 066 000
Toimintakate	-4 832 782	-6 537 750	-5 385 387	-7 500 000	-7 734 000
Suunnitelman muk. poistot	-361 809	-268 050	-107 860	-131 000	-105 900
Tilikauden tulos	-5 194 591	-6 805 800	-5 493 247	-7 631 000	-7 757 900
valtuustoon nähden sitovat erät					

Yleishallinnon toimintakate 5,385 M€ on pienentynyt 1,152 M€ verrattaessa vuoden 2021 talousarvioon. Muutos johtuu työterveyshuollon tuottojen ja kulujen siirrosta toimialojen talousarvioihin ja elinvoiman edistämisen ostopalvelujen vähenemisestä kaupungin ja Navitas Kehitys Oy:n sopimusmuutoksen myötä.

6.1.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: hallintojohtaja ja keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on tuottaa äänestyspalvelut voimassa olevien säädösten mukaisesti ja valvoa vaalien järjestämistä ja äänestystilaisuuksien toimivuutta.

Vuonna 2022 järjestetään aluevaalit, jotka toimitetaan sunnuntaina 23.1.2022. Ennakoäänestys on kotimaassa 12.1.–18.1.2022 ja ulkomailla 12.1.–15.1.2022

Vuonna 2023 järjestetään eduskuntavaalit ja vuonna 2024 presidentinvaalit sekä europarlamenttivaalit.

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Aktivoida äänestäjiä	Äänestysprosentti	Äänestysprosentti on korkeampi kuin edellisissä kuntavaaleissa (53,9 %)

TALOUS / KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-603	-70 000	-84 739	-45 000	-50 000
Toimintakate	-603	-70 000	-84 739	-45 000	-50 000
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-603	-70 000	-84 739	-45 000	-50 000

6.1.2 KAUPUNGINVALTUUSTO

Valtuusto on kunnan ylintä päätösvaltaa käyttävä luottamuselin. Toimivaltansa valtuusto saa kuntalaisilta kuntavaaleissa. Valtuusto ilmaisee kunnan tahdon. Nykyisen valtuuston toimintakausi alkoi poikkeuksellisesti 1.8.2021.

Valtuustolle kuuluu kunnan toiminnasta ja taloudesta päättämisen ohessa edistää kuntalaisten suoraa osallistumista kunnan toimintaan ja päätöksentekoon.

Valtuuston rooli on toimia kunnan strategisena johtajana, jossa on tärkeää tulevaisuuteen suuntautunut, kunnan toiminnan pitkäjänteisten tavoitteiden ja päämäärien hahmottaminen ja linjaaminen.

TALOUS / KAUPUNGINVALTUUSTO

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-154 377	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Toimintakate	-154 377	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Suunnitelman muk. poistot	-31 611	-8 000	-10 000	0	0
Tilikauden tulos	-185 987	-158 000	-160 000	-150 000	-150 000

Valtuuston toimintamenot muodostuvat pääasiassa kokouskuluista. Valtuuston kokouksien määräksi v. 2022 on arvioitu 11 kokousta.

6.1.3 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, arvioida kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa sekä arvioida onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on kuntalain § 121 mukaan arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä. Tarkastustoimeen kuuluu sisäinen, että ulkoinen tarkastus. Sisäinen tarkastus hoidetaan ostopalveluna.

Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunnan tulee valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi vuosittain, sekä ylläpitää sidonnaisuusrekisteriä yleisessä tietoverkossa.

Tarkastuslautakunta kokoontuu noin kaksitoista kertaa vuodessa. Kokouksessa keskitytään tiedon hankkimiseen hallintokuntien toiminnasta ja tavoitteista sekä niiden toteutumisesta.

Tilitarkastus ja sisäinen tarkastus keskittyvät kuntalain mukaisten tehtävien ohella tarkastamaan samoja alueita, mitkä ovat kulloinkin lautakuntien arviointikäyntien kohteena.

Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät tuottaa kaupungin tilintarkastusyhteisö.

Taluarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kaupunginjohton, toimialajohtajien sekä ay-luottamusmiesten kuuleminen	Kaupungin johtavien viranhaltijoiden ja ay-luottamusmiesten kuuleminen	Vuosittain
Tutustumis-/arviointikäynnit toimialapaikoilla.	Arviointikäynnit	Vuosittain vähintään 2-3 kohdetta
Laatia koko konsernista arviointikertomus tilikauden aikana tehtyjen havaintojen perusteella	Koko konsernia kattava toimintaa ohjaava arviointikertomus	Kattava, toimintaa ohjaava arviointikertomus

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kehittää lautakunnan arviointitoimintaa monipuolisemmaksi	Tarkastuslautakunnan koulutukset	1 koulutus vuodessa

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Tietosuojaja ja salassa pidettävät asiakirjat	Kiinnitetään huomiota tarkastuslautakunnan laajaan tietojensaantioikeuteen ja salassapitovelvollisuuteen, sekä asiakirjojen hävittämiseen tietoturva huomioituna	 KOHTA-LAINEN

TALOUS / TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	72 537	87 000	87 000	87 000	87 000
Kulut	-72 537	-87 000	-87 000	-87 000	-87 000
Toimintakate	0	0	0	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0

6.1.4 KAUPUNGINHALLITUS

Tilivelvolliset: Kaupunginjohtaja ja kaupunginhallituksen jäsenet

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden johtamisesta ja kehittämisestä kaupunginvaltuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti.

Kaupunginhallituksen alainen elinvoimajaosto vastaa muun muassa kaupungin yleisesti kehittämisestä, vastaa elinvoimahankkeiden valmistelusta, työllisyyspalveluista sekä kaupunkimarkkinoinnista. Elinvoimajaos päättää myös kaupungin tapahtuma- ja kohdeavustuksista ja päättää rakennustonttien ja muiden alueiden hinnoittelusta.

Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet talousarviossa

Talouden tasapainotusohjelmassa päätetyt toimenpiteet sisältyvät talousarvioesitykseen vuoden 2022 ja taloussuunnitelmavuosien osalta. Vuoden 2023 alussa tulevan hyvinvointialueuudistuksen vuoksi taloudentasapainotusohjelma tulee päivittää vuoden 2022 aikana vastamaan muuttuvaa kuntaa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kaupunginhallitus:		
Kaupunkistrategian päivittäminen	Strategian tavoitteiden sisältyminen toimialojen tavoitteisiin, päätöksentekoon ja operatiiviseen toimintaan	Päivitetty kaupunkistrategia on kaupunginvaltuuston käsittelyssä kesäkuussa 2022. Strategian toimenpiteet huomioidaan vuoden 2023 talousarviossa ja vuosien 2024–2025 taloussuunnitelmissa
Talouden tasapainotusohjelman päivittäminen	Vuosikate, toiminnan ja investointien rahavirta, konsernin velkavastuut, yli/alijäämä, kriisikuntamittarit	Talouden tasapainotusohjelma on päivitetty. Ohjelman mukaiset toimenpiteet on käynnistetty vuoden 2022 aikana
Organisaatiouudistuksen valmistelu vuoden 2023 toimintaympäristömuutos huomioiden (sote-uudistus)	Henkilötyövuosien kehitys	Organisaatiouudistuksen valmistelu, käsittely ja toimeenpanon valmistelu

Aktiivinen edunvalvonta ja osallistuminen sote-uudistuksen valmistelussa	Annettujen lausuntojen ja kannanottojen määrät. Kokouksiin osallistumisprosentti.	Varkauden kaupungin näkökulmat tulee huomioiduksi sote-uudistuksen valmistelussa ja toimeenpanossa
Elinvoimajaosto:		
Elinvoimajaoston toiminnan vakiinnuttaminen osaksi kaupungin päätöksentekoa ja edunvalvontatyötä	Kokousten ja elinvoimaa edistävien tapahtumien ja toimenpiteiden määrä.	1.8.2021 toimintansa aloittanut elinvoimajaosto on vakiinnuttanut asemansa kaupungin päätöksenteossa ja se tunnustetaan elinvoimaverkostoissa keskeisenä toimijana kaupungin elinvoiman edistämässä ja edunvalvonnassa
Aktiivinen osallistuminen TE-palveluiden 2024 uudistuksen valmisteluun ja keskusteluun	Yhteydenotot/lausunnot uudistuksen osalta Asiaan liittyvät käsittelyt kaupungissa tai yhteistyöverkostoissa	Uudistuksen valmistelussa selvitetään Keski-Savon seudullisen, mutta myös maakunnallisen toimintamallin edut, haitat ja mahdollisuudet. Keski-Savon kuntien kesken järjestetään asiasta yhteinen valtuustoseminaari keväällä 2022.
Muuttajatapahtumien ja paluumuuttajaviestinnän kehittäminen	Tapahtumiin osallistuneiden määrät Yhteydenottojen määrä	Vuoden 2022 aikana toteutetaan tapahtumat/kampanjat Varkauteen muuttaneille sekä erilliset kampanjat paluumuuttajien houkuttelemiseksi kaupunkiin (Toteutus yhteistyössä Navitas Kehityksen kanssa)

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Työkyvyttömyyden kustannusten hillintä	Työkyvyttömyyspoissaolot	Työkyvyttömyyspoissaolot laskevat 17 pv:ään (per HTV) vuoteen 2023 mennessä

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Talouden tasapainossa pitäminen	Tavoitteellinen toiminta talouden keskeisten tunnuslukujen saavuttamiseksi.	 SUURI
Puutteellinen ennakointi eli rakenteiden, palveluiden ja tehtävien järjestelyjä tai prosesseja ei sopeuteta suhteessa muuttuvaan tilanteeseen riittävän ajoissa, eikä eläköitymistä ym. luonnollista poistumaa saada siksi hyödynnettyä	Ennakoiva henkilöstösuunnittelu ja siihen kiinteästi liittyvä, tiukennettu täyttölupaprosessi. Konsernipalvelujohdon tiiviimpi vuoropuhelu esimiesten ja päälliköiden kanssa	 SUURI
Johto, esimiehet, henkilöstö, henkilöstön edustajat (luottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut) ja/tai luottamushenkilöt eivät sitoudu riittävästi päivitettävän strategian tai talouden tasapainottamisohjelman tavoitteisiin	Esimiesten ja johdon osaaminen ja tuki johtamisen johtamiselle Pro Esimies -toimintamallin avulla, erityisesti ihmisten, prosessien ja työkyvyn johtamisen osalta	 SUURI

	Yhteistyösopimus luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen kanssa, joka sitouttaa molemmat osapuolet talouden tasapainottamishjelman tavoitteisiin ja toteutukseen yhteisessä prosessissa sovittavilla resursseilla ja reunaehdoilla	
Ammattitaitoisen työvoiman saatavuus huononee entisestään muuttuvan velvoittavan lainsäädännön myötä	Prosessien kehittäminen ja tehostaminen tavoitteellisesti ja siihen liitetty ennakoiva henkilöstösuunnittelu Työnantajamarkkinointiyhteistyö oppilaitosten kanssa Monipuoliset oppimispolut nykyisille ja uusille työntekijöille (täydennyskoulutus, oppisopimukset, työkierto, työssä oppimisen järjestelyt jne.) Tavoitteellinen ja suunnitelmallinen työnantajamarkkinointi- ja rekrytointiyhteistyö Navitas Kehityksen, yritysten ja yhteisöjen kanssa, myös seudullisesti	 KOHTA-LAINEN

TALOUS / KAUPUNGINHALLITUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	1 064 363	200 000	285 000	250 000	250 000
Kulut	-3 504 169	-3 146 014	-2 369 349	-2 450 000	-2 500 000
Toimintakate	-2 439 805	-2 946 014	-2 084 349	-2 200 000	-2 250 000
Suunnitelman muk. poistot	-6 283	-6 300	-6 283	-6 000	-5 900
Tilikauden tulos	-2 446 089	-2 952 314	-2 090 632	-2 206 000	-2 255 900

Osamäärärahat:

TALOUS / JÄSENYT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022
Tuotot	0	0	0
Kulut	-340 421	-340 000	-340 000
Toimintakate	-340 421	-340 000	-340 000
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0
Tilikauden tulos	-340 421	-340 000	-340 000

Varkauden kaupunki on jäsenenä sekä kuntien keskusjärjestöissä Suomen Kuntaliitto, KT-Kuntatyöntajat, Pohjois-Savon liitto sekä useissa säätiöissä ja yhdistyksissä, mm. Kuopion kauppakamari, Suomen Kotiseutuliitto, Snellman - instituutti ry, Suomen Tieyhdistys, Viitostie ry, Alvar Aallon matkailureitti-yhdistys.

TALOUS / AVUSTAMINEN

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022
Tuotot	25 236	0	0
Kulut	-573 351	-530 000	-640 000
Toimintakate	-548 116	-530 000	-640 000
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0
Tilikauden tulos	-548 116	-530 000	-640 000

Kaupunginhallituksen avustuspäärärahaan 640 000 € sisältyvät osa yhteistyösopimusten mukaisista korvauksista sekä toiminta- ja kohdeavustukset. Avustushakemukset käsitellään elinvoimajaostossa.

Vuonna 2021 on siirretty silloisen sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan toiminta- ja kohdeavustuksia kaupunginhallituksen avustuspäärärahaan 24 000 €. Nämä nuorisotoimen, kulttuuripalvelujen ja erityisryhmien kohdeavustukset sisältyvät myös vuonna 2022 kaupunginhallituksen avustuspäärärahaan. Myös sosiaali- ja terveystoimen järjestöavustuksista on siirretty 12 000 € kaupunginhallituksen avustuspäärärahaan.

Vuonna 2020 kaupunginhallituksen avustuspäärärahasta on kirjattu yhteistyösopimukseen perustuen 495 000 € ja muina toiminta- ja kohdeavustuksina 54 674 €, yhteensä 549 674 €.

Vuonna 2022 hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan määrärahoihin sisältyy toiminta- ja kohdeavustuksia yhteensä 158 500 €. Avustukset ovat haettavissa huhtikuun aikana.

TALOUS /KH, käyttövarausmääräraha

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022
Tuotot	0	0	0
Kulut	-328 769	-319 228	-200 000
Toimintakate	-328 769	-319 228	-200 000
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0
Tilikauden tulos	-328 769	-319 228	-200 000

Kaupunginhallituksen muiden käyttövarojen määrärahavaraus on yhteensä 200 000 €. Kaupunginhallituksen käyttövaroihin sisältyy mm. varaus osallistuvaan budjetointiin ja Teollisuuden historian tutkimushankkeen jatkamiseen. Kaupunkikeskustan kehittämishankkeen avustus on aikaisemmin kirjattu kh:n käyttövarausmäärärahasta.

TALOUS /TOIMIKUNNAT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022
Tuotot	0	0	0
Kulut	-41 696	-21 000	-23 000
Toimintakate	-41 696	-21 000	-23 000
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0
Tilikauden tulos	-41 696	-21 000	-23 000

Toimikuntiin sisältyvät lakisääteiset vuorovaikutus- ja vaikuttamistoimielimet vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto. Erillismäärärahat on varattu vammaisneuvostolle 4 000 € ja vanhusneuvostolle 4 000 €. Kuntal:n 26 §:n nuorisovaltuuston määrärahat sisältyvät hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan talousarvioon.

Toimikuntien määrärahaan sisältyvät myös erilaisten "poikkihallinnollisten" työryhmien kokouskulut.

6.1.4.1 Elinvoiman edistäminen

Tilivelvolliset: kaupunginjohtaja, kaupunginhallitus, elinvoimajaos, Navitas Kehitys Oy:n toimitusjohtaja ja hallitus

Tehtävänä on toimia aktiivisesti edunvalvonnassa, imagon ja elinvoimaisuuden edistämässä sekä varmistaa kaupunkistrategian toteutuminen. Olla vuonna 2022 aktiivinen uuden strategian luomisessa ja toimeenpanossa. Toimijoina ovat elinvoimajaos, kaupunginjohtaja, muu kaupungin johtoryhmä, Navitas Kehitys Oy, Keski-Savon Teollisuuskylä Oy, Varkauden Taitotalo oy ja Wäläky Keski-Savon Uusyrityskeskus ry.

Varkauden kaupungin on kyettävä reagoimaan viestinnässään ja markkinoinnissaan ihmisten ja yritysten muuttuneisiin käyttäytymis- ja toimintatapoihin, yhdessä alueemme merkittävän viennin ja ainutlaatuisten yritysverkostojen kanssa voimme edistää kaupungin elinvoimaisuutta.

Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet talousarviossa

Elinvoimainen kaupunki turvaa Varkauden kaupungin taloutta, vetovoimaisuutta, työllisyyttä sekä kaupunkilaisten hyvinvointia. Elinvoimaisuuden kehittämisessä on myös huomioitava kaupungin talouden asettamat reunaedot.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kaupunki toteuttaa aktiivista markkinointi kaupungin vahvuuksista kehittäen positiivista kaupunkikuvaa ja lisäten kaupungin houkuttelevuutta asuinpaikkakuntana.	Toteutetut markkinointitoimenpiteet, kaupunkiin muuttaneet/poismuuttaneet, muuttovoitto	Markkinoinnin vuosikellon vakiinnuttaminen osaksi kaupungin viestintää ja markkinointia. Toimialojen aktivoiminen markkinointiin.
Käytännön toimenpiteitä osaavan työvoiman saatavuuden parantamiseksi käynnistetään.	Työllisyysaste, koulutuspaikat	Aktiivinen edunvalvonta koulutuspaikkojen osalta. Yhteistyömuodot oppilaitosten, kaupungin ja elinkeinoelämän välillä vakiintuvat. Työperäisen maahanmuuton mahdollisuuksien selvittäminen käynnistetään.
Kaupunki ja sen omistamat yhtiöt suorittavat aktiivista edunvalvontaa toimialueellaan maakunnallisesti, mutta myös valtakunnallisesti.	Edunvalvontatoimenpiteiden määrä ja vaikuttavuus	Kaupunkikonsernin toiminnan kannalta kriittisten lainsäädäntö ja kehittämistoimenpiteiden osalta kaupunkikonserni lausuu oman kantansa valmistelussa olevaan asiaan.
Seutuyhteistyön syveneminen ja vakiinnuttaminen	Yhteistyösopimukset/hankeet	Seutuyhteistyön mahdollisuudet selvitetään osana kaupungin toimintaa ja kehittämistä

TALOUS / ELINVOIM. EDISTÄMINEN

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022
Tuotot	0	0	0
Kulut	-1 393 863	-1 085 501	-379 749
Toimintakate	-1 393 863	-1 085 501	-379 749
Suunnitelman muk. poistot	-6 283	-6 300	-6 283
Tilikauden tulos	-1 400 147	-1 091 801	-386 032

Navitas Kehitys Oy käyttää vuosina 2021–2023 Call Waves Oy:n myynnistä kertyneitä voittovaroja toiminnan rahoittamiseen, jolloin kaupungin rahoitus kohdistuu ainoastaan hankkeiden kuntarahaosuuteen (160 000 €). Järjestelyn johdosta kaupunki ei maksa Navitas Kehitykselle ostopalvelusopimuksen mukaisia maksuosuuksia. Vastavuoroisesti on linjattu, että Navitas Kehitys ei palauta Varkauden kaupungille Call Wavesin myynnistä saatuja voittovaroja vuoden 2021 aikana. Vekara Varkauden toteuttaminen siirtyy kaupungin vastuulle 2022.

Maaseutuhallinto

Kuopion, Suonenjoen ja Varkauden kaupunkien sekä Kaavin, Leppävirran, Rautalammin, Rautavaaran, Siilinjärven, Tervon, Tuusniemen ja Vesannon kuntien alueella toimivan Sydän-Savon maaseutupalvelujen tehtävänä on huolehtia maaseudun elinkeinojen, elinolosuhteiden ja palvelujen kehittämistä sekä maaseutuelinkeinoja koskevien viranomaistehtävien hoitamisesta.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toimielimiä ovat maaseutulautakunta, sen mahdollisesti asettamat jaostot sekä sen alainen palveluorganisaatio, Sydän-Savon maaseutupalvelu. Yhteistoiminta-alueella turvataan maaseutuhallinnon palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista ja avointa.

Vuonna 2020 Varkaudessa oli 47 maatilaa, joiden kokonaispinta-ala oli 1 131 ha. Maatilojen tukihakemuksia tehtiin 173 kpl ja maksettuja tukia yhteensä 723 677 €.

Varkauden kaupungin vuoden 2022 maaseutuhallinnon kuntaosuus on 22 749 €.

Navitas Kehitys Oy:n ostopalveluerittely:

MENOSSA OLEVAT JA VUONNA 2022 JATKUVAT HANKKEET	2022
	€
SOPIEN 2.0 - Liiketoimintaa ja digitalisaatiota kehittämällä digisyrjäytymistä vastaan	13 117
New Tech - Yritysten kasvu ja kansainvälistyminen	22 772
Vanha Varkaus - Uusi suunta (kaupungin suora rahoitus)	
Invest and Expand in North Savo	14 540
Business Center toiminta (jatko)	7 000
UpTech, tulevaisuuden osaajia Itä-Suomeen	5 143
International Retailing / Kansainvälinen kauppa	2 912
Biosfääri Pohjois-Savo	4 624
VANHAT HANKKEET YHTEENSÄ	55 568
UUDET VUONNA 2022 ALKAVAT HANKKEET	€
SEUTUrekry - Kansainvälisten rekrytointien tukeminen ja yritysten rekrytointivaihtoehtojen kehittäminen	27 082
Pohjois-Savon energiaklusteri	10 500
Kiertotalousliiketoimintaa Pohjois-Savon yrityksille	10000
Riikinnevan kiertotalousalueen kehittäminen (voidaan osin yhdistää yo.hankkeeseen)	10000
Pohjois-Savon Ilmastokoordinaattorit - ilmastotyön juurruttaminen (kaupungin suora rahoitus)	
Matkailun kehittämisohjelman mukainen hanke (kaupungin suora rahoitus)	15 000
Ämmänkosken kalataloudellinen ennallistaminen, suoraan kaupungilta	
UUDET HANKKEET YHTEENSÄ	72 582
Kaikki hankkeet yhteensä	128 150
Varkauden kuntaraha hankkeisiin vuodelle 2022 yhteensä	160 000
VARAUS VUONNA 2022 KÄYNNISTYVILLE UUSILLE HANKKEILLE	31 850
MUUT PALVELUT	€
Matkailu	50 000
Yrityspalvelut	285 000
Hallinto, talous, viestintä, toimitilat, yleiskulut	205 500
YHTEENSÄ	540 500
VARKAUDEN KAUPUNKI YHTEENSÄ (sisältää kuntarahan)	637 500

6.2 KONSERNIPALVELUT

Tilivelvolliset: kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, talousjohtaja ja henkilöstöjohtaja

Konsernipalvelujen toiminta-ajatuksena on luoda kaupungin ylimmälle johdolle, esimiehille, muulle organisaatiolle ja henkilöstölle edellytykset menestykselliseen toimintaan. Tässä tarkoituksessa konsernipalvelut vastaa siitä, että kaupungin strategiset tavoitteet toteutuvat ja että resursseja käytetään tarkoituksenmukaisella tavalla. Konsernipalvelujen tehtävänä on tuottaa tarvittavia hallinto-, talous- ja henkilöstöpalveluja.

Konsernipalvelut vastaavat siitä, että kunnan ylimmillä toimielimillä on hyvät edellytykset työskennellä. Konsernipalvelut tuottavat talouteen liittyvät asiantuntijapalvelut toimialoille ohjaten, ohjeistaen, neuvoen sekä kehittämällä taloushallintoa yhdessä toimialojen kanssa. Konsernipalvelujen tehtävänä on tukea kaupunkistrategian mukaisen henkilöstöpolitiikan toimeenpanoa toimialoilla ja konsernissa. Lisäksi se luo hyvät edellytykset kunnan ylimpien toimielinten työskentelylle ja kunnan yleisjohtamiselle. Se tukee kaupungin toimintaa tuottaen asiakaspalvelua ja asian- ja asiakirjahallinnan kokonaisuuden. Konsernipalvelut vastaavat kaupungin markkinoinnista ja viestinnästä sekä brändi-ilmeestä niin ulkoisesti kuin sisäisesti. Tietohallinto toimii yhdessä kaupungin ydintoimintojen kanssa toimivana kokonaisuutena, tuottavat tarvittavat ICT-palvelut sekä koordinoi ja hallinnoi kokonaisarkkitehtuuria. Työllisyyspalvelut toteuttavat valtuuston vuonna 2021 hyväksymää voimassa olevaan työllisyysohjelmaan, sen tavoitteita ja toimenpiteitä.

Kaupungin tarjoamia palveluja kehitetään asiakaslähtöisesti. Tavoitteena on sähköistää palveluita ja hyödyntää mobiiliteknologiaa mahdollisimman paljon palvelutuotannon kehittämisessä.

Konsernipalveluiden tulosalueille; taloushallinto, henkilöstöhallinto ja hallintopalvelut määrittää yhteiset strategian mukaiset tavoitteet ja mittarit.

Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet talousarviossa

Markkinointi- ja viestintäpäällikköä ja toimistosihteerä ei rekrytoida (-2 HTV). Vuoden 2022 aikana laaditaan uusi konsernipalveluiden johtamisjärjestelmä, joka tulee voimaan 1.1.2023.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Työllisyyden edistäminen	Työttömyysaste	Työttömyysaste laskee kauden aikana n. 3,3 %, ollen vuoden 2022 lopussa keskimäärin 12 %.
Työllisyysohjelma 2021–2022	Nuorten työttömien määrä	Nuorten työttömien määrä laskee 100 henkilöllä, ollen vuoden 2022 lopussa keskimäärin enintään 200 hlöä.
	Rakennetyöttömien määrä	
	Aktivointiaste	Rakennetyöttömien määrä vähenee kauden aikana 250 hlöllä, ollen vuoden 2022 lopussa enintään 500 hlöä.
	Työmarkkinatuen kuntaosuusmaksut	Aktivointiasteen nousu kauden aikana vähintään 5 %, ollen vuoden 2022 lopussa keskimäärin 35 %.
	Uusien yritysten nettolisäys	
	Navitas Kehitys Oy:n asiakasyritysten kehittämistyön kautta saadut uudet työpaikat	

		Työmarkkinatuen kuntaosuusmaksujen väheneminen kauden aikana 40 000 €:lla, maksujen ollen vuoden 2022 lopussa 1,7 M€. Uusien yritysten nettolisäys 40 yritystä. Navitas Kehitys Oy:n asiakasyritysten kehittämistyön kautta saatu kauden aikana 120 uutta työpaikkaa.
Talous ja palkkahallinnon palvelujen tehostaminen ja kehittäminen Sote-uudistus huomioiden	Vuotuiset kustannukset	Kustannussäästö vuositalossa vähintään 15–20 %
Kaupunkistrategian toimeenpano käynnissä ja osallisuuden ja vaikuttamisen lisääminen strategian kautta Kuntalain 5 luvun § 22 mukaisesti kuntalaisten ja palvelujen käyttäjien oikeus osallistua ja vaikuttaa kaupungin toimintaan sekä osallistua talouden suunnitteluun.	Viestinnän ja osallisuuden (ml. osallistuvan budjetoinnin) rakenteet ja työkalut Johtamisosaaminen Henkilöstökyselyn tulokset Esihenkilöiden palaute Kuntalaisten palaute	Strategiaviestinnän ja osallisuustyön ohjelma valmis 30.4.2022 mennessä Esihenkilöiden käytännön strategiajohtamisen valmennuksen 1. kierros käyty 30.6.2022 mennessä Esihenkilöt ja henkilöstö tietoisia strategian tavoitteista ja omasta roolistaan Kuntalaisten strategiapalautteen systemaattinen kerääminen aloitettu ja kiinnostus kaupunkistrategiaa ja -taloutta kohti herätetty
Työhyvinvoinnin johtamisen osaaaminen paranee	Henkilöstökyselyn tulokset Sairauspoissaolot kehittyvät myönteiseen suuntaan	Henkilöstökyselyn kokonaistulokset pysyvät nykyisellä hyvällä tasolla (3,9/5) ja halukkuus suositella Varkauden kaupunkia työnantajana pysyy tasolla 4,0/5. Sairauspoissaolot laskevat 17,5 pv:ään (per HTV) vuoden 2022 loppuun mennessä.
Yhteistoiminnan tavoitteellisuus paranee	Yhteistoimintasopimuksen mittarit Henkilöstökyselyn tulokset Henkilöstön edustajien sekä esihenkilöiden ja toimivan ja poliittisen johdon palaute.	Yhteistoimintasopimus valmis toimeen pantavaksi 28.2.2022 Henkilöstökyselyn arviot esihenkilöistä pysyvät vähintään nykyisellä hyvällä tasolla (4/5) Henkilöstön ja työnantajan edustajien arviot kehittyvät vuoden aikana parempaan suuntaan
Varkauden kaupungin valmius Pohjois-Savon hyvinvointialueen toiminnan käynnistymiseen	Liikkeenluovutusprosessin/prosessien laatu	Henkilöstön arvio liikkeenluovutusprosessin/prosessien onnistumisesta hyvä

	Viestintäsuunnitelma Kuntalaisten palaute palveluista	Varkauden ja hyvinvointialueen yhdyspinnan viestintäsuunnitelma valmis Ensimmäinen palvelukysely tehty (lähtötilanne)
Tehokkaampi ja vaikuttavampi kaupunkiorganisaation, -konsernin ja -yhteisön sisäinen viestintä	Toimialojen, konsernin ja kaupunkiyhteisön yhteiset viestinnän ja markkinoinnin vuosikellot Viestintäverkkojen toimivuus	Vuosikellot valmiina käyttöön otettavaksi 28.2.2022 mennessä Viestintäverkkoalaisten toiminnan konsepti valmis 31.1.2022
Vaikuttavampi, kaupunkiyhteisön yhteistyönä tapahtuva kaupunki- ja matkailumarkkinointi	Kaupunki- ja matkailumarkkinoinnin kampanjarungot	Kaupunki- ja matkailumarkkinoinnin kampanjarungot vastuumääritelyineen valmiit 28.2.2022 mennessä
Tietoturvapoliittikan päivittäminen	Hyväksytty dokumentaatio	Tietoturvapoliittikka, ohjeet ja käytännöt päivitetty vastaamaan vuoden 2023 organisaatiota ja toimintaa

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Työkyvyttömyyden kustannusten hillintä	Sairauspoissaolot	Sairauspoissaolot laskevat 17 pv:ään (/HTV) vuoteen 2023 mennessä
Varkauden parempi sijoittuminen kuntien mielikuvavertailuissa	Valitun mielikuvavertailun listaus	Sijoitus keskiarvoa parempi vuonna 2025

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Toimialat ja kaupunkikonsernin yhtiöt eivät tunnista/hyödynnä konsernipalveluiden asiantuntijuutta täysimääräisesti	Asiakaslähtöisen palvelumuotoilun vahvistaminen Asiantuntijuuden "markkinointi"	 KOHTA-LAINEN
Tieto- ja tietojärjestelmäriskit; kaupunki joutuu vakavan kyberhyökkäyksen kohteeksi	Tietoturvaopikkeamiin reagointi, tietoturvaopikkeamien ja -tapahtumien hallintapalvelu sekä -järjestelmä (SOC/SIEM) Henkilöstön tietoturvaosaamisen parantaminen, osaamisen todentaminen verkko-oppimisympäristössä	 SUURI

TALOUS / KONSERNIPALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	2 883 284	3 768 644	3 505 401	2 995 000	2 995 000
Kulut	-5 121 281	-7 140 380	-6 571 700	-8 100 000	-8 279 000
Toimintakate	-2 237 997	-3 371 736	-3 066 299	-5 105 000	-5 284 000
Suunnitelman muk. poistot	-323 915	-253 750	-91 577	-125 000	-100 000
Tilikauden tulos	-2 561 911	-3 625 486	-3 157 876	-5 230 000	-5 384 000

Konsernipalvelujen talousarviomäärärahat sisältävät talous-, henkilöstö-, hallinto-, tietohallinto- ja työllisyyspalvelujen määrärahat.

Konsernipalvelujen talousarviomäärärahoihin sisältyy varausluontoisina keskitetysti budjetoituna määrärahoina palkkatukityöllistämiseen varatut määrärahat (tulot 506 923 €, menot 1 078 560 €).

Konsernihallinnon taloussuunnitteluvuoden 2023 toimintakatteen kasvuun vaikuttaa toimintatuottojen vähene-
misen osalta talous- ja palkkahallinnon tukipalvelujen sisäisen laskutuksen päättyminen. Omaan työhön tai omassa yhtiössä tuotettujen palvelujen kustannukset kirjataan toimialoille vyörytyserinä. Toimintakulujen li-
sääntymiseen vaikuttavat työmarkkinatuen siirtyminen sosiaali- ja terveystoimesta konsernipalvelujen työllis-
yysyksikön alaisuuteen, elinkeinoelämän ostopalvelujen palautuminen entiselle tasolle ja muu yleinen kulujen
kasvu. Toimintakuluihin vähentävästi vaikuttavat verokustannusten ja talous- ja palkkahallinnon ostopalvelujen
väheneminen.

6.2.1 Talouspalvelut

Tilivelvolliset: talousjohtaja

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Nykyisen kaupunkistrategian neljäntenä kärkenä on "Warkauden vahva talous turvaa elinvoiman". Alkusyksyn
2021 aikana on strategian päivittäminen painottunut talouden tavoitteiden asettamiseen ja tasapainon saavut-
tamiseen tulevina vuosina sekä Kuntalain 5 luvun § 22 mukaisesti kuntalaisten ja palvelujen käyttäjien oikeu-
teen osallistua ja vaikuttaa kaupungin toimintaan sekä osallistua talouden suunnitteluun. Vuoden 2018 talous-
arviossa otettiin ensimmäisen kerran käyttöön osallistuva budjetointi, jota strategian kautta tullaan uudistamaan
ja edistämään.

Vastuullinen ja tasapainoinen talous kilpailukykyisillä veroprosenteilla on tuotettavien palveluiden sekä laki-
sääteisten ja muiden vapaaehtoisten tehtävien toteuttamisen edellytys. Talouden tulee myös pystyä mukau-
tumaan tulevina vuosina tapahtuviin toimintaympäristön muutoksiin.

Taloushallinto on yksi keskeisemmistä tukipalveluista, joka tuottaa talouteen liittyvät asiantuntijapalvelut toimi-
aloille.

Taloushallinnon tärkeimpiä tehtäviä ovat:

- 1) hoitaa kaupungin kokonaistaloutta kuntalain ja kirjanpitolain sekä kirjanpitolautakunnan ohjeistusten ja
suositusten mukaisesti,
- 2) vastata kaupungin kokonaistalouden suunnittelusta, seurannasta ja raportoinnista toimialoille sekä luotta-
mushenkilöille,
- 3) viranomaisraportointi (kuntatietoraportointi Valtiokonttorille),
- 4) hallinnoida kaupungin maksuliikennettä ja rahoitusta mm. lainojen hallinta,
- 5) ohjata ja ohjeistaa sekä neuvoa ja kouluttaa toimialojen esimiehiä talousasioissa,
- 6) laatia vuosittain kaupungin tilinpäätös sekä konsernitilinpäätös,
- 7) ohjeistaa konserniyhteisöjen talousraportointi ja raportoida tiedot kaupungin raportoinnin yhteydessä,
- 8) vastata taloushallinnon sovellusohjelmistojen ajanmukaisuudesta ja toimia pääkäyttäjänä osalle ohjelmis-
toja,
- 9) vastata ulkoistetun taloushallinnon valvonnasta ja laadusta.

Kaupungin kirjanpidon, osto- ja myyntireskontran sekä maksuliikennepalvelut on tuottanut Sarastia Oy
1.6.2013 alkaen. Vuoden 1.1.2023 alkaen sosiaali- ja terveystoimen siirtyessä hyvinvointialueen järjestettä-
väksi on tarkoituksen mukaista selvittää eri vaihtoehtoja talouspalvelujen kustannustehokkaasta tuottami-
sesta.

Talousarviovuoden 2022 ja päivitetyn strategian keskeisiä tavoitteita ovat asukkaiden osallisuuden lisääminen
talouden suunnitteluun ja toteutumiseen sekä taloustietojen viestintä asukkaille, prosessien kehittäminen ja
poikkihallinnollisten toimintojen huomioiminen kokonaistalouden näkökulmasta. Myös yhteistyötä konserniyh-
tiöiden kanssa jatketaan ja pyritään kehittämään kokonaistaloudellisesti kaupunkikonsernin toimintaa ja ta-
loutta.

Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet talousarviossa

Varsinaisia uusia talouden tasapainottamistoimenpiteitä ei taloushallintoon esitetä, vaan entisiä vuosina 2020 ja 2021 toimenpiteitä jatketaan, mm. toimintojen ja asiakirjojen sähköistämistä, toimintojen jatkaminen muuttettujen sopimusten mukaisesti (irtisanotut tai muutetut sopimukset) ja omien toimintojen ja prosessien kehittäminen kustannustehokkaammiksi.

TALOUS / TALOUSPALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022
Tuotot	833	0	0
Kulut	-277 078	-310 000	-307 165
Toimintakate	-276 245	-310 000	-307 165
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0
Tilikauden tulos	-276 245	-310 000	-307 165

Taloushallinnon toimintakate pienenee 2 835 € verrattuna vuoden 2021 toimintakatteeseen. Kuluihin vaikuttaa henkilömuutosten myötä tapahtuneet muutokset. Verrattaessa vuoden 2022 talousarvioesitystä vuoden 2020 tilinpäätöksen toteutumaan, tulee huomioida henkilöstökuluissa yhden henkilön pitkä sairausloma ja saadut sairausvakuutuskorvaukset.

6.2.2 Henkilöstöpalvelut

Tilivelvolliset: henkilöstöjohtaja

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Henkilöstöpalveluiden tulosalueen vastuulla on Varkauden kaupungin HRM- ja HRD-palveluiden ja -käytänteiden kehittäminen sekä niiden toimeenpanon johtaminen, ohjaaminen ja seuranta. Henkilöstöpalvelut vastaa myös henkilöstöjohtamisen järjestelmän sekä henkilöstöpolitiikan periaatteiden, linjausten ja käytänteiden kehittämisestä, juurruttamisesta ja seurannasta yhteistyössä johtoryhmän kanssa.

Henkilöstöpalvelut palvelee Varkauden kaupungin toimintaa ja tavoitteiden saavuttamista eli se on keskeinen tukiprosessi ja toimialojen kumppani. Henkilöstöpalvelut hakee ja kehittää proaktiivisia keinoja kaupungin palvelutoiminnan tuloksellisuuden, tuottavuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi. Keskeisiä tehtäviä ovat: 1. Palvelussuhdeasioiden neuvonta ja hallinta; 2. Työsuojelun sekä työkyky- ja turvallisuusjohtamisen kehittäminen; 3. Henkilöstön ja erityisesti esihenkilöiden osaamisen kehittäminen; 4. Työnantajan ja henkilöstön välisen yhteistoiminnan kehittäminen; 5. Henkilöstösuunnittelun koordinaatio ja tukeminen; 6. Työnantajamarkkinoinnin ja -viestinnän sekä sisäisen viestinnän ja tiedotuksen kehittäminen (yhteistyössä markkinointi- ja viestintätiimin kanssa); 7. Palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmän koordinaatio ja kehittäminen; 8. Kaupungin sisäisen kehittämisen edistäminen ja koordinaatio yhdessä kaupunginjohtajan kanssa ja hänen tukena; 9. Esihenkilöiden tuki ja neuvonta; 10. HR-toimintojen tuloksellisuuden seuranta ja arviointi.

Vuonna 2022 toiminnan painopisteitä ovat työkykyjohtaminen ja strateginen johtaminen. Henkilöstöpalveluiden asiantuntijat tukevat esihenkilöitä ennakoivan työkykyjohtamisen käytänteiden ja toimintamallien vahvistamisessa sekä alkuvuodesta 2022 valmistuvan kaupunkistrategian käytännönläheisessä, arkisessa toimeenpanossa.

Henkilöstöpalvelut toimii tiiviissä kumppanuusyhteistyössä johtoryhmän, esihenkilöiden, työterveyshuollon, työsuojeluvaltuutettujen, luottamusmiesten, markkinointi- ja viestintätiimin sekä ulkoisten asiantuntijoiden kanssa. Lisäksi se edistää osaltaan kaupungin tiedonkulkua ja viestintää sekä ulkoista työnantajamielikuvaa Varkauden kaupungista. Kumppanuutta toimialojen ja konserniyhtiöiden kanssa kehitetään edelleen, talouden tasapainottamisohjelman edellyttämän vahvemman konserniohjauksen nimissä. Samalla haetaan synergioita ja yhteistyön avauksia lähikuntien HR-yksiköiden kanssa.

Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet talousarviossa

Kokouksissa ja koulutuksissa hyödynnetään aiempaa enemmän etämahdollisuuksia, jolloin säästyy matkustus- ja majoituskuluja.

Tavoitteena tiivistää edelleen yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa (etenkin kuntouttava työtoiminta, työkykyprosessit), asiakasprosessien tehostamiseksi ja sitä kautta kustannustehokkuuden lisäämiseksi.

TALOUS / TYÖLLISYYSIKSIKKÖ

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022
Tuotot	45 148	555 300	586 216
Kulut	-413 046	-1 739 629	-1 747 151
Toimintakate	-367 898	-1 184 329	-1 160 935
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0
Tilikauden tulos	-367 898	-1 184 329	-1 160 935

Palkkatukityöllistämisen määrärahat pienenevät hieman vuoteen 2021 nähden. Näin mahdollistuu noin 40,5 htv:n työllistäminen. Kesätyömäärärahat vuoden 2021 tasolla. Palkkakulujen nousu voi hieman vähentää kaupungin omaa kesätyöllistämistä, mutta ei merkittävässä määrin.

Verrattaessa talousarvioita edellisen tilinpäätökseen, johtuu erotus palkkatyöllistämiseen varattujen määrärahojen siirrosta toteutuneen mukaisesti toimialoille talousarviovuoden aikana.

6.2.4 Hallintopalvelut

Tilivelvolliset: hallintojohtaja ja henkilöstöjohtaja

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Vastuualueen keskeiset prosessit ovat päätöksenteon valmistelu ja täytäntöönpano, juridinen asiantuntemus, tietohallinnon suunnittelu ja koordinointi sekä arkistotoimi.

Hallintopalvelujen tehtävänä on luoda hyvät edellytykset kunnan ylimpien toimielinten työskentelylle ja kunnan yleisjohtamiselle. Hallintopalvelut tukevat kaupungin toimintaa tuottaen asiakaspalvelua ja asian- ja asiakirjahallinnan kokonaisuuden. Lisäksi huolehditaan kaupungintalon aulapalveluista.

Hallintopalveluiden on osattava ennakoida toimintaympäristön tulevia muutoksia, jotta niihin voidaan reagoida hallitusti, oikealla tavalla ja jotta muutoksiin voidaan valmistautua ajoissa.

Markkinointi ja viestintä tukee toimialoja viestinnässä, huolehtii kaupungin ulkoisten ja sisäisten viestimien toiminnasta sekä huolehtii kaupunki- ja matkailumarkkinoinnista kaupunginhallituksen hyväksymien linjausten sekä niistä johdettavien ohjelman ja ohjeiden mukaisesti. Vuonna 2022 erityisiä painopisteitä ovat kaupunki-strategian tekemiseen ja toimeenpanoon liittyvä sisäinen ja ulkoinen viestintä, palveluviestinnän tehostaminen sekä ulkoisen kaupunki- ja matkailumarkkinoinnin terävöittäminen. Toiminnassa painottuu yhä enemmän suunnitelmallinen ja tavoitteellinen yhteistyö Navitas Kehityksen, kaupunkikonsernin ja koko kaupunkiyhteisön toimijoiden kanssa ja kesken.

TALOUS / HALLINTOPALVELUT (ml. Tietohallinto)

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022
Tuotot	1 493 074	1 462 344	1 531 727
Kulut	-2 252 870	-2 082 942	-2 243 545
Toimintakate	-759 796	-620 598	-711 818
Suunnitelman muk. poistot	-231 082	-234 550	-90 774
Tilikauden tulos	-990 879	-855 148	-802 592

Hallintopalveluiden toimintakate kasvaa vuoden 2021 talousarvioon verrattuna, mutta laskee vuoden 2020 tilinpäätökseen verrattuna noin 6,3 %. Talousluvuissa on mukana tietohallinto, jonka huomioidaan omana kohtanaan.

6.2.5 Tietohallintopalvelut

Tilivelvolliset: Tietohallintojohtaja

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Tietohallinto vastaa Varkauden kaupungin ICT infrapalveluista sekä tietohallinnon johtamisesta ja kehittämisestä. Tietohallinnolla on merkittävä rooli tietoturva- ja tietosuojaoissaamisen kehittämisessä ja jalkauttamisessa, kuten myös tietoturvaratkaisujen toimeenpanemisessa.

Tietohallinnon rooliin kuuluu tuntea eri teknologiat ja digitalisaation toteutukseen soveltuvat erilaiset kehittämismenetelmät sekä koordinoita ja hallita kokonaisarkkitehtuuria. Tietohallinto toimii yhdessä kaupungin ydintoimintojen kanssa toimivana kokonaisuutena. Näin varmistetaan, että kaupunki tuottaa palveluillaan mahdollisimman suurta lisäarvoa sekä kuntalaisille että kaupungin omalle henkilöstölle.

Varkauden kaupungin tietohallinnossa työskentelee 10 hengen tiimi. Vuonna 2022 valmistellaan ja toteutetaan muutoksia SOTE toimialan siirtymiseen uudelle hyvinvointialueorganisaatiolle. Tämä vaatii merkittävästi panostusta tietohallinnolta. Näillä näkymin muutoksen mukana kaksi työntekijää siirtyy tietohallinnosta hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta alkaen.

Toiminnan painopisteitä vuodelle 2022

- 1) Hyvinvointialuemuutoksen valmistelutyöt
- 2) Tietoturvapoliittikan sekä siihen liittyvien ohjeiden ja käytäntöjen päivittäminen, kuten käyttövaltuushallinta sekä jatkuvuus- ja toipumissuunnitelma.
- 3) Tiedonhallintalain edellyttämät toimenpiteet, esimerkiksi digitaalinen arkistointi
- 4) Windows 2012 palvelinalustojen päivittäminen uusimpaan versioon.

TALOUS / TIETOHALLINTOPALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022
Tuotot	1 358 920	1 400 344	1 458 348
Kulut	-1 358 920	-1 292 344	-1 388 348
Toimintakate	0	108 000	70 000
Suunnitelman muk. poistot	-139 312	-108 000	-70 000
Tilikauden tulos	-139 312	0	0

Tietohallinnon talousarvion merkittävimpiä osia ovat henkilöstön palkat, ulkoa ostetut tietohallintopalvelut, tietojärjestelmälisenssit sekä tietokonelaitteiden leasing kustannukset. Näissä kaikissa on maltillista kustannusnousua vuodelle 2022.

6.2.6 Tukipalvelut

Tilivelvolliset: henkilöstöjohtaja ja talousjohtaja

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Kaupungin kirjanpito-, maksuliikenne- ja palkkalaskentapalvelut on ulkoistettu 1.6.2013 alkaen Kunnan Taitoa Oy:lle. Kunnan Taitoa Oy:n ja Kunta Pro Oy:n fuusioituttua yhtiön nimi on 1.5.2019 alkaen ollut Sarastia Oy. Palvelussopimus on tällä hetkellä toistaiseksi voimassa oleva.

Asiantuntijapalvelut on tarkennettu ja yksilöity yhdessä Sarastian Oy:n kanssa laadittujen vastuunjakotaulukoiden mukaisesti. Yhteistyön tiivistämisellä ja toimintaprosessien läpikäymisellä haetaan toiminnan tehostamista ja kustannus tehokkuutta sekä säästöjä tukipalvelujen kustannuksiin.

Vuoden 2020 aikana Sarastia Oy kehitti palvelutuotantonsa hinnoittelurakennetta ja perusteita ja otti käyttöön uuden hinnoittelun 1.1.2021 alkaen kaikille asiakkailleen noudattaen yhdenmukaista hinnoittelumallia.

Vuoden 2021 aikana Sarastia Oy on käynyt sopimusuudistusta läpi asiakkaidensa kanssa. Sarastia Oy:n tarkoitus on uudistaa 1.1.2023 alkaen palvelu-, ohjelmistopalvelu- ja tietojenkäsittelysopimukset liitteineen.

Taloushallinnon hinnoittelu koostuu prosessi- ja järjestelmä kohtaisista, volyymeihin perustuvista ja erityispiirteet huomioivista elementeistä. Hinnoitteluun vaikuttavat käytössä olevat tietojärjestelmät, asiakkaan volyymit ja prosessipoikkeamat. Erikseen tilattavat tai sovitut palvelut laskutetaan tapauskohtaisesti tuntiveloituksen mukaisesti. Palvelulaskutukseen vaikuttavat myös järjestelmälisenssien käyttö ja tiedonvälityksen sähköisyysaste.

Palkkahallinnon peruspalvelun hinnoittelu koostuu neljästä elementistä; 1) suoriteperusteinen veloitus, 2) operaattorikustannukset ja postimaksut, 3) asiakaskohtainen veloitus ja 4) Sarastia Oy:n infran veloitus. Lisäpalvelut ja palkkalaskennan oheen tarjottavat liitännäispalvelut hinnoitellaan erikseen.

Talous- ja palkkahallinnon palvelujen laskutustoteutuma käydään 1-3 krt vuodessa läpi Sarastia Oy:n kanssa. Tasauslaskutus tehdään kerran vuodessa. Lisäksi käydään yhteisiä laatupalavereja 2-3 kertaa vuodessa. Palavereissa käydään läpi prosesseja ja niiden toimivuutta sekä pyritään yhdessä kehittämään yhteistoimintaa.

Kuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskevan lainsäädäntö tuli voimaan 1.1.2020 ja sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2021 talousarviotietojen ja toteutumatiетоjen raportoinnissa. Kunnat veloitettiin raportoimaan taloustietonsa yhdenmukaisessa ja vertailtavassa muodossa Valtiokonttorin ylläpitämään valtakunnalliseen tietovarantoon. Samalla siirryttiin Tilastokeskuksen tehtäväluokituksen mukaisesta raportoinnista palveluluokituksen mukaiseen raportointiin noudattaen uutta JHS 200 palveluluokitusta ja AURA-käsikirjaa. Uuteen kuntatietoraportointiin valmistautuminen on toteutettu yhteistyössä Sarastia Oy:n kanssa. Kuntatietoraportoinnin projektikustannukset Sarastia Oy:n tarjouksen 18.8.2020 mukaisesti olivat 69 019,50 €. Kulut jakautuvat maksettavaksi vuosina 2021–2022.

TALOUS / TUKIPALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022
Tuotot	1 333 992	1 351 000	1 369 958
Kulut	-1 333 992	-1 351 000	-1 369 958
Toimintakate	0	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-85 825	0	0
Tilikauden tulos	-85 825	0	0

Tukipalvelujen toimintakuluihin sisältyy Sarastian palvelumaksujen lisäksi mm. Sarastian 365 BI Talous- ja HR johdon raportointiohjelman ylläpitokulut (entinen Kuntari), pankkipalvelujen maksut, CPU-kassajärjestelmän käyttömaksut sekä kuntatietoraportoinnin (Kuti) vuoden 2022 projektikulujen osuus sekä eläköityneen henkilöstön eläkemenoperusteisia maksuja.

Ostopalvelut yhteensä 1 369 958 €, josta taloushallinnon ostopalvelukulut 879 700 € ja palkkahallinnon 460 202 € ja eläkemenoperusteisia kuluja 30 056 €. Verrattaessa vuoden 2022 kuluja vuoden 2021 talousarvioon, kulut nousevat 18 958 € ja verrattaessa vuoden 2020 tilinpäätökseen kulut nousevat 35 966 €.

Ensi vuoden aikana selvitetään mahdollisuutta tukipalvelujen kehittämiseen 1.1.2023 toteutuva sote-uudistus huomioiden. Niin talouden kuin palkkahallinnon puolella volyymit tulevat vähenemään huomattavasti.

6.3 PERUSTURVALAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: Sosiaali- ja terveystoimen johtaja, perusturvalautakunta

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

1.8.2021 voimaan astuneen organisaatiouudistuksen mukaan perusturvan toimiala koostuu viidestä palvelu-alueesta, jotka ovat Hallinto- ja tukipalvelut, Hoito- ja hoivapalvelut, Perhe- ja sosiaalipalvelut, Terveyspalvelut ja Lääketieteelliset palvelut, joka on uusi palvelualue.

Hallinto- ja tukipalveluiden alle kuuluvat uutena välinehuoltokeskus- ja varasto sekä kuljetuspalvelut ja aula-palvelut aiempien toimisto- ja sihteeripalvelujen lisäksi. Lisäksi palvelualueeseen kuuluu Aalto Hyvinvointikeskuksen kiinteistö.

Kokonaan uuden Lääketieteellisten palvelujen palvelualueen alla ovat erikoissairaanhoidon sekä ympäristö-terveydenhuollon palvelujen ostot, jotka aiemman organisaation mukaan olivat Muiden palvelujen ostojen alaisuudessa. Hoito- ja hoivapalvelut (aik. Kotiin annettavat palvelut ja sairaalahoido) sisältävät asiakas- ja palveluluohjauksen, osastohoidon, kotona asumisen tukipalvelut, asumispalvelut sekä varahenkilöstön palvelut. Terveyspalvelut (aik. Terveystoimen vastaanottopalvelut) sisältää vastaanotto- ja kuntoutuspalvelut, lääkekeskuksen sekä mielenterveys- ja päihdepalvelut, jotka siirtyivät psykososiaalisista palveluista. Perhe- ja sosiaalipalvelut (aik. Psykososiaaliset palvelut) sisältää perheiden palvelut ja sosiaalityön palvelut.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyy Pohjois-Savon hyvinvointialueelle 1.1.2023. Vuoden 2022 aikana sosiaali- ja terveystoimen päämääränä on tunnistaa toimimattomat palveluprosessit ja kehittää niitä tuleva hyvinvointialue huomioiden. Tunnistettuja prosesseja on työmarkkinatuen kuntaosuuden pienentäminen, palvelutarpeen arvio prosessin kehittäminen, takaisinsoittojärjestelmä Nispan kehittäminen ja tehostetun palveluasumisen yksikköjen toimintamallien yhtenäistäminen sekä vammaispalveluiden prosessien kehittäminen. Lisäksi on tunnistettu päivystykseen liittyvät kehittämistarpeet, kotihoidon työnjakoon liittyvät ongelmat ja lapsiperheiden sosiaalityön sekä lastensuojelun haasteet. Myös Aallon monitoimiympäristöissä on havaittu tiettyjä muutostarpeita. Kaikessa kehittämisessä pitää asiakkaan olla keskiössä.

Pandemian jatkuminen aiheuttaa edelleen terveydenhuollossa epävarmuutta niin resurssien, ajankäytön kuin kustannusten suhteen. Rokotekattavuus on hyvä, mutta kuitenkin myös yhteistoiminta-alueella on rokottamattomia henkilöitä, jotka pitäisi tunnistaa ja motivoida rokotteeseen ottamiseen. Vuoteen 2022 siirrytään tilanteeseen, jossa rajoituksia on purettu ja kuntalaiset voivat toimia varsin vapaasti. Tämä aiheuttaa väistämättä tartuntojen lisääntymistä ja saattaa vaarantaa terveydenhuollon kantokyvyn. Kolmas rokotekierros on jo alkanut tiettyjen ryhmien osalta ja tulee jatkumaan vuoden 2022 aikana.

Olemassa olevia tai uusia kehittämismalleja on mm. Tulevaisuuden sotekeskus- hankkeessa kehittämä sosiaali- ja terveydenhuollon monialainen toimintamalli, jossa on oma kehittäjäsosiaalityöntekijä. Vuodella 2022 on mahdollisuus saada myös toinen kehittäjäsosiaalityöntekijä saman rahoituksen kautta. Sosiaali- ja terveystoimi on aktiivisesti mukana myös paikallisessa koulutusyhteistyössä (SOKK-hanke), jonka ideana on kouluttaa suoraan uudet opiskelijat monialaiseen työskentelytapaan. Tämä mahdollistaa myös kunnan verkostoitumista koulutusorganisaatioihin. Laatuun ja vaikuttavuuteen liittyen hoitopolkujen jalkauttaminen ja selkeyttäminen on myös osa vuoden 2022 kehittämistä. Myös sairaalakouluhanke, jossa oppilashuollon työntekijät saavat tukea haastaviin tilanteisiin on alkamassa. Mainitut kehittämiskohteet eivät aiheuta yhteistoiminta-alueelle kustannuksia. Hyvän mielen hankkeen tavoitteena on vaikuttaa pohjoissavolaisten mielenterveyteen. Varkauden kaupungin rahoitusosuus vuodelle 2022 on 22 340 euroa.

Henkilöstön saatavuus ja sitouttaminen on haastavaa. On tunnistettu, että henkilöstö arvostaa nykyaikaista ja johdonmukaista johtamista, esimieheltä saatavaa tukea, kohtuullista työmäärää, kilpailukykyistä palkkaa, oman työn kehittämisen mahdollisuuksia ja mahdollisimman hyvää työilmapiiriä sekä etätöiden mahdollisuutta niissä ammattiryhmissä, joissa etätöitä voi tehdä. Joiltakin osin yhteistoiminta-alueen maine on hyvä, joiltakin osin vetovoima on negatiivinen aikaisempien mainehaittojen takia. Toisaalta joihinkin ammattiryhmiin ei yksinkertaisesti ole riittävästi henkilöstöä. Tällaisia ryhmiä ovat mm. psykiatrit ja psykologit, puheterapeutit, sosiaalityöntekijät ja enenevässä määrin myös hoitohenkilöstö. Hyvinvointialueen toivotaan tuovan tähän ongelmaan helpotusta. On kuitenkin erittäin tärkeää, että sosiaali- ja terveystoimi kiinnittää vuoden 2022 aikana napakasti huomiota tolkkulliseen johtamiseen, riittävään henkilöstöön ja työolosuhteisiin. Samaan aikaan on tärkeää

leanata palveluita ja yrittää löytää palveluiden pullonkaulat ja heikot kohdat. Tavoitteena on siirtää hyvinvointialueelle mahdollisimman toimivat prosessit. Tärkeää on kuitenkin tiedostaa, että vuosi on ajallisesti lyhyt aika ja varsinkin ne palvelut, jotka ovat jääneet selkeästi valtakunnallisesta kehittämisestä jälkeen, on vaikeaa saada näin lyhyessä ajassa täysin toimiviksi.

Henkilöstön sairaspöissaoloihin vaikuttaminen on tärkeää myös vuoden 2022 aikana. Luonnollisesti on sairauksia joihin ei voida vaikuttaa. On myös riskinä, että normaalit flunssat aiheuttavat pöissaoloja vuoden 2022 aikana. Toisaalta yli 60 % sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöstä ei ole ollut lainkaan pöissa tilastokautena (tilasto 1-6/21). Pitkät tai toistuvat pöissaolot kasautuvat helposti samoille henkilöille. Vuoden 2022 tavoitteena on tunnistaa henkilöt, jotka ovat olleet esim. yli vuoden pöissa työelämästä. On inhimillistä ja taloudellista miettiä osatyökykyisille räätälöityjä ratkaisuja. Samaan aikaan on tärkeää tiedostaa, että jos yksikössä on useita osatyökykyisiä vaikuttaa se usein huonontavasti muiden jaksamiseen. Räätälöityjä ratkaisuja ei voi siis tehdä muiden kustannuksella.

TALOUS / PERUSTURVALAUTA-KUNTA YHTEENSÄ

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	23 585 131	23 743 965	27 831 804	0	0
Kulut	-114 001 053	-114 492 361	-125 362 767	0	0
Toimintakate	-90 415 922	-90 748 396	-97 530 963	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-185 203	-114 700	-67 190	0	0
Tilikauden tulos	-90 601 125	-90 863 096	-97 598 153	0	0
valtuustoon nähden sitovat erät					

Perusturvan talousarvio 2022 on kaupunginhallituksen 7.6.2021 antaman toimintakate raamin ja sen jälkeen siihen tehtyjen muutosten (verotulojen ja valtionosuuksien muutokset ja valtuustoseminaarissa 11. - 12.10.2021 käsitelty TAE2022) mukainen 97 530 963 €. Muutos verrattuna vuoden 2020 tilinpäätökseen on 7,1 M€ / 7,90 % ja vuoden 2021 talousarvioon 6,8 M€ / 7,5 %.

Lääketieteellisten palvelujen osuus toimintakatteesta on 26,98 M€ / 27,7 % ja osuus toimintakatteen muutoksesta verrattuna vuoden 2021 talousarvioon 1,1 M€ / 16,6 %. Perhe- ja sosiaalipalvelujen osuus toimintakatteesta on 19,94 M€ / 20,4 % ja muutoksesta 1,7 M€ / 25,7 %. Hoito- ja hoivapalvelujen osuus toimintakatteesta on 29,3 M€ / 30,0 % ja osuus muutoksesta 2,5 M€ / 37,4 % sekä Terveyspalvelujen osuus 21,3 M€ / 21,9 % ja muutoksesta 1,4 M€ / 20,6 %.

Laadinnan lähtökohtana on ollut huomioida toimialan palvelujen tarve ja kustannuskehitys, joten talousarvio on pyritty laatimaan realistisemmaksi. Silti talousarvio sisältää riskejä mm. erikoissairaanhoidon ostojen (KYS), lastensuojelun ja kehitysvammahuollon sekä koronatilanteen osalta.

Toimintatuotoissa on lisäystä 4,3 M€. Tähän vaikuttaa eniten muissa toimintatuotoissa Aalto Hyvinvointikeskuksen kiinteistön sisäiset ja ulkoiset vuokrat yhteensä 3,461 M€. Aalto Hyvinvointikeskuksen kiinteistön kustannuksia ja tuottoja seurataan toimialalla, aiemmin vastaavat ulkoiset kustannukset ovat olleet teknisessä toimessa. Vastaava erä pois lukien ulkoiset vuokrat, on sisäisenä vuokratuluna eri palvelualueilla ja toiminoilla. Lisäksi asuntojen vuokratuottoja arvioidaan kertyvän noin 156 000 € enemmän verrattuna talousarvioon 2021 palveluasumisen vuokrien tarkistuksesta johtuen. Myyntituottojen arvioidaan alenevan noin 700 000 €, tähän vaikuttaa erityisesti Terveystalon toiminnan muutos.

Maksutuottoja alentavat asiakasmaksulain muutokset, arvio noin 600 000 €. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta 1201/2020 on tullut voimaan 1.7.2021 alkaen. Lakimuutoksella uudistetaan asiakasmaksulakia osittain ja laajennetaan terveystalouden maksuttomuutta ja kohtuullistetaan maksuja. Maksukattoon lasketaan jatkossa aiempaa enemmän palveluja esim. suun terveydenhuollon käynti- ja toimenpidemaksut, tilapäisen kotisairaalan- ja kotisairaalahoidon maksut, terapiat, eikä tehostetussa palveluasumisessa voida enää periä tukipalvelumaksuja. Maksukaton osalta muutokset tulevat voimaan vuoden 2022 alusta, sillä maksukaton kertyminen on sidottu kalenterivuoteen.

Tukiin ja avustuksiin on yhteistoiminta-alueella arvoitu valtionavustusta koronakustannuksiin yhteensä 1,0 M€, josta Varkauden osuus noin 870 000 €. Myös työterveyshuoltoon saatava kela-korvaus on toimialan tuotoissa, yhteensä arviolta 224 500 €, josta Varkauden osuus noin 196 000 €.

Henkilöstökulut kasvavat alkuperäiseen talousarvioon 2021 verrattuna noin 3,1 M€ / 7,7 %. Palkkoihin on varattu yleinen 1 %:n korotus talousarviovuodelle. Lisäksi talousarviossa huomioidaan henkilöstölisäykset lakimuutosten ja hallituksen esitysten perusteella. Muutossäännöksillä 9.7.2020/565 lakiin ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (28.12.2012/980) on otettu asteittain voimaan tulevat määräykset hoitajamitoituksesta. Talousarviossa 2022 on resurssoitu välitön hoitotyö 0,6 HTV/asiakas tehostetussa palveluasumisessa. Varaus koulukuraattoreihin 1 HTV ja -psykologeihin ostopalveluna 1 HTV on myös huomioitu (Laki Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) muuttamiseksi, HE 165/2021). Opiskeluterveydenhuoltoon on myös henkilöstömitoitussuositus (STM julkaisuja 2021:14/Opiskeluterveydenhuollon opas 2021) mm. lääkäriyöpanoksen osalta, joka on huomioitu lääkärin palkkavarauksien kohdentamisena yksiköihin, joissa työskentely tapahtuu. Lastensuojelulain 13 b § muutos, HE 170/2021, esitetään lastensuojelun sosiaalityön mitoituksesta säädettäväksi lailla, ja tällä perusteella lastensuojelun sosiaalityöhön on tehty 5 HTV nimikemuutoksia/henkilöresurssia. Edellä mainittujen lakiin perustuvien muutosten lisäksi päivystykseen, kotisairaalaan ja lääketieteellisiin palveluihin on lisätty henkilöresurssia.

Palvelujen ostoissa lisäys vuoden 2021 talousarvioon on noin 5,1 M€. Palvelujen ostoissa ovat asiakaspalvelujen ostomäärärahat eri palvelujen tuottajilta, mm. erikoissairaanhoidon. Kustannuksia nostavat myös Hyvinvointikeskus Aallon kiinteistöön liittyvät kustannukset, vartijapalvelujen lisäys ja varautuminen lakimiespalveluihin. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ostomäärärahat nousevat noin 300 000 €, osin Aallon kiinteistökustannuksiin varautumisesta johtuen. Tukien ja avustusten lisäys vuoden 2021 talousarvioon verrattuna on noin 51 000 €. Työmarkkinatuen kuntaosuutta on alennettu 20 000 € vuoden 2021 talousarvion tasosta, esitys vuodelle 2022 on 1,68 M€. Muut menot nousevat noin 2,2 M€ ja tähän vaikuttavat suurimmin Aallon kiinteistöön liittyvät erät.

Tarkemmin muutoksista palvelualuekohtaisten taloustaulukoiden yhteydessä. Taloustaulukoita tulkittaessa on huomioitava organisaatiomuutos 1.8.2021, sillä toimintoja on siirtynyt palvelualueiden välillä. Raporteissa palvelualueiden vertailutiedoissa ovat uuden organisaation mukaiset tiedot.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen

Väistämätöntä kustannusten nousua aiheutuu mm. lainsäädännön muutoksista koskien hoitajamitoitusta, opilashuoltoa ja lastensuojelua. Myös seulontojen laajeneminen ja kokonaan uusien seulontamenetelmien mukaan tuleminen valtakunnalliseen seulontaohjelmaan lisää kustannuksia (Valtioneuvoston asetus 752/2021 Asetus seulonnoista annetun asetuksen (339/2011) 2 § muuttamisesta). Vuonna 2022 suolistosyöpäseulonta aloitetaan koko maassa 60–68-vuotiaille miehille ja naisille. Seulonta laajenee ikäryhmittäin niin, että vuonna 2031 kaikki 56–74-vuotiaat ovat mukana. Erikoissairaanhoidon kustannukset nousevat sairaanhoitopiiriin mukaan vähintään 5 %, talousarviossa määrärahaa on lisätty 3,8 % kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna (ostot KYS). Lastensuojelun sijaishuollon kustannukset ovat myös nousussa. Perhe ja sosiaalipalveluihin henkilöstömitoitusta on tarpeen lisätä. Samaan aikaan esim. asiakasmaksulain muutokset ovat heikentäneet tulojen muodostumista. Pandemian jatkuminen lisää kustannuksia.

Kustannusten noususta huolimatta toimialan pitäisi pystyä löytämään kokonaisuuksia, joiden kustannuksia voidaan hillitä tai alentaa. KYS:n kumppanuuslääkäri mallin on arvioitu olevan tällainen toiminta. Myös työmarkkinatuen kuntaosuuksia ja siihen liittyvää toimintaa tarkastellaan sekä kotihoidon työnjaon muuttamista tekoälypohjaiseksi. Tiedolla johtamisen vaikutusta kustannussäästöihin arvioidaan vuoden 2022 aikana.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Toimivien ja kustannustehokkaiden sote-palveluiden tuottaminen yhteistoiminta-alueelle ja muille Varkaudesta ko. palveluja ostaville.	Laatu ja kustannukset. Asiakastytyväisyysmittaukset	Kustannustehokkaat ja vaikuttavat palvelut
Hyvinvointialueelle siirtymisen valmistelu	Henkilökunnan sairauspoissaolot. Asiakasprosessien toimivuus, kustannusvaikuttavat palvelut	Asiakastytyväisyys hyvällä tasolla Talousarviossa pysyminen.

		Henkilökunnan hyvä työkyky, sairauspoissaolot vähenevät vuosittain Toiminnallisen kehittämisen aktiivinen jatkaminen yhdessä uusien tilojen luomien mahdollisuuksien ja tulevan hyvinvointialueen tavoitteiden kanssa Toiminta perustuu tietoon. Tiedolla johtaminen. Pystymme käytettävissä olevilla resursseilla vastaamaan kasvavaan kysyntään.

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Sosiaali- ja terveystalvet siirtyvät Pohjois-Savon hyvinvointialueen järjestämisvastuulle 1.1.2023.		

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Käytettävissä olevilla resursseilla (talous, henkilöstö jne.) ei kyetä vastaamaan palvelutarpeeseen Lastensuojelun ennakoimaton kasvu Erikoissairaanhoidon ostopalveluiden kasvu. Psykiatrisen hoidon järjestelyihin liittyvät riskit.	Toiminnan sopeuttaminen ja uudelleen organisointi sekä henkilöstösuunnittelu Varhaisen tuen ja ennakkoinnin vahvistaminen, henkilöstösuunnittelu Konsultaatioiden sekä lähetekäytäntöjen kehittäminen ja seuraaminen Psykiatrian hoitoprosessien ja hoitoketjujen jatkuva tarkastelu. Suuntautuminen avohoitopainottuneisuuteen	SUURI
Käytettävissä ei ole riittävästi ammattitaitoista henkilöstöä. Nykyisen henkilöstön ikääntyminen Hyvinvointialueen edellyttämien vapaiden pitäminen	Vetovoimainen ja muutoskykyinen työyhteisö Perehdyttämisen onnistuminen ja koulutukseen/oppiseen motivointi Varahenkilöstön ja rekrytoinnin ja henkilöstön yhteiskäytön kehittäminen Vapaiden suunnittelu etukäteen	KOHTALAINEN
Hyvinvointialueelle siirtymisen valmistelun vaatimat resurssit	Ajankäytön suunnittelu ja tehtävien priorisointi. Henkilöstön jaksamisesta huolehtiminen yhteisvastuullisesti	KOHTALAINEN

Ympäristöstä ja ajan puutteesta aiheutuvat riskit (fyysinen väkivalta, tapaturmat, hoitovirheet).	Fyysinen väkivallan varalta ennakointi, viiranomaisyhteistyö Tapaturmat, työympäristöstä huolehtiminen Hoitovirheet, ammatillinen kouluttautuminen Yhteisen työpaikan riskien hallinnan ja toimintakäytänteiden kehittäminen Henkilöstön perehdytys	KOHTA-LAINEN

6.3.1 Perhe- ja sosiaalipalvelut

Tilivelvolliset: Sosiaali- ja terveysjohtaja, palvelualuepäällikkö, perusturvalautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Perhe- ja sosiaalipalveluiden tilanne on uuteen talousarviokauteen lähdeäessä vaikea. Vaikka Pohjois-Savo ja myös Varkauden seutua pidetään joidenkin tutkimusten mukaan huono-osaisena sekä inhimillisesti, taloudellisesti että sosiaalisesti mitattuna, ei sosiaalityöhön ole tehty vuosien aikana esim. henkilöstölisäyksiä. Vuodelle 2022 on esitetty uusien vakanssien perustamista sekä nimikemuutoksia, joiden avulla haetaan vaikutusta asiakastyöhön.

Pitkään jatkuneet säästöt esim. henkilöstön osalta ovat väistämättä vaikuttaneet annetun palvelun laatuun. Haastavin tilanne on lastensuojelussa, jossa moni asiakasprosessi on ehtinyt kriisiytyä. Nyt jo on tiedossa, että sijoitusten kustannukset tulevat nousemaan vuoden 2022 aikana.

Perhe- ja sosiaalipalveluista on 1.8.2021 tapahtuneen organisaatiomuutoksen myötä siirretty koko päihde- ja mielenterveyspalveluiden henkilöstö terveydenhuollon alle. Toisaalta terveysneuvonta on siirtynyt perhe- ja sosiaalipalveluihin lukuun ottamatta Hyvinvointi Ankkuria ja puheterapiaa.

Annettujen avohuollon palveluiden valikoima on ollut hyvin suppea ja on tarpeen kehittää uusia tapoja asiakkaiden parhaaksi, mm. matalamman kynnyksen mielenterveyspalveluita. Palvelutarpeen arvioinnin prosessit ovat olleet vaillinaisia, joilla ollut myös oma vaikutuksensa nykyiseen tilanteeseen. Myös aikuissosiaalityössä ja vammaispalveluissa on sekä henkilöstön riittävyyteen että prosesseihin liittyviä haasteita. Prosesseja pitää pystyä tarkastelemaan ennakkoluulottomasti ja rohkeasti. On kuitenkin tärkeää tiedostaa, että esim. kehitysvammaispalveluiden tehostettuun asumispalveluun ei pystytä vaikuttamaan kovin nopealla aikataululla.

Vuodelle 2022 tulee sähköiset ilmoitusohjat, joiden toivotaan madaltavan kynnyksiä tehdä joko yhteydenotto tai ilmoitus avun tarpeesta olevasta lapsesta, aikuisesta tai ikäihmisestä. Tarkoituksenmukaista olisi löytää mahdollisimman varhain ne henkilöt, joilla on haasteita elämässään, eikä pelätä asiakasmäärien nousua.

Henkilöstön jaksaminen ja riittävyys sekä vakanssien täyttäminen tilanteessa, jossa esim. sosiaalityöntekijöiden saatavuus on huonoa, aiheuttaa kuitenkin huolta tulevalle vuodelle.

Vuodelle 2022 on sovittu säännölliset lakimiehen konsultaatiot sekä lakikoulutukset. Sosiaalityö käyttää tietojärjestelmää, joka on väistävänä. Käyttö ei ole ollut yhdenmukaista ja tilastoinnissa on todettu asiakasturvallisuutta vaarantavia puutteita. Ohjelman väistyvyydestä huolimatta henkilöstö tullaan kouluttamaan ohjelman käyttöön.

Perhe- ja sosiaalipalveluiden kokonaiskustannusten suuntaa on vaikea arvioida vuodelle 2022. Jopa asiakkaiden määrää on vaikea ennustaa. On kuitenkin tiedossa, että seudulla on paljon huono-osaisuutta ml. päihteiden käyttöä, taloudellisia vaikeuksia, työttömyyttä ja sosiaalista perimää. Tuoreimman kouluterveyskyselyn mukaan neljäsluokkalaisten kokemana fyysinen väkivalta on lisääntynyt verrattuna edelliseen vuoden 2019 kyselyyn.

Erittäin tärkeänä kehittämiskohteena vuodelle 2022 on lisätä asiakkaiden palvelukokemusta mm. hyvästä ja asiallisesta kohtelusta kuin kuulluksi tulemisesta. Palveluiden suunnittelussa huomioidaan johdonmukaisesti tuleva hyvinvointialue.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen

Suurin säästömahdollisuus on työmarkkinatuen kuntaosuus, jonka suhteen on jo aloitettu prosessin selkeyttäminen. Muilta osin perhe- ja sosiaalipalveluiden kustannuskehitys on nouseva. Henkilöstön määrä on ollut pitkään liian pieni. Tällaisessa tilanteessa riittävän vaikuttavan työn tekeminen on ollut mahdotonta ja seurauksena on ollut ongelmien komplisoituminen. Komplisoituneiden tilanteiden korjaaminen on aina kalliimpaa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Uudistuvat palvelut lisäävät lapsiperheiden hyvinvointia	Palvelutarpeen arvioiden määrä ja määräajoissa pysyminen Huostaanottojen kokonaismäärä SHL ja lastensuojelun uudet ja päättyneet asiakkuudet	Palvelutarpeen arvioinnin prosessia kehitetään. Tavoitteena on, että palvelutarpeen arvio olisi riittävä interventio 30 %:ssa asiakkuuksissa Huostaanottojen määrää seurataan Uusien asiakkaiden määrää seurataan, mutta myös päättyneitä asiakkuuksia
Asiakkaiden elämänhallinnan ja osallisuuden lisääminen ja työ- ja toimintakyvyn edistäminen ja ylläpitäminen	Kuntouttavassa työtoiminnassa olevien asiakkaiden määrä Päättyneiden asiakkuuksien määrä ja päättymissyys (kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat) Työmarkkinatuen kustannukset Toteutuneet työttömien terveystarkastukset	Kuntouttavaan työtoimintaan ohjautuu henkilöt, jotka hyötyvät siitä aidosti Työmarkkinatuen kuntaosuuksien prosesseja kehitetään. Tavoitteena on saada kokonaissummaa alemmaksi Työmarkkinatuen piirissä olevien terveystarkastukset toteutuvat Tiivis yhteistyö muiden työllisyyden hoidon palveluiden kanssa

TALOUS PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	1 167 008	943 774	650 796	0	0
Kulut	-20 182 084	-19 145 003	-20 594 817	0	0
Toimintakate	-19 015 076	-18 201 229	-19 944 021	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-19 015 076	-18 201 229	-19 944 021	0	0

Taloustaulukoita tulkittaessa on huomioitava organisaatiomuutos 1.8.2021, sillä toimintoja on siirtynyt palvelualueiden välillä. Raporteissa palvelualueiden vertailutiedoissa ovat uuden organisaation mukaiset tiedot. Perhe- ja sosiaalipalveluihin on siirretty Terveyspalveluista terveysneuvonnan toimintoja Kouluterveydenhuolto, Opiskeluterveydenhuolto ja Äitiys- ja lastenneuvolapalvelut sekä vastaavasti Perhe- ja sosiaalipalveluista Terveyspalveluihin mielenterveys- ja päihdepalvelut sekä psykiatrinen osastohoito.

Toimintatuotot verrattuna talousarvioon 2021 alenevat noin 294 000 €, josta myyntituottojen osuus noin 82 000 € ja maksutuottojen osuus 125 000 € asiakasmaksulain muutosten vuoksi. Tuet ja avustukset alenevat arviolta noin 68 000 €, josta kuntotuttavan työtoiminnan valtionkorvauksen osuus 50 000 €.

Toimintakuluissa lisäystä vuoden 2021 talousarvioon verrattuna on noin 1,4 M€, josta henkilöstökulujen nousu on noin 920 000 €. Arvioidun palkkamenojen yleisen nousun 1 % lisäksi tähän vaikuttavat vakanssien lisäykset ja muutokset. Vakansseja on lisätty yhteensä kuusi HTV; kaksi sosiaalityöntekijää ja yksi sosiaaliohjaaja palvelunarviotiimiin, yksi sosiaalityöntekijä lastensuojelun jälkihooltoon ja kaksi psykiatrista sairaanhoitajaa vastaamaan alaikäisten ja perheiden matalamman kynnyksen mielenterveyden haasteisiin. Kokonaiskustannusvaikutus uusista perustettavista vakansseista on 301 200 € /vuosi. Nimikemuutoksia, joilla on kustannuksia lisäävä vaikutus, on tehty yhteensä viisi, perhetyöntekijän toimi lastensuojelun johtavan sosiaalityöntekijän viraksi, kaksi perhetyöntekijän tointa intensiivityöntekijän toimiksi, perhetyöntekijän toimi sosiaaliohjaajan viraksi ja lähihoitajan toimi sosiaaliohjaajan viraksi. Kustannuksia alentava vaikutus on resurssikoordinaattorin vakanssin muuttamisella sosiaalityöntekijäksi lastensuojeluun. Kustannusvaikutus kaikista edellä mainituista muutoksista on yhteensä 341 800 € / vuosi. Oppilashuoltolain uudistuksen edellytysten vuoksi on varattu lisäksi määräraha koulu- ja opiskeluhuollon kuraattoriin 1 HTV, noin 54 000 €. Neuvolatoiminnassa on 0,4 HTV varaus gynekologian erikoislääkärin palkkaukseen, kustannusvaikutus noin 51 000 € / vuosi. Osaksi vuotta on varattu kolmen sosiaaliohjaajan määräaikaiseen palkkaukseen määräraha noin 54 000 €/1,25 HTV. Henkilöstökuluja nostaa myös se, että talousarviovuodelle lääkäreiden palkkakustannuksia on kohdennettu tarkemmin niille palvelualueille ja kustannuspaikoille, joissa työ tehdään. Kustannusvaikutus esimerkiksi lääkäriyöpanoksen kohdentamisesta koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon noin 162 000 €, neuvoloihin noin 64 000 € ja perheneuvolaan 120 000 €.

Palvelujen ostot nousevat noin 544 000 € vuoden 2021 talousarviosta, johon vaikuttavat yleinen kustannustason nousu ja yksilölliset asiakaspalvelujen ostot mm. kehitysvammaisten asumispalvelujen tuottajilta. Asiakaspalvelujen ostojen lisäys on arviota noin 564 000 €. Edellä mainitun Oppilashuoltolain uudistuksen vuoksi psykologin ostopalveluun on varattu noin 61 000 €, toisaalta asiantuntijapalveluissa on laskua noin 116 000 €.

Erittely vastuualueittain

TALOUS / PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT YHTEISET

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-42 847	-130 198	-126 528	0	0
Toimintakate	-42 847	-130 198	-126 528	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-42 847	-130 198	-126 528	0	0

TALOUS / PERHEIDEN PALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	295 282	145 000	130 704	0	0
Kulut	-4 623 963	-3 343 301	-3 477 895	0	0
Toimintakate	-4 328 682	-3 198 301	-3 347 191	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-4 328 682	-3 198 301	-3 347 191	0	0

TALOUS / SOSIAALITYÖN PALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	871 726	798 774	520 092	0	0
Kulut	-15 515 273	-15 671 504	-16 990 394	0	0
Toimintakate	-14 643 547	-14 872 730	-16 470 302	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-14 643 547	-14 872 730	-16 470 302	0	0

6.3.2 Terveyspalvelut

Tilivelvolliset: Sosiaali- ja terveystoiminta, palvelualuepäällikkö ja perusturvalautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Aalto Hyvinvointikeskukseen liittyvät toiminnalliset muutosprosessit viedään loppuun ja kokonaissuunnitelmassa huomioidaan Hyvinvointialueelle siirtyminen. Tavoitteena on tuottaa kuntalaisille oikea-aikaiset, yhteen toimivat, potilaslähtöiset, terveyshyötyä tuottavat, kustannustehokkaat ja vaikuttavat palvelukokonaisuudet. Digitalisaatio, moniammatillinen yhteistyö rajapinnoissa sekä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon integraation vahvistaminen ovat keskiössä. Näyttöön perustuvien toimintamallien käyttöönottoa edistetään ja matalankynnyksen palveluita vahvistetaan edelleen mm. mielenterveystyön osalta. Koulutuksellisen ja konsultatiivisen tuen lisääminen sujuvoittaa hoitoprosesseja, lisää työn veto- ja pitovoimaa sekä vahvistaa henkilökunnan sitoutumista.

Psykiatrian osasto on ollut suljettuna lääkärin rekrytointivaikeuksien vuoksi ja avohoidon malleja kehitetään edelleen. Seulonnat tulevat laajenemaan vuodesta 2022 alkaen (Valtioneuvoston asetus 752/2021 Asetus seulunnoista annetun VN asetuksen (339/2011) 2§ muuttamisesta), jolloin myös uusia seulontamenetelmiä tulee mukaan valtakunnalliseen seulontaohjelmaan. Koronapandemian heijastusvaikutukset on nähtävissä vielä pitkälle tulevaisuuteen toiminnan sekä talouden näkökulmista ja täsmällistä palvelutarpeen kasvua on vaikea ennustaa. Koronanäytteenottoa ja -rokotustoimintaa jatketaan valtakunnallisten ohjeistusten mukaisesti. Henkilöstöresursoinnissa huomioidaan potilaiden hoitoisuuden sekä käyntimäärien kasvaminen. Henkilöstön yhteiskäyttöä kehitetään edelleen ja koronatilanteen aiheuttama aaltoilu kysynnässä huomioidaan henkilöstösuunnittelussa. Asiakasmaksulain uudistukset vaikuttavat palvelualueen tulojen kehitykseen ja maksukattoa koskevat uudistukset astuvat voimaan 1.1.2022.

Perhe- ja sosiaalipalveluiden palvelualueelta siirtyi 1.8.2021 tapahtuneen organisaatiomuutoksen myötä koko päihde- ja mielenterveyspalveluiden henkilöstö terveyspalveluiden palvelualueelle. Toisaalta terveysneuvonta Hyvinvointi Ankkuria ja puheterapiaa lukuun ottamatta siirtyi perhe- ja sosiaalipalveluihin. Hoito- ja hoivapalveluiden palvelualueelta terveyspalveluihin siirtyivät dialyysi ja kaikki fysio - ja toimintaterapeutit. Tukipalvelut lukuun ottamatta hoidollisia tukipalveluita siirtyivät puolestaan Terveyspalveluista Hallinto- ja tukipalveluihin.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen

Mahdollinen säästöpotentiaali on vastaanottomuotojen kehittämisessä: työnjaon kehittäminen (pth, hammashoidon ja esh), digitalisointi. Sosiaalityön integraation vahvistaminen. Koronapandemia on vaikuttanut toimintoihin ja kokonaan uusien toimintamuotojen rakentamiseen sekä ylläpitämiseen (mm. koronanäytteenotto ja rokotustoiminta), jonka vuoksi työntekijämäärää ei ole voitu tarkastella toiminnan kärsimättä.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Moniammatillisen yhteistyön vahvistaminen sekä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon integraation edistäminen. Potilaiden ja asiakkaiden tarpeisiin oikea-aikaisesti vastaaminen ja heidän voimavarojensa huomioivat hoitosuunnitelmat.	Terveydenedistämisen aktiivisuus perusterveydenhuollossa - TEA, pistemäärä PYLL-indeksi Hyvinvointi Ankkurin käyntimäärät Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1000 asukasta	Terveydenedistämisen aktiivisuus ylittää perusterveydenhuollossa valtakunnallisen tason, joka v. 2020 oli 63 ja Varkaudessa 66 (asteikko 0-100) Indikaattori kuvaa mm. terveysneuvonnan ja terveys-tarkastuksien, seulontojen sekä ehkäisevän suun terveydenhuollon tilaa. PYLL-indeksin vakiinnuttaminen vähintäänkin valtakunnalliselle tasolle. Varkaus 7 267 ja koko maa

	Matalan kynnyksen mielenterveytyön potilasmäärät ja tehostetun avohoidon kotikäyntien määrä. Kotiin annettavien päihdeasiakkaiden avokatkaisuhoitojen määrä päihdekllinikalla ja psykiatrisen tehostetun kotikuntoutuksen toimesta.	5 728 (v.2020) Indikaattori ilmaisee ennen 80 ikävuotta tapahtuneiden kuolemien takia menetettyjen elinvuosien lukumäärää väestössä/100 000 asukasta kohti. Käyntimäärät pysyvät tasaisena ja matalankynnyksen ennaltaehkäisevä tavoitettavuus hyvällä tasolla. Vrt. 2021. Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit lähentyvät valtakunnallista tasoa. (v. 2020 Varkaus käynnit 1 247/1000 asukasta, koko maa 830/1000 asukasta) Psykiatristen potilaiden palveluprosessia kehitetään avohoitopainotteisemmaksi; valtakunnalliset suositukset huomioiden hoidon painopiste ja henkilöstöresurssit suunnataan vastaamaan palveluiden järjestämistä varhaisemmin. Kotiutumista sairaalajaksolta nopeutetaan ja tuetaan tehostetulla kotiin annettavalla avohoidolla. Päihdeasiakkaiden avokatkaisut toteutuvat ja jalkautuvaa päihdetyötä kehitetään.
Asiakas / potilas keskiössä Asiakasosallisuuden lisääminen	Asiakastyytyväisyyskyselyt Osallisuusinterventioiden määrä	Asiakastyytyväisyyskyselyjen tulokset. Potilaat ja asiakkaat ovat tyytyväisiä saamaansa palveluun ja pystyvät vaikuttamaan monikanavaisesti palvelujen suunnitteluun sekä kehittämiseen. THLn neuvoloiden, terveysasemien ja hammashoitoloiden asiakaspalautekyselyn tulokset ovat vähintään alueellisella tasolla. NPS (Net promoter score, palvelun suosittelu) on yli 50. Asiakasraatien- ja kyselyiden määrä sekä palautteisiin vastaminen
Sähköisen asiointin ja itsepalveluiden vahvistaminen digitalisaa-tiota lisäämällä	Yksiköiden tarjoamat sähköiset asiointi- ja itsepalvelukanavat	Olemassa olevien ja uusien sähköisten palveluiden käyttö lisääntyy
Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut	Kustannukset eivät nouse merkittävästi keskeisten palvelujen osalta	Toimintakatteen toteuman sekä toimintatuottojen ja -kulujen kehityksen jatkuva seuranta

	Työpaikan veto- ja pitovoiman parantaminen	Palveluiden tuottaminen mahdollisimman pitkälle omana toimintana ja vuokratyöntekijöiden määrän seuranta

TALOUS / TERVEYSPALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	9 286 725	9 228 071	9 227 409	0	0
Kulut	-26 256 844	-29 171 057	-30 565 650	0	0
Toimintakate	-16 970 118	-19 942 986	-21 338 241	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-108 239	-66 700	-46 850	0	0
Tilikauden tulos	-17 078 358	-20 009 686	-21 385 091	0	0

Taloustaulukoita tulkittaessa on huomioitava organisaatiomuutos 1.8.2021, sillä toimintoja on siirtynyt palvelualueiden välillä. Raporteissa palvelualueiden vertailutiedoissa ovat uuden organisaation mukaiset tiedot. Terveyspalveluista siirtyi terveysneuvonta Hyvinvointi Ankkuria ja puheterapiaa lukuun ottamatta Perhe- ja sosiaalipalveluihin. Päihde- ja mielenterveyspalvelut siirtyivät vastaavasti Terveyspalveluihin ja tukipalvelut lukuun ottamatta hoidollisia tukipalveluita siirtyivät Terveyspalveluista Hallinto- ja tukipalveluihin.

Toimintatuotot ovat vuoden 2021 talousarvion tasolla. Niihin vaikuttavat myynti- ja maksutuottojen alentuminen asiakasmaksulain muutoksen sekä Terveystalon toiminnan päättymisen vuoksi, kokonaisvaikutus noin 850 000 euroa. Lisäksi tuotoissa on huomioitu palvelualueelle mm. Kela-korvausta työterveyshuoltoon noin 40 000 € sekä arvio koronakompensaatista 720 200 € ja lisäys sisäisissä muissa toimintatuotoissa (röntgen ja lääkekeskus sekä vastaanottopalvelujen myynti) noin 190 000 €.

Toimintakulut nousevat 1,395 M€ vuoden 2021 talousarvioon verrattuna. Henkilöstökuluissa muutos vuoden 2021 talousarvioon verrattuna on noin 158 000 €. Lääkäreiden palkkauskustannuksia on kohdennettu niille palvelualueille ja kustannuspaikoille, joissa työ tehdään, esim. lääkäriyöpanos koulu- ja opiskeluterveydenhuollon (1,4 HTV/noin 162 000 €) sekä neuvoloiden (0,5 HTV/noin 64 000 €) ja perheneuvolan (1 HTV/noin 120 000 €) osalta, joka on huomioitava kun verrataan henkilöstökuluja talousarvioon 2021. Uutena vakanssina palvelualueelle on lisätty johtava ylilääkäri, jonka kustannusvaikutus Varkauden terveyspalveluissa on noin 134 000 €.

Lisäksi päivystykseen on lisätty kahden sairaanhoitajan ja yhden lääkärin palkkavaraukset, joiden kustannus on yhteensä noin 245 000 €, jossa on huomioitu myös palvelualueen sisällä siirtyneen sairaanhoitajan palkkavaraukset sivukuluineen, noin 46 000 €. Toinen sairaanhoitajan vakansseista on uusi palvelualueella.

Palveluiden ostojen määrärahat nousevat noin 1,2 M€. Eniten nousua on sosiaali- ja terveyspalveluiden osissa noin 956 000 €, joita pääosin ovat diagnostiikkakustannukset (mm. röntgen ja laboratorio), jotka kasvavat käyntimäärien noustessa ja palvelukysynnän lisääntyessä.

Lisäksi pandemian jatkuminen lisää kustannuksia, mm. koronanäytteenoton osalta. Uutena kustannuksena on huomioitu seulontojen laajeneminen ja kokonaan uusien seulontamenetelmien mukaan tuleminen valtakunnalliseen seulontaohjelmaan, joiden kustannusvaikutus on noin 45 000 €. Sisäisten asiantuntijapalveluiden nousu on noin 151 000 € (mm. sisäinen soten oma hallinto, kaupungin talous- palkka- ja ict-palvelut yms.).

Aineet, tarvikkeet ja tavarat määrärahoja on arvioitu noin 273 000 € vähemmän talousarvioon 2021 verrattuna. Riskinä on, että erityisesti hoitotarvikkeisiin varattu määräraha ei tule riittämään. Vuoden 2021 talousarviossa oli myös varauksia Aalto hyvinvointikeskuksen toimintaan liittyen, joita nyt ei vuodelle 2022 arvioida syntyvän.

Muissa toimintakuluissa arvioitu lisäys on noin 318 000 €. Lisäystä aiheuttaa rakennusten vuokratilakustannusten noususta, noin 421 000 € ja luottotappioihin tehdystä varauksesta noin 45 000 €. Toisaalta koneiden ja laitteiden vuokrien arvioidaan palvelualueella alenevan noin 151 000 €.

Erittely vastuualueittain

TALOUS / VASTAANOTTOPALVELUJEN YHTEISET

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-226 704	-593 207	-203 429	0	0
Toimintakate	-226 704	-593 207	-203 429	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-226 704	-593 207	-203 429	0	0

TALOUS / VASTAANOTTOPALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	8 714 964	8 285 071	8 242 594	0	0
Kulut	-21 152 608	-22 329 901	-23 784 523	0	0
Toimintakate	-12 437 644	-14 044 830	-15 541 929	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-108 239	-66 700	-46 850	0	0
Tilikauden tulos	-12 545 883	-14 111 530	-15 588 779	0	0

TALOUS / MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEPALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	342 692	333 000	410 694	0	0
Kulut	-3 597 570	-4 565 480	-4 890 643	0	0
Toimintakate	-3 254 878	-4 232 480	-4 479 949	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-3 254 878	-4 232 480	-4 479 949	0	0

TALOUS / OSASTOHOITO / PSYKIATRIA

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	229 069	610 000	574 121	0	0
Kulut	-1 279 962	-1 682 469	-1 687 055	0	0
Toimintakate	-1 050 893	-1 072 469	-1 112 934	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-1 050 893	-1 072 469	-1 112 934	0	0

6.3.3 Lääketieteelliset palvelut

Tilivelvolliset: Sosiaali- ja terveysjohtaja, johtava ylilääkäri ja perusturvalautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Koronapandemian aiheuttama hoitovelka vaikuttaa edelleen pitkällä tähtäimellä erikoissairaanhoidon kustannusten nousuun. Palvelujen kysyntä on lisääntynyt perusterveydenhuollon osalta ja heijastuu edelleen erikoissairaanhoidon kustannuksiin. Erikoissairaanhoidossa hoitomuodot esimerkiksi syöpätautien osalta kehittyvät jatkuvasti ja aiheuttavat kustannusten nousua erikoissairaanhoidon kuluihin.

KHO:n päätöksen jälkeen Terveystalon tuottama anestesiaa vaativa leikkaustoiminta lopetettiin 31.3.2021 mennessä. Edelleen kaupunginhallituksen päätöksellä Terveystalon toteuttama kirurgian polikliininen toiminta sekä paikallispuudutuksessa toteutettu toimenpideyksikön toiminta päättyy vuoden 2021 loppuun ja vuoden 2022 alusta toiminta toteutuu KYS:n kumppanuustoimintana, jolla pyritään vastaavaan palvelukokonaisuuteen merkittävästi kustannustehokkaammalla tavalla toiminnan siirtyessä Varkauden omaksi toiminnaksi.

Hoitoprosesseja kehitetään edelleen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä, sekä yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon välillä. Lääkäreiden koulutukseen sekä konsultaatiotoimintaan panostamalla pyritään turvaamaan potilaan tarkoituksenmukaisin hoitopaikka.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen

Erikoissairaanhoidon ostot ovat hankalasti ennustettava kulukokonaisuus, johon vaikuttaa merkittävästi koko muun sote-sektorin toiminta. Sairaanhoidopiiriin on esittänyt kunnille 5 % nousua kuntalaskutukseen. Luku pitää sisällään kuitenkin 5 milj. euron ylijäämäpuskurin rakentamisen sairaanhoidopiirille. Ylijäämän keräämistä sairaanhoidopiiriin taseelle ei kuitenkaan voi pitää perusteltuna sote-uudistuksen kynnyksellä, jonka johdosta talousarviovalmistelussa on huomioitu 3,8 % nousu talousarvioon 2021 verrattuna (Ostot KYS PSSHP). Tämä vastaa realistista arviota kustannusten noususta ilman ylijäämäpuskuria.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Koulutuksellista ja konsultatiivista tukea vahvistamalla potilaiden sekä asiakkaiden tarpeisiin oikea-aikaisesti vastaaminen	Hoidon porrastus toteutuu sekä konsultaatiokäytänteitä kehitetään perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa. Konsultaatioiden määrä omaan erikoissairaanhoidon ja muihin yksiköihin Lähetemäärät omaan erikoissairaanhoidon ja muihin yksiköihin Päivystyskäynnit erikoissairaanhoidossa / 1000 asukasta	Lähetemäärät erikoissairaanhoidon kääntyvät laskuun ja vähenevät 5 %. Konsultaatiot omaan erikoissairaanhoidon lisääntyvät 10 %. Vrt. 2021. Päivystyskäynnit erikoissairaanhoidossa pysyvät reilusti valtakunnallisen tason alapuolella (v. 2020 Varkaus päivystyskäynnit erikoissairaanhoidossa 106,4 /1000 asukasta, koko maa 209,4/1000 asukasta)
Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut	Palvelukustannukset Kuntaliiton tilastojen ja KYSin tuloskortin mukaan.	Erikoissairaanhoidon kustannusten kasvun hillitseminen ja kustannuskehityksen tasaannuttaminen keskeisten palvelujen osalta.

TALOUS / LÄÄKETIETEELLISET PALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	161 602	128 040	200 000	0	0
Kulut	-28 710 238	-26 111 615	-27 183 388	0	0
Toimintakate	-28 548 636	-25 983 575	-26 983 388	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-28 548 636	-25 983 575	-26 983 388	0	0

Palvelualue sisältää Sairaanhoidolliset palvelut, Sairaankuljetuksen ja ensihoidon, Erikoissairaanhoidon ostot sekä PSSHP ky / KYS:ita että muilta erikoissairaanhoidon palveluntuottajilta ja ympäristöterveydenhuollon ostot Keski-Savon ympäristölautakunnalta. Sairaanhoidolliset palvelut on uusi vastuualue sisältäen lääkäreiden koulutuskorvaukset (EVO), kuljetuskustannukset ja koulutusmäärärahat.

Toimintatuotot nousevat arviolta noin 72 000 €. Myyntituotoissa ovat tuloarviot lääkäreiden EVO-koulutukseen 80 000 € sekä kotikuntakorvaukset ja muut myyntituotot 120 000 €.

Palvelujen ostot nousevat noin 1,05 M€, varaus palvelujen ostoihin yhteensä vuodelle 2022 on noin 26,6 M€. Lääkäreiden kuljetuspalveluihin ja koulutukseen on varattu 0,115 M€. Sairaankuljetukseen ja ensihoitoon

määräraha-arvio on 1,12 M€. Erikoissairaanhoidon ostoihin/KYS on lisätty 3,8 % laskettuna alkuperäisestä talousarviosta 2021, varaus yhteensä noin 22,3 M€, jossa on nousua vuoden 2021 talousarvioon verrattuna noin 0,8 M€. Erikoissairaanhoidon ostoihin muista sairaaloista on varattu määräraha 2,83 M€, jossa on nousua vuoden 2021 talousarvioon verrattuna noin 0,08 M€, jolla määrärahalta varaudutaan PSSHP ky/KYS kanssa käynnistyvään päiväkirurgiaan ja poliklinikkatoimintaan. Ympäristöterveydenhuollon ostoihin vuodelle 2022 on arvioitu 0,274 M€. KUEL-eläkemenoperusteiseen eläkemaksuun varaus on noin 0,606 M€, joka on henkilöstökuluissa erikoissairaanhoidon ostojen vastuualueella ja ympäristöterveydenhuollossa.

Ympäristöterveydenhuollon palvelut tuottaa Keski-Savon ympäristöterveydenhuolto ja määrärahat ovat terveysvalvonnan ostoihin 159 000 € ja eläinlääkintähuollon ostoihin 85 000 €

Erittely vastuualueittain

TALOUS / SAIRAANHOIDOLLISET PALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	0	0	80 000	0	0
Kulut	0	0	-115 000	0	0
Toimintakate	0	0	-35 000	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	0	0	-35 000	0	0

TALOUS / ERIKOISSAIRAANHOITO / OSTOT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	161 602	128 040	120 000	0	0
Kulut	-28 480 149	-25 869 291	-26 794 501	0	0
Toimintakate	-28 318 547	-25 741 251	-26 674 501	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-28 318 547	-25 741 251	-26 674 501	0	0

TALOUS / YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO / OSTOT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-230 089	-242 324	-273 887	0	0
Toimintakate	-230 089	-242 324	-273 887	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-230 089	-242 324	-273 887	0	0

6.3.4 Hoito- ja hoivapalvelut

Tilivelvolliset: Sosiaali- ja terveysjohtaja, palvelualuepäällikkö, perusturvalautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Hoito- ja hoivapalveluiden osalta tunnistettuja muutoksia vuodelle 2022 on hoitajamitoituksen nosto tehostetun palveluasumisen osalta välittömän hoitotyön osalta tasolle 0,6 hoitajaa/asiakas (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalouksista 28.12.2012./980 ja siitä annetut muutossäädökset 9.7.2020/565). Kangaslammin palvelukeskuksen osalta tehostetun palveluasumisen paikkoja vähennetään 6 paikkaa johtuen henkilöstön rekryointihaasteista. Hoitajamitoituksen muutoksen vuoksi asumispalveluihin lisäys on 13 HTV (8 lähihoitajaa, 5 hoiva-avustajaa).

Kotihoidon osalta vuonna 2022 pilotoidaan optimointiohjelmaa, jolla tavoitellaan kustannussäästöä työaikojen ja matka-aikojen osalta sekä henkilöstön parempaa työtyytyväisyyttä. Kotihoidon osalta kehitetään edelleen digitaalisten palvelujen käyttöä kokonaisuudessaan. Kotisairaala toimintaa kehitetään edelleen vahvaksi

alueelliseksi toimijaksi ja kotisairaalaan resurssoidaan niin, että kotisairaala pystyy vastaamaan palvelutarpeeseen 24/7 - etenkin kotisaattohoitopotilaiden määrä on kasvanut jatkuvasti ja resurssitarve on 2 työntekijää/työvuoro. Henkilöstöllisyys kotisairaalaan on sairaanhoitajien osalta 3 HTV.

Akuuttiosaston osalta toiminnan muutosten ja toiminnan integroiminen yhdeksi osastoksi Hyvinvointikeskus Aaltoon muuton yhteydessä ja siihen liittyvät suunnitelmat kustannussäästöistä ei tule realisoitumaan esimerkiksi henkilöstö vähennysten osalta johtuen osaston rakenteesta tilojen suhteen. Akuuttiosaston toimintaa kehitetään vahvassa yhteistyössä tulevan hyvinvointialueen osastojen kanssa. Leikkauspotilaiden jatkohoidon osalta on suunniteltu vahvaa yhteistyötä KYS:n kanssa ja mahdollisimman nopeaa siirtoa akuuttiosastolle osastohoitoon leikkauspotilaiden osalta.

Rekrytoinnin haasteet on tunnistettu koko palvelualueella, etenkin lähihoitajien ja sairaanhoitajien rekrytointi on haasteellista. Rekrytointiin, markkinointiin ja imagon kehittämiseen panostetaan myös jatkossa ja rekrytoinnissa hyödynnetään monikanavaisesti varahenkilöstöä, Sarastiarekryä, Kuntarekryä, oppisopimusmahdollisuuksia ja oppilaitosyhteistyötä. Kotihoitoon ja kotisairaalan on lisätty 6 HTV vakituisia vuosiloman tekijöitä (4 lähihoitajaa ja 2 sairaanhoitajaa). Sijaismäärärahoissa on pyritty huomioimaan myös työntekijöiden säästövoimien ja vuosilomien suurempi määrä Hyvinvointialueelle siirtymisestä johtuen.

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 28.12.2012./980 ja siitä annetut muutossäädökset 9.7.2020/565 velvoittavat RAI-arviointivälineistön käyttöönottoa. (Lain 15 a §:ssä tarkoitetun arviointijärjestelmän (RAI-arviointivälineistö) käyttö on aloitettava viimeistään 1 päivänä huhtikuuta 2023. (15 § Palvelutarpeiden selvittäminen)). RAI-arviointijärjestelmä otetaan Varkaudessa käyttöön asteittain vuosien 2021 ja 2022 aikana. RAI-hankinta on kilpailutettu yhdessä Kuopion ja Ylä-Savon SOTE:n kanssa. Käyttöönotto tapahtuu samassa aikataulussa heidän kanssaan. RAI-arviointijärjestelmän käyttöönottokustannukset ja jatkuvan käytön kustannukset on huomioitu talousarviossa.

Olemme vahvasti mukana Tulevaisuuden sote-keskus hankkeessa. Tulevaisuuden sote-keskus hankkeessa keskeisinä tavoitteena on monitoimijaisen tiimityön mallin pilotti, asiakkaiden osallisuuden parantaminen, palvelutarpeen arvioinnit ja yhteisten hoitosuunnitelmien laatiminen sekä hoitoketjujen jalkauttaminen käytäntöön. Osallistumme hyvinvointialueen valmisteluun vahvasti ja aktiivisesti.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen

Hoito- ja hoivapalveluiden osalta mahdollinen säästöpotentiaali liittyy toimintakäytänteiden kehittämiseen ja niiden onnistumiseen etenkin kotihoidon työnjaon ja kotihoidon digitalisaation kehittymisen ja lisääntymisen osalta.

Säästöpotentiaalia on myös sijaismäärärahojen käytön vähentymisessä sekä ulkokuntamyynnin kehittämisessä positiivisesti akuuttiosastolla ja kotisairaalassa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut keskeisten palvelujen osalta.	Palvelukustannukset kotihoidon, palveluasumisen ja sairaalahoidon osalta	Kustannukset eivät nouse keskeisten palvelujen osalta (kotihoito, palveluasuminen, sairaalahoido)
-kotihoito	Osastotoiminnan osalta toiminnallisen kehittämisen seurantamittarit: hoitopäivät, hoitajaksojen pituus, kuormitusprosentti	Osastohoidossa toiminnallinen kehittäminen tuo kustannustehokkuutta
-palveluasuminen		
-sairaalahoito		
- kotisairaala	Kotiin annettavien palveluiden ja palvelusetelitoiminnan käytön kehitys % /€ tuotannosta -> Oman	Raportointi osavuosisikatsaus ja tilinpäätös

	toiminnan / palvelusetelitoiminnan kehitystä seurataan ja raportoidaan puolivuositain lautakunnalle ja hallitukselle Kotihoidon peittävyys yli 75-vuotiailla, tehostetun palveluasumisen peittävyys yli 75-vuotiailla Omaishoidettavien määrän kehitys Kotisairaala toiminnan kehittämisen ja lisääminen - asiakkaiden määrät	Peittävyys osalta tavoitetasot tehostettu palveluasuminen 7 %, kotihoito 12 % Palveluissa omaishoidon ja kotisairaalan osalta asiakasmäärät kasvavat 5 % verrattuna vuoteen 2021 Asiakaskyselyissä kiitettävä taso
Sähköisen asioinnin, hoivateknologian ja digitalisaation käytön lisääminen ja laajentaminen	Kotihoidossa etähoivan osalta asiakkaiden ja asiakaskontaktien määrä. Asiakas- ja palveluohjauksessa sähköinen ja videovälitteinen palveluohjaus osaksi asiakasohjausta, prosentuaalinen osuus palveluohjauksista Muun hoivateknologian osalta määrät (lääkeautomaatti jne.) RAI- arviointijärjestelmän käyttöönotto	Etähoiva asiakkaiden määrä kasvaa 7 %:iin kotihoidon asiakkaiden kokonaisuudesta (n. 380 asiakasta) Hoivateknologian ja digitalisaation käyttö lisääntyy vähitellen ja toiminta yhtenäistyy hyvinvointialueen kanssa. RAI-arviointimittaria käytetään aktiivisesti.
Asiakkaiden ja läheisten osallisuuden edistäminen. Asiakastytyväisyys	Asiakastytyväisyyskyselyjen tulokset Asiakasraatien, läheisraatien, kumppanuuspöytien määrät/vuosi Muut osallistamisen keinot	Asiakastytyväisyyskyselyjen tulos hyvällä tasolla. Asiakasraadit, läheisraadit ja kumppanuuspöydät toteutetaan säännöllisesti vähintään puolivuositain. Muut osallistamisen keinot ovat monipuolisesti käytössä.
Varahenkilöstön toiminnan kehittäminen ja resurssointi. Sijaisten ja henkilöstön rekrytoinnin kehittäminen kokonaisuudessaan	Toiminnan uudelleen organisointi ja lisäresurssointi Sijaiskulujen seuranta	Sijaiskulut vähenevät
Moniammatilliset, monimuotoiset palvelut	Monitoimijaiset, moniammatilliset tiimit ja järjestöjen aktiivisuus palveluiden arvioinnin ja tuottamisen rinnalla. Osana Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskushanketta pilotoidaan ja raportoidaan	Moniammatillisuus, monitoimijuus lisääntyy palveluiden eri osa-alueilla. Henkilöstön yhteiskäyttö ja joustava käyttö osaksi arjen toimintoja

TALOUS / HOITO- JA HOIVAPALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	9 366 291	9 462 720	9 693 247	0	0
Kulut	-35 120 399	-36 215 312	-38 979 120	0	0
Toimintakate	-25 754 108	-26 752 593	-29 285 873	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-41 866	-16 500	-12 130	0	0
Tilikauden tulos	-25 795 974	-26 769 093	-29 298 003	0	0

Taloustaulukoita tulkittaessa on huomioitava organisaatiomuutos 1.8.2021, sillä toimintoja on siirtynyt palvelualueiden välillä. Raporteissa palvelualueiden vertailutiedoissa on uuden organisaation mukaiset tiedot.

Toimintatuotot verrattuna vuoden 2021 talousarvioon nousevat 231 000 €. Asiakasmaksulain muutoksen vuoksi maksutuottojen arvioidaan vähenevän noin 231 000 €, mutta myyntituottojen ja tukien ja avustusten sekä muiden toimintatuottojen arvioidaan lisääntyvän. Tuissa ja avustuksissa lisäksi vaikuttavat palvelualueelle arvioidut kela-korvaukset noin 66 000 € ja korona-avustus noin 122 000 €, vähennys on työllistämistuessa noin 47 000 €. Muissa toimintatuotoissa/vuokrat on huomioitu palveluasumisen vuokrien korotukset, lisäys noin 169 000 €.

Toimintakulujen nousu talousarvioon 2021 verrattuna on noin 2,8 M€, josta henkilöstökustannusten nousun osuus on noin 1,5 M€. Hoito- ja hoivapalveluihin on lisätty 13 HTV asumispalveluihin hoitajamitoituksen lisääntymisen vuoksi 0,6 hoitajaa/asukas (8 lähihoitajaa, 5 hoiva-avustajaa). Näiden kustannusvaikutus on noin 461 000 €. Kotisairaalaan on lisätty 3 HTV sairaanhoitajia, joista kustannusvaikutus on noin 144 000 €. Näin turvataan kotisairaalan toiminta 24/7 (2 sairaanhoitajaa/vuoro). Kotihoitoon ja kotisairaalan on lisäksi lisätty vaki-tuisia vuosilomantekijöitä yhteensä 6 HTV (4 lähihoitajaa ja 2 sairaanhoitajaa). Kustannusvaikutus on noin 240 000 €. Sijaismäärärahoja ei ole pienennetty vastaavasti, koska Hyvinvointialueelle siirryttäessä henkilöllä saisi olla siirtyviä vuosilomapäiviä 8 vrk/henkilö. Sijaismäärärahoja tarvitaan, koska henkilöstön tulee pitää säästö-vapaita ja vuosilomia vuoden 2022 aikana enemmän kuin normaalisti. Asumispalveluihin on siirretty 1 HTV lääkäri terveyspalveluista. Tämän kustannusvaikutus on noin 118 000 €. Palvelujen ostomäärärahat nousevat noin 784 000 €. Asiakaspalvelujen ostoon varaus on noin 122 000 €, palvelusetelimenoihin noin 210 000 €, asiantuntijapalveluihin noin 152 000 €, ICT-palveluihin noin 91 000 € ja sosiaali- ja terveyspalveluihin noin 199 000 € enemmän kuin talousarviossa 2021. Aineet, tarvikkeet ja tavarat määrärahojen arvioidaan alittavan talousarvion 2021 noin 65 000 €. Avustuksissa omaishoidontuen hoitopalkkion arvioidaan nousevan noin 99 000 €. Muiden toimintakulujen/vuokrat nousu noin 444 000 € aiheutuu pääosin Aalto Hyvinvointikeskuksen kiinteistön ja Louhirinteen, Käpyrinteen palvelutalojen kiinteistöjen vuokrista.

Omaishoidon osalta omavastuuosuus poistetaan, kun omaishoitaja on lakisäätteisellä vapaalla ja omaishoidettava hoidossa. Omaishoitajien jaksamiseen ja hyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomiota. Omaishoitajien vapaapäivien toteutuminen on varmistettava ja potilaanhoidon sijaistaminen vapaapäivien ajalta on tämän vuoksi järjestettävä kaupungin toimesta.

Erittely vastuualueittain
TALOUS / HOITO- JA HOIVAPALVELUT YHTEISET

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-46 599	-328 607	-86 053	0	0
Toimintakate	-46 599	-328 607	-86 053	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-46 599	-328 607	-86 053	0	0

TALOUS / OSASTOHOITO

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	1 285 052	1 350 000	1 314 613	0	0
Kulut	-7 084 627	-7 607 052	-7 973 624	0	0
Toimintakate	-5 799 575	-6 257 052	-6 659 011	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-3 831	-2 000	-1 600	0	0
Tilikauden tulos	-5 803 406	-6 259 052	-6 660 611	0	0

TALOUS / KOTONA ASUMISEN TUKIPALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	2 798 199	3 126 366	3 324 479	0	0
Kulut	-9 730 888	-10 887 408	-11 789 966	0	0
Toimintakate	-6 932 689	-7 761 042	-8 465 487	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-28 085	-10 000	-5 600	0	0
Tilikauden tulos	-6 960 774	-7 771 042	-8 471 087	0	0

TALOUS / ASUMISPALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	5 283 040	4 982 372	5 054 155	0	0
Kulut	-18 258 285	-17 385 216	-19 129 477	0	0
Toimintakate	-12 975 245	-12 402 844	-14 075 322	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-9 950	-4 500	-4 930	0	0
Tilikauden tulos	-12 985 195	-12 407 344	-14 080 252	0	0

6.3.5 Hallinto- ja tukipalvelut

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveystoiminta, perusturvalautakunta

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Hallinnon tehtävänä on mahdollistaa toimialan tuottamien palveluiden toiminta. Hallinto vastaa osaltaan palveluiden laillisuudesta sekä niiden vaikuttavuudesta.

Sosiaali- ja terveystoimen hallinnossa tapahtui paljon muutoksia vuoden 2021 aikana. Muutoksilla arvioidaan olevan vaikutuksia myös vuodelle 2022. Uusi sosiaali- ja terveystoiminta aloitti 1.2.2021. Avoimia virkoja hoitaneet palvelualuepäälliköt (2 henkilöä) vakinaistettiin toukokuussa 2021. Samaan aikaan perustettiin uusi johtavan ylilääkärin vakanssi, joka täytettiin 1.8.2021 alkaen. Hallinnossa vaihtui myös taloussuunnittelija ja hallintosihteeri. Myös perhe- ja sosiaalipalveluiden palvelualuepäällikön vakanssi vapautui syksyllä 2021 ja lapsiperhepalveluiden sosiaalityön / lastensuojelun johdossa tapahtui muutoksia. Lukuisat henkilöstömuutokset ovat olleet sekä positiivinen että negatiivinen asia. Monia asioita on ollut mahdollisuutta tarkastella ulkopuolisen silmin ja havaita toiminnassa myös kehittämistä vaativia kohtia. Toisaalta ns. hiljaista tietoa on kadonnut.

Johtamiseen panostetaan ja kiinnitetään huomiota kaikilla esimiestasoilla. Johdon pitää ottaa vastuu toiminnasta ja ihmisistä. Johtamisen pitää olla nykyaikaista ja ihmisläheistä sekä rehellistä. Myös vaikeiden asioiden esiin nostaminen reaaliajassa kuuluu johdon tehtäviin.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen

Hallinnon toimesta suunnitellaan kustannussäästöjä käytännön asioihin ja prosesseihin liittyviin toimenpiteisiin siten, että koko henkilöstö otetaan mukaan suunnitteluun ja sitoutetaan uusiin toimintatapoihin.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Johtamisen halutaan olevan nykyaikaista ja henkilöstön työtä tukevaa koko esimiestasolla. Henkilöstön työtä tukee myös se, että	Seurataan mm. laajennetuissa johtoryhmissä Luodaan henkilöstölle ideointi/ palautekanava ja kaikki ideat / palautteet käsitellään johtoryhmissä	Johtaminen on avointa ja rohkeaa ja läpinäkyvää Saadaan kaikkien käyttöön uusia ideoita ja tätä kautta myös työtyytyväisyys paremmaksi

johdolla on kyky ja rohkeus nostaa esiin vaikeita asioita ja puuttua haastaviin tilanteisiin reaaliajassa.		
Henkilöstön mukaanottaminen kaikkeen ideointiin ja kehittämiseen		

TALOUS / HALLINTO- JA TUKIPALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	3 603 505	3 984 842	8 060 352	0	0
Kulut	-3 731 489	-3 984 442	-8 039 792	0	0
Toimintakate	-127 984	400	20 560	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-35 098	-31 500	-8 210	0	0
Tilikauden tulos	-163 082	-31 100	12 350	0	0

Hyvinvointikeskus Aallon kiinteistön kustannukset ja sisäiset ja ulkoiset vuokratuotot sisältyvät hallinnon ja tukipalveluiden palvelualueen talouteen. Kustannukset kohdennetaan sisäisesti muille toimintoille pääoma- ja hoitomenovuokrana ja hyvinvointikeskuksessa toimii kaksi ulkopuolista vuokralaista. Myös ICT kustannuksia on osittain hallinnon alla. Uusina toimintoina hallintoon on siirretty tukipalveluista aula-, välinehuolto-, varasto- ja kuljetuspalvelut.

Erittely vastuualueittain

TALOUS/ SOTEN YLEISHALLINTO, VARKAUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	369 422	379 681	290 937	0	0
Kulut	-369 422	-379 695	-290 937	0	0
Toimintakate	0	-14	0	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	0	-14	0	0	0

TALOUS / SOTEN MUU HALLINTO JA TUKIPALVELUT, VARKAUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	3 234 083	3 605 161	7 769 415	0	0
Kulut	-3 362 067	-3 604 747	-7 748 855	0	0
Toimintakate	-127 984	414	20 560	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-35 098	-31 500	-8 210	0	0
Tilikauden tulos	-163 082	-31 086	12 350	0	0

6.3.6 Perusturva Joroinen

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveystoimen johtaja, perusturvalautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Sosiaali- ja terveystoimen palvelut siirtyvät Pohjois-Savon hyvinvointialueen järjestämisvastuulle 1.1.2023. Vuoden 2022 aikana sosiaali- ja terveystoimen päämääränä on tunnistaa toimimattomat palveluprosessit ja kehittää niitä tuleva hyvinvointialue huomioiden. Asiakkaan pitää olla keskiössä kaikessa kehittämisessä.

Pandemian jatkuminen aiheuttaa edelleen terveydenhuollossa epävarmuutta niin resurssien, ajankäytön kuin kustannusten suhteen. Rokotekattavuus on hyvä, mutta kuitenkin myös yhteistoiminta-alueella on rokottamattomia henkilöitä, jotka pitäisi tunnistaa ja motivoida rokotteen ottamiseen. Vuoteen 2022 siirrytään tilanteessa,

jossa rajoituksia on purettu ja kuntalaiset voivat toimia varsin vapaasti. Tämä aiheuttaa väistämättä tartuntojen lisääntymistä ja saattaa vaarantaa terveydenhuollon kantokyvyn. Kolmas rokotekierros on jo alkanut tiettyjen ryhmien osalta ja tulee jatkumaan vuoden 2022 aikana.

Olemassa olevia tai uusia kehittämismalleja on mm. Tulsoten rahoittama (tulevaisuuden sote-keskus-ohjelma) sosiaali- ja terveydenhuollon monialainen toimintamalli, jossa on oma kehittäjäsosiaalityöntekijä. Vuodella 2022 on mahdollisuus saada myös toinen kehittäjäsosiaalityöntekijä saman rahoituksen kautta. Sosiaali- ja terveystoimi on aktiivisesti mukana myös paikallisessa koulutusyhteistyössä (SOKK-hanke), jonka ideana on kouluttaa suoraan uudet opiskelijat monialaiseen työskentelytapaan. Tämä mahdollistaa myös kunnan verkostoitumista koulutusorganisaatioihin. Laatuun ja vaikuttavuuteen liittyen hoitopolkujen jalkauttaminen ja selkeyttäminen on myös osa vuoden 2022 kehittämistä.

Myös sairaalakouluhanke, jossa oppilashuollon työntekijät saavat tukea haastaviin tilanteisiin on alkamassa. Mainitut kehittämiskohteet eivät aiheuta yhteistoiminta-alueelle kustannuksia. Hyvän mielen hankkeen tavoitteena on vaikuttaa pohjois-savolaisten mielenterveyteen. Joroisten kunnan rahoitusosuus vuodelle 2022 on 5190 euroa.

Henkilöstön saatavuus ja sitouttaminen on haastavaa. On tunnistettu, että henkilöstö arvostaa nykyaikaista ja johdonmukaista johtamista, esimieheltä saatavaa tukea, kohtuullista työmäärää, kilpailukykyistä palkkaa, oman työn kehittämisen mahdollisuuksia ja mahdollisimman hyvää työilmapiiriä sekä etätöiden mahdollisuutta niissä ammattiryhmissä, joissa etätöitä voi tehdä. Joiltakin osin yhteistoiminta-alueen maine on hyvä, joiltakin osin vetovoima on negatiivinen aikaisempien mainehaittojen takia. Toisaalta joihinkin ammattiryhmiin ei yksinkertaisesti ole riittävästi henkilöstöä. Tällaisia ryhmiä ovat mm. psykiatrit ja psykologit, puheterapeutit, sosiaalityöntekijät ja enenevässä määrin myös hoitohenkilöstö.

Hyvinvointialueen toivotaan tuovan tähän ongelmaan helpotusta. On kuitenkin erittäin tärkeää, että sosiaali- ja terveystoimi kiinnittää vuoden 2022 aikana napakasti huomiota tolkkuliseen johtamiseen, riittävään henkilöstöön ja työolosuhteisiin. Samaan aikaan on tärkeää leanata palveluita ja yrittää löytää palveluiden pullonkaulat ja heikot kohdat. Tavoitteena on siirtää hyvinvointialueelle mahdollisimman toimivat prosessit. Tärkeää on kuitenkin tiedostaa, että vuosi on ajallisesti lyhyt aika ja varsinkin ne palvelut, jotka ovat jääneet selkeästi valtakunnallisesta kehittämisestä jälkeen, on vaikeaa saada näin lyhyessä ajassa täysin toimiviksi.

Henkilöstön sairaspöissaoloihin vaikuttaminen on tärkeää myös vuoden 2022 aikana; tosin osaan sairauksista ei voida vaikuttaa. Toisaalta yli 60 % sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöstä ei ole ollut lainkaan poissa tilastokautena (tilasto 1-6/21). Pitkät tai toistuvat poissaolot kasautuvat helposti samoille henkilöille. Vuoden 2022 tavoitteena on tunnistaa henkilöt, jotka ovat olleet esim. yli vuoden poissa työelämästä. On inhimillistä ja taloudellista miettiä osatyökykyisille räätälöityjä ratkaisuja. Samaan aikaan on tärkeää tiedostaa, että jos yksikössä on useita osatyökykyisiä vaikuttaa se usein huonontavasti muiden jaksamiseen. Räätälöityjä ratkaisuja ei voi siis tehdä muiden kustannuksella.

Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet talousarviossa

Väistämätöntä kustannusten nousua aiheutuu mm. lainsäädännön muutoksista koskien hoitajamitoitusta, oppilashuoltoa ja lastensuojelua. Myös seulontojen laajeneminen ja uusien seulontojen mukaan tuleminen valtakunnalliseen seulontaohjelmaan lisää kustannuksia. Erikoissairaanhoidon kustannukset nousevat Essoten sairaanhoitopiiriin mukaan jopa 8 % ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin mukaan vähintään 5 %. Haasteena on asiakkaiden mahdollisuus valita kahden sairaanhoitopiirin väliltä, joka lisää kustannuksia. Samaan aikaan esim. asiakasmaksulain muutokset ovat heikentäneet tulojen muodostumista.

Kustannusten noususta huolimatta toimialan pitäisi pystyä löytämään kokonaisuuksia, joiden kustannuksia voidaan hillitä tai alentaa. Tiedolla johtamisen vaikutusta kustannussäästöihin arvioidaan vuoden 2022 aikana.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Toimivien ja kustannustehokkaiden sote-palveluiden tuottaminen yhteistoiminta-alueelle	Laatu ja kustannukset. Asiakastytyväisyysmittaukset	Kustannustehokkaat ja vaikuttavat palvelut
Hyvinvointialueelle siirtymisen valmistelu	Henkilökunnan sairauspoissaolot Asiakasprosessien toimivuus, kustannusvaikuttavat palvelut	Asiakastytyväisyys hyvällä tasolla Talousarviossa pysyminen. Henkilökunnan hyvä työkyky, sairauspoissaolot vähenevät vuosittain Toiminta perustuu tietoon. Tiedolla johtaminen. Pystymme käytettävissä olevilla resursseilla vastamaan kasvavaan kysyntään.

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät Pohjois-Savon hyvinvointialueen järjestämisvastuulle 1.1.2023.		

TALOUS / PERUSTURVA JO-ROINEN YHTEENSÄ

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	1 682 579	1 569 396	1 827 955	0	0
Kulut	-20 439 974	-20 638 062	-21 521 272	0	0
Toimintakate	-18 757 395	-19 068 666	-19 693 317	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-36 910	-29 000	-10 600	0	0
Tilikauden tulos	-18 794 305	-19 097 666	-19 703 917	0	0

Varkauden Perusturva laskuttaa Joroisten Perusturvan toimintakatteen ja suunnitelmapoistojen eli eo. taulukon tilikauden tuloksen osoittaman euromäärän yhteistoimintakorvaustulona Joroisten kunnalta. Yhteistoimintakorvauksena laskutettava määrä vuonna 2022 on yhteensä 19,704 M€.

6.3.7 Perhe- ja sosiaalipalvelut Joroinen

Tilivelvolliset: Sosiaali- ja terveysjohtaja, palvelualuepäällikkö ja perusturvalautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Vuoden 2021 aikana on suunniteltu perhe- ja sosiaalipalveluiden laajempaa integrointia yhteistoiminta-alueella. Integroinnin oli määrä alkaa vuoden 2022 alusta. Koska Varkaudella on ollut ennakoitua enemmän haasteita varsinkin lapsiperheosiaalityön ja lastensuojelun saattamisessa ajan tasalle, on tarkoituksenmukaisempaa, että Joroisten osalta tilanne jatkuu vuoden 2021 mukaisena.

Hyvinvointialueelle siirryttäessä työskentelytavat tulevat väistämättä muuttumaan. Uudella palvelualuepäälliköllä on kuitenkin laaja vastuu olla tietoinen Joroisten asiakasprosesseista.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen

Perhe- ja sosiaalipalveluiden toimintaa ohjaa moninainen ja sitova lainsäädäntö, esim. sosiaalihuoltolaki, vammaispalvelulaki, lastensuojelulaki, laki kuntouttavasta työtoiminnasta jne. Asiakkaiden tarvitsemat palvelut on järjestettävä siinä laajuudessa kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen	Lastensuojelun avohuollon asiakkaiden määrä vuoden aikana Uudet huostaanotot Lapsia perhetyön tai muiden avohuollon tukitoimien piirissä vuoden aikana Lapsia tukiperhesopimusten piirissä vuoden aikana	Asiakkaat saavat riittävän varhain tarvitsemansa tuen ja palvelun Lastensuojelukustannusten seuranta
Asiakkaiden elämänhallinnan ja osallisuuden lisääminen ja työ- ja toimintakyvyn edistäminen ja ylläpitäminen	Kuntouttavassa työtoiminnassa olevien asiakkaiden määrä (vrt. v. 2020) eriteltynä alle 1000 pvää työmarkkinatukea saaneet/yli 1000 pvää työmarkkinatukea saaneet Päättäneiden asiakkuuksien määrä ja päättymissyöt Työmarkkinatuen kustannukset (vrt. v.2020)	Aktivoimistoimenpiteiden piirissä olevien 1000 päivää ja yli työmarkkinatukea saaneiden henkilöiden määrä lisääntyy ja tätä kautta kunnan työmarkkinatukimenot alenevat Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat etenevät palvelusta myös mahdollisimman tehokkaasti eteenpäin - tehokas läpivirtaus Asiakkaat huolehtivat omasta hyvinvoinnistaan Tiivis yhteistyö muiden työllisyyden hoidon palveluiden kanssa
Kehitysvammaisten erityishuoltoa järjestetään tarkoituksenmukaisella, asiakaslähtöisellä tavalla.	Kehitysvammahuollon kokonaiskustannukset (vrt. 2020)	Kehitysvammaisille asiakkaille järjestetään heidän palvelutarpeensa mukaiset, tarkoituksenmukaiset palvelut

TALOUS / PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT, JOROINEN

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	73 599	43 400	86 337	0	0
Kulut	-3 924 921	-4 038 700	-3 991 225	0	0
Toimintakate	-3 851 322	-3 995 300	-3 904 888	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-398	-348	0	0	0
Tilikauden tulos	-3 851 720	-3 995 648	-3 904 888	0	0

Erittely vastuualueittain

TALOUS / PERHEIDEN PALVELUT, JOROINEN

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	16 090	12 900	13 580	0	0
Kulut	-996 473	-995 880	-1 080 682	0	0
Toimintakate	-980 383	-982 980	-1 067 102	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-398	-348	0	0	0
Tilikauden tulos	-980 781	-983 328	-1 067 102	0	0

TALOUS / SOSIAALITYÖN PALVELUT, JOROINEN

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	57 509	30 500	72 757	0	0
Kulut	-2 928 448	-3 042 820	-2 910 543	0	0
Toimintakate	-2 870 939	-3 012 320	-2 837 786	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-2 870 939	-3 012 320	-2 837 786	0	0

6.3.8 Terveyspalvelut Joroinen

Tilivelvolliset: Sosiaali- ja terveysjohtaja, palvelualuepäällikkö ja perusturvalautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Palveluiden kokonaissuunnittelussa huomioidaan Hyvinvointialueelle siirtyminen. Tavoitteena on tuottaa kuntalaisille oikea-aikaiset, potilaslähtöiset, terveyshyötyä tuottavat, kustannustehokkaat ja vaikuttavat palvelukokonaisuudet. Terveyspalveluissa tuotetaan sairaanhoito-, ja kuntoutuspalveluita, suun terveydenhuollon ja terveyttä edistäviä palveluita sekä hoidollisia tukipalveluita. Perustasoista päivystyspalvelua tuotetaan päiväaikaan lääkäri- ja hoitajavastaanottojen yhteydessä. Tarkkailua vaativien potilaiden hoito on yhteistoiminta-alueella keskitetty Varkauteen.

Lisäksi tiivistä yhteistyötä tehdään Varkauden kanssa oikomishoitojen ja suukirurgisten toimenpiteiden osalta. Moniammatillisen rajapintayhteistyön vahvistaminen sekä digitalisaatioon hyödyntäminen ovat keskiössä. Koulutuksellisen ja konsultatiivisen tuen lisääminen sujuvoittaa hoitoprosesseja, vahvistaa henkilökunnan sitoutumista sekä lisää työn veto- ja pitovoimaa.

Käyntimäärät vastaanotoilla ovat kasvussa, jolla on vaikutusta diagnostisiin kustannuksiin. Seulonnat tulevat laajenemaan vuodesta 2022 alkaen ja uusia seulontamenetelmiä tulee mukaan valtakunnalliseen seulontaohjelmaan. Haasteellisten ammattiryhmien rekrytointeihin kiinnitetään erityistä huomiota. Koronapandemian heijastusvaikutukset on nähtävissä vielä pitkälle tulevaisuuteen toiminnan ja talouden näkökulmista ja täsmällistä palvelutarpeen kasvua on vaikea ennustaa. Pandemiaan liittyvää koronanäytteenottoa ja -rokotustoimintaa jatketaan valtakunnallisten ohjeistusten mukaisesti. Asiakasmaksulain uudistukset vaikuttavat tulojen kehitykseen ja maksukattoa koskevat uudistukset astuvat voimaan 1.1.2022.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen

Talouden tasapainottamiseen pyritään ennakoivan ja pitkäjänteisen henkilöstösuunnittelun avulla. Kuntalaisille tuotetaan laadukkaita ja vaikuttavia palveluita huomioiden väestön rakenne sekä tarpeet.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kuntalaiset saavat terveyttä ja hyvinvointia tukevat monialaiset ja vaikuttavat palvelut oikea-aikaisesti pääsääntöisesti lähipalveluna. Palveluissa korostuvat perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon integraation vahvistaminen.	Terveydenedistämisasiivisuus perusterveydenhuollossa - TEA, pistemäärä PYLL-indeksi Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1000 asukasta Jalkautuvan päihdehuollon käynnit ja päihdeklinikan käyntimäärät Mielenterveysneuvolan käyntimäärät	Terveydenedistämisasiivisuus ylittää perusterveydenhuollossa valtakunnallisen tason, joka v. 2020 oli 63 ja Joroisissa 66 (asteikko 0-100) Indikaattori kuvaa mm. terveysneuvonnan ja terveys-tarkastuksien, seulontojen sekä ehkäisevän suun terveydenhuollon tilaa. PYLL-indeksin vakiinnuttaminen vähintäänkin valtakunnalliselle tasolle. Joroinen 6 362 ja koko maa 5 728 (v.2020) Indikaattori ilmaisee ennen 80 ikävuotta tapahtuneiden kuolemien takia menetettyjen elinvuosien lukumäärää väestössä/100 000 asukasta kohti. Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit lähentyvät valtakunnallista tasoa. (v. 2020 Joroinen käynnit 1 113//1000 asukasta, koko maa 830/1000 asukasta) Jalkautuvan päihdehuollon ja päihdeklinikan käyntimäärät pysyvät tasaisena. Vrt. 2021. Mielenterveysneuvolan käyntimäärät pysyvät tasaisena. Vrt. 2021.
Asiakas / potilas keskiössä ja asiakastyytyväisyys on hyvällä tasolla. Osaava, moniammatillinen ja tyytyväinen henkilökunta.	Asiakastyytyväisyyskyselyt Henkilöstökyselyt	Asiakastyytyväisyyskyselyjen tulokset. Potilaat ja asiakkaat ovat tyytyväisiä saamaansa palveluun ja pystyvät vaikuttamaan palvelujen suunnitteluun sekä kehittämiseen. Asiakaskyselyiden määrä ja palautteisiin vastaaminen. Henkilöstökyselyyn tulokset on huomioitu yksiköiden kehittämissuunnitelmissa.
Sähköisen asiointin ja itsepalveluiden vahvistaminen digitalisointia lisäämällä	Yksiköiden tarjoamia sähköisiä asiointi- ja itsepalvelukanavia kehitetään	Olemassa olevien ja uusien sähköisten palveluiden käyttö lisääntyy.
Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut	Kustannukset eivät nouse merkittävästi keskeisten palvelujen osalta	Toimintakatteen toteuman sekä toimintatuottojen ja -kulujen kehityksen jatkuva seuranta.

TALOUS / TERVEYSPALVELUT, JOROINEN

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	407 028	391 790	454 687	0	0
Kulut	-3 344 426	-3 385 404	-3 371 112	0	0
Toimintakate	-2 937 398	-2 993 614	-2 916 425	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-24 529	-19 724	-8 200	0	0
Tilikauden tulos	-2 961 927	-3 013 338	-2 924 625	0	0

Organisaatiouudistuksessa mielenterveys ja päihdepalveluiden kokonaisuus siirtyi perhe- ja sosiaalipalveluista terveyspalveluiden palvelualueelle. Vastaavasti neuvola, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto sekä oppilashuollon kokonaisuus siirtyivät perhe- ja sosiaalipalveluiden palvelualueelle. Asiakasmaksulain muutokset heikentävät tulojen muodostumista, mutta tuotoissa on huomioitu arvio koronakompensaatiosta palvelualueelle 146 233 €.

Erittely vastualueittain**TALOUS / VASTAANOTTO-PALVELUT, JOROINTN**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	218 916	193 696	283 247	0	0
Kulut	-2 455 018	-2 399 485	-2 338 346	0	0
Toimintakate	-2 236 102	-2 205 789	-2 055 099	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-16 178	-12 125	-4 300	0	0
Tilikauden tulos	-2 252 280	-2 217 914	-2 059 399	0	0

TALOUS / MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEPALVELUT, JOROINEN

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	3 268	800	966	0	0
Kulut	-211 298	-249 273	-258 259	0	0
Toimintakate	-208 030	-248 473	-257 293	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-166	-145	0	0	0
Tilikauden tulos	-208 196	-248 618	-257 293	0	0

TALOUS / SUUN TERVEYS-HUOLTO, JOROINEN

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	136 523	148 600	136 974	0	0
Kulut	-633 261	-678 264	-718 096	0	0
Toimintakate	-496 738	-529 664	-581 122	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-4 575	-4 160	-2 100	0	0
Tilikauden tulos	-501 313	-533 824	-583 222	0	0

TALOUS / HOIDOLLISET TUKIPALVELUT, JOROINEN

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	48 321	48 694	33 500	0	0
Kulut	-44 849	-58 382	-56 411	0	0
Toimintakate	3 472	-9 688	-22 911	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-3 610	-3 294	-1 800	0	0
Tilikauden tulos	-138	-12 982	-24 711	0	0

6.3.9 Hoito- ja hoivapalvelut Joroinen

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveystoiminta, palvelualuepäällikkö, perusturvalautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Valmistaudutaan Hyvinvointialueelle siirtymiseen ja osallistumme aktiivisesti valmisteluun.

Joroisten vuodeosasto on toiminut 10-paikkaisena 1.1.2021 alkaen. Tavoitteena vuodelle 2022 on toiminnan kehittäminen ja yhtenäistäminen Varkauden akuuttiosaston kanssa.

Kotisairaaloiminnan kehittäminen ja asiakasmäärien kasvu on tavoitteena vuodelle 2022. Kotisairaaloimintaa kehitetään yhteistyössä Joroisten vuodeosaston, kotihoidon ja Varkauden kotisairaalan kanssa.

Hoitajamitoituksen nosto välittömän hoitotyön osalta 0,6 hoitajaa/asiakas vaikuttaa palveluasumisen ostopalvelujen kustannuksiin.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut keskeisten palvelujen osalta -kotihoito -palveluasuminen -sairaalahoido - kotisairaala	Palvelukustannukset kotihoidon, palveluasumisen ja sairaalahoidon osalta Kotisairaaloiminnalla ehkäistään sairaalahoidon osalta. Kotisairaaloimintaa kehitetään ja asiakasmääriä kasvatetaan. Kotisairaaloimintaa kehitetään ja toteutetaan yhteistyössä kotihoidon ja vuodeosaston kanssa asiakkaiden kotona	Kustannukset eivät nouse keskeisten palvelujen osalta (kotihoito, palveluasuminen, sairaalahoido) Kotisairaalan osalta asiakasmäärät ja käyntien määrä kasvaa.
Kuntalaisten kotona asumisen mahdollistetaan kotihoidon ja tukipalvelujen sekä hyvinvointiteknologian tuella Ikäihmisten palveluasuminen järjestetään vanhuspalvelulain mukaisesti	Kotihoidon ja palveluasumisen peittävyys yli 75-vuotiaiden osalta Omaishoitajien määrä Palvelu- ja asiakasohjauksella varmistetaan oikea-aikaiset kotiin vietävät palvelut Lyhythoitajaksoja järjestetään turvallisuudessa ja kodinomaisessa ympäristössä palveluasumisen yksiköissä	Kotihoidon, omaishoidon, palveluasumisen peittävyyden osalta tavoitetasot ovat laatusuosituksen mukaiset Palvelutarpeen arviointien määrä Lyhythoitajaksojen määrä
Sähköisen asioinnin, hoivateknologian ja digitalisaation käytön lisääminen ja laajentaminen	Kotihoidossa etähoivan osalta asiakkaiden ja asiakaskontaktien määrä Asiakas- ja palveluohjauksessa sähköinen ja videovälitteinen palvelu	Etähoiva asiakkaiden määrä kasvaa 7 %:iin kotihoidon asiakkaiden kokonaismäärästä (noin 100 asiakasta) Hoivateknologian ja digitalisaation käyttö lisääntyy vähitellen

	veluohjaus osaksi asiakasohjausta, prosentuaalinen osuus palveluohjauksista Muun hoivateknologian osalta määrät (lääkeautomaatti jne.) RAI- arviointijärjestelmän käyttöönotto	RAI-arviointimittaria käytetään aktiivisesti
Vuodeosasto toimii 10-paikkaisena osastona.	Osastohoitopäivät, jaksot, osastojaksojen pituus, kuormitusprosentti Saumaton yhteistyö kotihoidon, kotisairaalan ja akuuttiosaston kanssa - kotiutukset onnistuvat viiveettä	Osastojaksojen pituus alenee. Osastojaksojen pituus ka. 8 vrk Osaston kuormitusprosentti 95 %
Asiakkaiden ja läheisten osallisuuden edistäminen. Asiakastytyväisyys	Asiakastytyväisyyskyselyjen tulokset Asiakasraatien, läheisraatien, kumppanuuspyytien määrät/vuosi Muut osallistamisen keinot	Asiakastytyväisyyskyselyt tehdään vuosittain ja sähköiset kyselyt Asiakkaat ovat tyytyväisiä saamaansa palveluun ja he pystyvät vaikuttamaan monikanavaisesti palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen
Moniammatilliset, monimuotoiset palvelut	Monitoimijaiset, moniammatilliset tiimit ja järjestöjen aktiivisuus palveluiden arvioinnin ja tuottamisen rinnalla. Osana Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskushanketta pilotoidaan ja raportoidaan	Moniammatillisuus, monitoimijuus lisääntyy palveluiden eri osa-alueilla. Henkilöstön yhteiskäyttö ja joustava käyttö osaksi arjen toimintoja koko yhteistoiminta-alueella

TALOUS / HOITO- JA HOIVA-PALVELUT, JOROINEN

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	1 157 181	1 134 206	1 286 931	0	0
Kulut	-5 794 266	-5 991 957	-6 154 082	0	0
Toimintakate	-4 637 085	-4 857 751	-4 867 151	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-11 983	-8 928	-2 400	0	0
Tilikauden tulos	-4 649 068	-4 866 679	-4 869 551	0	0

Erittely vastuualueittain

TALOUS / OSASTOHOITO, JOROINEN

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	191 746	136 300	144 813	0	0
Kulut	-1 430 578	-1 353 787	-1 388 609	0	0
Toimintakate	-1 238 832	-1 217 487	-1 243 796	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-1 430	-1 288	-550	0	0
Tilikauden tulos	-1 240 262	-1 218 775	-1 244 346	0	0

**TALOUS / KOTONA ASUMI-
SEN TUKIPALVELUT, JOROI-
NEN**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	424 439	418 500	450 042	0	0
Kulut	-2 099 459	-2 256 490	-2 339 973	0	0
Toimintakate	-1 675 020	-1 837 990	-1 889 931	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-10 553	-7 640	-1 850	0	0
Tilikauden tulos	-1 685 573	-1 845 630	-1 891 781	0	0

**TALOUS / ASUMISPALVE-
LUT, JOROINEN**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	540 996	579 406	692 076	0	0
Kulut	-2 264 229	-2 381 680	-2 425 500	0	0
Toimintakate	-1 723 233	-1 802 274	-1 733 424	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-1 723 233	-1 802 274	-1 733 424	0	0

6.3.10 Lääketieteelliset palvelut Joroinen

Tilivelvolliset: Sosiaali- ja terveystoiminta, johtava ylilääkäri ja perusturvalautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Koronapandemian aiheuttama hoitovelka vaikuttaa edelleen pitkällä tähtäimellä erikoissairaanhoidon kustannusten nousuun. Palvelujen kysyntä on lisääntynyt perusterveydenhuollon osalta ja heijastuu edelleen erikoissairaanhoidon kustannuksiin. Erikoissairaanhoidossa hoitomuodot esimerkiksi syöpätautien osalta kehittyvät jatkuvasti ja aiheuttavat kustannusten nousua erikoissairaanhoidon kuluihin.

KHO:n päätöksen jälkeen Terveystalon tuottama anestesiaa vaativa leikkaustoiminta lopetettiin 31.3.2021 mennessä. Edelleen kaupunginhallituksen päätöksellä Terveystalon toteuttama kirurgian polikliininen toiminta sekä paikallispuudutuksessa toteutettu toimenpideyksikön toiminta päättyy vuoden 2021 loppuun ja vuoden 2022 alusta toiminta toteutuu KYS:n kumppanuustoimintana, jolla pyritään vastaavaan palvelukokonaisuuteen merkittävästi kustannustehokkaammalla tavalla toiminnan siirtyessä Varkauden omaksi toiminnaksi.

Hoitoprosesseja kehitetään edelleen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä, sekä yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon välillä. Lääkäreiden koulutukseen sekä konsultaatiotoimintaan panostamalla pyritään turvaamaan potilaan tarkoituksenmukaisin hoitopaikka.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen

Erikoissairaanhoidon ostot ovat hankalasti ennustettava kulukokonaisuus, johon vaikuttaa merkittävästi koko muun sote-sektorin toiminta. Joroisten osalta merkittävän vaikutuksen erikoissairaanhoidon kustannuksiin muodostavat KYS:n ja MKS:n erikoissairaanhoidon osuudet. Kiireettömän hoidon osalta potilaalla on valinnanvapauden perusteella mahdollisuus valita hoitopaikkansa ja useat potilaat ovat halunneet siirtää hoitonsa KYS:aan. Lääkärikunnan osalta pyritään suuntaamaan kiireettömän hoidon potilasvirta mahdollisimman pitkälle MKS:aan järjestämissopimusten mukaisesti.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Koulutuksellista ja konsultatiivista tukea vahvistamalla potilaiden sekä asiakkaiden tarpeisiin oikea-aikaisesti vastaaminen	Hoidon porrastus toteutuu sekä konsultaatiokäytänteitä kehitetään Lähetemäärien seuranta ja erityisen vaativan erikoissairaanhoidon vähentäminen Päivystyskäynnit erikoissairaanhoidossa / 1000 asukasta	Erikoissairaanhoidon kustannusten kasvun hillitseminen ja kustannuskehityksen tasaannuttaminen keskeisten palvelujen osalta Lähetemäärät erikoissairaanhoidon Päivystyskäynnit erikoissairaanhoidossa pysyvät reilusti valtakunnallisen tason alapuolella (v. 2020 Joroinen päivystyskäynnit erikoissairaanhoidossa 100,7 /1000 asukasta, koko maa 209,4/1000 asukasta)
Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut	Palvelukustannukset Kuntaliiton tilastojen ja erikoissairaanhoidon kuntakortin mukaan	Erikoissairaanhoidon kustannusten kasvun hillitseminen ja kustannuskehityksen tasaannuttaminen keskeisten palvelujen osalta

TALOUS / LÄÄKETIETEELLISSET PALVELUT, JOROINEN

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-7 376 361	-7 222 001	-8 004 853	0	0
Toimintakate	-7 376 361	-7 222 001	-8 004 853	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-7 376 361	-7 222 001	-8 004 853	0	0

Erittely vastuualueittain

TALOUS / ERIKOISSAIRAANHOITO / OSTOT, JOROINEN

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-7 198 753	-7 050 000	-7 819 259	0	0
Toimintakate	-7 198 753	-7 050 000	-7 819 259	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-7 198 753	-7 050 000	-7 819 259	0	0

TALOUS / YMPÄRISTÖTERV.HUOLTO / OSTOT, JOROINEN

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-177 608	-172 001	-185 594	0	0
Toimintakate	-177 608	-172 001	-185 594	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-177 608	-172 001	-185 594	0	0

6.4 HYVINVOINNIN- JA KASVATUKSEN TOIMIALA

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, kasvun ja oppimisen lautakunnan jäsenet, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala koostuu viidestä palvelualueesta, jotka ovat hallinto, hyvinvointi ja osallisuus; varhaiskasvatus; perusopetus; hyvinvointipalvelut ja Soisalo-opisto. Soisalo-opisto toimii Varkauden lisäksi Heinävedellä, Joroisissa, Leppävirralla sekä Pieksämäellä. Organisaatiouudistuksessa 1.8.2021 syntyi uusi toimiala, jolla on kaksi lautakuntaa. Kasvun ja oppimisen lautakunnan alaisuuteen kuuluvat varhaiskasvatus ja perusopetus, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan alle kuuluvat hyvinvointipalvelut (kulttuuri- ja tapahtumapalvelut, liikuntapalvelut, kirjastopalvelut, museopalvelut ja nuorisopalvelut) sekä Soisalo-opisto.

Hallinto- hyvinvointi ja osallisuus on lautakuntien yhteinen palvelualue. Hyvinvoinnin ja osallisuuden lisääminen koskettaa koko konsernia. Palveluiden vaikuttavuuden lisäämiseksi on tärkeää, että kiinnitetään erityistä huomiota organisaation kehittämiseen. Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan tehtävä on tuottaa laadukkaita ja asiakaslähtöisiä hyvinvointipalveluita, joilla lisätään alueen elin- ja vetovoimaisuutta sekä parannetaan asukkaiden osallisuutta, viihtyvyyttä ja hyvinvointia.

Mielen hyvinvointi ja riippuvuuksien ehkäisy, terveellisten elintapojen vahvistaminen, turvallista elämää tukevan asuinympäristön vahvistuminen sekä hyte-rakenteiden selkiytyminen toimivat keskeisinä painopisteinä. Covid-19 epidemian aiheuttamat haasteet huomioidaan toimialan palveluissa.

Hyvinvointikerroin tulee voimaan 1.1.2023. Ylimääräisen valtiosuosuuden määrään vaikuttavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valitut indikaattorit ja se, kuinka hyvin terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä onnistutaan.

Kaupunkilaisten osallisuutta ja palveluiden tavoitettavuutta lisätään toimialan palvelutuotannon kehittämisessä. Kestävä kehitys huomioidaan toimialan palvelutuotannossa.

Toimintaa kehitetään aktiivisesti kaupungin strategian mukaisesti huomioiden toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset. Tehdään tiivistä yhteistyötä sidosryhmien ja tulevan hyvinvointialueen kanssa yhdyspintojen palveluprosessien selkiyttämiseksi (esimerkiksi oppilashuolto). Toimialalla kehitetään työhyvinvointia sairauspoissaolojen vähentämiseksi. Toimialan laadukkailla palveluilla lisätään kaupungin vetovoimaisuutta.

TALOUS / HYVINVOINNIN JA KASVATUKSEN TOIMIALA YHTEENSÄ

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	4 122 810	3 956 463	4 377 250	4 375 653	4 381 213
Valmistus omaan käyttöön	7 236	6 000	0	0	0
Kulut	-36 664 776	-37 604 950	-39 845 044	-40 185 125	-40 029 842
Toimintakate	-32 534 730	-33 642 487	-35 467 794	-35 809 472	-35 648 629
Suunnitelman muk. poistot	-644 514	-636 100	-678 280	-678 280	-678 280
Tilikauden tulos	-33 179 244	-34 278 587	-36 146 074	-36 487 752	-36 326 909
valuustoon nähden sitovat erät					

Verrattuna vuoteen 2021 merkittää uudistus on, että työterveyshuollon tuotot ja kulut sisältyvät toimialan talousarvioon. Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan vuoden 2022 talousarvioon sisältyy työterveyshuollon Kela-korvauksia yhteensä 113 000 € ja työterveyshuollon kustannuksia yhteensä 218 000 €.

Vuoden 2021 talousarvioon nähden hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan toimintatuottojen arvioidaan kasvavan noin 415 000 €. Suurimmat tuottojen lisäykset kohdistuvat hyvinvointipalveluihin (noin 253 000 €), varhaiskasvatukseen (noin 56 000 €) ja perusopetukseen (noin 31 000 €).

Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan kulujen arvioidaan kasvavan noin 2,24 M€. Toimintakulujen kasvu kohdistuu eri palvelualueisiin seuraavasti: hallinto, hyvinvointi ja osallisuus noin 173 000 € (uutena tehtävänä hyvinvointi ja osallisuus), perusopetus noin 674 000 €, varhaiskasvatus noin 720 000 €, hyvinvointipalvelut noin 788 000 €. Soisalo-opiston toimintakulut ovat vähentyneet noin 114 000 € (Verso ja tapahtumapalvelut siirtyivät kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden alle).

Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan toimintakatteen kasvu on 1,825 M€ vuoden 2021 talousarvioon verrattuna. Toimintakatteen kasvu kohdistuu eri palvelualueisiin seuraavasti: perusopetus noin 644 000 €, varhaiskasvatus noin 663 000 €, hyvinvointipalvelut noin 540 000 €. Hallinnon, hyvinvoinnin ja osallisuuden toimintakate on pienentynyt noin 8 000 € (nuorisajaosto poistui) ja Soisalo-opiston noin 14 000 €.

Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan vuoden 2022 talousarvioon sisältyy kaupunginvaltuuston 26.8.2019 § 68 päätöksen mukaisia talouden tasapainottamistoimenpiteitä 44 000 € ja ne kohdistuvat muun kulttuuri- ja vapaa-aikatoiminnan kehittämiseen (10 000 €), Soisalo-opiston toiminnan kehittämiseen (16 000 €) ja liikuntapalveluiden henkilöstösäästöihin (15 000 €). Suunnitteluvuosille kohdistuvat talouden tasapainottamistoimenpiteet ovat Soisalo-opiston toiminnan kehittäminen (vuonna 2023: 13 000 € ja vuonna 2024: 26 000 €) sekä kouluverkkoratkaisu/Kankun koulu (vuonna 2024: 125 000 €). Tasapainottamistoimenpiteen toteutumisen edellytyksenä on, että Kankun koulun toiminta käynnistyy 1.8.2024.

Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet talousarviossa

Valtuuston 26.8.2019 § 68 hyväksymät talouden tasapainottamistoimenpiteet on huomioitu vuoden 2022 talousarviossa ja vuosien 2023–2024 taloussuunnitelmassa. Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan talousarvioon sisältyvät uudet tasapainottamistoimenpiteet ovat yhteensä 41 000 €. Vuoden 2022 talouden tasapainottamistoimenpiteisin ei sisälly Vattuvuoren toiminnan kilpailuttamiseen kohdistuvaa säästöä kaupunginvaltuuston 22.3.2021 § 21 päätöksen mukaisesti. Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan uudet tasapainottamistoimenpiteet kohdistuvat kulttuuri- ja vapaa-aikatoiminnan kehittämiseen (10 000 €), Soisalo-opiston toiminnan kehittämiseen (16 000 €) sekä liikuntapalveluiden henkilöstösäästöön (15 000 €).

Sivistystoimen sekä liikunta- ja vapaa-aikatoimen vuoden 2021 talousarvioihin sisältyi talouden tasapainottamistoimenpiteitä 24 000 € (sivistystoimi) ja 31 000 € (liikunta- ja vapaa-aikatoimi), yhteensä 55 000 €. Sivistystoimen vuoden 2021 talousarvioon sisältyi lisäsäästöjä talousarvioraamiin pääsemiseksi 287 000 € (mm. esi- ja perusopetuksen tarvikemäärärahat 58 000 €, tuntikehyksen pienentäminen 40 000 € ja kotihoidontuen määrän tarkentaminen 50 000 €), liikunta- ja vapaa-aikatoimen lisäsäästöt talousarvioraamiin pääsemiseksi olivat 44 000 € (asiakasmaksujen korotukset 35 000 € sekä toimintaan kohdistuvat säästöt 9 000 €), yhteensä 331 000 €.

Sivistystoimen sekä liikunta- ja vapaa-aikatoimen vuoden 2020 talousarvioihin sisältyi talouden tasapainottamistoimenpiteitä yhteensä 278 000 € (sivistystoimi 180 000 € ja liikunta- ja vapaa-aikatoimi 98 000 €).

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Hallinnon laillisuus ja toimivuus	Päätösten oikeellisuus	Pysyvyys 100 %
Asiakaslähtöiset ja vaikuttavat palvelut yhteisöllisyyttä korostaen	Talousarvion tavoitteiden toteutuminen	Tavoitteet toteutuvat 100 %
Kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen kaupungissa	Hyvinvointikertomuksen painopisteiden indikaattorit	Kuntalaisten hyvinvoinnin kokemus lisääntyy

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Hyvinvointialueen yhdyspintojen prosessien selkeys ja toimivuus asiakaslähtöisesti.	Yhdyspintaprosessien selkeys.	Yhdyspintaprosessien toimivuus.
Laadukkaitten palveluiden kehittäminen ja turvaaminen kaupungin talous huomioiden.	Talousarvion tavoitteiden toteuttaminen.	Tuotetaan laadukkaita ja vaikuttavia palveluita määrärahojen puitteissa.

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Sairauspoissaolojen lisääntyminen.	Kehitetään esimiestyötä ja toimenpiteitä työyhteisössä fyysisen ja henkisen kuormittavuuden vähentämiseksi.	 KOHTALAINEN
Lain mukaiset kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön rekrytoinnin haasteet.	Kaupungin vetovoimaisuuden lisääminen työnantajana.	 SUURI
Palveluita ei voida tuottaa nykyisellä tasolla eikä kehittää kaupungin talouden kantokyvyn vuoksi.	Palveluiden sopeuttaminen käytettävissä oleviin määrärahoihin. Palvelutason heikenneminen.	 SUURI
Toimialan kiinteistöjen kunto vaatii korjaustoimenpiteitä. Peruskorjausten/uudisrakentamisen kustannuksia ei pystytä toimialan sisäisesti kattamaan.	Palveluverkon tarkastelu ja samoin siihen liittyvä rakentaminen. Riittävä talousarvion raami tai korjaustoimenpiteiden lykkääminen.	 SUURI
Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja laajentaminen. Uhkana myös riittävien koulutusmäärärahojen puute.	Henkilöstön kouluttaminen tietotekniisiin ja pedagogisiin valmiuksiin (mm. digitutorit) sekä riittävien taloudellisten resurssien varaaaminen. Koulutuksissa huomioitava moniammatillinen näkökulma. Etätöiden kehittäminen ja mahdollistaminen.	 KOHTALAINEN
Resurssien niukkuus peruspalveluiden laadukkaaseen tuottamiseen.	Palvelurakenneverkon ennakoiva tarkastelu siihen liittyvine toimenpiteineen.	 KOHTALAINEN
Covid-19 epidemian vaikutukset palvelutuotantoon.	Toimiminen THL:n ja OPH:n ohjeiden mukaisesti huomioiden mm. käsihygienian ja turvavälit.	 SUURI

6.4.1 Hallinto, hyvinvointi ja osallisuus

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, kasvun ja oppimisen lautakunnan jäsenet, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Hallinnon tehtävänä on mahdollistaa toimialan tuottamien palveluiden toiminta. Hallinto vastaa osaltaan palveluiden laillisuudesta sekä niiden vaikuttavuudesta. Hallinnon kehittämisen tavoitteena on avoimuuden ja hyvinvoinnin lisääminen. Hyvinvointi ja osallisuus kulkevat toimintamallina läpi toimialan ja koko kaupunkiorganisaation.

**TALOUS / HALLINTO, HYVINVOINTI
JA OSALLISUUS**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	351 670	369 377	550 342	555 845	561 404
Kulut	-354 681	-377 397	-550 342	-555 845	-561 404
Toimintakate	-3 011	-8 020	0	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-3 011	-8 020	0	0	0

Palvelualue hallinto, hyvinvointi ja osallisuus sisältää kasvun ja oppimisen lautakunnan, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan, hallinnon sekä hyvinvoinnin ja osallisuuden kustannukset. Substanssilautakuntien sekä hallinnon, hyvinvoinnin ja osallisuuden kustannukset kohdistetaan kuntien ja kuntayhtymien automaattisen talousraportoinnin edellyttämällä tavalla suoraan varsinaisille palveluille.

6.4.2 Kasvun ja oppimisen lautakunta

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, kasvun ja oppimisen lautakunnan jäsenet

Kasvun ja oppimisen lautakunta perustettiin organisaatiomuutoksen yhteydessä 1.8.2021 alkaen ja se on osa hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialaa. Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan yhteisen palvelualueen hallinto, hyvinvointi ja osallisuus lisäksi lautakunnan alaisuudessa toimii kaksi palvelualueetta perusopetus ja varhaiskasvatus.

Kasvun ja oppimisen lautakunnan tehtävänä on järjestää laadukkaat ja monipuoliset hyvinvointia ja terveyttä edistävät kasvatus- ja koulutuspalvelut yhteistyössä toimialan muiden palveluiden kanssa.

**TALOUS / KASVUN JA OPPIMISEN
LAUTAKUNTA YHTEENSÄ**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	2 047 915	1 917 831	2 004 648	2 004 648	2 004 649
Kulut	-27 874 115	-28 844 881	-30 238 543	-30 520 882	-30 681 045
Toimintakate	-25 826 200	-26 927 050	-28 233 895	-28 516 234	-28 676 396
Suunnitelman muk. poistot	-230 700	-216 860	-249 880	-249 880	-249 880
Tilikauden tulos	-26 056 900	-27 143 910	-28 483 775	-28 766 114	-28 926 276

Kasvun ja oppimisen lautakunta sisältää varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kustannukset.

Vuoden 2021 talousarvioon verrattuna toimintatuotot ovat kasvaneet noin 87 000 € ja toimintakulut 1 394 000 €, toimintakatteen kasvu on noin 1 307 000 €. Toimintakatteen kasvusta kohdistuu perusopetukseen noin 644 000 € ja varhaiskasvatukseen noin 663 000 €.

Vuoden 2022 talousarviossa työterveyshuollon tuotot ja kustannukset on budjetoitu suoraan palvelualueille. Kasvun ja oppimisen lautakunnan työterveyshuollon tuottojen (Kela-korvausten) on arvioitu olevan 91 750 € ja työterveyshuollon kulujen 175 900 €.

Kustannuksia kasvattaa ja tuloja vähentää myös varhaiskasvatustlain muutos (tulorajojen korotus), tällä on merkittävä vaikutus sekä hoitopäivämaksutuottoihin (vähennystä noin 84 000 €) että yksityisen päivähoiton kustannuksiin (kasvua noin 120 000 €).

Perusopetuksen suunnitteluvuoden 2024 toimintakuluihin sisältyy 1.8.2024 alkaen kouluverkkoratkaisun/Kankun koulun laskennallinen säästö. Tasapainottamistoimenpiteen toteutumisen edellytyksenä on, että Kankun koulun toiminta käynnistyy 1.8.2024.

6.4.2.1 Perusopetus

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, kasvun ja oppimisen lautakunnan jäsenet

Varkauden kaupunki järjestää laadukasta opetussuunnitelman mukaista perusopetusta yhteistyössä huoltajien, eri toimialojen, palvelualueiden sekä sidosryhmien kesken. Toiminnassa painottuu poikkihallinnollinen, ennaltaehkäisevä yhteistyö ja toimintakulttuuria kehitetään kaikilla kouluilla ProKoulu-toimintamallin kautta. Osallisuutta kehitetään ottamalla toimintojen kehittämiseen mukaan oppilaat sekä sidosryhmät.

Oppilashuollon toimivuutta kehitetään huomioiden hyvinvointialueiden synty vuoden 2023 alussa yhteistyössä Joroisten kunnan kanssa tavoitteena hyvinvoiva oppilas.

Vuoden 2021 alussa voimaan tulleeseen oppivelvollisuuslain uudistukseen vastataan kehittämällä Ohjaamotointia sekä TUVA-koulutusta (tutkintoon valmistava koulutus toisen asteen opinnoissa) yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Aikuisten perusopetusta laajennetaan lukuvuoden 2022–23 alusta vastaamaan aikuisväestön tarpeita.

Hyvinvointikertomuksesta nousevia ongelmia ratkaistaan moniammatillisesti. Erityishuomiota kiinnitetään mielenterveysongelmien vähentämiseen yhteistyössä eri viranomaistahojen kanssa.

Palveluverkkoon liittyviä toimenpiteitä (koulu- ja päiväkotiverkko) toteutetaan valtuuston päätösten mukaisesti.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
ProKoulu toimintamallin varmentaminen tavoitteena vaikuttaa hyvään käytökseen positiivisuuden kautta sekä asiakas- ja henkilöstötyytyväisyyden lisääntyminen	Asiakastytyväisyyskysely, henkilöstötytyväisyyskysely, Kiva-Koulu -mallin mukaiset koulukiusaamistapaukset	Asiakastytyväisyyskysely, henkilöstötytyväisyyskysely (2020: 3,9/5). Koulukiusaamistapaukset vähenevät 10 prosenttia edellisestä vuodesta (vuonna 2020: 19 kpl)
Laadukkaasti tuotettu esi- ja perusopetus sekä oppilashuolto. Tiedolla johtamisen kehittäminen palveluiden vaikuttavuuden lisäämiseksi	Kouluterveyskyselyssä esille nousseet kehittämiskohteet	Oppilaiden hyvinvointi lisääntyy ja löydetään vuonna 2023 käyttöön otettavia vaikuttavuusmittareita
Henkilöstön pedagogisten taitojen kehittäminen.	Koulutusten määrä opettajille	Opettajien koulutusten määrä (sisäinen ja ulkoinen koulutus) vähintään 5/opettaja

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Oppilaiden oppimistaitojen kehittäminen toisen asteen opiskelun edellytysten parantamiseksi	Oppilaiden osaamisen kartoitukset	Oppilaiden osalta tukitoimien oikea-aikaisuus, minkä seurauksena erityisen ja tehostetun tuen tarve vähenee

TALOUS / PERUSOPETUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	1 099 455	1 117 035	1 147 604	1 147 604	1 147 604
Kulut	-16 992 061	-17 646 535	-18 320 616	-18 492 346	-18 540 794
Toimintakate	-15 892 606	-16 529 500	-17 173 012	-17 344 742	-17 393 190
Suunnitelman muk. poistot	-208 399	-197 400	-227 250	-227 250	-227 250
Tilikauden tulos	-16 101 005	-16 726 900	-17 400 262	-17 571 992	-17 620 440

Vuoden 2021 talousarvioon verrattuna perusopetuksen toimintatuotot ovat kasvaneet noin 31 000 €. Toimintatuottoihin sisältyy työterveyshuollon Kela-korvauksia noin 46 000 €.

Perusopetuksen toimintakuluissa on kasvua vuoden 2021 talousarvioon verrattuna noin 674 000 €. Toimintakulujen kasvu muodostuu pääosin henkilöstökulujen kasvusta noin 371 000 €, palvelujen ostoista noin 196 000 € (uutena työterveyshuollon kustannusten osuus on noin 87 000 €) sekä muista toimintakuluista noin 71 000 €. Lisäksi tiliryhmässä aineet, tarvikkeet ja tavarat on kasvua 36 000 € (varaus kasvomaskeihin ja käsidesseihin).

Perusopetuksen toimintakatteen kasvu on 644 000 €.

Perusopetuksen talousarvioon, suunnitteluvuodelle 2024, sisältyy kaupunginvaltuuston 26.8.2019 § 68 päätöksen mukaisesti talouden tasapainottamistoimenpiteenä kouluverkkoratkaisun/Kankun koulun myötä saatava toiminnallinen säästö 125 000 € / 5 kk ajalta. Talouden tasapainottamistoimenpiteen toteutumisen edellytyksenä on, että Kankun koulun toiminta käynnistyy 1.8.2024.

6.4.2.2 Varhaiskasvatus

Tilivelvolliset: varhaiskasvatuspäällikkö, kasvun ja oppimisen lautakunnan jäsenet

Varhaiskasvatus on pienten lasten eri elämänpiirissä tapahtuvaa kasvatuksellista vuorovaikutusta, jonka tavoitteena on edistää lapsen tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista.

Varkauden varhaiskasvatuspalvelut muodostuvat kaupungin ja yksityisen järjestämästä varhaiskasvatuksesta. Varhaiskasvatuspalvelut koostuvat esiopetuksesta ja päivähoidosta. Lisäksi varhaiskasvatuspalvelut tukee Lapsen Kengissä ry:n järjestämää Perheentalo -toimintaa yhteisen sopimuksen mukaisesti.

Varhaiskasvatus tekee monitoimijaista yhteistyötä sosiaali- ja terveyspalveluiden, hyvinvointipalveluiden ja kolmannen sektorin kanssa toiminnan kehittämiseksi ja toteuttamiseksi.

Varhaiskasvatuksen kolmiportaista tukea koskeva lakiesitys on lausuntokierroksella.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet uusiutuvat 1.8.2022 alkaen.

Kaksivuotinen esiopetuskokeilu jatkuu vuoteen 2024 saakka.

Palvelurakenneverkkoa (koulu- ja varhaiskasvatusyksiköt) ja ratkaisuvaihtoehtoja selvitetään.

Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet talousarviossa

Varhaiskasvatuspalvelu tekee aktiivista sairauspoissaolojen seurantaa ja pitää tarvittaessa keskustelut työhyvinvoinnin varmistamiseksi. Henkilöstön jaksamista tuetaan vuosittaisella työnkiertokyselyllä.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Hoito- ja esiopetuspaikkoja on oikea määrä suhteessa tarpeeseen ja paikat pystytään järjestämään lakisääteisessä ajassa.	Hoitojono.	Lasten hoitopaikkoja on riittävästi ja ne pystytään järjestämään lakisääteisessä ajassa.
Lakisääteisen suhdeluvun (kasvattajien määrä suhteessa lasten määrään) toteuttaminen/toteutuminen.	Henkilöstömitoituksen toteutuminen uuden lain mukaisesti (Varhaiskasvatuslaki §:t 57a ja 57 b).	Suhdeluku toteutuu (kasvattajien määrä suhteessa lasten määrään toteutuu).
Varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelmaan kirjatut lasten hyvinvointitavoitteet toteutuvat.	Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset, Pulssi-kyselyn/asiakkaat tulokset.	Asiakastyytyväisyys säilyy vähintään entisellä tasolla (4,6/5). Jatkuvalla seurannalla (Pulssi-kysely 4 kertaa vuodessa) pystytään ohjaamaan toiminnan laatua ketterästi.
Henkilöstön työhyvinvointi paranee.	Sairauspoissaolot, Pulssi-kysely/henkilöstö, työtyytyväisyyskysely.	Sairauspoissaolojen vähentäminen. Työhyvinvoinnin tilaan pystytään reagoimaan ketterästi (Pulssi-kysely 4 kertaa vuodessa). Henkilöstön työtyytyväisyyskyselyn tulosten säilyttäminen vähintään nykyisellä tasolla

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Palvelutarpeen ja tarjonnan tasa-painottaminen	Hoitopaikkojen määrä ja hoitojono Ostopalvelun määrä.	Kaupunki pystyy järjestämään lasten hoitopaikat lakisääteisessä ajassa. Hoitopaikkoja on riittävästi.

TALOUS / VARHAISKASVATUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	948 460	800 796	857 044	857 044	857 045
Kulut	-10 882 054	-11 198 346	-11 917 927	-12 028 536	-12 140 251
Toimintakate	-9 933 594	-10 397 550	-11 060 883	-11 171 492	-11 283 206
Suunnitelman muk. poistot	-22 301	-19 460	-22 630	-22 630	-22 630
Tilikauden tulos	-9 955 895	-10 417 010	-11 083 513	-11 194 122	-11 305 836

Varhaiskasvatuslain muutos 1.8.2021 vaikuttaa merkittävästi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin sekä palvelurahalla tuotetun palvelun kustannuksiin. Lakimuutoksen johdosta maksuttomien asiakkaiden

määrä kasva ja varhaiskasvatustulo tuotot pienenevät merkittävästi. Muutoksella on vaikutusta myös palvelurahalla tuotetun palvelun kustannuksiin, sillä asiakkaan hoitomaksu vähennetään maksettavasta palvelurahasta, jolloin kaupungin maksaman palvelurahan osuus kasvaa.

Verrattuna vuoden 2021 talousarvioon varhaiskasvatuksen toimintatuottojen arvioidaan lisääntyvän noin 56 000 € (tästä työterveyshuollon Kela-korvausten osuus on noin 46 000 €). Hoitopäivämaksuja arvioidaan kertyvän noin 84 000 € edellisvuotta vähemmän.

Varhaiskasvatuksen toimintakulujen kasvu on noin 720 000 € vuoden 2021 talousarvioon verrattuna. Toimintakulujen kasvusta noin 250 000 € kohdistuu henkilöstökuluihin, 536 000 € palvelujen ostoihin (muun muassa noin 120 000 € palvelurahalla tuotettu palvelu (varhaiskasvatuslain muutos) ja uutena työterveyshuollon kustannukset noin 89 000 €) ja noin 54 000 € muihin toimintakuluihin. Avustusten (kotihoidontuki) määrän arvioidaan vähenevän 120 000 €.

Varhaiskasvatuksen toimintakatteen kasvu on noin 663 000 € vuoden 2021 talousarvion verrattuna.

6.4.3 Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta perustettiin organisaatiomuutoksen yhteydessä 1.8.2021 alkaen ja se on osa hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialaa. Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan yhteisen palvelualueen hallinto, hyvinvointi ja osallisuus lisäksi lautakunnan alaisuudessa toimii kaksi palvelualueita: hyvinvointipalvelut (kirjastopalvelut, kulttuuri- ja tapahtumapalvelut, liikuntapalvelut, museopalvelut, nuorisopalvelut) ja Soisalo-opisto.

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan tehtävänä on vastata laadukkaiden ja monipuolisten hyvinvointipalveluiden sekä Soisalo-opiston palveluiden (vapaa sivistystyö, taiteen perusopetus) järjestämisestä yhteistyössä toimialan muiden palveluiden kanssa.

Valmistellaan uuden lautakunnan alaisten palveluiden toimintaohjelma ja toteutetaan asiakaskysely palveluiden kehittämiseksi.

Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet talousarviossa

Valtuuston 26.8.2019 § 68 hyväksymät, vuodelle 2022 kohdistuvat, talouden tasapainottamistoimenpiteet kohdistuvat kulttuuri- ja vapaa-aikatoiminnan kehittämiseen (10 000 €), Soisalo-opiston toiminnan kehittämiseen (16 000 €) sekä liikuntapalveluiden henkilöstösäästöön (15 000 €), yhteensä 41 000 € ja ne on huomioitu vuoden 2022 talousarviossa. Vuosien 2023–2024 taloussuunnitelmassa on huomioitu Soisalo-opiston toiminnan kehittämiseen kohdistuvat talouden tasapainottamistoimenpiteet (vuonna 2023: 13 000 € ja vuonna 2024: 16 000 €). Vuoden 2022 talouden tasapainottamistoimenpiteisin ei sisälly Vattuvuoren toiminnan kilpailuttamiseen kohdistuvaa säästöä kaupunginvaltuuston 22.3.2021 § 21 päätöksen mukaisesti.

TALOUS / HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	1 723 225	1 669 255	1 822 260	1 815 160	1 815 160
Valmistus omaan käyttöön	7 236	6 000	0	0	0
Kulut	-8 435 980	-8 382 672	-9 056 159	-9 108 398	-9 168 461
Toimintakate	-6 705 519	-6 707 417	-7 233 899	-7 293 238	-7 353 301
Suunnitelman muk. poistot	-413 814	-419 240	-428 400	-428 400	-428 400
Tilikauden tulos	-7 119 333	-7 126 657	-7 662 299	-7 721 638	-7 781 701

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta sisältää hyvinvointipalvelujen sekä Soisalo-opiston kustannukset.

Vuoden 2021 talousarvioon verrattuna toimintatuotot ovat kasvaneet noin 147 000 € ja toimintakulut noin 673 000 €, toimintakatteen kasvu on noin 526 000 €.

6.4.3.1 Hyvinvointipalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Toiminnan tavoitteena on laadukkaiden ja vaikuttavien hyvinvointipalveluiden tuottaminen.

TALOUS / HYVINVOINTIPALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	765 612	888 855	1 142 160	1 142 160	1 142 160
Valmistus omaan käyttöön	7 236	6 000	0	0	0
Kulut	-5 603 256	-5 670 161	-6 458 009	-6 511 167	-6 564 858
Toimintakate	-4 830 408	-4 775 306	-5 315 849	-5 369 007	-5 422 698
Suunnitelman muk. poistot	-407 339	-414 240	-423 600	-423 600	-423 600
Tilikauden tulos	-5 237 747	-5 189 546	-5 739 449	-5 792 607	-5 846 298

Hyvinvointipalvelut perustettiin 1.8.2021 toteutuneen organisaatiomuutoksen yhteydessä. Hyvinvointipalveluiden vuoden 2022 talousarvio sisältää toimintatuotot ja toimintakulut kirjastopalveluiden, kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden, liikuntapalveluiden, museopalveluiden ja nuorisopalveluiden järjestämiseksi. Organisaatiouudistuksen yhteydessä kulttuuri- ja tapahtumapalveluita vahvistettiin osana hyvinvointipalveluita.

Vuoden 2021 talousarvioon verrattuna toimintatuotot kasvavat noin 247 000 € valmistus omaan käyttöön mukaan lukien ja toimintakulut noin 788 000 €, toimintakatteen kasvu on noin 541 000 €.

6.4.3.2 Kirjastopalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Varkauden kirjasto on osa Lumme-kirjastoja. Kirjasto tukee varkautelaisten hyvää elämää tarjoamalla mahdollisuuksia tietoon ja elämyksiin, oppimiseen ja itsensä kehittämiseen. Tavoitteena on edistää lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa. Palvelun perustana ovat uusiutuva, monipuolinen ja monimuotoinen aineistokokoelma, tietoverkkojen käyttö ja ammattitaitoinen henkilökunta. Kirjaston tilat niin pääkirjastossa kuin lähikirjastossa ovat paikka yhteisöllisyydelle, kohtaamisille ja tapahtumille, mutta myös itsenäiselle työskentelylle ja oleskelulle.

Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet talousarviossa

Kirjastopalveluiden vuoden 2022 talousarvioon sisältyvät talouden tasapainottamistoimenpiteet, kulttuuri- ja vapaa-aikatoiminnan kehittäminen, ovat yhteensä 10 000 €.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Toteutetaan viisi kokonaisuutta/aineistonäyttelyä, joissa on kirjastokokoelmasta eri teemoilla esillä hyvinvointiin liittyvää aineistoa.	Kokonaisuuksien/aineistonäyttelyiden määrä.	Toteutetaan eri-ikäisille sisällöltään monipuolisia ja hyvinvointia tukevia kirjastoaineistojen esitteilyjä.

Laaditaan suunnitelma, miten Varkauden kirjastossa toteutetaan yleisiä kirjastoja koskevan lain 6 §: mukaista tehtävää edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua päämääränä aktiivisen kansalaisuuden tukeminen.	Suunnitelman valmistuminen.	Suunnitelma valmistuu ja on löydetty toimintamalleja tukeva aktiivista kansalaisuutta ja vuoropuhelua.

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Omatoimikirjaston toimintaedellytyksiä selvitetään.	Selvitystyön eteneminen.	Saadaan kokonaiskuva omatoimikirjaston käyttöönoton edellytyksistä.
Kirjasto järjestää tapahtumia joko yksin tai yhteistyökumppaneiden kanssa.	Tapahtumien ja niihin osallistuneiden määrä	Kirjastossa järjestetään eri ikäryhmille sisällöltään monipuolisia tapahtumia.

TALOUS / KIRJASTOPALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	95 393	75 005	80 260	80 260	80 260
Kulut	-1 028 891	-1 008 650	-1 130 596	-1 141 099	-1 151 708
Toimintakate	-933 498	-933 645	-1 050 336	-1 060 839	-1 071 448
Suunnitelman muk. poistot	-8 097	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000
Tilikauden tulos	-941 595	-941 645	-1 058 336	-1 068 839	-1 079 448

Vuoden 2021 talousarvioon verrattuna toimintatuotot kasvavat noin 5 000 € ja toimintakulut noin 122 000 €, toimintakatteen kasvu on noin 117 000 €. Kustannusten kasvuun vaikuttaa merkittävästi kirjastorakennukseen tehdyt remontit, jotka realisoituvat tilojen loppukäyttäjille pääomavuokrien muodossa. Kirjaston pääomavuokrat ovat kasvaneet vuoden 2021 talousarvioon verrattuna noin 43 000 €. Kirjastoaineiston hankintaan varattu määräraha on vuoden 2021 tasolla, eli 120 000 €.

Kaupunginvaltuuston 26.8.2019 § 68 hyväksymät talouden tasapainottamistoimenpiteet 10 000 € (muun kulttuuri- ja vapaa-aikatoiminnan kehittäminen) on huomioitu vuoden 2022 talousarvioesityksessä.

6.4.3.3 Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Kulttuuri- ja tapahtumapalveluissa vastataan kulttuuripalvelujen järjestämisestä siltä osin, kun niistä ei vastaa jokin muu yksikkö. Kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden avulla edistetään asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia tuottamalla, tukemalla ja koordinoimalla monipuolista kulttuuritoimintaa. Kulttuuripalvelut ovat keskeisiä ennaltaehkäiseviä palveluita.

Yksikön osana toimivat savolaiskuntien muodostama, Varkauden kaupungin hallinnoima Lastenkulttuurikeskus Verso sekä kolme kertaa vuodessa järjestettävät Vekara-Varkaus -tapahtumat. Lastenkulttuuritoiminnan keskiössä on kulttuurisen identiteetin ja kulttuurikompetenssin vahvistaminen. Kasvatamme lapsia ja nuoria kulttuurin kokemiseen antamalla mahdollisuuden osallistua elämyksiin ja oman kulttuurin luomiseen. Lastenkulttuurituotannossa sitoudutaan laadukkaan lastenkulttuurin kriteereihin. Olemme mukana Harrastamisen Suomen mallissa, jossa tarjotaan maksuttomia harrastuksia peruskoululaisille heidän toiveisiinsa pohjautuen.

Vuoden 2022 tavoitteena on rakentaa uuden yksikön toiminta luontaiseksi osaksi kaupunkiorganisaatiota ja tunnistaa kulttuurin osuus kaupungin hyvinvointia edistävissä rakenteissa entistä paremmin. Vuoden aikana

luodaan kaupunkiorganisaatioon hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta edistävän kulttuuritoiminnan poikkiallennolliset rakenteet.

Sosiaalisen median kautta tapahtuvaa vuorovaikutusta asukkaiden kanssa tehostetaan.

Kulttuuri- ja tapahtumapalveluissa vaalitaan ja edistetään kestävän kehityksen toimintatapoja ja arvoja.

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kulttuurin saatavuuden ja saavutettavuuden edistäminen. Tuotetaan monipuolisia, laadukkaita palveluita ja huomioidaan viestinnässä ja sisällöntuotannossa eri kohderyhmät, kuten perheet, varhaiskasvatus, koululaiset, nuoret, työikäiset, ikääntyneet sekä erityisryhmät.	tilaisuuksien määrä osallistumiskerrat verkkosisältöjen käyttökerrat	Alueellinen lastenkulttuuritoiminta: 900 tilaisuutta, 25 000 osallistumiskertaa Vekara-Varkaus -tapahtumat: 3 tapahtumaviikkoa, 31 000 osallistumiskertaa Kaupungin kulttuuritapahtumat: 4 tilaisuutta, 800 osallistujaa Kulttuuripalvelut erityisryhmille: 100 osallistumiskertaa Verkkosisällöt: 10 000 käyttökertaa
Kulttuurisen osallisuuden parantaminen tuottamalla monipuolisia kulttuuripalveluita ottaen huomioon eri kohderyhmien toiveet ja tarpeet. Huomioidaan eri kohderyhmät ja tarjotaan mahdollisuuksia vaikuttaa sisältöihin ja niiden toteutukseen.	Kyselyiden ja osallisuustilaisuuksien määrä Suunnitteluun ja toteutukseen osallistuneiden määrä	5 kyselyä 4 osallisuustilaisuutta kyselyihin ja suunnitteluun osallistuneiden määrä 200
Kulttuurialan paikallisten ja seudullisten toimijoiden yhteistoiminnan lisääminen ja koordinointi viestinnän ja yhteistyön keinoin.	Kulttuuritoimijoille suunnattujen tilaisuuksien ja osallistumiskertojen määrä	6 tilaisuutta 100 osallistumiskertaa

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kuntalaisten hyvinvoinnin parantaminen kulttuurin avulla	TEA-viisari / kulttuuri	TEA-viisari: hyvä taso

TALOUS / KULTTUURI- JA TAPAHTUMAPALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	0	0	252 200	252 200	252 200
Kulut	-84 241	-88 062	-576 321	-579 562	-582 836
Toimintakate	-84 241	-88 062	-324 121	-327 362	-330 636
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-84 241	-88 062	-324 121	-327 362	-330 636

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut syntyivät organisaatiomuutoksen yhteydessä 1.8.2021. Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut sisältävät muuna muassa kulttuuritapahtumien tuottamisen/järjestämisen, Vekara-Varkauden ja Verson toiminnan. Verson ja Vekara-Varkauden toimintaan on saatu vuosittain ulkopuolista rahoitusta. Kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden vuoden 2021 talousarvioon sisältyvät toimintatuotot ovat noin 252 000 € ja toimintakulut noin 576 000 €, toimintakate on noin 324 000 €.

6.4.3.4 Liikuntapalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Liikuntapalveluiden tehtävä on tuottaa laadukkaita ja asiakaslähtöisiä hyvinvointipalveluita, joilla lisätään alueen elin- ja vetovoimaisuutta, parannetaan asukkaiden viihtyvyyttä sekä lisätään kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Hyvinvointikertomuksessa esitettyjen toimenpiteiden jalkauttaminen ja toteuttaminen toimialan osalta.

Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet talousarviossa

Liikuntapalveluiden vuoden 2022 talousarvioon sisältyvät talouden tasapainottamistoimenpiteet 15 000 € kohdistuvat henkilöstösäästöihin.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Terveyden edistäminen mm. liikuntaneuvonnalla ja liikuntamahdollisuuksia järjestämällä.	Kävijämäärät: uimahalli, Kämäri ja liikuntatalo. Asiakaskontaktit.	Kävijämäärät vuoden 2021 tasolla. Liikuntaneuvonnan uusien kontaktien määrä 50 kpl/vuosi.
Osallisuuden vahvistaminen.	Järjestettävien seurafoorumien lukumäärä ja osallistumisaktiivisuus.	Neljä kokoontumista/vuosi, edustus vähintään 12 seurasta tai yhdistyksestä/krt.
Perustetaan liikunnan edistämisen poikkihallinnollinen työryhmä.	Toteutuu, ei toteudu.	Työryhmä perustetaan vuoden 2022 aikana.
Vaikutusten ennakkoarviointi (EVA) otetaan käyttöön lautakuntapäätöksissä.	Toteutuu, ei toteudu.	Otetaan käyttöön vuoden 2022 aikana.

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Liikuntapaikkasuunnitelman päivittäminen.	Toteutuneet hankkeet.	Investointisuunnitelman toteutuminen.
Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin lisääntyminen.	THL:n toteuttaman valtakunnallisen TEA-viisarin, hyvinvointikertomuksen ja MOVE-testin tulokset.	Tulokset ovat valtakunnallisen keskitason yläpuolella.
Kehitetään järjestelmä lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointiin.	Viikoittaisen liikuntasuosituksen täytyminen 7-15 vuotiaiden lasten ja nuorten keskuudessa.	Lapsista ja nuorista 40 prosentilla täyttyy viikoittainen liikuntasuositus.

TALOUS / LIIKUNTAPALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	495 707	579 000	599 200	599 200	599 200
Valmistus omaan käyttöön	7 236	6 000	0	0	0
Kulut	-3 243 193	-3 277 312	-3 363 983	-3 391 631	-3 419 555
Toimintakate	-2 740 250	-2 692 312	-2 764 783	-2 792 431	-2 820 355
Suunnitelman muk. poistot	-364 055	-351 840	-373 700	-373 700	-373 700
Tilikauden tulos	-3 104 305	-3 044 152	-3 138 483	-3 166 131	-3 194 055

Liikuntapalveluiden toimintatuottojen arvioidaan kasvavan noin 14 000 € vuoteen 2021 verrattuna (valmistus omaan käyttöön mukaan lukien) ja toimintakulujen noin 86 600 €. Toimintakatteen kasvu noin 72 000 €.

Talouden tasapainottamisohjelmaan (vuodelle 2022) sisältyy Vattuvuoren toiminnan kilpailuttaminen. Kaupunginvaltuusto on kuitenkin päättänyt kokouksessaan 23.3.2021 § 21, että vuoden 2022 talousarvioon varataan 100 000 € tuki Vattuvuoren toiminnan ylläpitämiseksi, joten Vattuvuoren toimintaan kohdistuva tasapainottamistoimenpide ei sisälly vuoden 2022 talousarvioon. Valtuuston päätöksen mukaisesti uusi kaupunginvaltuusto päättää, jatkuuko tuki vuoden 2022 jälkeen.

Varkauden kaupunki avaa keskustelun Vattuvuoden toiminnan pitkäjänteisestä kehittämisestä niin nykyisen toimijan, kuin muiden mahdollisten kiinnostuneiden kumppaneiden kanssa. Toimijoiden kartoitus ja ehdotukset Vattuvuoren kehittämisen osalta tulee tehdä maaliskuun loppuun mennessä lautakunnalle, jonka jälkeen kaupunki päättää sitoumuksensa Vattuvuoreen liittyen.

Kämärin uimaranta kunnostetaan ja rantaan rakennetaan uusi laituri. Uimarannan kunnostus sopii hyvin Kämärin ulkoilualueen kokonaisuuteen.

6.4.3.5 Museopalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Varkauden museoiden tehtävä on varkautelaisen kulttuuriperinnön tallentaminen ja siitä viestiminen monenlaisin tavoin mm. näyttelyillä, julkaisuilla, tapahtumilla ja verkkopalveilla. Museoiden osalta vuonna 2022 pääpainopiste on Varkautelaisten uusi museo- hankkeen toteutuksessa. Suomen kulttuurirahaston rahoittama Museovisio-hanke tähtää uuden museokonseptin rakentamiseen ja museon sisältöjen yhteisölliseen kehittämiseen. Lisäksi museot ovat kaupungin edustajana toteuttamassa Varkauden teollisen historian tutkimushanketta yhdessä Jyväskylän yliopiston kanssa. Navitas yrityspalveluiden koordinoiman Vanha Varkaus - Uusi suunta hankkeessa tehdään edelleen tiivistä yhteistyötä.

Perustoiminnan osalta kokoelmatyötä edistetään edelleen tavoitteena kokoelmien yhä laajempi saatavuus piipunjurella.finna.fi -palvelun kautta. Taipaleen kanavamuseon toiminta jatkuu entiseen tapaan vuoden 2022 ajan, jonka aikana Väyläviraston kanssa neuvotellaan sopimus toiminnan jatkosta. Tehtaan koulu- hankkeen eteneminen tulevaisuudessa on ratkaiseva uuden museon syntymisessä, sekä laajemman kulttuurin ja kansalaistoiminnan keskuksen syntymisessä. Tehtaan koulun muut toimijat museon lisäksi ovat Varkauden kaupungin kulttuuri- ja tapahtumapalvelut, sekä Soisalo-opisto ja kolmannen sektorin toimijat.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Varkautelaisten uuden museon sisältöjen kehittäminen eri yhteisöjen kanssa	Yhteiskehittämiseen osallistuneiden määrä Järjestettyjen työpajojen määrä	Uuden museon sisällöt ammentavat varkautelaisten tarpeesta ja toiveista ja tukevat varkautelaisten identiteettityötä ja osallistumismahdollisuuksia.

Museopalveluiden saavutettavuus ja käyttö	Museopalveluiden osallistujamäärät Museoiden verkkopalveluiden käyttäjämäärät	Näyttely- ja tapahtumakävijöiden määrä 10 000 henkilöä Verkkopalveluiden käyttäjämäärä vähintään 25 000 yksittäistä istuntoa sivustoilla: piipunjuurella.finna.fi, saranat.fi, laivadata.fi ja muut verkkonäyttelyt)
Kokoelmien saavutettavuuden parantaminen	Digitoitujen ja Finnassa julkaistujen objektien määrä	Valokuva-arkiston digitointihankkeiden rahoitushauissa onnistuminen, ja sitä kautta digitoinnin volyymin kasvattaminen. Esinekokoelmasta digitoidaan ja julkaistaan Finnassa uusia objekteja 200 vuosittain Taidekokoelma on kokonaisuudessaan julkaistu Finnassa Kulttuuriperintöaineiston saavutettavuus ja käyttäminen edistää kaupunkilaisten hyvinvointia
Yhteistyöhankkeiden ja -tapahtumien järjestäminen teollisuusperintötoimijoiden, Suomen museoiden ja alueen eri yhteisöjen ja verkostojen kanssa	Yhteistyöhankkeiden ja tapahtumien määrä	Varkauden museot on valtakunnallisesti ja alueellisesti laajasti verkostoitunut toimija, jonka kanssa halutaan tehdä yhteistyötä

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Toteutetaan museouudistus, tilahankkeeseen sidottu uudenlainen museokonsepti ja näyttelyt osana perustoimintaa, sekä Suomen kulttuurirahaston museovisiohankkeen rahoituksella	Hankkeen valmistuminen suunnittelukaudella, uuden museon ja näyttelyiden avaaminen	Uudenlainen museo, jossa painoituksina on entistä vahvemmin teollinen perintö ja ympäristöt. Museon uuden konseptin perustana on Vanha Varkaus-alue, jossa toimitaan myös rakennuksen ulkopuolella yhdessä alueen toimijoiden kanssa. Toiminnot ja näyttelyt rakennetaan yhteisöllisesti luoden uusia yhteisiä tiloja ja toimintamalleja.

TALOUS / MUSEOPALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	110 002	95 500	122 200	122 200	122 200
Kulut	-686 101	-621 631	-702 337	-708 138	-713 998
Toimintakate	-576 099	-526 131	-580 137	-585 938	-591 798
Suunnitelman muk. poistot	-16 762	-36 400	-25 900	-25 900	-25 900
Tilikauden tulos	-592 861	-562 531	-606 037	-611 838	-617 698

Verrattuna vuoden 2021 talousarvioon museopalveluiden toimintatuotot kasvavat 26 700 € ja toimintakulut noin 80 700 €, toimintakatteen kasvu on noin 54 000 €.

6.4.3.6 Nuorisopalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Nuorisopalvelujen tavoitteina on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa, tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista. Nuorisotyön keinoin tuetaan nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa, edistetään nuorten yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja oikeuksien toteutumista sekä parannetaan nuorten kasvu- ja elinoloja. Työn lähtökohdina ovat poikkihallinnollinen ja monialainen yhteistyö, yhteisvastuu, kestävä kehitys, terveet elämäntavat, ympäristön ja elämän kunnioittaminen sekä monikulttuurisuus ja kansainvälisyys.

Vuoden 2022 painopisteinä ovat Covid19-pandemian vaikutusten lieventäminen nuorten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä tukien, liikkuvan nuorisotyön kehittäminen yhteistyössä Aseman Lapset Ry:n ja paikallisen nuorten kanssa toimivan verkoston kanssa sekä tapahtumatoimintaan panostaminen.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Nuorten Talon nuorisotoiminnan vakiinnuttaminen	Kävijämäärät, nuorisotilat Tapahtumien määrä	Avoimessa nuorisotilatyössä edistetään nuorten aktiivista kansalaisuutta, vahvistetaan ja tuetaan nuorten kasvua ja itsenäistymistä erityisesti erilaisissa nivelvaiheissa. Nuorten Talon vastaavana työntekijänä toimii vakainainen työntekijä.
Nuorten ja lasten osallisuuden ja vaikuttamisen kehittäminen	Nuorten ja lasten osallistumisen foorumeiden lukumäärä	Lasten ja nuorten osallisuus toteutuu monipuolisesti, lasten ja nuorten osallisuus lähiyhteisössä ja yhteiskunnassa
Nuorisotyö eri toimintaympäristöissä	Tavoitettujen nuorten määrä Toimintakertojen määrä	Nuoria kohdataan ja tavoitetaan joustavasti sekä tarpeenmukaisesti erilaisissa nuorten toimintaympäristöissä (verkkonuorisotyö, jalkautuminen kouluihin, oppilaitoksiin ja nuorten vapaa-ajan ympäristöihin).
Viestinnän ja markkinoinnin tehostaminen	Käytettävissä olevien some-kanavien määrä Nuortenportaali Po1nt:ssa mukana olo	Joustava ja ajantasainen viestintä ja markkinointi, sisällöltään tavoitteellista ja tiedottavaa, henkilöstön erityisosaamiseen panostaminen ja sen hyödyntäminen

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Nuorten Talo on monipuolisine toimintoineen alueen nuorten ja heidän kanssaan toimivien tahojen keskeinen kohtaamis- ja vaikuttamispaikka	Nuorten Talon toimijakentän laajuus ja Talon tapahtumien määrä	Nuorten Talolla toimivat keskeiset nuorten kanssa työtä tekevät tahot ja Talo tarjoaa nuorille turvallisen hyvinvointia sekä osallisuutta lisäävän vapaa-ajanviettopaikan erilaisine harrastusmahdollisuuksia sekä apua ja tukea erilaisissa elämäntilanteissa

TALOUS / NUORISOPALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	64 510	139 350	88 300	88 300	88 300
Kulut	-560 830	-674 506	-684 772	-690 737	-696 761
Toimintakate	-496 319	-535 156	-596 472	-602 437	-608 461
Suunnitelman muk. poistot	-18 425	-18 000	-16 000	-16 000	-16 000
Tilikauden tulos	-514 743	-553 156	-612 472	-618 437	-624 461

Verrattuna vuoden 2021 talousarvioon nuorisopalveluiden toimintatuotot ovat noin 51 000 € pienemmät (AVI:n 100 % rahoittama koulunuorisotyöntekijähake päättyi). Toimintakulut ovat likimain vuoden 2021 tasolla, kustannusten kasvua on ainoastaan noin 10 000 €. Toimintakatteen kasvu on noin 61 000 €.

6.4.4 Soisalo-opisto

Tilivelvolliset: rehtori, hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, hyvinvoinnin edistämisen seutuajaoston jäsenet, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Soisalo-opisto järjestää laadukasta ja kestävästi tulevaisuuden periaatteiden mukaista taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön opetusta sekä koulutus- ja kulttuuripalveluja alueellisesti. Soisalo-opisto edistää jäsenkuntien strategioiden mukaisesti kuntalaisten hyvinvointia sekä harrastustoimintaa.

Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet talousarviossa

Vuoden 2022 talousarvioon sisältyvät uudet tasapainottamistoimenpiteet kohdistuvat Soisalo-opiston toiminnan kehittämiseen, talousarvioon sisältyvä säästötavoite on 16 000 €.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kuntalaisten osallistaminen opiston toiminnan suunnitteluun asiakaskyselyitä laajentamalla	1) Asiakaspalautteiden lukumäärä 2) Ainealueiden määrä, joille asiakaskyselyt lähetetään	1) Vastauksia 800 kpl (kasvua 33 % vuodesta 2021) 2) Jokainen ainealue mukana kyselyssä
Kestävästi elämäntavan tietoisuuden syventäminen ja opetuksen kehittäminen ekososiaalisten arvojen mukaisesti	1) Koulutuksien ja osallistujien lukumäärä 2) Kestävästi elämäntapaa huomioivien kurssien lukumäärä	1) Kolme koulutusta ja 40 osallistujaa 2) Kestävästi elämäntavan erityisesti toteutuksessaan huomioivia kursseja on vähintään 10.
Työhyvinvoinnin edistäminen	Pulssi- ja tuntiohjaajien kysely	Työhyvinvoinnin kokonaisarvosana nousee edellisestä vuodesta

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Saavutettavuuden parantaminen	Asiakasmäärä	Asiakasmäärä kasvaa suhteutettuna väkiluvun muutokseen

TALOUS / SOISALO-OPISTO

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	957 613	780 400	680 100	673 000	673 000
Kulut	-2 832 724	-2 712 511	-2 598 150	-2 597 231	-2 603 603
Toimintakate	-1 875 111	-1 932 111	-1 918 050	-1 924 231	-1 930 603
Suunnitelman muk. poistot	-6 475	-5 000	-4 800	-4 800	-4 800
Tilikauden tulos	-1 881 586	-1 937 111	-1 922 850	-1 929 031	-1 935 403

Soisalo-opiston talousarvioon vaikuttaa 1.8.2021 toteutettu organisaatiomuutos, jonka seurauksena Verso ja tapahtumapalvelut siirtyivät kulttuuri- ja tapahtumapalvelujen alle. Muutoksen seurauksena Soisalo-opiston toimintatuottojen arvioidaan vähenevän noin 100 000 € ja toimintakulujen noin 114 000 € vuoden 2021 talousarvioon verrattuna, vaikutus toimintakatteeseen on vähennystä noin 14 000 €.

Kaupunginvaltuuston 26.8.2019 § 68 hyväksymät talouden tasapainottamistoimenpiteet 16 000 € (Soisalo-opiston toiminnan kehittäminen) on huomioitu vuoden 2022 talousarviossa.

Myös suunnitteluvuosille kohdistuvat tasapainottamistoimenpiteet (vuonna 2023: 13 000 € ja vuonna 2024: 26 000 €) on huomioitu talousarviossa.

6.5 TEKNINEN TOIMI

Tilivelvolliset: tekninen johtaja, teknisen lautakunnan jäsenet

Teknisen toimialan organisaatio muodostuu kuudesta palvelualueesta (tulosalue); strateginen ohjaus, suunnittelu, toteuttaminen, rakentamisen ohjaus, tukipalveluyksikkö ja pysäköinninvalvonta

TALOUS / TEKNINEN TOIMI YH-TEENSÄ

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	21 264 280	20 627 912	19 866 776	12 849 950	12 849 950
Valmistus omaan käyttöön	764 369	600 000	635 000	550 000	550 000
Kulut	-25 436 399	-24 121 248	-24 182 806	-13 980 200	-14 015 120
Toimintakate	-3 407 750	-2 893 337	-3 681 030	-580 250	-615 170
Suunnitelman muk. poistot	-9 799 094	-8 021 000	-5 973 200	-5 913 000	-5 863 000
Tilikauden tulos	-13 206 844	-10 914 337	-9 654 230	-6 493 250	-6 478 170

valtuustoon nähden sitovat erät

Toimintatuottojen (sis. valmistus omaan käyttöön) arvioidaan vähenevän vuoden 2021 talousarvioon verrattuna n. 726 000 €.

Toimintakulujen arvioidaan toteutuvan lähes saman suuruisena kuin vuoden 2021 talousarviossa.

Työterveyshuollon tuotot ja kulut sisältyvät toimialojen talousarvioon aiemmista vuosista poiketen. Teknisen toimialan vuoden 2022 talousarvioon sisältyy työterveyshuollon Kela-korvauksia 50 000 € ja työterveyshuollon kustannuksia 102 000 €.

Olellaiset tuottojen ja kulujen muutokset on selitetty tarkemmin kunkin palvelualueen kohdalla.

Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet talousarviossa

Kaupunginhallituksen 4.2.2019 § 34 päätöksen mukaisesti kiinteistöveroselvitystyötä jatketaan edelleen. Tavoitteena on, että selvitys valmistuisi vuoden 2024 aikana ja kiinteistöverotulojen täysimääräinen hyöty n. 400 000 € / vuosi saavutettaisiin v. 2025 alkaen. Selvitystyön kustannukset ovat n. 130 000 €/v.

Venepaikkojen hintoja tarkistetaan vuosittain siten, että saadut maksutuotot kattaisivat isomman osan venepaikkojen ylläpitomenoista.

Leikkikenttiä hoidetaan hyväksytyin vähentämissuunnitelman/hoitoluokituksen mukaisesti.

Talousarviossa huomioitavaa:

Talousarvioon sisältyvät Revonhännän sekä entisen klubin sivurakennuksen purkukustannukset yhteensä n. 40 000 € sekä Kuoppakankaan vanhan ruokalarakennuksen purkukustannus n. 100 000 €.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kustannustehokkaasti tuotetut laadukkaat palvelut ja palveluprosessien toimivuus	Talousarvion toteutuminen	Talousarvio toteutuu suunnitellusti.
Ympäristön siisteyden kohentaminen	Asukastyytyväisyys	Asukasviihtyvyys paranee

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kustannustehokkaasti tuotetut laadukkaat palvelut ja palveluprosessien toimivuus	Talousarvion toteutuminen	Talousarvio toteutuu suunnitellusti

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Erikoisosaamista vaativat tehtävät Avainhenkilöiden vaihtuvuus Henkilöstömuutokset/rekrytoinnin onnistuminen	Kilpailukykyinen palkkaus- ja henkilöstöpolitiikka	 KOHTA-LAINEN
Kiinteistöihin ja infraan liittyvät riskit (korjausvelka)	Pitkän tähtäimen investointisuunnitelma (PTS) Muut kiinteistöihin liittyvät selvitykset, kuten sivistystoimen palveluverkkoselvitys Riittävät resurssit	 KOHTA-LAINEN
Laadunvalvonta (ruoka- ja puhtauspalvelut)	Omavalvonta, terveystarkastaja	 PIENI

6.5.1 Strateginen ohjaus

Tilivelvolliset: tekninen johtaja, teknisen lautakunnan jäsenet

Strategisen ohjauksen palvelualue huolehtii toimialan strategiasta, hallinnosta, omaisuuden hallinnasta ja toimialaan liittyvien yhtiöiden omistajaohjauksesta.

Toimialan strategia käsittää vuosisuunnittelun ja pitkän tähtäimen suunnittelun.

Hallinto sisältää teknisen toimen yleiset hallintotehtävät, talouden hallinnan, toiminnan kehittämisen sekä teknisen lautakunnan päätösten valmistelun ja täytäntöönpanon. Prosessiajattelun mukaisesti henkilöstöresursien tulee olla kaikkien käytettävissä, joten palvelualueiden henkilöstö sijoitetaan hallintoon lukuun ottamatta rakentamisen ohjausta, tukipalveluiksikköä ja pysäköinninvalvontaa.

Omaisuuden hallinta käsittää kaiken teknisen toimen vastuulle asetetun omaisuuden hallinnan; rakennetun infran, toimitilat, maaomaisuuden ja metsät. Omaisuuden hallinta vastaa myös omaisuuden hankinnasta ja luovutuksesta sekä rekistereistä.

Omistajaohjaukseen sisältyvät yhtiöt, liikelaitokset ja yhteisöt ovat; Keski-Savon Vesi Oy, Keski-Savon Jätehuolto liikelaitoskuntayhtymä, Pohjois-Savon aluepelastuslaitos, Keski-Savon ympäristötoimi, Savo-Karjalan vesiensuojeluyhdistys, satamalaitos sekä joitakin kaupungin osaomistuksessa olevia kiinteistöyhtiöitä.

Toiminnan painopistealueet:

1. Tarpeettoman omaisuuden poistaminen ja myynti tasearvoista riippumatta.
2. Hyväksyttävän PTS:n toteuttaminen

Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet talousarviossa

Kaupunginhallituksen 4.2.2019 § 34 päätöksen mukaisesti kiinteistöveroselvitystyötä jatketaan edelleen. Tavoitteena on, että selvitys valmistuisi vuoden 2024 aikana ja kiinteistöverotulojen täysimääräinen hyöty n. 400 000 €/v saavutettaisiin v. 2025 alkaen. Selvitystyön kustannukset ovat vuosittain n. 130 000 €.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Uudisrakennus- ja peruskorjausinvestoinnit toteutetaan hyväksyttävän PTS:n mukaisesti.	Korjausvelan määrä suhteessa tasearvoon	Korjausvelan määrä suhteessa tasearvoon laskee.

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Uudisrakennus- ja peruskorjausinvestoinnit toteutetaan hyväksyttävän PTS:n mukaisesti.	Korjausvelan määrä suhteessa tasearvoon	Korjausvelan määrä suhteessa tasearvoon laskee.

TALOUS / STRATEGINEN OHJAUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	4 185 752	4 273 799	4 265 893	4 266 000	4 266 000
Valmistus omaan käyttöön	303 167	310 000	290 000	250 000	250 000
Kulut	-6 275 944	-6 185 346	-6 430 630	-3 695 000	-3 695 000
Toimintakate	-1 787 025	-1 601 547	-1 874 737	821 000	821 000
Suunnitelman muk. poistot	-627 589	-441 000	-636 200	-636 000	-636 000
Tilikauden tulos	-2 414 614	-2 042 547	-2 510 937	185 000	185 000

Toimintatuottoja (sis. valmistus omaan käyttöön) arvioidaan toteutuvan lähes yhtä paljon kuin vuoden 2021 talousarviossa. Toimintakulut kasvavat n. 245 000 € vuoden 2021 talousarviosta. Pohjois-Savon aluepelastuslaitoksen maksuosuus kasvaa n. 82 200 €. Talousarvioon sisältyy rakennusten purkukustannuksia (Revonhätä ja klubin entinen piharakennus) n. 40 000 €. Lisäksi asiantuntijapalveluihin on varattu n. 80 000 € aiempaa enemmän (sisäiset asiantuntijapalvelut).

Pohjois-Savon aluepelastuslaitoksen maksuosuuteen liittyy merkittävä nousu-uhka johtuen työtuomioistui-
messä vireillä olevista pelastuslaitoksen henkilöstön takautuvista varallaoloajan korvausvaatimuksista. Mikäli työtuomioistuin hyväksyy varallaolon työaikaan, aiheuttaa se kunnille myös takautuvia maksuosuuksia.

Suunnitelmavuosien talousarvioennusteessa on otettu huomioon siirtyminen Pohjois-Savon hyvinvointialu-
eelle, jolloin aluepelastustoimen kuntakohtainen maksuosuus jää pois.

6.5.2 Suunnittelu

Tilivelvolliset: tekninen johtaja, teknisen lautakunnan jäsenet

Suunnittelun palvelualue huolehtii maankäytön, infran ja toimitilojen suunnittelusta tai suunnitteluttamisesta sekä paikkatieto- ja karttapalveluista. Maankäytön ja infran hankkeet painottuvat edelleen elinkeino- ja yritys-
toimintaa tukeviin ja uusia asuntotontteja muodostaviin hankkeisiin.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Yritystonttitarjonta pidetään monipuolisena ja kysyntää vastaavana.	Luovutettavien tonttien määrä	Tonttia hakevalle löytyy sopiva tontti.
Omarantaisten asuntotonttien lisääminen	Luovutuskelpoisten tonttien määrä	Omarantaisia tontteja on aina tarjolla
Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Yritystonttitarjonta pidetään monipuolisena ja kysyntää vastaavana.	Luovutettavien tonttien määrä	Tonttia hakevalle löytyy tontti.
Omarantaisten asuntotonttien lisääminen	Luovutuskelpoisten tonttien määrä	Omarantaisia tontteja on aina tarjolla

TALOUS / SUUNNITTELU

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	71 676	20 000	30 000	30 000	30 000
Kulut	-581 163	-561 368	-572 611	-572 600	-572 600
Toimintakate	-509 487	-541 368	-542 611	-542 600	-542 600
Suunnitelman muk. poistot	-960	-3 000	-2 000	-2 000	-2 000
Tilikauden tulos	-510 447	-544 368	-544 611	-544 600	-544 600

Taloudessa ei tapahdu olennaisia muutoksia.

6.5.3 Toteuttaminen

Tilivelvolliset: kaupungininsinööri, teknisen lautakunnan jäsenet

Toteuttaminen -palvelualueen pääasiallinen tehtävä on toteuttaa talousarvion teknisen toimen investointikoh-
teet sekä järjestää kaupunkiympäristön kunnossapito- ja huoltopalvelut. Palvelualue vastaa tiloihin liittyvästä

hankehallinnasta, infran suunnittelusta ja rakennuttamisesta sekä palvelualueen viranomaistehtävistä. Palvelualue vastaa myös joukkoliikenteen (kaupunki- ja seutuliikenne sekä palveluliikenne Pali) järjestämisestä.

Palvelualue tekee tiivistä yhteistyötä tukipalveluyksikön kanssa. Huolto- ja kunnossapito sekä rakennuttamis- palvelut tuottaa tukipalveluyksikkö.

Viime vuosina on pyritty panostamaan nykyisen katuverkon ylläpitämiseen. Päälystyksen määrärahat on kohdennettu vilkkaimmin liikennöidyille pää- ja kokoojakaduille sekä kevyen liikenteen väylille. Elinkeinoelämän tarpeisiin on vastattu mm. rakentamalla Kiertosilta ja Hasinmäen teollisuuskatuja.

Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet talousarviossa

Venepaikkojen hintoja tarkistetaan vuosittain siten, että venepaikkojen hoidosta saadut tulot kattaisivat isomman osan kuluista.

Joidenkin leikkipuistojen (16 kpl) kunnossapitoluokitusta on laskettu. Kyseisten puistojen leikkivälineitä tullaan poistamaan käytöstä siinä vaiheessa, kun niiden turvallisuus ei enää täytä asetettuja vaatimuksia. Tämä saattaa aiheuttaa joiden puistojen poistamista kokonaan käytöstä.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Toimitiloissa siirrytään energiatehokkaampaan tekniikkaan valaisimia uusittaessa.	Uusittavien valaisimien määrä	Uusittavia valaisimia 150 kpl/vuosi
Varmistetaan turvalliset ja hyväkuntoiset kulkuväylät ja liikenneyhteydet myös alemmalla tieverkolla.	Laskeva vahinkojen määrä	Vahinkojen määrä laskee verrattuna edelliseen vuoteen.

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Toimitiloissa siirrytään energiatehokkaampaan tekniikkaan valaisimia uusittaessa.	Uusittavien valaisimien määrä	Uusittavia valaisimia 150 kpl/vuosi
Varmistetaan turvalliset ja hyväkuntoiset kulkuväylät ja liikenneyhteydet myös alemmalla tieverkolla.	Laskeva vahinkojen määrä	Vahinkojen määrä laskee verrattuna edelliseen vuoteen

TALOUS / TOTEUTTAMINEN

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	295 750	242 300	282 300	282 300	282 300
Kulut	-3 116 810	-3 048 274	-3 155 087	-3 195 800	-3 237 300
Toimintakate	-2 821 060	-2 805 974	-2 872 787	-2 913 500	-2 955 000
Suunnitelman muk. poistot	-2 509 431	-2 390 000	-2 560 000	-2 500 000	-2 450 000
Tilikauden tulos	-5 330 491	-5 195 974	-5 432 787	-5 413 500	-5 405 000

Toimintakulujen ennustetaan kasvavan n. 107 000 € verrattuna vuoden 2021 talousarvioon. Palvelujen ostojen määrärahasa on huomioitu kunnossapidon urakkasopimuksen indeksitarkistus sekä urakka-alueen laajentuminen.

6.5.4 Rakentamisen ohjaus

Tilivelvolliset: rakennustarkastaja, teknisen lautakunnan jäsenet

Arkiston digitointi jatkuu. Kiinteistöveroselvityksen epäselvät, rakennusvalvonnan tietoon saatetut tapaukset selvitetään.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Asiakasohjeistus on havainnollinen ja helposti käytettävä	Ohjeistuksen uusimisen suunnitellun toteutus	Ohjeistus on kokonaisuutena helpposti omaksuttavassa, sähköisessä muodossa
Palveluiden kokonaislaatu saadaan pidettyä hyvällä tasolla	Uuden rakennusjärjestyksen vieminen valtuustokäsittelyyn	Uusi rakennusjärjestys mukaan lukien ohjeistus käyttöön 2022

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Tulokertymä suhteessa menoihin pidetään vähintään samalla tasolla kuin mitä v.2020–21 on budjetoitu.	Osavuositarkastusten seuranta	Tuotot vähintään 50 % kuluista.

TALOUS / RAKENTAMISEN OHJAUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	182 571	130 000	160 600	160 600	160 600
Valmistus omaan käyttöön	12 981				
Kulut	-306 040	-321 130	-332 830	-333 000	-333 000
Toimintakate	-110 488	-191 130	-172 230	-172 400	-172 400
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-110 488	-191 130	-172 230	-172 400	-172 400

Toimintatuottojen lisäys n. 30 000 € muodostuu Joroisten kunnan maksuosuudesta Varkauden kaupungin Joroisten kunnalle tuottamista tarkastusinsinöörin viranomaistehtävistä.

6.5.5 Tukipalveluyksikkö

Tilivelvolliset: tukipalvelupäällikkö, teknisen lautakunnan jäsenet

Tukipalveluyksikön tehtävänä on tuottaa laadukkaasti ja kustannustehokkaasti palveluja kaupungin sisäisille asiakkaille. Tukipalvelut käsittävät ruoka- ja puhtaustalouden, rakennuttamisen, kiinteistöjen kunnossapidon ja huollon, sähköhuollon sekä Waltterin koulun vahtimestaripalvelut.

Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet talousarviossa

Tavoitteena sairauspoissaolojen väheneminen 17,5 päivästä 17 päivään / työntekijä. Poissaoloja seurataan ja käydään työhyvinvointikeskusteluja aktiivisesti.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Tuetaan asiakkaan hyvinvointia valmistamalla suositusten mukaista ruokaa ja huolehtimalla tilojen puhtaudesta ja kunnossapidosta sekä turvallisesti toimintaympäristöstä.	Turvallinen ja terveellinen ympäristö Ravitsemussuositukset Tarkoituksenmukainen siivous kohteissa ja puhtaustaso riittävä	Tapaturmat 0 kpl/vuosi Ruoka suositusten mukaista Puhtausnäytteet
Kustannustehokkaasti tuotetut palvelut	Talousarvion toteutuminen	Talousarvio toteutuu

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Tuetaan asiakkaan hyvinvointia valmistamalla suositusten mukaista ruokaa ja huolehtimalla tilojen puhtaudesta ja kunnossapidosta sekä turvallisesti toimintaympäristöstä	Turvallinen ja terveellinen ympäristö Ravitsemussuositukset Tarkoituksenmukainen siivous kohteissa ja puhtaustaso riittävä	Tapaturmat 0 kpl/vuosi Ruoka suositusten mukaista Puhtausnäytteet
Kustannustehokkaasti tuotetut palvelut	Talousarvion toteutuminen	Talousarvio toteutuu

TALOUS / TUKIPALVELUYKSIKÖ

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	16 436 737	15 861 813	15 027 233	8 010 300	8 010 300
Valmistus omaan käyttöön	448 221	290 000	345 000	300 000	300 000
Kulut	-15 072 029	-13 923 742	-13 604 958	-6 097 100	-6 097 100
Toimintakate	1 812 930	2 228 071	1 767 275	2 213 200	2 213 200
Suunnitelman muk. poistot	-6 661 115	-5 187 000	-2 775 000	-2 775 000	-2 775 000
Tilikauden tulos	-4 848 185	-2 958 929	-1 007 725	-561 800	-561 800

Toimintatuottoja arvioidaan toteutuvan n. 780 000 € vähemmän verrattuna vuoden 2021 talousarvioon. Toimitilojen vuokratuottoja arvioidaan toteutuvan n. 342 000 € ja puhtauspalveluiden myyntituottoja n. 329 000 € vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Toimintakulujen arvioidaan toteutuvan n. 320 000 € pienempinä verrattuna vuoden 2021 talousarvioon. Ruoka- ja puhtauspalveluiden toimintakulut yhteensä pienenevät n. 290 000 € edellisestä vuodesta. Tukipalveluyksiköstä/ruoka- ja puhtauspalvelut siirtyy yhdeksän henkilöä sosiaali- ja terveystoimen alaisuuteen v. 2022 alusta alkaen.

Talousarvioon sisältyy Kuoppakankaan entisen ruokalarakennuksen purkukustannuksia n. 100 000 €.

Vuoden 2022 aikana on päätettävä tukipalveluiden/ruoka- ja puhtauspalveluiden toimintamuoto maakunnallisen hyvinvointialueen tullessa voimaan vuoden 2023 alussa. Vaihtoehtoina voivat olla joko toiminnan sopeuttaminen, oma osakeyhtiö, joka pyrkii saamaan hyvinvointialueen toimitukset tai hyvinvointialueen ja kaupungin

yhteinen osakeyhtiö, jolloin voidaan jatkaa toimintaa kumpaankin suuntaan inhouse –periaatteella tai toiminnan fuusioiminen Servicaan.

Hyvinvointikeskus Aallon ruokalan myynti on kasvattamassa ruokapalvelun ulosmyyntiä yli lain salliman rajan 500 000 €. Tämä tulee myös huomioida toiminnan uudelleen järjestelyissä hyvinvointialueella.

Suunnitelmavuosien talousarvioennuste on laadittu osakeyhtiövaihtoehdolla eli ennusteeseen eivät sisälly ruoka- ja puhtauspalveluiden toimintatuotot ja kulut.

6.5.6 Pysäköinninvalvonta

Tilivelvolliset: kaupungininsinööri, teknisen lautakunnan jäsenet

Pysäköinninvalvonnan (pysäköinnintarkastajat) tehtävänä on valvoa pysäköintiä ja pysäyttämistä koskevien säännösten noudattamista sekä määrätä pysäköintivirhemaksuja ja muita seuraamuksia pysäköintivirheiden ja joutokäyntirikkomusten johdosta.

Tarkastajien apuna pyritään käyttämään työllistettäviä kenttätyössä. Lain edellyttämänä pysäköinninvalvojana toimii hallintojohtaja.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Palvelualueen tulot kattavat menot.	Talousarvion toteutuminen	Toiminta on tehokasta ja turvallista, talousarvio toteutuu.

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Palvelualueen tulot kattavat menot.	Talousarvion toteutuminen	Toiminta on tehokasta ja turvallista, talousarvio toteutuu.

TALOUS / PYSÄKÖINNINVALVONTA

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	91 794	100 000	100 750	100 750	100 750
Kulut	-84 413	-81 388	-86 690	-86 700	-86 700
Toimintakate	7 381	18 612	14 060	14 050	14 050
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	7 381	18 612	14 060	14 050	14 050

Taloudessa ei tapahdu olennaisia muutoksia.

7 TULOSLASKELMA

Tuloslaskelma on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo- ja menorahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelman kokonaistaloudelliset tavoitteet ovat tulo- ja menorahoituksen riittävyys, vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta koskevat tavoitteet. Tuloslaskelmaosan tunnusluvuissa määritellään suunnittelukauden tavoitearvot.

7.1 Toimintatuotot

Toimintatuotot ovat 77,485 M€, kasvua 4,771 M€ / 6,6 % verrattuna vuoden 2021 alkuperäiseen talousarvioon. Toimintatuottoihin ei sisälly valmistus omaan käyttöön 635 000 €.

7.2 Toimintakulut

Toimintakulujen 220,175 M€ kokonaisuusmuutos on 12,757 M€ / 6,2 % verrattuna vuoden 2021 alkuperäisen talousarvion toimintakuluihin.

7.3 Toimintakate

Toimintakate muodostuu käyttötalouden toimintatulojen ja – menojen erotuksena ja kertoo kuinka paljon toimintakuluista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla.

Toimintakate on -142,055 M€, jossa on lisäystä 7,975 M€ / 5,9 % verrattuna vuoden 2021 alkuperäiseen talousarvioon. Kaupunginhallituksen 7.6.2021 päättämän vuoden 2022 talousarvioraamin toimintakatteen tasoksi määriteltiin -137,143 M€. Vuoden 2022 talousarvioesityksen toimintakate kasvoi kaupunginhallituksen hyväksymään raamiin 4,912 M€, joka johtui sosiaali- ja terveystoimen talousarvioesityksen ylityksestä 4,482 M€, hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan ylityksestä 0,213 M€ ja teknisen toimen ylityksestä 0,202 M€. Jo-roisten osalta talousarvioesityksen toimintakatteen muutos 0,014 M€.

7.4 Rahoitus

Rahoituseriin kuuluvat verotulot, valtionosuudet, korkotuotot ja – kulut sekä muut rahoitustuotot ja -kulut.

7.4.1 Verotulot

Kuluvan vuoden verotulojen kehitys on budjetoitua parempi. Yleisen talouden arvioitua nopeampi toipuminen koronavirusepidemian aiheuttamasta epävarmuudesta on vaikuttanut positiivisesti verotulojen kertymään. Valtio korotti myös kuntien yhteisöverojen jako-osuutta määräraikaisesti 10 prosenttiyksiköllä vuosille 2020–2021 (32,13 % → 42,13 %). Korotus kompensoi koronavirusepidemian vaikutuksia sekä varhaiskasvatusmaksujen alentamista.

Kunnille arvioidaan kertyvän vuonna 2021 noin 200 M€ enemmän verotuloja, kuin mitä keväällä arvioitiin talouden aiemmin arvioitua myönteisemmän kehityksen vuoksi, vaikka ennusteessa on otettu huomioon kuntien jako-osuuksiin tehtävä oikaisu, joka alentaa kuntien kunnallisverokertymää. Ennakkotiedon mukaan kuntien osalta lokakuussa tehtävä jako-osuuksien muutoksesta johtuva oikaisu on kunnallisverokertymän osalta -232 M€.

Ansiotuloverotukseen v. 2022 tulevia keskeisiä muutoksia ovat mm. ansiotasoindeksin muutosta vastaava tarkistus, joka vähentää kunnallisveron tuottoa 209 M€ ja lisäksi kotitalousvähennystä kasvatetaan määräaikaisesti niin kotitalous-, hoiva- ja hoitotyön kuin öljylämmityksestä luopumisen osalta tehtävien lämmitystapamuutosten osalta. Ansiotuloveroperusteiden muutosten vaikutus on yhteensä noin -230 M€ ja se kompensoidaan kunnille valtion budjetista maksettavina veromenetysten korvauksina valtionosuuksien kautta.

Kuntaliiton arvion mukaan kuntien verotulot kasvavat vuonna 2022 vain 0,19 mrd.€ / 0,8 % vuoden 2021 verotuloista.

Vuoden 2022 alustavat verotuskustannukset peritään kunnilta maaliskuu-, kesä-, syys-, ja joulukuun tilitysten yhteydessä. Lopulliset verotuskustannukset päätetään viimeistään maaliskuussa 2022. Alustavan tiedon mukaan kaupungin verotuskustannukset vuodelta 2022 ovat 446 560 €.

Kiinteistöverouudistus

Valtiovarainministeriö julkaisi 17.8.2018 kiinteistöveron kokonaisuudistuksen ensimmäisen vaiheen lakiluonnokset.

Kiinteistöverotusta on tarkoitus jatkossa uudistaa niin, että verotusarvot vastaisivat paremmin alueen hintatasoa ja rakentamiskustannuksia. Tällä hetkellä rakennusten ja maapohjien arvot ovat jääneet yleisesti jälkeen kustannus- ja hintakehityksestä. Uudistuksen tavoitteena on luoda selkeä, ymmärrettävä ja yksinkertainen arvostamisjärjestelmä rakennuksille ja maapohjalle. Rakennusten verotusarvo perustuisi rakennustyyppin keskimääräisiin uudisrakentamisen kustannuksiin alueittain. Niistä otettaisiin kuitenkin huomioon 70 % (varovaisuusperiaate). Lisäksi otettaisiin huomioon rakennuksen koko ja ikä.

Maapohjan verotusarvo perustuisi maapohjan markkinahintaan ja käyttötarkoitukseen. Maanmittauslaitos muodostaisi hinta-aluekartan, jonka mukaisista hinnoista verotusarvo olisi 70 %. Hinta-alueet ja niille vuosittain määriteltävät aluehinnat perustuisivat toteutuneisiin kiinteistöjen kauppahintatietoihin, osin myös asuntojen kauppahintatietoihin.

Uudistuksen tavoitteena ei ole nostaa tai laskea kiinteistövero, mutta verorasitus jakautuisi osin uudella tavalla eri kiinteistöjen kesken. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa vuonna 2021 ja kiinteistöverotusuudistus tulee tämän hetkisen tiedon mukaan voimaan vuoden 2023 verotuksessa.

Kiinteistöverotuksen joustava valmistumien

Kiinteistöverotuksessa siirryttiin vuoden 2020 verotuksesta alkaen ns. joustavaan verotuksen valmistumiseen, joka tarkoittaa sitä, että kiinteistöverojen tilitykset jaksottuvat pääosin heinä-lokakuulle aikaisemman syys-lokakuun sijaan. Eri kiinteistönomistajilla verotus valmistuu toukokuusta alkaen eri aikaan. Verotus valmistuu kuitenkin viimeistään lokakuun lopussa.

Yhteisöjen osalta kiinteistöverotus toimitetaan vuodesta 2020 alkaen niiden kotikunnassa, kun aiemmin maksunpano on tehty kiinteistön sijaintikunnan mukaan. Suurten veronmaksajayhteisöjen, jotka omistivat kiinteistöjä useissa kunnissa, kiinteistöverotus valmistuu kokonaisuudessaan vasta sitten, kun kaikkien kiinteistöjen tiedot ovat ajan tasalla.

Edellä mainittujen tekijöiden yhteisvaikutuksen takia vuoden 2020 verotus valmistui huomattavan suurella osalla kiinteistöistä alkuperäisesti arvioitua myöhemmin vasta syys-lokakuussa. Näin ollen vuoden 2021 aikana on kertynyt kunnille noin 200,0 M€ vuoden 2020 kiinteistövero.

Tämä sama verotuskäytäntö vaikuttaa myös vuoden 2021 kiinteistöverokertymää. Karkeasti arvioiden kiinteistöveron kertymästä siirtyy tilittäväksi vuoden 2022 aikana noin 10 %.

Kiinteistöveroprosenttien vaihteluvälit vuonna 2022 ovat seuraavat:

Yleinen kiinteistöveroprosentti	0,93 - 2,00
Vakituisen asuinrakennuksen veroprosentti	0,41 - 1,00
Muu asuinrakennus, esimerkiksi kesämökki	0,93 - 2,00
Yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti	0,00 - 2,00
Voimalaitosten veroprosentti	0,93 - 3,10
Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti	2,00 - 6,00

Kuluvana vuonna kiinteistöveroja tämän hetkisen tilinpäätösarvion mukaan kertyisi kaupungille 6,099 M€. Edellä kuvattu kiinteistöverouudistus vähentää kaupungin kiinteistöveroja vuonna 2021 noin 0,5-0,6 M€. Vuoden 2021 aikana on kertynyt vuoden 2020 kiinteistöveroja yhteensä 0,532 M€.

Kaupungin oma kiinteistöveroselvitys

Kaupunginhallituksen päätöksellä 2.10.2017 § 258 kaupunki tilasi FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy:ltä kiinteistöveroselvityksen. Vuoden 2018 aikana suoritettiin maastossa tehtävät selvitystyöt otantana pienellä alueella ja vuoden loppuun mennessä FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy laati selvityksen / analyysin tarkastetulta alueelta tehdyistä löydöksistä. Tämän jälkeen kaupunginhallitus päätti tehtyjen havaintojen ja löydösten perusteella jatkaa selvitystyötä muilla kaupungin alueilla. Kiinteistöveroselvitystä on jatkettu vuosien 2019–2021 aikana ja selvityksessä esille tulleet puutteet ja muutokset on ilmoitettu verohallinnolle vuosittain. Selvitys etenee ja jatkuu suunnitelmien mukaisesti vuosina 2022–2023.

Talousarviovuoden verotulot

Vuoden 2022 verotulojen arvioinnin pohjana on käytetty Kuntaliiton ylläpitämää ja valtiovarainministeriön laskelmiin perustuvaa veroennustekehikkoa (28.9.2021). Veroennuste perustuu syksyn Kuntatalousohjelmassa esitettyihin arvioihin verotulojen kehityksestä.

Talousarvion 2022 verotuloarviot on huomioitu nykyisillä veroprosenteilla sekä kunnallisveron että kiinteistöveron osalta eli veroprosentteihin ei tehdä korotuksia. Myös vuosien 2022–2023 taloussuunnitelmat on arvioitu nykyisten veroprosenttien mukaisesti.

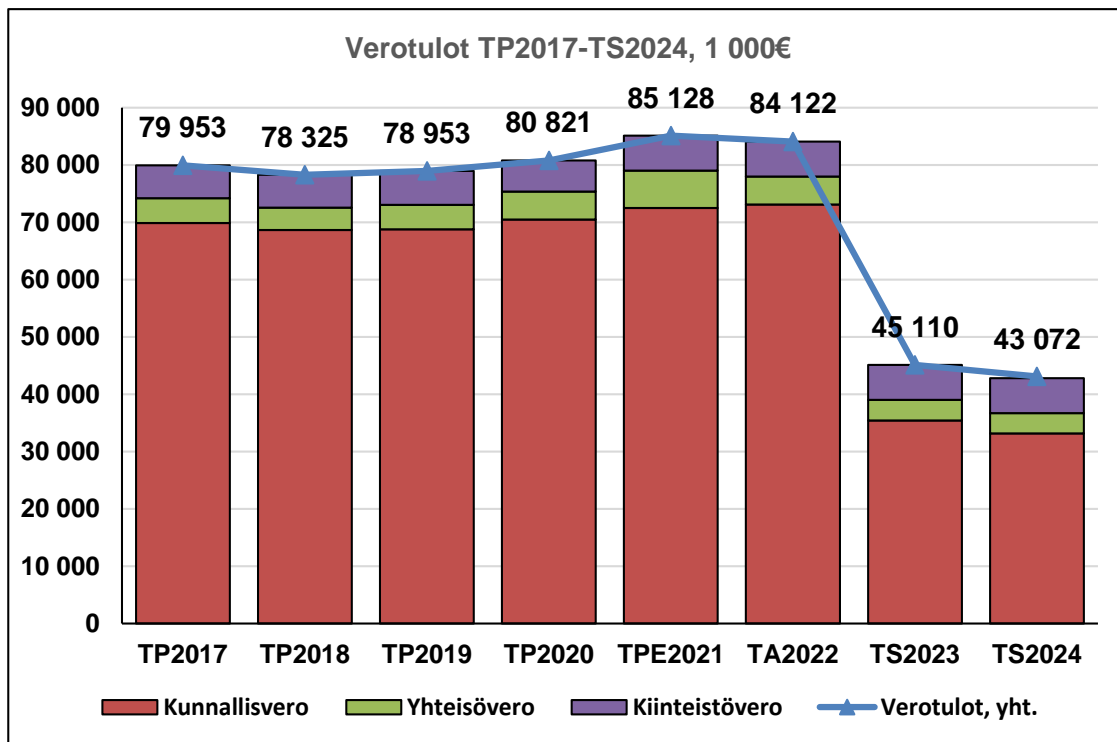
Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2022 yhteensä 84 122 000 €. Verotulojen muutos verrattuna vuoden 2021 toteutumaennusteeseen (28.9.2021 veroennustekehikko) on -1,2 % (1 006 000 €).

Kunnallisverotulon 73,143 M€ arvioidaan kasvavan vain 0,9 % / 685 000 €, mutta vastaavasti yhteisövero 4,865 M€ vähenee -25,7 % / 1 679 000 €. Vähennys johtuu kuntien jako-osuuden 10 prosenttiyksikön määräaikaisen korotuksen poistumisesta. Kiinteistöverojen 6,114 M€ arvioidaan kasvavan vain noin 0,2 % / 15 000 €.

Verotulot ovat tuloslaskelman kokonaistuotoista (ilman satunnaisia tuloja) 34,2 % ja verotuloilla katetaan toimintakuluista 38,2 %. Verotulot tilitetään kunnille kuukausittain kuukauden 26.–28. päivä. Verotuloista vähennetään työnantajasuoritukset (ennakonpidätykset ja sosiaaliturvamaksut).

Verotulojen kehitys verolajeittain on esitetty alla olevassa taulukossa: Verotulot, 1 000 €

	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020	TPE2021	TA2022	TS2023	TS2024
Verotulot, yht.	79 953	78 325	78 953	80 821	85 128	84 122	45 110	43 072
-muutos -%	-0,4	-2,0	0,8	2,4	5,3	-1,2	-46,4	-4,5
Kunnallisvero	69 890	68 660	68 776	70 514	72 485	73 143	35 414	33 176
-muutos -%	-1,6	-1,8	0,2	2,5	2,8	0,9	-51,6	-6,3
Yhteisövero	4 308	3 883	4 278	4 842	6 544	4 865	3 581	3 532
-muutos -%	6,2	-9,9	10,2	13,2	35,2	-25,7	-26,4	-1,4
Kiinteistövero	5 755	5 782	5 899	5 465	6 099	6 114	6 114	6 364
-muutos -%	9,6	0,5	2,0	-7,4	11,6	0,2	0,0	4,1
Tuloveroprosentti	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	8,61	8,61
Efektiiivinen veroaste	14,83	14,78	14,78	14,87	14,87	14,94	6,52	6,54

Kaupungin veroprosentit vuosilta 2007–2022

Veroprosentit	2007	2008	2009	2010-2013	2014	2015-2016	2017-2022
Tuloveroprosentti	19,00	19,00	19,00	20,00	20,50	20,75	21,00
Kiinteistöveroprosentit							
Yleinen kiinteistövero	0,75	0,90	0,90	0,95	1,35	1,35	1,45
Vakituinen asuminen	0,25	0,35	0,35	0,40	0,4	0,40	0,50
Muut asuinrakennukset	0,85	0,95	0,95	1,00	1	1,00	1,00
Yleishyödylliset yhteisöt	0	0	0	0	0	0	0
Voimalaitos	2,50	2,50	2,50	2,85	2,85	2,85	2,85

7.4.2 Valtionosuudet

Kunnan valtionosuus muodostuu kahdesta osasta

- Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (VM)
- Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta (OKM).

Valtionosuudet ovat kunnalle yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan kunta itse päättää valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käyttötarkoituksesta. Valtionosuusjärjestelmän yksinkertaistamisen ja läpinäkyvyyden parantamiseksi vuoden 2020 valtionosuuspäätöksessä eroteltiin ensimmäistä kertaa peruspalvelujen valtionosuudesta erikseen esitettäväksi korvaukset verotulomenetysten kompensatioihin.

Vuoden 2022 valtionosuusprosentti laskee 2,08 % (25,67 % → 23,59 %). Valtionosuusprosentin leikkauksen ja muiden vähennysten jälkeen valtionosuudet kokonaisuudessaan kuitenkin kasvavat 0,61 mrd.€ / 6,1 %.

Peruspalvelujen valtionosuuden määrään vuonna 2022 vaikuttavat mm. seuraavat laskentatekijät:

- kustannustenjaon tarkistuksen valtionosuusvaikutus leikataan, vaikutus -564 M€
- Kiky-vähennys, vaikutus -234 M€
- indeksikorotus lisää valtionosuutta noin 188 M€
- erillinen tasokorotus, vaikutus 246 M
- seuraavat laajenevat tehtävät lisäävät valtionosuutta yhteensä noin 120 M€
  - seulontaohjelman laajennus (suolistosyöpä), 10 M€
  - oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen, 8,4 M€
  - varhaiskasvatuksen tuki, 6,25 M€
  - lastensuojelun henkilöstömitoitus, 4,8 M€
  - korvaus kunnille velvollisuudesta osallistua sote-uudistuksen valmisteluun, 2 M€ kertakorvaus
  - sairausvakuutuslain muutos (kuntoutustarpeen arviointi), 1,0 M€
  - lastensuojelun jälkihuolto-oikeuden laajennus, 12 M€ (kokonaistaso 36,0 M€)
  - hoivahenkilöstön sitova vähimmäismitoitus (0,7), 43,7 M€ (kokonaistaso 96,5 M€)
  - oppivelvollisuuden laajentaminen, 2,8 M€ (kokonaistaso 9,7 M€)
  - Sote-asiakasmaksulain uudistus, 28 M€ (kokonaistaso 45 M€)

OKM-rahoitus lisääntyy 12 M€ kustannustenjaon tarkistuksen kautta ja 29 M€ tehtävällä indeksitarkistuksella.

Kuntien verotulomenetysten kompensatiot ovat yhteensä 2,6 mrd.€

Talousarviovuoden valtionosuudet

Kuntaliiton syksyllä 2021 julkaisemien kuntakohtaisten ennakkolaskelmien mukaan Varkauden kaupungin vuoden 2022 valtionosuusarvio on 59,058 M€. Valtionosuustulot kasvavat vuonna 2022 3,387 M€ (6,1 %) verrattuna vuoden 2021 toteutumaennusteeseen.

Varkauden kaupungin oma peruspalvelujen valtionosuusprosentti vuodelle 2022 on 33,0 %, kun yleinen valtionosuusprosentti on 23,59 %.

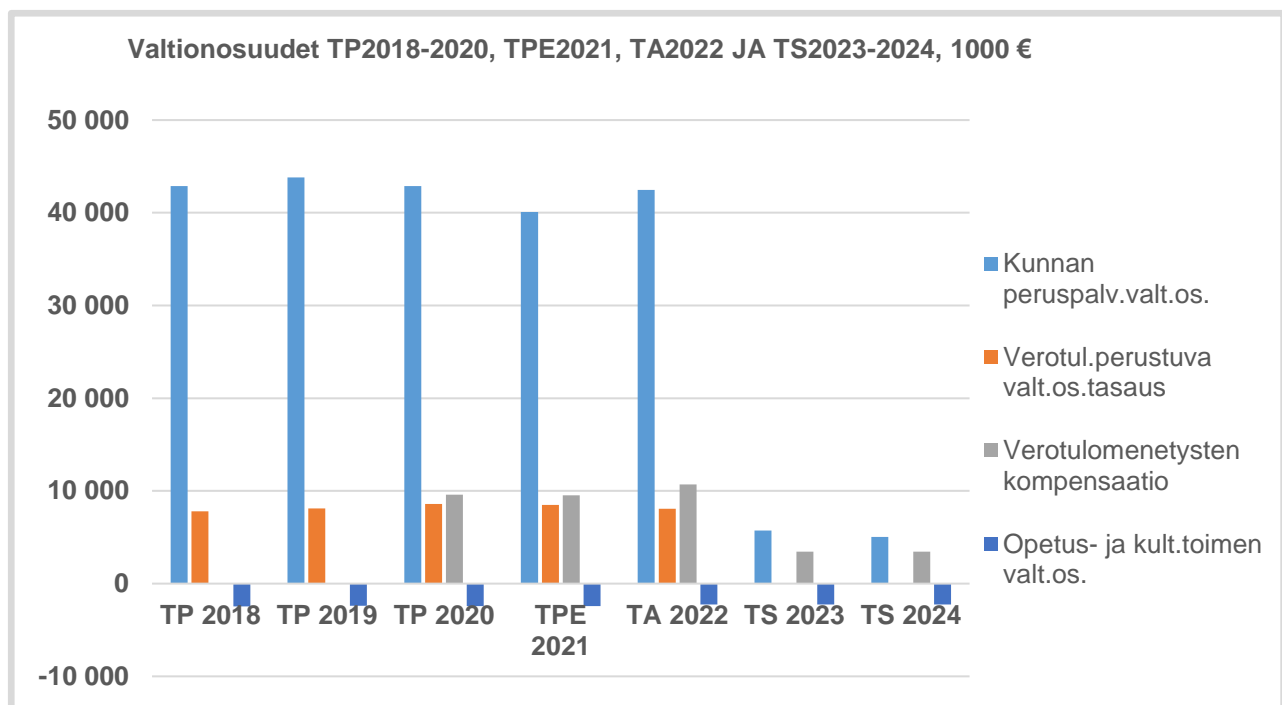
Lokakuun alussa syksyn kuntatalousohjelman mukaan päivitettyjen valtionosuuslaskelmien mukaisesti peruspalvelujen valtionosuuksia lisäävät tehtävälisäyksien rahoitukset tulevat ikäryhmäkohtaisten perushintojen ja valtionosuusprosenttien kautta kuntien valtionosuuksiin.

5.10.2021 päivitetyn valtionosuuslaskennan mukaan kaupungin valtionosuusprosentti on 33,0 %, kun se aikaisemmin oli 32,99 %. Kaupungin laskennallisten kustannusten (mm. sairastavuus, ikärakenne) muutokset ovat yhteensä 20 € / asukas. Omarahoitusosuus laskennallisista kustannuksista -13 € / asukas eli nettovaikutus 7 € / asukas, yhteensä 146 911 €. Verotulomenetyksen korvausta valtionosuuslaskelman mukaan saadaan 198 128 € enemmän eli yhteensä lisäystä valtionosuuksiin 347 485 €.

Valtionosuuksien lopulliset laskentaperusteet ja päätökset kuntakohtaisista valtionosuuksista valtiovarainministeriö vahvistaa joulukuussa 2021.

Valtionosuudet tilitetään kunnille kuukausittain 11. päivänä Valtiovarainministeriön joulukuussa vahvistaman päätöksen mukaisesti. Kuukausitilitys nettona noin 4,9 M€. Valtionosuudet ovat 24,10 % kokonaistuotoista (ilman satunnaisia tuloja) ja kattavat toimintakuluista 26,78 %.

	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kunnan peruspalv.valt.os.	42 868	43 812	42 879	40 072	42 484	5 734	5 044
Verotul.perustuva valt.os.tasaus	7 801	8 119	8 597	8 498	8 092		
Verotulomenetyksen kompensatio			9 594	9 527	10 715	3 451	3 456
Opetus- ja kult.toimen valt.os.	-2 441	-2 404	-2 435	-2 426	-2 233	-2 233	-2 233
Valtionosuudet yhteensä	48 228	49 528	58 635	55 671	59 058	6 952	6 267

7.4.3 Korkotuotot ja – kulut

Korkotuottoihin 820 000 € sisältyy antolainojen korkotuotot. Suurin korkotuotto kertyy Keski-Savon Vesi Oy:n antolainan korosta, joka on noin 800 000 €.

Korkokulut muodostuvat pitkäaikaisten talousarviolainojen koroista, joita arvioidaan matalan korkotason mukaisesti vuodelle 2022 olevan 0,200 M€. Lainakannan arvioidaan olevan 31.12.2021 noin 110,0 M€, joka olisi 5 496 € / asukas. Vuoden 2022 arvioitu lainakanta on 122,3 M€ / 6 196 € /asukas.

7.4.4 Muut rahoitustuotot ja – kulut

Rahoitustuotot koostuvat pääosin Varkauden Aluelämpö Oy:n (tulotavoitteen arvio 450 000 €) ja Savon Energiaholding Oy:n osingoista, liikelaitoskuntayhtymän sekä mahdollisesti muiden kuntayhtymien peruspääoman koroista.

Muihin rahoituskuluihin 120 000 € sisältyy mm. saatavien perintäkulut, mahdolliset luottotappiot sekä tasetilien oikaisueroja.

7.5 Vuosikate

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa kaupungin tulorahoituksen riittävyyttä. Vuosikate siirtyy rahoituslaskelman toiminnan rahavirran ensimmäiseksi eräksi.

Tasapainossa olevassa taloudessa vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot. Poistojen on kuitenkin vastattava keskimääräistä vuotuista korvausinvestointien tasoa.

Tulorahoituksen riittävyyttä arvioitaessa onkin syytä verrata vuosikatteen, poistojen ja poistonalaisten investointien omahankintamenojen määrien vastaavuutta.

Vuoden 2022 vuosikate on 3,126 M€. Vuosikate riittää kattamaan suunnitelmanmukaisista poistoista ja arvonalentumisista 45,7 %. Vuosikate heikkenee vuoden 2021 muutettuun talousarvioon nähden 3,4 M€.

7.6 Poistot ja arvonalentumiset

Käyttöomaisuuden poistot lasketaan kaupunginvaltuuston 16.12.2013 § 91 hyväksymän SUMU-poistosuunnitelman mukaisesti. Valtuusto hyväksyi poistosuunnitelmaan 19.10.2015 § 57 muutoksen, jonka mukaan kaikki 3 000 € tai sen alle olevat käyttöomaisuushankkeet poistetaan kerralla.

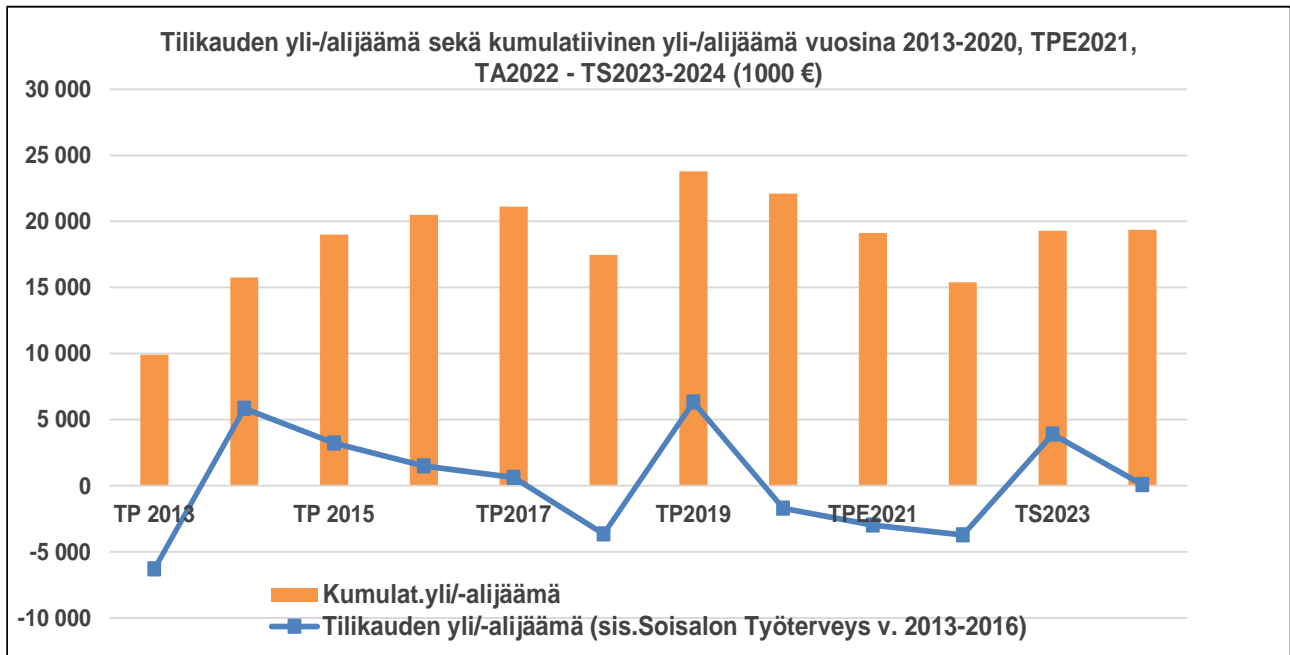
Vuoden 2022 poistot ja arvonalentumiset 6,837 M€ ovat 2,232 M€ pienemmät kuin vuonna 2021. Vuoden 2021 suunnitelmapoistoihin on sisältänyt vanhan terveyskeskuksen ja sairaalarakennuksien arvonalentumiset 2,4 M€.

Vuonna 2022 arvonalentumisiin sisältyy vanhan paloaseman arvonalentumiskirjaus. Vanhan paloaseman taaseissa olevat jäännösarvot on suunniteltu kirjattavaksi rakennusten jäljellä olevan käyttöajan (5 vuotta) aikana. Uuden paloaseman suunnittelu ja rakentaminen on aloitettu.

7.7 Tilikauden tulos / ali-/ylijäämä

Vuoden 2022 talousarvion tilikauden tulos on alijäämäinen 3,712 M€. Taloussuunnitelmavuoden 2023 arvioidaan toteutuvan siirtymätasauksen jälkeen noin 3,89 M€ ylijäämäisenä. Toteutumaan vaikuttavat merkittävästi vielä vanhojen veroperusteiden mukaisesti tilittävät verotulot. Suunnitteluvuoden 2024 tilikauden tulos olisi tämän hetken laskentatietojen mukaan lähes tasapainoinen.

	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020	TPE2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tilikauden yli-/alijäämä (sis. Soisalon Työterveys v. 2013-2016)	-6 303	5 841	3 237	1 500	630	-3 660	6 331	-1 699	-2 990	-3 712	3 888	81
Tilikauden yli-/alijäämä	-6 206	5 717	3 143	1 340								
Liikelaitos	-97	124	94	160								
Kumulat.yli-/alijäämä	9 919	15 760	18 997	20 497	21 127	17 468	23 799	22 100	19 110	15 398	19 286	19 367

7.8 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	Muutettu TA 2021	TA 2022	Muutos, € MTA2021/2022	Muutos % MTA2021/ 2022
Toimintatuotot	73 469 292	72 961 950	72 714 261	77 485 103	4 770 842	6,6
Myyntituotot	48 039 468	48 841 756	48 594 067	48 973 623	379 556	0,8
Maksutuotot	9 441 190	9 661 106	9 661 106	9 130 370	-530 736	-5,5
Tuet ja avustukset	2 287 172	2 476 240	2 476 240	3 533 575	1 057 335	42,7
Muut toimintatuotot	13 701 461	11 982 848	11 982 848	15 847 535	3 864 687	32,3
Valmistus omaan käyttöön	771 605	606 000	606 000	635 000	29 000	4,8
Toimintakulut	-205 395 169	-207 647 099	-207 417 765	-220 174 677	-12 756 912	6,2
Henkilöstökulut	-75 281 600	-78 256 381	-78 274 736	-82 555 008	-4 280 272	5,5
Palkat ja palkkiot	-59 295 931	-61 359 430	-61 374 549	-64 672 290	-3 297 741	5,4
Henkilösivukulut	-15 985 669	-16 896 951	-16 900 187	-17 882 718	-982 531	5,8
Eläkekulut	-13 859 277	-14 577 551	-14 580 185	-15 283 308	-703 123	4,8
Muut henkilösivukulut	-2 126 392	-2 319 400	-2 320 002	-2 599 410	-279 408	12,0
Palvelujen ostot	-93 377 849	-95 802 862	-95 565 173	-101 546 856	-5 981 683	6,3
Aineet, tarvikkeet ja tav.	-10 969 203	-10 621 813	-10 621 813	-10 721 412	-99 599	0,9
Avustukset	-11 195 809	-7 359 323	-7 359 323	-7 381 292	-21 969	0,3
Muut toimintakulut	-14 570 708	-15 606 720	-15 596 720	-17 970 109	-2 373 389	15,2
Toimintakate	-131 154 273	-134 079 150	-134 097 504	-142 054 574	-7 957 070	5,9
Verotulot	80 821 405	83 465 000	83 465 000	84 122 000	657 000	0,8
Valtionosuudet	58 635 289	55 464 000	55 464 000	59 058 100	3 594 100	6,5
Rahoitustuotot ja -kulut	2 050 181	1 720 000	1 720 000	2 000 000	280 000	16,3
Korkotuotot	815 396	820 000	820 000	820 000	0	0,0
Muut rahoitustuotot	1 620 066	1 500 000	1 500 000	1 500 000	0	0,0
Korkokulut	-260 584	-320 000	-320 000	-200 000	120 000	-37,5
Muut rahoituskulut	-124 698	-280 000	-280 000	-120 000	160 000	-57,1
Vuosikate	10 352 602	6 569 851	6 551 496	3 125 526	-3 425 970	-52,3
Poistot ja arvonalentumiset	-11 027 531	-9 068 850	-9 068 850	-6 837 130	2 231 720	-24,6
Suunnitelman muk. poistot	-8 723 031	-6 668 850	-6 668 850	-6 737 130	-68 280	1,0
Arvonalentumiset	-2 304 500	-2 400 000	-2 400 000	-100 000	2 300 000	-95,8
Satunnaiset erät	-1 024 181	1 300 000	1 300 000	0	-1 300 000	
Satunnaiset tuotot	0	1 300 000	1 300 000	0	-1 300 000	
Satunnaiset kulut	-1 024 181	0	0	0	0	
Tilikauden tulos	-1 699 110	-1 199 000	-1 217 355	-3 711 604	-2 494 250	204,9
Poistoeron muutokset						
Varausten muutokset						
Rahastojen muutokset						
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 699 110	-1 199 000	-1 217 355	-3 711 604	-2 494 250	204,9
Tunnusluvut:	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022		
Toimintatuotot % toimintakului	35,8	35,0	35,6	35,3		
Vuosikate %- poistoista	93,9	72,7	63,7	45,7		
Vuosikate /asukas	511	329	299	158		
Asukasluku	20 278	20 041	20 012	19 748		
=valtuuston nähden sitovat						

Vuoden 2022 talousarvioesityksen tuloslaskelman muutokset on verrattu vuoden 2021 muutettuun talousarvioon, joka sisältää valtuuston vuodelle 2021 hyväksymät lisämäärärahamuutokset (kaupunginvaltuusto 27.9.2021).

7.9 Toimialoittain TP 2020, TAM 2021, TPE 2021, TAE2022 ja TS 2023 - 2024

Taulukossa vuoden 2020 tilinpäätös, muutettu talousarvio 2021 (sisältää valtuuston hyväksymät lisämäärä-rahamuutokset / KV 27.9.2021), TPE 2021 (lokakuussa päivitetty tilinpäätösennuste), TA 2022 talousarvioesitys sekä suunnitelmavuosien toimintakate 2023 – 2024.

Toimiala	TP 2020	MUUTET-TU TA 2021	TP 2021 ENNUSTE	TAE 2022 AKJ	Muutos % TPE2021/ TAE2022	TS 2023	TS 2024
Yleishallinto (kv, kh, tark. ltk., vaalit, konsernihallinto)							
Tuotot	4 020 185	3 784 295	3 236 000	3 877 401			
Kulut	-8 852 967	-9 739 436	-9 050 000	-9 262 788			
Toimintakate (netto)	-4 832 782	-5 955 141	-5 814 000	-5 385 387	-7,4	-7 500 000	-7 652 000
Sosiaali- ja terveystoimi, Varkaus							
Tuotot	23 585 132	23 743 964	26 917 246	27 831 804			
Kulut	-114 001 053	-114 620 401	-119 322 396	-125 362 767			
Toimintakate (netto)	-90 415 921	-90 876 437	-92 405 150	-97 530 963	5,5	0	0
Sosiaali- ja terveystoimi, Joroinen							
Tuotot	20 476 885	20 644 346	21 451 168	21 531 872			
Kulut	-20 439 975	-20 638 062	-21 422 168	-21 521 272			
Toimintakate (netto)	36 910	6 284	29 000	10 600	-63,4	0	0
Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala							
Tuotot	4 122 810	4 071 616	4 271 715	4 377 250			
Valmistus omaan käyttöön	7 236	6 000	6 000	0			
Kulut	-36 664 776	-37 967 525	-38 408 342	-39 845 044			
Toimintakate (netto)	-32 534 730	-33 889 909	-34 280 627	-35 467 794	3,5	-35 809 472	-35 648 629
Tekninen toimi							
Tuotot	21 264 280	20 470 040	20 561 577	19 866 776			
Valmistus omaan käyttöön	764 369	600 000	600 000	635 000			
Kulut	-25 436 399	-24 452 341	-24 275 156	-24 182 806			
Toimintakate (netto)	-3 407 750	-3 382 301	-3 163 579	-3 681 030	16,4	-580 250	-615 170
Toimintatuotot yhteensä	73 469 291	72 714 261	76 437 706	77 485 103			
Valmistus omaan käyttöön	771 605	606 000	606 000	635 000			
Toimintakulut yhteensä	-205 395 169	-207 417 765	-212 478 062	-220 174 677			
TOIMINTAKATE	-131 154 273	-134 097 505	-135 434 357	-142 054 574	4,9	-43 889 722	-43 915 799
Rahoitus							
Verotulot	80 821 405	83 465 000	85 128 000	84 122 000	-1,2	45 110 000	43 072 000
Valtionosuudet	58 635 289	55 464 000	55 671 000	59 058 100	6,1	6 952 000	6 267 000
Korkotuotot	815 396	820 000	815 000	820 000	0,6		
Muut rahoitustuotot	1 620 066	1 500 000	1 500 000	1 500 000	0,0	1 600 000	1 300 000
Korkokulut	-260 584	-320 000	-420 000	-200 000	-52,4		
Muut rahoituskulut	-124 698	-280 000	-865 000	-120 000	-86,1		
VUOSIKATE	10 352 602	6 551 496	6 394 643	3 125 526	-51,1	9 772 278	6 723 201
Suunnitelmapoistot	-8 723 031	-6 668 850	-6 935 000	-6 737 130	-2,9	-7 100 000	-7 250 000
Arvonalentumiset	-2 304 500	-2 400 000	-2 450 000	-100 000	-95,9		
Satunnaiset erät							
Satunnaiset tuotot		1 300 000					
Satunnaiset kulut	-1 024 181						
TILIKAUDEN TULOS	-1 699 109	-1 217 355	-2 990 356	-3 711 604	24,1	2 672 278	-526 799
Varausten ja rahastojen muutokset							
YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 699 109	-1 217 355	-2 990 356	-3 711 604	24,1	2 672 278	-526 799
Siirtymätasaus						1 215 000	608 000
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 699 109	-1 217 355	-2 990 356	-3 711 604	24,1	3 887 278	81 201

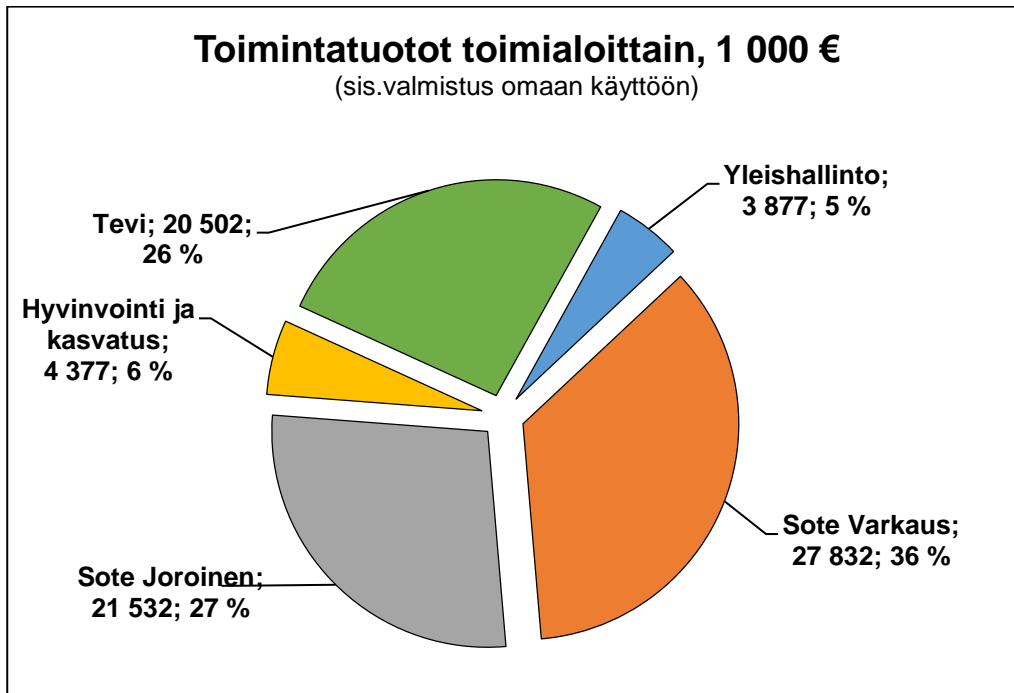
Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto

	Sito- vuus* N B	Menoarviot	Tuloarviot
		TA2022	TA2022
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Yleishallinto			
Keskusvaalilautakunta	N	84 739	0
Kaupunginvaltuusto	N	150 000	0
Tarkastuslautakunta	N	87 000	87 000
Kaupunginhallitus	N	2 369 349	285 000
Konsernipalvelut			
Talouspalvelut	N	307 165	0
Henkilöstöpalvelut	N	2 651 032	603 716
Hallinto- ja tietohallintopalvelut	N	2 243 545	1 531 727
Tukipalvelut/ostopalvelut	N	1 369 958	1 369 958
Sosiaali- ja terveystoimi/Varkaus			
Hallintopalvelut	N	8 039 792	8 060 352
Lääketieteelliset palvelut	N	27 183 388	200 000
Perhe- ja sosiaalipalvelut	N	20 594 817	650 796
Hoito- ja hoivapalvelut	N	38 979 120	9 693 247
Terveyspalvelut	N	30 565 650	9 227 409
Sosiaali- ja terveystoimi/Joroinen			
Perhe- ja sosiaalipalvelut/Joroinen	N	3 991 225	3 991 225
Hoito- ja hoivapalvelut/Joroinen	N	6 154 082	6 156 482
Terveyspalvelut/Joroinen	N	3 371 112	3 379 312
Lääketieteelliset palvelut/Joroinen	N	8 004 853	8 004 853
Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala			
Hallinto, hyvinvointi ja osallisuus	N	550 342	550 342
Perusopetus	N	18 320 616	1 147 604
Varhaiskasvatus	N	11 917 927	857 044
Hyvinvointipalvelut	N	6 458 009	1 142 160
Soisalo-opisto	N	2 598 150	680 100
Tekninen toimi			
Strateginen ohjaus	N	6 430 630	4 555 893
Suunnittelu	N	572 611	30 000
Toteuttaminen	N	3 155 087	282 300
Rakentamisen ohjaus	N	332 830	160 600
Tukipalvelut	N	13 604 958	15 372 233
Pysäköinnin valvonta	N	86 690	100 750
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulo	B		84 122 000
Valtionosuudet	B		59 058 100
Korkotulot	B		820 000
Muut rahoitustulot	B		1 500 000
Korkomenot	B	200 000	
Muut rahoitusmenot	B	120 000	
Satunnaiset erät	B		0
INVESTOINTIOSA			
Tekninen toimi			
Maa- vesialueet	B	200 000	200 000
Rakennukset	B	5 170 000	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	2 110 000	0
Satamat	B	50 000	0
Kaupunginhallitus			
Aineettomat hyödykkeet	B	525 000	
Osakkeet ja osuudet	B	185 000	0
Irtainomaisuus			
Yleishallinto	B	321 000	0
Sosiaali- ja terveystoimi Varkaus	B	0	0
Sosiaali ja terveystoimi Joroinen	B	0	0
Kasvun ja oppimisen lautakunta	B	159 000	0
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	B	97 000	0
Tekninen toimi	B	175 000	0
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	B	8 200 000	
Antolainasaamisten vähennykset	B		312 000
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		20 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	7 650 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	B		
Oman pääoman muutokset			
Tulorahoituksen korjauserät	B	250 000	
Vaikutus maksuvalmiuteen			1 454 474
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		245 586 677	245 586 677

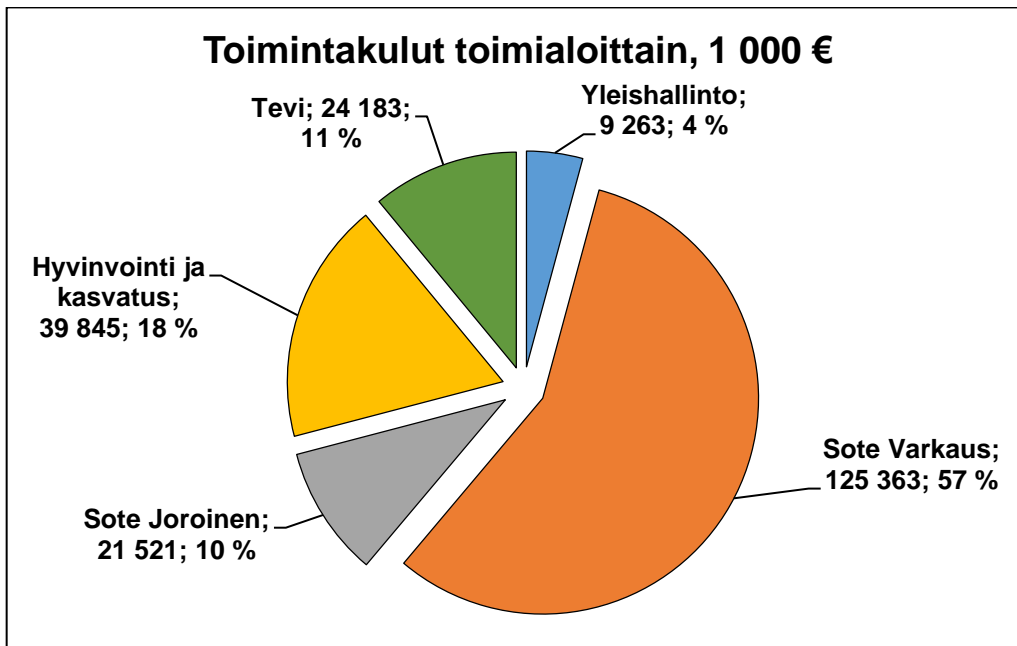
*) B=bruttomääräraha/-tuloarvio, N= sitovuus nettomäärärahat/-tuloarviot

7.10 Toimintatuotot ja –kulut toimialoittain

Toimintatuotot toimialoittain

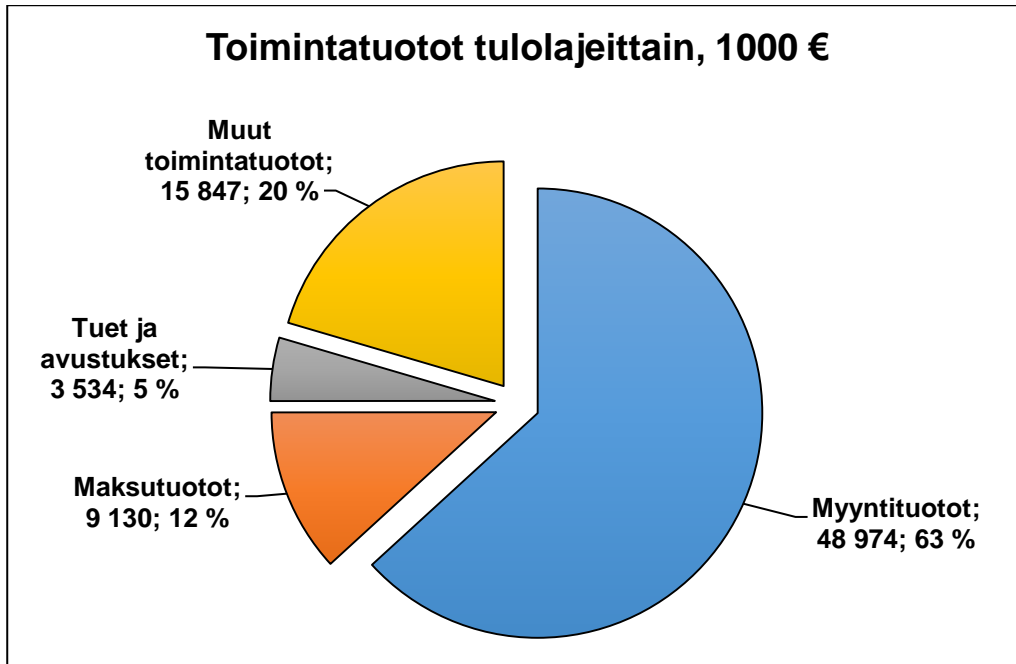

Toimintakulut toimialoittain

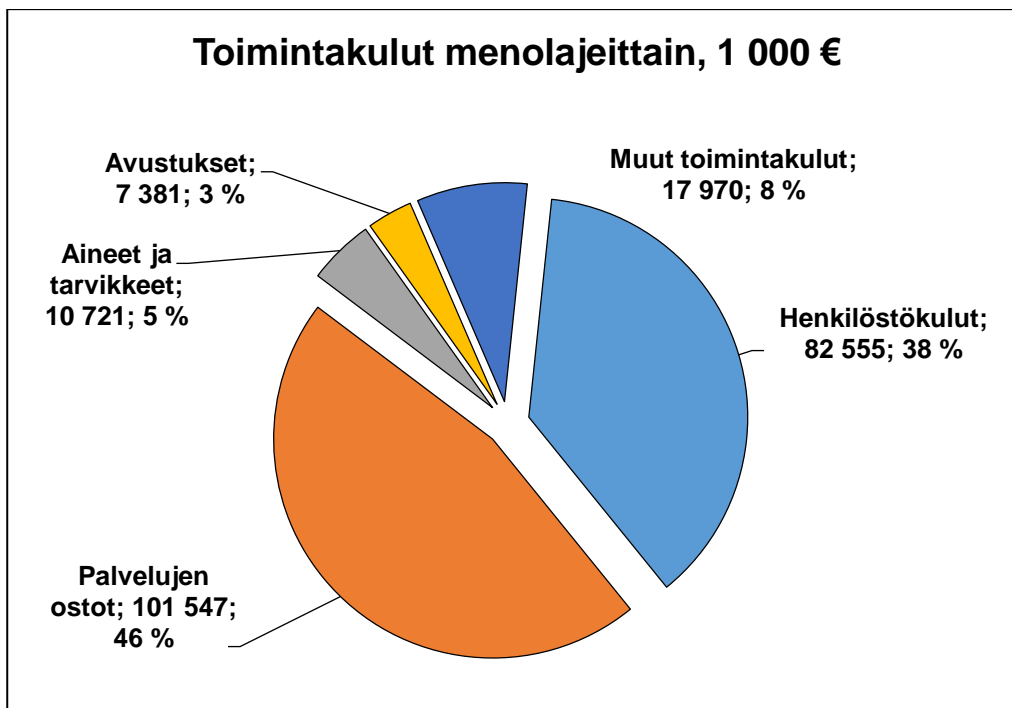

7.11 Toimintatuotot ja –kulut kululajeittain

Toimintatuotot tulolajeittain

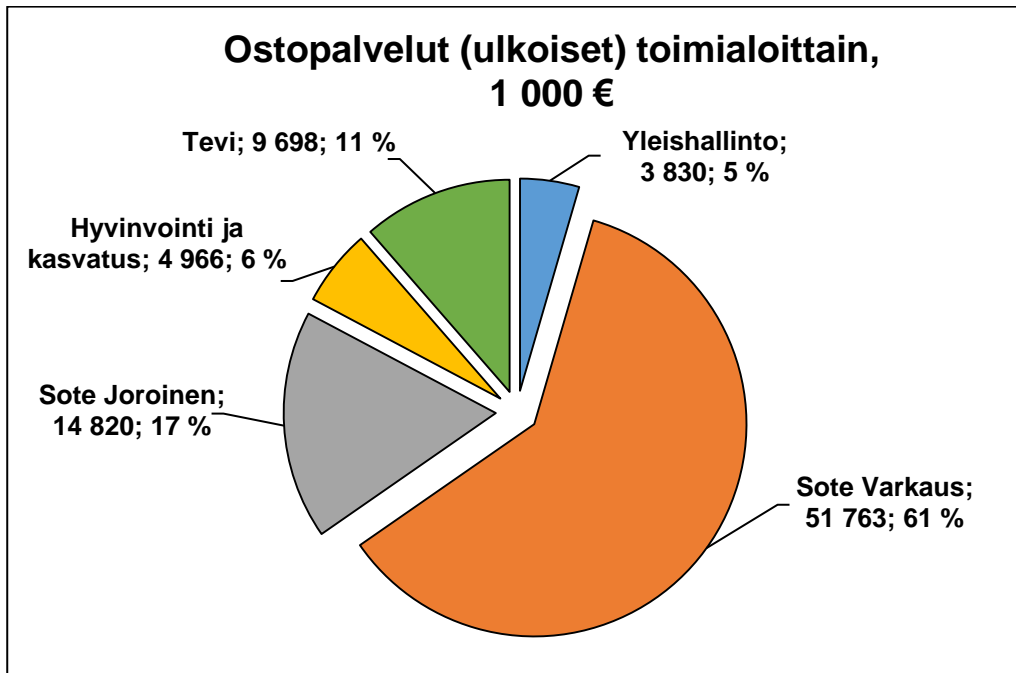

Toimintakulut menolajeittain

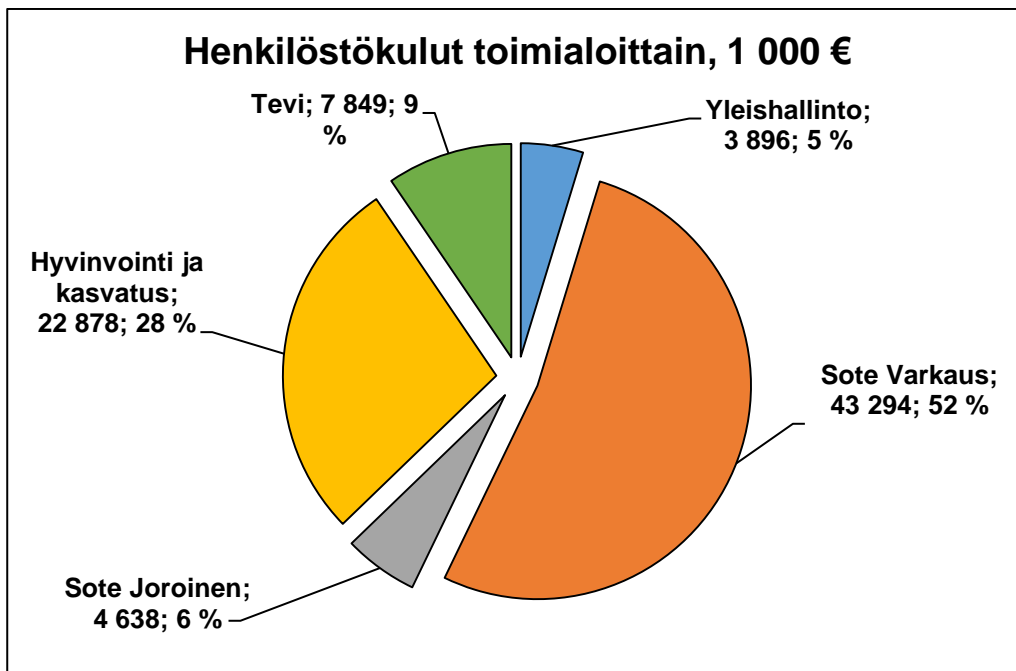

7.12 Palvelujen ostot (ulkoiset) ja henkilöstökulut toimialoittain

Ulkoiset palvelujen ostot toimialoittain

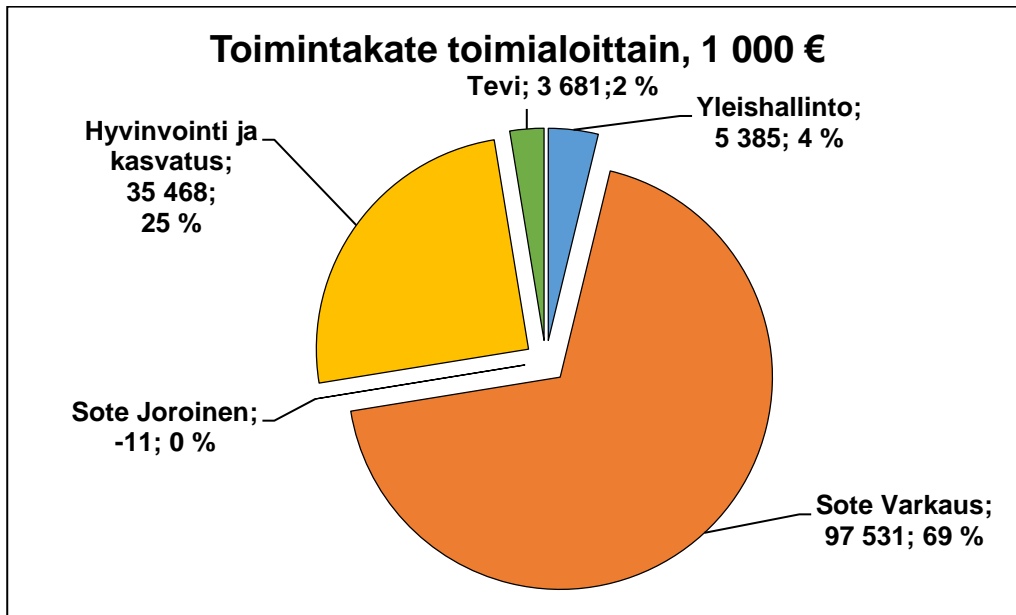

Henkilöstökulut toimialoittain

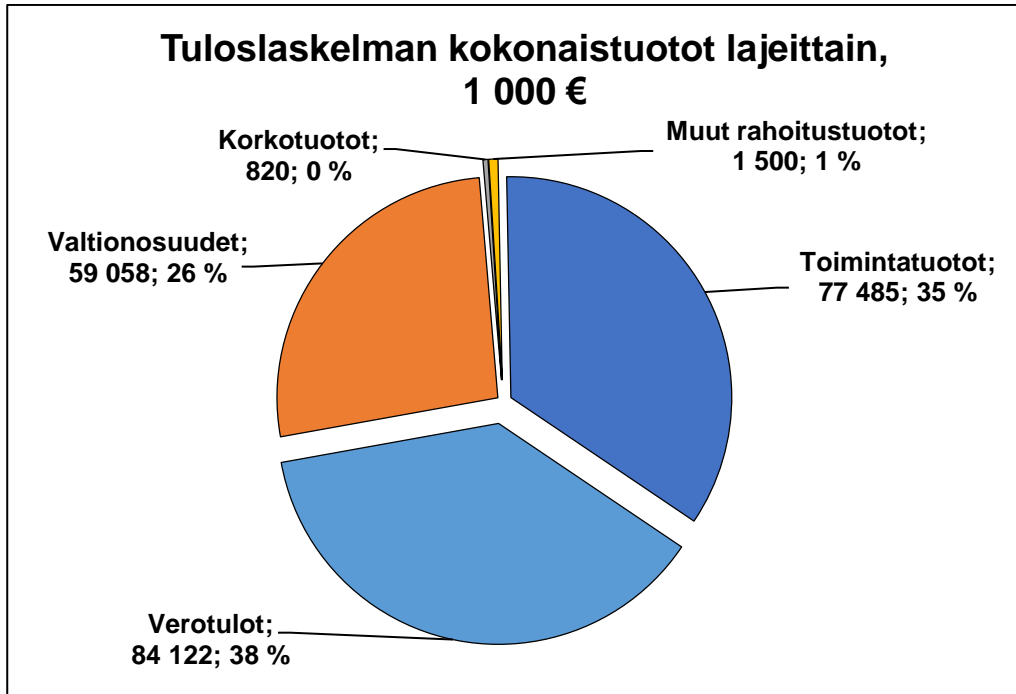

7.13 Toimintakate toimialoittain ja tuloslaskelman kokonaistulot tulolajeittain

Toimintakate toimialoittain

Tuloslaskelman kokonaistuotot lajeittain

8 INVESTOINNIT

YHTEENVETO INVESTOINNEISTA TASERYHMITÄIN

Taseryhmä		TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	
Maa- ja vesialueet ja tontit	M	-159 898	-285 000	-200 000	-200 000	-200 000	
	T	662 828	200 000	200 000	200 000	200 000	
	Netto	502 930	-85 000	0	0	0	
Rakennukset	M	-4 953 864	-8 140 000	-5 170 000	-7 350 000	-9 150 000	
	T	244 840	0	0	0	0	
	Netto	-4 709 024	-8 140 000	-5 170 000	-7 350 000	-9 150 000	
Kiinteät rakenteet ja laitteet Tevi	M	-4 952 976	-5 348 000	-1 985 000	-2 210 000	-2 000 000	
	Kiinteät rakenteet ja laitteet liikuntapaik	M	-88 919	-260 000	-125 000		
	Kiinteät rakenteet ja laitteet Tevi	T	0	297 000	0	0	
	Netto	-5 041 895	-5 311 000	-2 110 000	-2 210 000	-2 000 000	
Satamat	M	-10 841	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	
	T	0	0	0	0	0	
	Netto	-10 841	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	
Koneet ja kalusto	- Tekninen toimi	M	-108 128	-248 000	-175 000	-30 000	-30 000
	- Sosiaali- ja terveystoimi, Varkaus	M	-85 350	-36 600	0		
	- Sosiaali- ja terveystoimi, Joroinen	M	0	-13 500	0		
	- Sivistystoimi	M	-193 063	-426 500	0	0	0
	- Liikunta- ja vapaa-aikatoimi	M	-98 233	-80 000	0		
	- Kasvun ja oppimisen lautakunta	M			-159 000	-84 340	-63 940
	- Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	M			-97 000	-12 000	-11 000
	- Konsernipalvelut	M	-251 705	-410 000	-321 000	-200 000	-100 000
	Koneet ja kalusto, yhteensä	M	-736 479	-1 214 600	-752 000	-326 340	-204 940
Aineettomat hyödykkeet	M			-525 000	-200 000	-200 000	
Muut aineelliset hyödykkeet	M		-15 000	0			
Osakkeet ja Osuudet	M	-1 120 500	-1 280 000	-185 000	-200 000	-150 000	
Investoinnit yhteensä	M	-12 023 477	-16 592 600	-8 992 000	-10 536 340	-11 954 940	
	T	907 668	497 000	200 000	200 000	200 000	
	Netto	-11 115 809	-16 095 600	-8 792 000	-10 336 340	-11 754 940	

Seuraavassa investointitaulukossa on esitetty hankekohtaisesti toimialojen muutetun talousarvion 2021 hankemäärärahat (talousarviossa huomioitu teknisen ltk:n määrärahamuutokset 19.1.2021 hankkeiden kesken), lautakuntien esitykset vuoden 2022 investointihankkeiden määrärahoista, apulaiskaupunginjohtajan investointihankkeiden määrärahaesitykset sekä taloussuunnitelmavuosien 2023–2024 investointihankkeiden määrärahaesitykset.

INVESTOINNIT HANKKEITTAIN

INVESTOINTISUUNNITELMA	M/T	TA 2021	TA 2022	AKJ 2022	TS 2023	TS 2024
Kohde			LTK			
MAA- JA VESIALUEET						
9000 Maa-alueet	M	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
	T	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
9012 Vetovoimakeskuksen aluekehityshanke	M	-100 000			0	0
9015 Teollisuustonttien jalostaminen		-35 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Maa- ja vesialueet yhteensä	Menot	-285 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
	Tulot	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
	Netto	-85 000	0	0	0	0

RAKENNUKSET	M/T	TA 2021	TA 2022	AKJ 2022	TS 2023	TS 2024
			LTK			
Yleishallinto						
9102 Kaupungintalo	M	-400 000	-200 000	-200 000	-500 000	-600 000
Yleishallinto yhteensä	Menot	-400 000	-200 000	-200 000	-500 000	-600 000
	Tulot					
	Netto	-400 000	-200 000	-200 000	-500 000	-600 000
Ruokapalvelu						
9104 Waltterin ruokapalvelu	M	-3 000 000				
Ruokapalvelu yhteensä	Menot	-3 000 000	0	0	0	0
	Tulot					
	Netto	-3 000 000	0	0	0	0
Sosiaali- ja terveystoimi						
Perusterveydenhuolto						
9201, Vanha sairaala	M	-400 000	-250 000	-250 000	-50 000	-50 000
Perusterveydenhuolto yhteensä	Menot	-400 000	-250 000	-250 000	-50 000	-50 000
	Tulot					
	Netto	-400 000	-250 000	-250 000	-50 000	-50 000
Ikääntyneiden palvelut						
9212 Käpykankaan palvelukeskus	M	-550 000	-450 000	-450 000	-50 000	-50 000
9214 Kangaslammin palvelukeskus	M				-50 000	-50 000
Ikääntyneiden palvelut, yhteensä	Menot	-550 000	-450 000	-450 000	-100 000	-100 000
	Tulot					
	Netto	-550 000	-450 000	-450 000	-100 000	-100 000
Sivistystoimi						
Perusopetus						
9322 Waltterin koulu	M	-130 000	-550 000	-350 000	-200 000	-200 000
9314 Könönpellon koulu	M	-300 000	-200 000	-250 000	-250 000	-500 000
9315 Lehtoniemen koulu	M	-170 000	-100 000	-100 000	-50 000	-50 000
9316 Luttilan koulu	M	-60 000				
9317 Puurtilan koulu	M	-60 000				
9320 Repokankaan koulu	M	-750 000	-350 000	-350 000	-350 000	-50 000
9321, Kangaslampi, koulut ja Liikuntatalo	M				-50 000	-50 000
9381 Nuorten talo	M	-50 000				
9324 Kankun koulu			-50 000	-50 000	-400 000	-4 000 000
Perusopetus yhteensä	Menot	-1 520 000	-1 250 000	-1 100 000	-1 300 000	-4 850 000
	Tulot					0
	Netto	-1 520 000	-1 250 000	-1 100 000	-1 300 000	-4 850 000

INVESTOINTISUUNNITELMA	M/T	TA 2021	TA 2022	AKJ 2022	TS 2023	TS 2024
Kohde			LTK			
Lasten päivähoito						
9301 Päiviönsaaren päiväkoti	M	-100 000	-30 000	-30 000	-50 000	-50 000
9303 Repokankaan päiväkoti	M	-80 000			-50 000	-50 000
9350 Revonhätä	M					
9302 Könönpellon päiväkoti	M	-50 000	-20 000	-20 000	-50 000	-50 000
9306 Kankunharjun päiväkoti	M	-40 000	-20 000	-20 000	-50 000	-50 000
9304 Taulumäen päiväkoti	M				-250 000	-50 000
Lasten päivähoito yhteensä	Menot	-270 000	-70 000	-70 000	-450 000	-250 000
	Tulot					
	Netto	-270 000	-70 000	-70 000	-450 000	-250 000
Lasten ja perheiden palvelut						
9221 Kinnulakoti	M					
Lasten ja perheiden palvelut yhteensä	Menot	0	0	0	0	0
	Tulot					
	Netto	0	0	0	0	0
Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö						
9331 Soisalo-opisto	M					-300 000
Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö yhteensä	Menot	0	0	0	0	-300 000
	Tulot					
	Netto	0	0	0	0	-300 000
Museo ja näyttelytoiminta						
9332 Museo, Wredenkatu 5	M					
Museo ja näyttelytoiminta yhteensä	Menot	0	0	0	0	0
	Tulot					
	Netto	0	0	0	0	0
Kirjastotoiminta						
9333 Kirjasto	M	-300 000	0	0	-500 000	-300 000
9320 Kangaslammin kirjasto/yhteispalvelup	M					
Kirjastotoiminta yhteensä	Menot	-300 000	0	0	-500 000	-300 000
	Tulot					
	Netto	-300 000	0	0	-500 000	-300 000
Taiteen perusopetus						
9334 Kuvataidekoulu		0	0			
Taiteen perusopetus yhteensä	Menot	0	0	0	0	0
	Tulot					
	Netto	0	0	0	0	0
Liikunta ja ulkoilu						
9340 Kämärin jääurheilukeskus	M		-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
9341 Uimahalli	M	-200 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
9546 Uimahallin hankesuunnittelu	M					
9342 Liikuntatalo	M	-40 000			-50 000	-250 000
9343 Kangaslammin liikuntatalo	M					
9345 Kisapuiston katsomorakennus	M		-30 000	-30 000		
Liikunta ja ulkoilu yhteensä	Menot	-240 000	-180 000	-180 000	-200 000	-400 000
	Tulot					
	Netto	-240 000	-180 000	-180 000	-200 000	-400 000
Teknisen toimen rakennukset						
9373 Tehtaan koulu	M	-380 000			-250 000	
9400 Pelastuslaitos	M	-400 000	-2 000 000	-2 000 000	-3 400 000	-1 600 000
9361 Varikko	M	-50 000			-50 000	-50 000
9367 Toimintakeskus Pihlaja	M					
9380 Mekaanisen Musiikin Museo	M					
9364 Oikeustalo	M		-200 000	-200 000		-100 000
9366 Vesitorni	M	-30 000	-30 000	-30 000		
9372 Ent. Joutenlahden koulu	M	-100 000	-40 000	-40 000	-50 000	-50 000

INVESTOINTISUUNNITELMA		M/T	TA 2021	TA 2022	AKJ 2022	TS 2023	TS 2024
Kohde				LTK			
Teknisen toimen rakennukset, yhteensä		Menot	-960 000	-2 270 000	-2 270 000	-3 750 000	-1 800 000
		Tulot					
		Netto	-960 000	-2 270 000	-2 270 000	-3 750 000	-1 800 000
xxxx	Ennalta arvaamattomat LVISA korjaukset		-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
xxxx	Rak. IV-järjestelmien kartoitus						
xxxx	Kiint. Rak.automaatiolait uusinta						
9390	Ennalta arvaamattomat korjaukset	M	-300 000	-300 000	-450 000	-300 000	-300 000
9335	Taulumäen yleisö wc:n kunnostus	M					
Suojelukohteet							
9379	Manttu	M					
Rakennukset, yhteensä		Menot	-8 140 000	-5 170 000	-5 170 000	-7 350 000	-9 150 000
		Tulot	0	0			
		Netto	-8 140 000	-5 170 000	-5 170 000	-7 350 000	-9 150 000

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET		M/T	TA 2021	TA 2022	AKJ 2022	TS 2023	TS 2024
				LTK			
9501	Katujen rakentaminen	M	-790 000	-355 000	-355 000	-300 000	-300 000
9502	Katujen perusparantaminen	M	-430 000	-800 000	-800 000	-800 000	-750 000
9503	Katujen suunnittelu	M	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
9510	Maastomittaukset	M	-40 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
9529	Keskustan kehittäminen	M	-150 000	0	0	-130 000	-130 000
9505	Uusintapäällysteet	M	-500 000	-300 000	-300 000	-400 000	-400 000
9531	Puistot ja leikkipaikat	M	-245 000	-200 000	-60 000	-220 000	-100 000
9566	Venesatamien peruskorjaus	M	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
9672	Katuvalaistus	M	-70 000	-45 000	-45 000	-50 000	-50 000
9506	Liikennevalot	M		0	0	0	0
9640	Liikenneturvallisuustyö	M	-73 000	-80 000	-80 000	-60 000	-100 000
9504	Päällystystyöt	M	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
9530	Joutenlahden kehittäminen, infra	M	-370 000	0	0	0	0
9614	Green tech, Päivärinne	M	-970 000	0	0	0	0
		T	297 000	0	0	0	0
9615	Green tech, Ranta-Luttila	M	-350 000	0	0	0	0
9613	Green Corridor	M	-1 200 000	-175 000	-175 000	-80 000	0
Kadut ja viheralueet		Menot	-5 348 000	-2 125 000	-1 985 000	-2 210 000	-2 000 000
		Tulot	297 000		0	0	0
		Netto	-5 051 000	-2 125 000	-1 985 000	-2 210 000	-2 000 000
Liikuntapaikat ja -alueet							
3470	Uimahalli	M	-10 000				
3471	Liikuntatalo	M					
3472	Kisapuisto ja muut ulkokentät	M	-90 000	-120 000	-95 000		
3473	Kämäri	M	-100 000	-30 000			
3491	Moottoriurheilukeskus, turva-aita	M					
3492	Vattuvuori	M					
xxxx	Lähiliikuntapaikat	M					
		T					
3475	Ladut ja kuntopolut	M	-60 000	-30 000	-30 000		
xxxx	Moottorikelkkareitit						
Liikunta- ja vapaa-aika		Menot	-260 000	-180 000	-125 000	0	0
		Tulot	0	0	0	0	0
		Netto	-260 000	-180 000	-125 000	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet, yhteensä		Menot	-5 608 000	-2 305 000	-2 110 000	-2 210 000	-2 000 000
		Tulot	297 000	0	0	0	0
		Netto	-5 311 000	-2 305 000	-2 110 000	-2 210 000	-2 000 000

INVESTOINTISUUNNITELMA	M/T	TA 2021	TA 2022	AKJ 2022	TS 2023	TS 2024
Kohde			LTK			
SATAMAT	M/T	TA 2021	TA 2022	AKJ 2022	TS 2023	TS 2024
9701 Sataminen kehittäminen Vierasvenesatama	M	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Satamat, yhteensä	Menot	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
	Tulot					
	Netto	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
KONEET, KALUSTO	M/T	TA 2021	TA 2022	AKJ 2022	TS 2023	TS 2024
Vesitorin ravintolan kaidehissi	M					
Tekninen toimi	M	-248 000	-175 000	-175 000	-30 000	-30 000
Sosiaali- ja terveystoimi	M	-36 600				
Sosiaali- ja terveystoimi/Joroinen	M	-13 500				
Sivistystoimi	M	-426 500				
Liikunta- ja vapaa-aikatoimi	M	-80 000				
Kasvun ja oppimisen lautakunta	M		-159 000	-159 000	-84 340	-63 940
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	M		-27 000	-97 000	-12 000	-11 000
Konsernipalvelut	M	-410 000	-321 000	-321 000	-200 000	-100 000
Koneet ja kalusto yhteensä	Menot	-1 214 600	-682 000	-752 000	-326 340	-204 940
	Tulot					
	Netto	-1 214 600	-682 000	-752 000	-326 340	-204 940
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET						
Taidehankinta, muotokuva	M	-15 000				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET						
Lisenssit, ohjelmistot ,tukipalvelujen kehittämisproje	M		-525 000	-525 000	-200 000	-200 000
OSAKKEET JA OSUUDET						
Osakkeiden ja osuuksien hankinta						
Wartalo kodit Oy, pääomittaminen	M	-1 000 000				
Tiedekeskussäätiö, peruspääoma	M	-50 000				
Pohjois-Savon pääomasijoitusrahasto ja muut mahdolliset osakehankinnat	M	-200 000	-185 000	-185 000	-200 000	-150 000
Lentopaikkayhtiön peruspääoma	M	-30 000				
	Menot	-1 280 000	-185 000	-185 000	-200 000	-150 000
	Tulot					
	Netto	-1 280 000	-185 000	-185 000	-200 000	-150 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	Menot	-16 592 600	-9 117 000	-8 992 000	-10 536 340	-11 954 940
	Tulot	497 000	200 000	200 000	200 000	200 000
	Netto	-16 095 600	-8 917 000	-8 792 000	-10 336 340	-11 754 940

9 RAHOITUSLASKELMA

Talousarvion rahoituslaskelmaan kootaan käyttötalous-, tuloslaskelma- ja investointiosan tulojen ja menojen aiheuttama rahavirta (toiminnan ja investointien rahavirta). Lisäksi rahoitusosaan merkitään kaupungin antolainauksen, lainakannan ja mahdolliset oman pääoman muutokset sekä arvio merkittävistä muutoksista muissa maksuvalmiuden erissä (rahoituksen rahavirta). Rahoitusosassa osoitetaan siis kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin ja kuinka rahoitustarve katetaan. Rahoitusosa esitetään vähennyslaskukaavan muodossa.

Toiminnan rahavirta osoittaa budjetoidun tulorahoituksen määrän, joka on varainhoitovuonna käytettävissä investointien rahoittamiseen, pääomasijoituksiin ja pääoman palautuksiin sekä maksuvalmiuden vahvistamiseen. Tulorahoitus muodostuu tuloslaskelmaosasta tuotavasta vuosikatteesta, satunnaisista menoista ja tuloista sekä rahoituksen korjauseristä.

Investointien rahavirta muodostuu investointimenojen ja niihin saatujen rahoitusosuuksien ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulojen erotuksesta.

Välisummuna esitetään *Toiminnan ja investointien rahavirta*. Ylijäämäinen välisumma osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulorahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella esim. lainanotolla. Mainitun välisumman ja rahoituksen rahavirran yhteen laskettu määrä osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kunnan maksuvalmiuteen.

Rahoituksen rahavirtaan budjetoidaan antolainojen, lainakannan ja pääoman muutokset.

Rahoituslaskelman mukaan toiminnan ja investointien rahavirta vuoden 2022 talousarvioesityksessä on negatiivinen 5 666 474 €. Bruttoinvestoinnit ovat 8 992 000 €, investointitulot (käyttöomaisuuden myyntitulot ja rahoitusosuudet) 450 000 € ja nettoinvestoinnit 8 542 000 €.

Rahoituksen rahavirtaan vaikuttavina erinä rahoituslaskelmassa on käsitelty antolainasaamisten lisäys 8 200 000 € ja antolainasaamisten vähennys 312 000 € sekä pitkäaikaisten lainojen muutoksina uudet talousarviolainat 30 000 000 € ja nykyisen talousarviolainakannan lyhennyserät 7 650 000 €.

Vuodesta 2022 lähtien rahoituslaskelmassa on budjetoitu lyhytaikaisen rahoituksen (kuntatodistuslainojen) muuttaminen pitkäaikaiseksi rahoitukseksi (talousarviolainaksi) korkotason mahdollinen nousu huomioiden. Tällä hetkellä ennakoidaan vaihtuvien korkojen lähtevän nousuun ja olevan jo vuonna 2024 jonkin verran positiivisia. Pitkistä koroista 10 vuoden korko on jo nyt nollarajan yläpuolella. Vuonna 2022 lyhytaikaisista lainoista suunnitellaan muutettavaksi 15,0 M€ pitkäaikaiseksi talousarviolainaksi.

Vuosiin 2022–2024 kohdistuvien merkittävien (mm. Paloasema ja toinen iso hanke) investointihankkeiden takia kaupungin lainakanta tulee kasvamaan nopeasti. Vuodelle 2022 on budjetoitu myös osa kaupungin antolainasta (8 M€) Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:lle uuden teollisuushallin rakentamisen rahoittamista varten. Kaupunginvaltuuston 31.8.2020 § 61 päätöksen mukaan antolainan kokonaismäärä on yhteensä 23,5 M€ ja lainan nostaminen toteutuu vuosina 2021 - 2022 aikana. Jotta lainakannan kasvua pystytään hidastamaan, olisi tärkeää, että kaupungin tulorahoitusta eli tuloslaskelman vuosikatetta pystytään vahvistamaan suunnitelmakaudella.

Kaupungin lainamäärän arvioidaan olevan vuoden 2021 lopussa 110 M€ (5 497 €/as.). Vuonna 2022 lainakannan arvioitu nettomuutos on 12 350 000 €, jolloin kokonaislainamäärän vuoden 2022 lopussa arvioidaan olevan 122,35 M€ (6 196 €/as.). Vuoden 2023 investointimenot ovat myös korkeat (10,5 M€) ja lainamäärä kasvaa 124,40 M€:oon (6 380 €/as.). Vuoden 2024 nettoinvestointimenot ovat noin 11,7 M€. Lisäksi vuonna 2024 erääntyy 10,0 M€ bullet-laina (kertalyhenteinen), joka joudutaan rahoittamaan uudella talousarviolainalla. Lainamäärän arvioidaan olevan vuoden 2024 lopussa 127,95 M€ (6 645 €/as.).

Rahoitusosan sitovuus

Talousarvion 2022 nettolainanotto pitkäaikaisten lainojen muutoksen osalta (12,35 M€) on sitova, jolloin mm. lainojen konvertointi on mahdollista. Talousjohtaja oikeutetaan päätöksellään ottamaan pitkäaikaista tai tilapäistä lainaa talousarviossa hyväksytyin lainakannan hoidon edellyttämässä määrin.

Tunnusluku lainanhoitokate: (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainan lyhennykset)

Lainanhoitokate kuvaa tulo-rahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tunnusluku on heikolla tasolla vuoden 2022 talousarvion ja taloussuunnitelmavuosien lukujen perusteella.

TALOUSARVION RAHOITUSLASKELMA

	TP2020	TAM2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	10 352 602	6 551 495	3 125 526	9 773 000	6 723 000
SATUNNAISET ERÄT	-1 024 181	1 300 000	0		
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-707 103	-200 000	-250 000	-100 000	-100 000
	8 621 318	7 651 495	2 875 526	9 673 000	6 623 000
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-12 023 477	-16 592 600	-8 992 000	-10 536 340	-11 954 940
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	15 000	297 000	0		0
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOV.TULOT	1 664 240	200 000	450 000	200 000	200 000
	-10 344 236	-16 095 600	-8 542 000	-10 336 340	-11 754 940
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 722 919	-8 444 105	-5 666 474	-663 340	-5 131 940
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-3 437 892	-23 200 000	-8 200 000	-100 000	-100 000
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	1 175 526	247 000	312 000	1 225 000	1 225 000
	-2 262 366	-22 953 000	-7 888 000	1 125 000	1 125 000
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	15 000 000	37 000 000	30 000 000	22 000 000	30 000 000
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-5 454 391	-6 000 000	-7 650 000	-9 950 000	-21 450 000
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	4 655 864	0	-10 000 000	-10 000 000	-5 000 000
	14 201 473	31 000 000	12 350 000	2 050 000	3 550 000
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-316 777	0	0		
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	11 622 330	8 047 000	4 462 000	3 175 000	4 675 000
RAHAVAROJEN MUUTOS	9 899 411	-397 105	-1 204 474	2 511 660	-456 940
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:	TP2020	TAE2021	TA2022	TS2023	TS2024
Toiminnan ja investointien rahavirta, €	-1 722 919	-8 444 105	-5 666 474	-663 340	-5 131 940
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä suunnitelmakaudella 2021-2024, €		-8 444 105	-14 110 579	-14 773 919	-19 905 859
Lainanhoitokate	1,9	0,6	0,4	1,0	0,3
Lainanhoitokate kuvaa tulo-rahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Lainanhoitokate on hyvä, jos tunnusluku on yli 2, tyydyttävä tunnusluku 1-2, heikko alle 1.					
*) Valtuustoon nähden sitovat erät					
	TP2020	TPE2021	TA2022	TS2023	TS2024
Lainat 31.12.	79 032 237	110 000 000	122 350 000	124 400 000	127 950 000
Lainat €/asukas	3 897	5 497	6 196	6 380	6 645
Asukasluku 31.12.	20 278	20 012	19 748	19 497	19 254

Vuoden 2020 tilinpäätöksen mukaan kaupungin talousarviolainat ja muut vastuut olivat seuraavat:

- talousarviolainat 61 032 237 €, 3 010 € / asukas
- kuntatodistusslainat 18 000 000 €
- vuokratvastuut 57 603 684 € (uuden terveystalouden rakennuksen leasingvuokra, koneiden ja laitteiden sekä autojen leasingvuokrat)
- takaukset 49 450 716 €, josta tytäryhtiöiden puolesta annetut takaukset 49 099 958 € jakaantuen seuraavasti:

o Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	19 214 769 €
o Wartalo Kodit Oy	16 813 232 €
o Varkauden Taitotalo Oy	<u>13 071 957 €</u>
Yhteensä	49 099 958 €

Kaupungin antolainat vuoden 2020 tilinpäätöksen mukaan olivat 49 693 364 €, josta tytäryhtiöiden antolainojen osuus 49 480 188 €:

o Keski-Savon Vesi Oy	45 414 760 €
o Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	3 815 428 €
o Wartalo Kodit Oy	<u>250 000 €</u>
o Yhteensä	49 480 188 €

Vuosien 2021–2022 aikana antolainaus tulee kaupunginvaltuuston vuonna 2020 aikana tekemien päätösten mukaisesti kasvamaan huomattavasti. Vuoden 2022 lopussa antolainauksen kokonaismäärä arvioidaan olevan noin 74,0 M€.

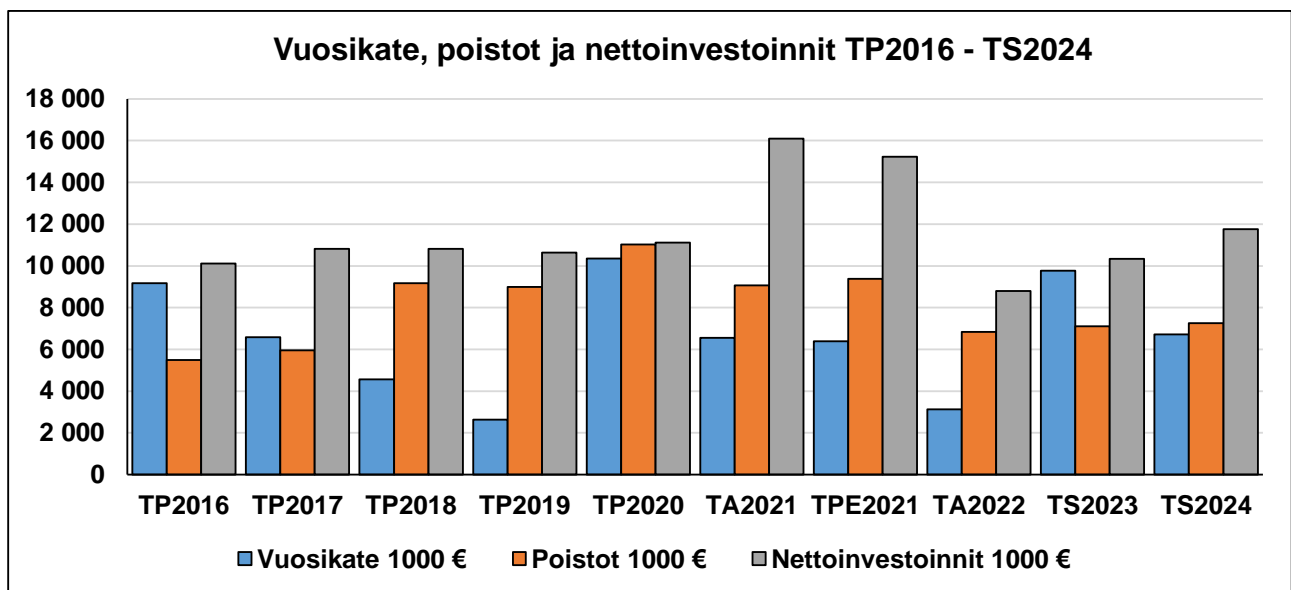
Antolainauksen määrään voi vuonna 2022 vaikuttaa myös Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n Metallikatu 3 rakennuksen käyttötarkoituksen muutoksen lainoitus antolainoituksen kautta. Keski-Savon Teollisuuskylä Oy on antanut keväällä 2021 selvityksen kaupunginhallitukselle Metallikatu 3 kiinteistön käyttötarkoituksen muuttamisesta. Antolainojen lisäykseen ei ole talousarviossa varattu määrärahaa Metallikatu 3 kiinteistön lainoitukseen, vaan määrärahaesitys tehdään erikseen kaupunginvaltuustolle. Myös Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n kokonaisrahoitusratkaisu voidaan selvittää vuoden 2022 aikana.

Vuoden 2020 tilinpäätöksessä konsernilainat olivat yhteensä 187,914 M€, joka on 9 267 € / asukas. Konsernilainat tulevat kasvamaan kaupungin talousarviolainojen kasvun myötä. Arvio vuoden 2022 konsernilainojen määrästä on noin 230,0 M€, joka on noin 11 646 € / asukas.

Kaupungin kokonaisvastuut ja velat eivät saa vaarantaa lakisääteisten palvelujen tuottamista.

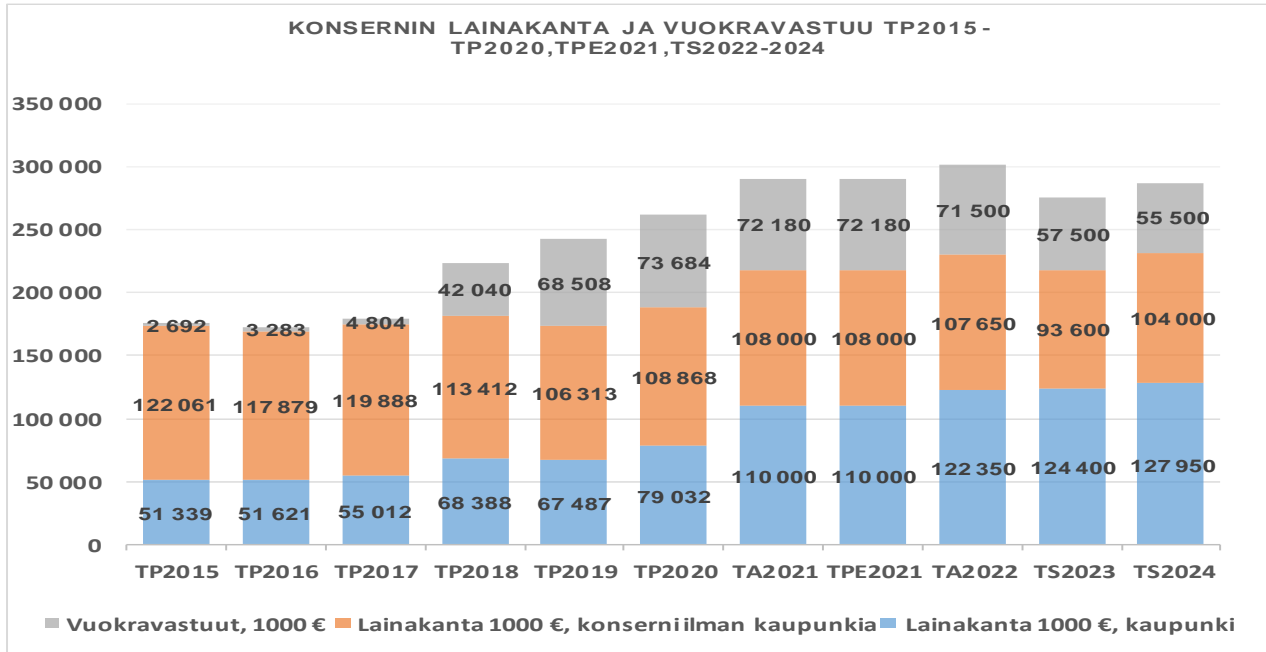
Vuosikate, poistot, nettoinvestoinnit ja lainakanta

	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TPE2021	TA2022	TS2023	TS2024
Vuosikate 1000 €	9 173	6 579	4 561	2 629	10 353	6 552	6 395	3 125	9 773	6 723
Poistot 1000 €	5 487	5 949	9 169	8 994	11 028	9 069	9 385	6 837	7 100	7 250
Nettoinvestoinnit 1000 €	10 111	10 814	10 814	10 637	11 116	16 096	15 223	8 792	10 336	11 755
Lainakanta 1000 €	51 621	55 012	68 388	67 487	79 032	110 000	110 000	122 350	124 400	127 950

Kaupungin lainakanta, konserniyhtiöiden lainat ja konsernin velkavastuut yhteensä sekä € / asukas.

	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TPE2021	TA2022	TS2023	TS2024
Lainakanta 1000 €, kaupunki	51 339	51 621	55 012	68 388	67 487	79 032	110 000	110 000	122 350	124 400	127 950
Lainakanta 1000 €, konserni ilman kaupunkia	122 061	117 879	119 888	113 412	106 313	108 868	108 000	108 000	107 650	93 600	104 000
Vuokravastuut, 1000 €	2 692	3 283	4 804	42 040	68 508	73 684	72 180	72 180	71 500	57 500	55 500
Konsernilainat ja vuokravastuut	176 092	172 783	179 704	223 840	242 308	261 584	290 180	290 180	301 500	275 500	287 450
Lainat ja velkavastuu €/asukas	8 138	8 048	8 495	10 747	11 840	12 900	14 500	14 500	15 267	14 130	14 929

10 KONSERNIYHTIÖT / TYTÄRYHTIÖT

10.1 Wartalo Kodit Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Toiminnan kuvaus

Wartalo Kodit Oy:n tehtävänä on tarjota koteja ja asumispalveluja jokaiseen elämänvaiheeseen. Toiminnan painopistealueet ovat asuntojen vuokraus ja kiinteistöjen ylläpito.

Kiinteistöstrategian mukaisia toimenpiteitä jatketaan suunnitelmakaudella sekä yhtiön toimintojen sopeuttamista kysyntää ja tarvetta vastaaviksi jatketaan talouden kehittymistä seuraten.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Asuntojen vuokraustoiminnassa kumulatiivinen käyttöaste tavoitteen mukainen.	Kiinteistökohtainen käyttöastelasto kuukausittain ja kumulatiivisesti.	Kumulatiivinen käyttöaste vuoden lopussa 90 %.
Kiinteistöjen ja asuntojen säilyttäminen asuttavassa kunnossa.	Kiinteistöjen ja asuntojen ylläpito ja hoitaminen budjetin sekä laadittujen ohjelmien mukainen	Asunnot muuttokuntoiset mahdollisimman nopeasti. Kiinteistöjen ja asuntojen peruskunto talon ikään nähden hyvä.
Kiinteistöissä toteutetaan kiinteistöstrategian mukaisia toimenpiteitä käyttöasteen nostamiseksi	Kiinteistöjen ylläpito ja sopeuttaminen kysyntää vastaavaksi. Käyttöaste.	Toimenpiteet vastaavat asetettuja tavoitteita.
Budjetissa pysyminen.	Kuukausittainen budjetin seuranta oikea-aikaisen tiedon avulla. Kuukausittainen korjausbudjetin seuranta ja analysointi. Kassavarat vähintään 2 kk:n vuokratulot, saldotilanteen seuranta viikoittain.	Tilikauden tulos positiivinen tai vähintään nollatulos. Korjauksiin varatut euromäärät pysyvät hallinnassa. Maksutapahtumat kassaperusteisina ilman lainanottoa.
Konserniyhteistyön kehittäminen.	Konkreettiset toimenpiteet eri osaluilla.	Toiminnalliset kustannussäästöt ja yhteistyön kehittäminen.

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kiinteistöissä toteutetaan kiinteistöstrategian mukaisia toimenpiteitä käyttöasteen nostamiseksi.	Kiinteistöjen ylläpito, sopeuttaminen ja purkaminen. Asuntojen käyttöaste. Neliökohtainen tyhjien asuntojen määrä.	Strategian mukaisten toimenpiteiden jälkeen käyttöaste vähintään 90 % ja asuntojen määrä ja koko vastaavat kysyntää.
Budjetissa pysyminen.	Kuukausittainen budjetin seuranta oikea-aikaisen tiedon avulla.	Tilikauden tulos positiivinen tai vähintään nollatulos.

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Strategiset	Hallituksen strategiset linjaukset, päätökset / toteutus / seuranta. Hallituksen, toimitusjohtajan ja johtoryhmän saumaton yhteistyö.	 PIENI
Operatiiviset	Vastuut jaettu osastoittain, muutoksiin sitoutuminen ja sitouttaminen, toimiva työyhteisö. Sopimukset kahden henkilön käsittelyssä, tarvittaessa hallituspäätös	 PIENI
Rahoitusriskit ja asukkaiden maksukyvyttömyys	Ulkoisen lainasalkun hoitaminen ja seuranta. Vuokra- ja käyttökorvaussaatavien perintä ja ulkoinen perintä.	 KOHTALAINEN
Asukkaiden aiheuttamat huoneistojen ja kiinteistön vaurioittamiset	Ennakointi asukasvalinnassa ja asumishäiriöihin välitön puuttuminen.	 KOHTALAINEN
Asuntojen tyhjäkäynnit	Aktiivinen asuntotarjonta ja markkinointi.	 KOHTALAINEN
Vahingot	Ennaltaehkäisy ja kattavat vakuutukset.	 PIENI

TALOUS / WARTALO KODIT OY	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Liiketoiminnan tuotot, €	7 827 103	7 939 400	7 630 300	7 630 300	7 630 300
Liiketoiminnan kulut (-) (sis.poistot), €	-7 517 816	-7 434 400	-7 180 300	-7 150 300	-7 140 300
Liikevoitto (-tappio), €	309 287	505 000	450 000	480 000	490 000
Rahoitustuotot ja -kulut, €	-367 727	-505 000	-450 000	-480 000	-490 000
Tilikauden voitto (-tappio), €	-58 440	0	0	0	0

	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Investointimenot, €	-63 306	0	0	0	0
Investointeihin liittyvät, €					
leasingvastuut, €	0	0	0	0	0
Lainakanta 31.12. €	36 404 934	34 886 395	33 367 856	31 831 717	30 283 290
- josta kaupungin myöntämät lainat, €	250 000	200 000	150 000	100 000	50 000

Henkilöstö / 31.12.	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Vakinaiset	24	22	22	22	22
Määräaikaiset ja sijaiset	1	2	1	1	1
YHTEENSÄ	25	24	23	23	23

Ylläpitokustannusten nousun vuoksi vuokria korotetaan 1.1.2022 alkaen 0,10 € / asm2 / kk. Toteutetut ja suunnitellut sopeuttamistoimenpiteet näkyvät yhtiön tuotto- ja kulurakenteessa. Vuokrasaatavia valvotaan aktiivisesti, perintää on tehostettu ja saatavien perinnän hoitaa ulkoinen yhteistyökumppani. Lainasalkun hoitaminen on ulkoistettu rahoitusriskien hallinnan asiantuntijalle.

Kiinteistöjen hallintaan ja ylläpitoon liittyvät palvelut tuotetaan omana työnä, jonka vuoksi yhtiön henkilöstömäärään ei ole tulossa merkittäviä muutoksia talousarviovuonna ja suunnittelukaudella.

10.2 Varkauden Aluelämpö Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 80,1 %

Toiminnan kuvaus

Varkauden Aluelämmön tehtävänä on tuottaa asiakaslähtöisiä energia-alan palveluja ja tuotteita luotettavasti, asiantuntevasti sekä reagoi siten nopeasti toimintaympäristön muuttuviin vaatimuksiin. Puhtaan ja vähähiilisen energiantuotannon rooli tulee korostumaan. Kaukolämmön tuotannon optimointia ja ajotapoja tullaan kehittämään, tarkoituksena on maksimoida jätteellä tuotettua energiaa. Suunnittelukauden investoinnit tähtäävät alueen fossiilisen päästöjen pienentämiseen kaukolämmön avulla, tarkoituksena on myös laajentaa vuosittain KL-verkostoa. Tuotannon investoinnit tulevat olemaan polttoon perustamattomia.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Tasapainoinen talous ja vakava-rainen toiminta	Tulos ja kassavirta Omavaraisuusaste	Omistajien määrittelemän voitto-prosentin mukainen tulos Yli 60 %, liittymismaksut omana pääomana
Fossiilisten polttoaineiden määrän vähentäminen	Fossiilisella tuotetun energian määrä suhteessa kokonaistuotantoon (RV lasketaan kokonaisuudessa ilmastollisesti kestäväällä tuotetuksi)	Kevytpolttoöljy alle 3 %
Uudet liittymät ja palvelut	Toteutunut euro määrä	150 000 €

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Tasapainoinen talous ja vakava-rainen toiminta	Teknisten ja taloudellisten riskien minimointi	Positiivinen tulos
Huippukuormalaitoksen irrottaminen		Yhden laitoksen poistaminen verkostosta
Verkostonsaneerausohjelma	Verkostovuodot alle valtakunnallisen keskitason	Asiakkaille näkyviä vuotokohteita alla 3 kpl/ vuosi
Primäärienergian säästö	Polttoon perustamaton tuotantolaitos	1 laitoksen investoinnin aloittaminen

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Strategiset Regulaation kehitys	Edunvalvonta etujärjestöjen kautta	 PIENI

Energia- ja ympäristöpoliittiset riskit	Edunvalvonta	 KOHTA- LAINEN
Toimialan ja yrityksen maineeseen liittyvät riskit	Ennakoiva ja avoin viestintä / tiedottaminen	 PIENI
Taloudelliset Korko- ja rahoitusmarkkinat	Suojaukset ja omavaraisuusaste	 PIENI
Vastapuoli	Luotonvalvonta	 PIENI
Energiakauppa	Suojaukset, päästökauppastrategia ja valvonta	 KOHTA- LAINEN
Mankala- ja lainavastuut	Aktiivinen omistajaohjaus osakkuusyhtiössä	 SUURI
Toiminnalliset Toiminnan virheet	Toimintaohjeet, tehtävien kierrätys, valvonta	 KOHTA- LAINEN
Laitteiden käyttöriskit	Toimintaohjeet, tehtävien kierrätys, valvonta	 KOHTA- LAINEN
Tietosuojaja -turva	Ohjeistukset, valvonta	 PIENI
Henkilö Ikääntyminen, sairaus	Tehtävien kierrätys, -suunnitelmat	 PIENI
Vahinko Omaisuusvahinko	Vakuutuspolitiikka, jossa on määritelty ris- kientantokyky ja -halu	 KOHTA- LAINEN
Vastuu	Vakuutuspolitiikka, jossa on määritelty ris- kientantokyky ja -halu	 PIENI
Keskeytys ja riippuvuuskeskeytys	Vakuutuspolitiikka, jossa on määritelty ris- kientantokyky ja -halu	 SUURI

Ympäristövahinko	Vakuutuspolitiikka, jossa on määritelty riskienkantokyky ja -halu	 PIENI
Tapaturmat ja henkilöstö	Työturvallisuuden toimintaohjelma	 KOHTALAINEN

Riskienhallintaa toteutetaan osana normaalia johtamistyötä ja strategista suunnittelua. Riskienhallintaa käsitellään säännöllisesti hallituksen kokouksissa, erillinen riskienhallintasuunnitelma (ei julkinen) on laadittu v. 2020 aikana.

Strategiset riskit liittyvät toiminnan kannattavuuteen. Tuloraporttien avulla ennustetaan, keskimäärin kuukausittain tilikauden tulos. Ennusteessa huomioidaan tuotantokustannusten muutokset ja myynnin kehittyminen. Pitkän ajan strategisia riskejä hallitaan edunvalvonnan kautta toimialan etujärjestöjen kautta

Energiantuotanto on sidottu pääasiallisesti Riikinvoiman muuttuviin- ja kiinteisiin kustannuksiin sekä FOEX bioenergiaindeksiin. Yhtiö nimittää Riikinvoima Oy:n hallitukseen puheenjohtajan sekä 2 muuta hallituksen jäsentä, jotka valvovat yhtiön etua. Aktiivisella omistajaohjauksella pyritään mm. vakiinnuttamaan mankalakustannukset.

Operatiivisista riskeistä huomattavimmat ovat energiantuotantokapasiteetin riittävyys ja toimivuus. Tuotantokapasiteetin riittävyys häiriötilanteissa ja suurissa kuormissa on varmistettu kahdella eri päätuotantolaitoksella (Riikinvoima Oy ja Stora Enso Oyj) sekä yhtiön omien vara- ja huippulämpökeskusten kapasiteetilla. Lisäksi yhtiöllä on voimassa oleva varalämpösopimus.

Asiakkaiden maksukykyyn liittyviä riskejä ennakoidaan ja valvotaan aktiivisesti. Lisäksi perintätoimi on ulkoistettu. Yhtiön olemassa olevien ulkopuolisten lainojen korkoriski on varauduttu suojamaalla niitä 10 vuoden pituisella koronvaihtosopimuksella. Nämä suojaukset on tehty syystä, että lainan korkojen osuus yhtiön normaalista voitosta on suuri ja suojauksella on haluttu vakaampaa ennustettavuutta ja varauduttu mahdolliseen korkojen nousuun.

Yhtiössä on tunnistettu mm. seuraavat vahinkoriskit: omaisuusvahingot, vastuuvahingot, tuotannon keskeytys- ja riippuvuuskeskeytysriskit, ympäristövahingot ja tapaturmat. Näihin riskeihin on varauduttu mm. vakuutuspolitiikalla, jossa on määritetty yhtiön riskinkantokyky ja –halu. Lisäksi tapaturma ja henkilöstöriskeihin on varauduttu työturvallisuuden toimintaohjelmalla.

TALOUS / VARKAUDEN ALUELÄMPÖ OY	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Liiketoiminnan tuotot, €	12 374 000	13 000 000	13 500 000	13 500 000	13 500 000
Liiketoiminnan kulut (-) (sis.poistot), €	-11 595 000 -	12 000 000	-12 250 000	-12 180 000	-12 150 000
Liikevoitto (-tappio), €	779 000	1 000 000	1 250 000	1 320 000	1 350 000
Rahoitustuotot ja -kulut, €	-126 000 -	83 000	-180 000	-220 000	-200 000
Tilikauden voitto (-tappio), €	653 000	917 000	1 070 000	1 100 000	1 150 000
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Investointimenot, €	955 461	500 000	5 250 000	5 250 000	750 000
Investointeihin liittyvät, €					
leasingvastuut, €	0		0	0	0
Lainakanta 31.12. €	5 659 994	5 064 278	8 979 278	10 694 278	9 769 278
- josta kaupungin myöntämät lainat, €	0	-	0	0	0

Henkilöstö / 31.12.	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Vakinaiset	9	9	9	9	9
Määräaikaiset ja sijaiset					
YHTEENSÄ	9	9	9	9	9

Investointeihin ja lainoihin TA2022 ja TS2023 sisältyy mahdollinen 8,5 M€ investointi, joka tullaan päättämään myöhemmin (TA2022 +4,5 M€ ja TS2023 +2,3 M€ -> TS2024 lyhennyksien aloitus).

10.3 Navitas Kehitys Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Toiminnan kuvaus

Navitas Kehitys Oy vahvistaa Varkauden elin- ja vetovoimaisuutta kaupunkistrategian mukaisesti. On edistämässä ja auttamassa yritysten kasvua, kilpailukykyä ja kansainvälistymistä sekä on hankkimassa uusia sijoittajia ja sijoituksia Varkauteen. Edistää uusien työpaikkojen syntymistä ja turvaa olemassa olevien työpaikkojen säilymistä sekä auttaa yhdessä muiden toimijoiden kanssa osaavan työvoiman saamisessa.

Varkauden yrityksillä on ollut hyvä kasvuvaihe ja paljon kehittämistoimia, joiden jatkumiseen tulee panostaa ja nostaa kaikkien tietoisuuteen Varkauden viennin merkitys. Painopisteenä tulee olemaan Energiaklusterin ja sivuvirtojen hyödyntämisen kehittäminen yritysten liiketoiminnassa.

Joroisten kunnan kanssa tehtävää yritysneuvonnan ostopalvelusopimusta kehitetään ja syvennetään entistään. Yhteistyön parantaminen Keski-Savon kuntien kanssa.

Varkauden yritysrahaston toiminnan käynnistäminen 2022.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Työpaikkakehitys	Syntyneet uudet työpaikat	100
Yritysten määrä	Nettolisäys	20
Yritysten sijoittumiset	Uudet sijoittumiset	3
Kehittämishankkeet yrityksissä	Kehittämishankkeiden määrä	30

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Työpaikkakehitys	Syntyneet uudet työpaikat	200
Yritysten määrä	Nettolisäys	40
Yritysten sijoittumiset	Uudet sijoittumiset	6
Kehittämishankkeet yrityksissä	Kehittämishankkeiden määrä	60

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Henkilöstö (asiantuntijaorganisaatio)	Osaamisen ajantasalla ylläpito ja kouluttaminen. Työssä jaksamisesta huolehtiminen.	 PIENI
Takaisinperintä hankkeissa	Ohjeiden sekä säännösten huolellinen noudattaminen	 PIENI
Kassan riittävyys	Talouden tarkka seuranta	 PIENI

TALOUS / NAVITAS KEHITYS OY	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Liiketoiminnan tuotot, €	2 426 811	2 400 000	1 900 000	2 000 000	2 480 000
Liiketoiminnan kulut (-) (sis.poistot), €	-2 529 120	-2 400 000	-2 370 000	-2 400 000	-2 480 000
Liikevoitto (-tappio), €	-102 309	0	-470 000	-400 000	0
Rahoitustuotot ja -kulut, €	216 667	0	0	0	0
Tilikauden voitto (-tappio), €	114 358	0	-470 000	-400 000	0

	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Investointimenot, €	0	-	0	0	0
Investointeihin liittyvät, €					
leasingvastuut, €	0	0	0	0	0
Lainakanta 31.12. €	0	0	0	0	0
- josta kaupungin myöntämät lainat, €	0	0	0	0	0

Henkilöstö / 31.12.	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Vakinaiset	10	10	9	9	9
Määräaikaiset ja sijaiset	16	14	12	12	12
YHTEENSÄ	26	24	21	21	21

Vuosina 2022 ja 2023 Navitas Kehitys Oy käyttää myyntivoittojaan rahoittaakseen toimintaansa ja Varkauden kaupunki rahoittaa Navitas Kehitys Oy:n toimintaa hankkeiden 160 000 €:n kuntarahaosuudella.

Vekara Varkauden järjestäminen siirtyy Varkauden kaupungille vuoden 2022 alusta.

10.4 Keski-Savon Teollisuuskylä Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Toiminnan kuvaus

Yhtiön tehtävänä on tukea alueen elinkeinoelämää järjestämällä teollisuus- ja liiketoimitiloja yritysten käyttöön sekä edistää elinvoimaa sekä yritysten kasvua ja sijoittumista alueelle.

Yhtiö toimii tiiviissä yhteistyössä emoyhtiön ja muiden konserniyhtiöiden kanssa.

Varkauden talousalueella yritykset ovat positiivisessa nosteessa, mutta yhtiön heikko taloudellinen tilanne ei mahdollista yhtiön vastaamista kaikkiin yritysten edellyttämiin rakennuttamistarpeisiin. Yhtiö toimintatapoja joudutaan uudistamaan, jotta pystymme vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Tiloja uusille yrityksille	Sijoittumiset	2
Omien tilojen täyttöaste	Vuokrausaste	92 %
Kannattavuus	Liiketoiminnan tuotto	Positiivinen liiketulos

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Toiminnan ylläpito	Liiketoiminnan tuotto	Positiivinen liiketulos
Kannattavuus	Omavaraisuusaste	Positiivinen
Uusien toimitilojen rakennuttaminen	Uusien toimitilojen määrä	2

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Vuokralaisten talouden kehitys	Riskin hallinta sopimusrakenteen kautta	 SUURI
Lainasalkun hoito	Rahoitusriskien hallinta	 SUURI
Elinkeinopolitiikka	Elinkeinopolitiikan seuranta ja vaikuttaminen	 PIENI

TALOUS / KESKI-SAVON TEOLLI-SUUSKYLÄ OY

	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Liiketoiminnan tuotot, €	2 467 081	1 120 000	1 552 000	2 950 000	2 950 000
Liiketoiminnan kulut (-) (sis.poistot), €	-1 562 119	-1 548 000	-1 550 000	-2 555 000	-2 555 000
Liikevoitto (-tappio), €	904 962	-428 000	2 000	395 000	395 000
Rahoitustuotot ja -kulut, €	-83 198	-85 000	-152 749	-194 861	-184 866
Tilikauden voitto (-tappio), €	821 765	-513 000	-150 749	200 139	210 134

	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Investointimenot, €	3 000 000	15 500 000	9 000 000	0	0
Investointeihin liittyvät, leasingvastuut, €	0	0	1 759 800	1 508 400	1 257 000
Lainakanta 31.12. €	23 311 048	35 690 947	42 890 159	39 064 362	35 993 543
- josta kaupungin myöntämät lainat, €	3 745 427	18 585 229	27 979 729	26 348 430	24 982 132

Henkilöstö / 31.12.	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Vakinaiset	0	0	0	0	0
Määräaikaiset ja sijaiset					
YHTEENSÄ	0	0	0	0	0

Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n talouden ylläpito on haasteellista johtuen vuokralaisten erilaisista taloudellisista ongelmista ja koronapandemian vaikutuksesta. Omia kiinteistöjä on myyty aktiivisesti ja toisaalta käynnistetty uusia rakennushankkeita.

AFT Service Center valmistui 1/2021 ja Andritz Warkaus Works Oy:n konepaja valmistuu 6/2022.

Metallikatu 3 muutetaan akkutehdaskäytöstä muuhun tuotannolliseen ja tuottavaan käyttöön. Muutostyön arvioitu kustannus on 1 500 000 € vuodelle 2022. Muutostyön yhteydessä on arvioitava myös Metallikatu 3 kohdistuva vanha laina ja sen uudelleen järjestely osana muutosta. Muutostöiden toteuttamisen johdosta Metallikadulta vuokratuloja tulee aikaisintaan vasta kesällä 2022.

Keski-Savon Teollisuuskylä Oy ostaa henkilöstöpalvelun Navitas Kehitys Oy:ltä.

10.5 Varkauden Taitotalo Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Toiminnan kuvaus

Varkauden Taitotalo Oy:n tehtävänä on omistaa ja hallita kiinteistöjä sekä harjoittaa kiinteistöjen hallinnassa tarpeellista liike- ja palvelutoimintaa ja siten edistää elinvoimaisuutta alueella.

Toiminnan painopisteenä on ylläpitää vuokrauksen käyttöaste toimistotilojen osalta ja nostaa kokoustilojen käyttöastetta ja tuottavuutta.

Yhtiö toimii osana Varkauden kaupungin konsernia ja vastaa toimistotilarpeisiin kysyntää vastaavasti taloudellisten mahdollisuuksien mukaan.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Toimistotilojen vuokraus	Vuokrausaste	Ylläpidetään (95 %)
Kokoustilamyynni	Kokoustilamyynnin tuotto	Kasvatetaan 10 %
Asiantunteva yrityskeskus	Asiakastyytyväisyys	4

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Toimitilojen lisäys	Toimitilojen kysyntä	Selvitetään tarve/4000 m ²
Yrityskeskuksen tunnettavuus	Vuokrausaste/asiakastyytyväisyys	Korkea
Kokouspalvelujen markkinointi	Kokoustilamyynnin tuotto	Haetaan kasvua
Yrityksille tarjottavat palvelut	Palveluiden määrä	Uusia toimijoita

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Vuokralaisten taloudellinen tilanne	Aktiivinen yhteydenpito ja seuranta	 PIENI

Lainasalkku	Lainasalkun hallinta	 PIENI
Sopimukset	Asiantuntijoiden käyttö	 PIENI

TALOUS / VARKAUDEN TAITO-TALO OY	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Liiketoiminnan tuotot, €	2 070 790	2 000 000	2 200 000	2 250 000	2 250 000
Liiketoiminnan kulut (-) (sis.poistot), €	-1 781 160	-1 870 500	-1 830 560	-1 813 340	-1 796 804
Liikevoitto (-tappio), €	289 630	129 500	369 440	436 660	453 196
Rahoitustuotot ja -kulut, €	-270 526	-195 000	-210 000	-198 445	-183 686
Tilikauden voitto (-tappio), €	19 104	-65 500	159 440	238 215	269 510
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Investointimenot, €	0	150 000	0	0	0
Investointeihin liittyvät, leasingvastuut, €	95 000	85 000	75 000	65 000	55 000
Lainakanta 31.12. €	17 142 892	16 153 265	14 887 796	13 965 190	13 043 542
- josta kaupungin myöntämät lainat, €	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Henkilöstö / 31.12.	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Vakinaiset	0	0	0	0	0
Määräaikaiset ja sijaiset					
YHTEENSÄ	0	0	0	0	0

Varkauden Taitotalo Oy:n talous on tasapainossa. Koronapandemia ei vaikuttanut vuokratuloihin juuri lainkaan, sitä vastoin kokoustilat tuotot ovat romahtaneet.

Varkauden Taitotalo Oy:llä ei ole omaa henkilökuntaa. Henkilöstöpalvelut ostetaan Navitas Kehitys Oy:ltä.

10.6 Keski-Savon Vesi Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Toiminnan kuvaus

Keski-Savon Vesi Oy:n tehtävänä on veden hankinta ja viranomaisten laatuvaatimusten täyttävän talousveden toimittaminen kiinteistöihin sekä jätevesien johtaminen ja puhdistaminen lupaehtojen mukaisesti.

Toiminnan painopistealueet:

1. Veden myynti ja jätevesien puhdistaminen
2. Vesihuollon valmius- ja erityistilanteiden sekä kriisiviestinnän suunnitelmien ja toimintavalmiuden ylläpito
3. Raakaveden laadun turvaaminen
4. Jakeluverkoston toiminnan varmentaminen jatkuvin huoltotoimenpitein ja peruskorjauksin
5. Laitosten ja pumppaamojen toiminnan varmistaminen jatkuvin huoltotoimenpitein ja peruskorjauksin
6. Vuotovesien hallinta

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Puhtaan veden tuottaminen	Vesijohtoveden laatu täyttää hyvin STM:n talousvedelle asettamat laatuvaatimukset Veden pH pidetään mahdollisimman hyvin arvossa 8,0	Vesijohtovesi täyttää vaatimukset
Ympäristön kuormitus	Jätevedet puhdistetaan lupaehtojen mukaisesti Ohjuoksutusten määrä/lupaehdot	Lupaehdot täyttyvät
Henkilöstön hyvinvointi	Työtaturmien määrä	Työtaturmien määrä 0
Seudulliset kilpailukykyiset taksat	Taksat	Taksataso keskimäärin alle naapurikuntien sekä valtakunnallisen keskiarvon.

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Käsitellyn kompostimullan jatkokäyttö	Jatkokäytön kustannukset	Ei kuluja
Henkilöstön hyvinvointi	Työtaturmien määrä	Työtaturmien määrä 0

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Vesilähteiden saastuminen	Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat ja niiden päivittäminen Varavesilaitoksen ylläpito	 PIENI
Viemäritukkeumat ja vesivuodot	Ennakoiva verkoston hoito ja tavoitteellinen peruskorjausohjelma	 KOHTALAINEN

TALOUS / KESKI-SAVON VESI OY	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Liiketoiminnan tuotot, €	5 120 191	5 025 000	5 110 000	5 110 000	5 110 000
Liiketoiminnan kulut (-) (sis.poistot), €	-3 866 066	-4 061 000	-4 114 000	-4 198 000	-4 246 000
Liikevoitto (-tappio), €	1 254 125	964 000	996 000	912 000	864 000
Rahoitustuotot ja -kulut, €	-805 218	-803 297	-801 797	-801 797	-801 797
Tilikauden voitto (-tappio), €	-71 093	160 703	194 203	110 203	62 203
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Investointimenot, €	1 709 188	1 490 000	1 670 000	1 600 000	1 600 000
Investointeihin liittyvät, €					
leasingvastuut, €	0	0	0	0	0
Lainakanta 31.12. €	45 414 000	45 414 000	45 414 000	45 414 000	45 414 000
- josta kaupungin myöntämät lainat, €	45 414 000	45 414 000	45 414 000	45 414 000	45 414 000

Henkilöstö / 31.12.	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Vakinaiset	11	11	11	11	11
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	11	11	11	11	11

10.7 Kiinteistö Oy Kongressi- ja kulttuurikeskus

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 51,9 %

Toiminnan kuvaus

Yhtiön tehtävänä on hallita, ylläpitää ja kehittää Kauppatori 6-kiinteistöä (Warkaus-sali, hotellihuoneet ja toimitilat). Toimintaympäristössä ei ole nähtävissä muutoksia suunnitelmakaudella.

Toiminnan paino- pistealueet:

1. Kustannustehokas hallinta ja ylläpito.
2. Laadukas ja nykyaikainen toimitila käyttäjälle.

Rakennuksen käytöstä ja toiminnasta vastaa Hotel Oscar (Nemeko Oy).

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Rakennuksen kunnon ylläpito	Häiriöilmoitukset	Ei ilmoituksia
Käyttäjän tyytyväisyys.	Valitukset / huomautukset	Ei valituksia
Kustannusten minimointi	Hoitovastikkeen suuruus	Ei korotusta

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Rakennuksen kunnon ylläpito	Häiriöilmoitukset	Ei ilmoituksia
Käyttäjän tyytyväisyys	Valitukset / ilmoitukset	Ei valituksia
Kustannusten minimointi	Hoitovastikkeen suuruus	Ei korotuksia

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Tulipalo, vesivahinko tai vastaava	Riski hallitaan kattavalla kiinteistövakuutuksella, joka päivitetään vuosittain. Muut riskit vähäisiä ja niistä on olemassa riskienhallintasuunnitelma.	 PIENI

**TALOUS / KI OY KONGRESSI- JA
KULTTUURIKESKUS**

	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Liiketoiminnan tuotot, €	256 320	252 021	242 779	242 779	242 779
Liiketoiminnan kulut (-) (sis.poistot), €	-232 395	-250 320	-242 770	-242 770	-242 770
Liikevoitto (-tappio), €	23 925	1 701	9	9	9
Rahoitustuotot ja -kulut, €	-452	-1 300	0	0	0
Tilikauden voitto (-tappio), €	23 473	401	9	9	9

	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Investointimenot, €	0	0	0	0	0
Investointeihin liittyvät, leasingvastuut, €	0	0	0	0	0
Lainakanta 31.12. €	6 367 746	6 367 746	6 367 746	6 367 746	6 367 746
- josta kaupungin myöntämät lainat, €	3 279 664	3 279 664	3 279 664	3 279 664	3 279 664

Henkilöstö / 31.12.	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Vakinaiset	1	1	1	1	1
Määräaikaiset ja sijaiset					
YHTEENSÄ	1	1	1	1	1

11 LIITTEET

LIITE 1 Koko kaupungin toimintaan liittyviä riskejä ja niiden hallintakeinoja sekä toimialakohtaiset riskit ja hallintakeinot

Henkilöriski(t)	Hallintakeino(t)
ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus	laadukas rekrytointi, tavoitteellinen ja suunnitelmallinen työnantajamarkkinointi
erikoisosaamista vaativat tehtävät	varahenkilöjärjestelmä, työkierto, ostopalvelusopimukset
tapaturmat ja sairastumiset	työkykyjohtamisen osaamisen vahvistaminen, WATTI-mallin toimeenpano, savuton työyhteisö, sujuva sisäilmaprosessi, ennakoiva ja tavoitteellinen työterveyshuoltoyhteistyö, työsuojelu, työturvavarusteiden käyttö, vaara- ja uhkatilanteiden selvittäminen ja niistä oppiminen (työturvallisuusjärjestelmä WPron hyödyntäminen)
henkilöstön eläköityminen	henkilöstösuunnittelu, mentorointi, varahenkilöjärjestelmä, työkierto, uudet työskentelytavat ja työnjaot, prosessien kehittäminen, oppisopimuskoulutukset
ammattiosaamisen vanheneminen	osaamisen johtamisen kehittäminen: kehityskeskustelut, työnantajan järjestämä koulutus, omaehtoinen koulutus, mentorointi, työkierto
väsyminen ja uupuminen	työkykyjohtamisen osaamisen kehittäminen: ongelmatilanteisiin puuttuminen oikea-aikaisesti, työnjohdolliset toimet, osaamisen ja suorituksen johtaminen, kehittämiseen kannustavan, avoimen, osallistavan ja luottamuksellisen ilmapiirin luominen
työilmapiiri, henkilö- ja työsuhde-erimielisyydet	ongelmatilanteiden selvittäminen, selkeä työn- ja vastuujako, kehityskeskustelut, avoin tiedotus, työpaikkapalaverit, esimiesten valmennus, työyhteisötaitojen valmennus, kehittämiseen kannustavan, avoimen, osallistavan ja luottamuksellisen ilmapiirin luominen
tahattomat inhimilliset virheet	riskiarviointi, vaara- ja uhkatilanteiden selvittäminen ja niistä oppiminen (työturvallisuusjärjestelmä WPron hyödyntäminen), vastuuvakuutus
henkilöstön tiheä vaihtuvuus	hyvä henkilöstöpolitiikka, hyvä johtaminen, henkilöstön sitouttaminen ja osallistaminen, henkilöstösuunnittelu, osaamisen kohdentaminen, oikeudenmukainen palkitsemispolitiikka, ihmisten johtamisen osaamisen vahvistaminen
Toimintaan kohdistuva riski(t)	Hallintakeino(t)
tietotekniikan ja tietoliikenneyhteyksien toimivuus	osaava henkilöstö, sovellusohjelmien tukipäivitys, varmuuskopioinnit, UPS-laite palvelimella
tietoturvallisuus	virustorjuntaohjelmistot, tietoturvaopas ja -ohjeistus
toimitilat/kiinteistöt/irtaimistot: tulipalot, vesivahingot, ilkkivalta, tahaton virhe/vahinko	omaisuusvakuutukset, valvontakamerat, toimintaohjeistus, kulunvalvonta, paloturvallisuus, hälytyspäivystys, alueiden kunnossapito
tietosuoja ja salassa pidettävät asiakirjat	näyttöjen tietosuojat, käyttöoikeusrajoitukset, kassa-kaappi, paloturvalliset/lukolliset säilytyskaapit

toimintojen ja työtehtävien määräajat	työtehtävien suunnittelu, looginen työjärjestys, varahenkilöjärjestelmä
kunnan palvelutuotannon turvaaminen	osaava, tehtäviinsä sitoutunut ja motivoitunut henkilöstö, ostopalvelusopimukset
toiminnan keskeytysriskit	varajärjestelmät ja suunnitelmat, ostopalvelusopimukset
hankinta- ja sopimusriskit	erikoisosaamista omaava henkilöstö, asiantuntija, ostopalvelusopimukset
talouteen liittyvät riskit	määräraahaseuranta, osavuosikatsaukset, maksuvalmiusseuranta
(ostopalvelu)sopimukset	sisältö, voimassaolo, laadun valvonta, kustannusten hallinta
Vakuutusriski(t)	Hallintakeino(t)
tuotevastuuriskit	laadunvalvonta, ohjeistus, varmistussuunnitelmat
vahingonkorvausriskit	vastuuvakuutus
kunnan järjestämien tilaisuuksien turvallisuus	kuntalaisten vapaaehtoinen tapaturmavakuutus, tarvittaessa erillisivakuutus
KONSERNIHALLINTO	Hallintakeino(t)
vastuu toiminnan lainmukaisuudesta	vastuuvakuutus, osaava henkilöstö, koulutus, konsultointi (esim. Kuntaliitto, Kuntatyönantajat tai lakiasiaintoimisto)
Sosiaali- ja terveystoimi	Hallintakeino(t)
päätöskäsittelyn viivästyminen	varahenkilöjärjestelmä, sijaistaminen, toimivat työjärjestelyt
hoitoon pääsyn määräajat	
ennakoimaton huostaanotto	varautuminen talousarviossa, lisämääräraha
yhteiskunnan rakenteellisten muutosten vaikutus toimeentuloturvaan	varautuminen talousarviossa, lisämääräraha
normaaliolojen poikkeus- ja erityistilanteet	valmiussuunnitelma
Sivistystoimi	Hallintakeino(t)
koulukuljetukset	kuljetusreitien huolellinen suunnittelu, varautuminen muutoksiin
valtionhallinnon päätökset (mm. tuntijako, valinnaisaineet, perustunneista)	alan keskustelun seuranta
oppilashuollontarpeiden lisääntyminen (avustajapalvelut, koulukuljetus, lisääntyneet vaatimukset)	palveluntarpeen suunnittelu ja mitoitus, tehtävien yhdistäminen eri työpisteissä/hallinnossa
oppilaiden tapaturmariskit	asianmukaiset vakuutukset
poikkeustilanteet koulun toiminnassa	valmiussuunnitelma
TEKNINEN TOIMI	Hallintakeino(t)
laadunvalvonta (ruoka- ja puhtauspalvelut)	omavalvonta, terveystarkastaja
kiinteistöihin liittyvät riskit (epäkurantit kiinteistöt, korjausvelka, energian hinnankorotukset yms.)	seuranta, varhainen puuttuminen ongelmiin, kuntotarkastukset, kunnossapito, ylläpidetään ainoastaan palvelutuotannossa olevia kiinteistöjä
lainsäädännön soveltamiseen liittyvät riskit, toimivallan rajaus	vakuutus, osaava henkilöstö, koulutus, konsultaatio (Kuntaliitto, lakiasiaintoimisto)
vahingon aiheuttaminen ulkopuolisille	vastuuvakuutus, työnjohdolliset toimenpiteet, ammattitaitoinen henkilöstö
laite- ja konerikot	ostopalvelu yksityiseltä yrittäjältä, varajärjestelmäsuunnitelma
laatuhäiriöt ja toiminnan keskeytykset	
rakennushankkeiden yhtäaikaisuus	ostopalvelu yksityiseltä urakoitsijoilta, työvoimapalvelut, näyteseuranta, varajärjestelmät, kuntotarkastukset
rakennusvalvonnan tulokehitys	taksojen tarkistaminen, palveluiden hinnoittelu
vastuu toiminnan lainmukaisuudesta	vastuuvakuutus, ammattitaitoinen henkilöstö, koulutus, konsultointi

LIITE 2 HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

KONSERNIPALVELUT

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	29	30	34	32	1	6	29	29
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppi-sopimuslaiset	14	15	10	5	0	0	0	0
Sijaiset	1	0	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	44	45	44	37	1	6	29	29
Henkilötyövuodet	44,9	43,9	40,7	34,5	1,0	6,0	29,0	29,0

Työllisyysyksikkö

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	4	5	5	5	0	2	5	7
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppi-sopimuslaiset	2	2	2	2	0	0	2	0
Sijaiset				0				
YHTEENSÄ	6	7	7	7	0	2	7	0
Henkilötyövuodet	6,5	6,7	6,2	7,2	0,0	2	7,2	7,2

Ohjaamo-toiminnan kehittämiseen haetaan hanketta (1.2.2022-). Haettava hanke sisältää 1 htv työpanoksen.

Vuonna 2024 työllisyyspalvelut uusiutuvat valtakunnallisesti. Keskeisin muutos on palveluiden siirtyminen TE-toimistoilta kuntien vastuulle. Mitä kaikkea se tuo konkreettisesti tullessaan, siitä ei vielä tarkempaa tietoa.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Vuonna 2022 ei tiedossa eläköitymisiä.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Jos Ohjaamon kehittämiseen tähtäävä käynnistyy, siihen tarve rekrytoida 1 hanketyöntekijä. Elle hanke mahdollistu, silti tarve 1 htv: työpanokseen Ohjaamotyöhön (päätös kv 27.9.2021).

Vakanssi- ja nimikemuutokset

-

Tietohallintopalvelut

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2023- 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	10	10	10	9	0	0	8	8
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppi-sopimuslaiset	4	6	6	6	0	0	4	4
Sijaiset	1			1				
YHTEENSÄ	15	16	16	16	0	0	12	12
Henkilötyövuodet	13,5	16,0	16,0	16,0	0,0	0,0	12,0	12,0

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Varkauden kaupungin tietohallintopalveluissa on työskennellyt vakituinen 10 hengen tiimi. Loppuvuonna 2021 yksi työntekijä on tiimistä irtisanoutunut, mikä on korvattu määräaikaisella työntekijällä vuoden 2022 loppuun asti.

Hyvinvointialueelle tulee näillä näkymin siirtymään 2 vakituista työntekijää tietohallinnosta.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Eläköitymisiä ei ole toteutumassa vuodelle 2022.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Tietohallinto myy tietohallintopalveluita Joroisten kunnalle. IT-tukea tekevä henkilö on aiemmin ollut toistaiseksi voimassaolevalla työsuhteella, mutta on irtisanoutumisesta johtuen tällä hetkellä määräaikainen työntekijä vuoden 2022 loppuun asti. Mikäli tietohallintopalvelusopimus jatkuu Joroisten kanssa 1.1.2023 eteenpäin, on tuo tehtävä muutettava aiemman käytännön mukaisesti toistaiseksi voimassaolevaksi.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Yksi tietoliikenneasiantuntijan tehtävä on muutettu tietohallintoasiantuntijan tehtäväksi vuoden 2021 aikana. Näköpiirissä ei ole muita muutostarpeita tulevalle vuodelle 2022.

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Vaaralliset työyhdistelmät ja varahenkilöjärjestelmä on pyritty huomioimaan toiminnassa.

Muut palvelut konsernipalvelut (hallinto-, talous- ja henkilöstöpalvelut)

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	15	15	19	19	0	0	0*	0*
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	8	7	2	2	0	0	0*	0*
Sijaiset								
YHTEENSÄ	23	22	21	0	0	0	0	0
Henkilötyövuodet	24,9	21,2	18,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

*Talous- ja palkkahallinto on kaupungin strategiatyön päivityksen yhteydessä linjattu organisoitavaksi uudelleen vuoden 2023 alusta lukien. Mikäli toiminta palautuu kaupungin omaksi toiminnaksi kasvaa henkilöstö vuoden 2023 alusta lukien.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Ei tiedossa.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Ei tiedossa.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tiedossa.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Ajoittainen epävarmuus työhön ja sen tavoitteisiin kohdistuvista odotuksista	Keskusteluyhteyden ylläpito ylimmän toimivan ja poliittisen johdon kanssa Henkilöstön motivointi ja suunnan näyttäminen Työnohjaus	Aktiivinen vuoropuhelu oman esihenkilön kanssa Työnohjaukseen hakeutuminen	Kaupunginjohtaja, johtoryhmä, kaupunginhallitus, ulkopuolinen työnohjaaja
Työn kuormittavuus, aikataulutus ja riippuvuus yhteistyökumppaneista	Työn ja prosessien organisointi Uusien henkilöiden perehdytys	Epäkohtien puheeksi ottaminen oman esihenkilön kanssa	Kaupunginjohtaja, konsernipalvelujohtajat

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

-

PERUSTURVALAUTAKUNTA

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	715	708	733	777	0	0	0	0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	37	31	33	25	0	0	0	0
Sijaiset	177	154	60	63	0	0	0	0
YHTEENSÄ	929	893	827	865	0	0	0	0
Henkilötyövuodet	803,4	800,0	819,0	844,4	0,0	0,0	0,0	0,0

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Perusturvan toimialalla henkilöstösuunnitelma esitetään yhdessä taulukossa organisaatiomuutoksen ja 1.1.2023 toteutuvan hyvinvointialueelle siirtymisen vuoksi.

1.8.2021 alkaen astui voimaan organisaatiouudistus, joka johtamisjärjestelmänä otettiin käyttöön tuolloin, mutta talouden raportoinnin näkökulmasta vasta vuoden 2022 alusta lukien. Organisaatiomuutoksen yhteydessä henkilöstöä siirryi palvelualueelta toiselle. Mielenterveys- ja päihdehuollon palvelut (53,8 HTV) siirtyivät Perhe- ja sosiaalipalveluista Terveyspalveluihin sekä puolestaan Terveyspalveluista Perhe- ja sosiaalipalveluihin neuvolat, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto sekä niiden psykologipalvelut (20,7 HTV) ja perheneuvonta (4 HTV). Dialyysi siirtyi Hoito- ja hoivapalveluista Terveyspalveluihin (3 HTV). Lisäksi toimintaterapeutteja sekä fysioterapeutteja siirtyi Terveyspalveluihin, mutta palkkamäärärahat jäivät heidän osaltaan

Hoito- ja hoivapalvelujen palvelualueelle. Tukipalvelut lukuun ottamatta hoidollisia tukipalveluita siirtyivät Terveyspalveluista Hallinto- ja tukipalvelut palvelualueelle (7,2 HTV) ja lisäksi teknisen toimen tukipalveluista siirtyi perusturvan palvelukseen 7,55 HTV.

Terveyspalveluihin on lisätty johtava ylilääkäri 1 HTV sekä lisäksi päivityksen kokonaisuudessa on varauduttu 2 HTV sairaanhoitajan ja 1 HTV lääkärin työpanoksen lisäykseen. Perusterveydenhuollon vastaanotolta vapautuu eläköitymisen myötä osa-aikainen lääkintävahtimestarin tehtävä, joka täytetään osa-aikaisena röntgenhoitajana (0,6 HTV).

Hoito- ja hoivapalveluihin on lisätty 13 HTV asumispalveluihin hoitajamitoituksen lisääntymisen vuoksi 0,6 hoitajaa/asukas (8 lähihoitajaa, 5 hoiva-avustajaa). Kotisairaalaan on lisätty 3 HTV sairaanhoitajaa. Näin turvataan kotisairaalan toiminta 24/7 (2 sairaanhoitajaa/vuoro). Kotihoitoon ja kotisairaalan on lisäksi lisätty vakituisia vuosilomantekijöitä yhteensä 6 HTV (4 lähihoitajaa ja 2 sairaanhoitajaa). Asumispalveluihin on siirretty 1 HTV lääkäri terveystyöpalveluista.

Lakimuutokset aiheuttavat hoitajamitoitukseen, lastensuojeluun ja sosiaalityöhön sekä oppilashuoltoon henkilöstölisäysten tarvetta. Nimikkeitä on ajantasaistettu ja päivitetty.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit eivät vastaa palvelutarvetta ja mitoituksia.	Oikea-aikaisen, riittävän ja osaavan henkilöresurssin varmistaminen.	Vastuu oman työn kehittämisestä ja ammattitaidon ylläpitämisestä. Omasta kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtiminen.	Esihenkilöt, sote-johto ja tarvittavat asiantuntijatahot sekä eri yhteistyökumppanit.
Hyvinvointialueen valmistelu ja muut merkittävät muutokset toimintaympäristössä aiheuttavat epävarmuutta, hallitsematonta muutosvastarintaa ja valmistelutyöhön ei ole käytettävissä riittävästi resurssia.	Tiedottamisen ja osallistamisen varmistaminen muutosjohtamisessa. Prosessien ja toimintamallien kehittäminen. Moniammatillisen ja alueellisen yhteistyön mahdollistaminen.	Aktiivinen osallistuminen prosessien ja toimintamallien kehittämiskohteiden esiin nostamiseen ja tiedonhankintaan sekä yhteistyöhön.	Esihenkilöt, sote-johto ja muut yhteistyökumppanit.
Työntekijöiden fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin vaikutukset työkykyyn.	Aktiivinen havainnointi ja kehityskeskustelujen säännöllinen pitäminen. Varhainen tuki ja puuttuminen ohjeiden mukaisesti sekä yksilö- että työyhteisötasolla.	Omasta kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtiminen ja työkyvyn heikentymiseen liittyvien asioiden esiin tuominen ajoissa.	Esihenkilöt, sote-johto, työterveyshuolto sekä työkyvyn ja työssä jaksamisen tueksi annetut ohjeet.

HYVINVOINNIN- JA KASVATUKSEN TOIMIALA

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	390	402	406	406	16	52	407	397
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	72	75	59	59	0	0	49	44
Sijaiset	28	15	22	31	0	0	14	14
YHTEENSÄ	490	492	487	496	16	52	470	455
Henkilötyövuodet	455,7	442,0	433,7	444,7	14,7	52,0	429,7	419,7

Verrattuna vuoden 2021 talousarvioon toimialalla tapahtunut merkittävin muutos on 1.8.2021 toteutunut organisaatiomuutos. Sen seurauksena hyvinvointi ja osallisuus siirrettiin hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan hallinnon yhteyteen ja liikuntapalvelut sekä uutena toimintona kulttuuri- ja tapahtumapalvelut hyvinvointipalvelujen alle. Kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden henkilöstö muodostuu konsernin muista palveluista siirtyneistä henkilöstöstä.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Taloudessa ja toimintaympäristössä tapahtuvat haasteet ja muutokset.	Henkilöstön työhyvinvoinnista ja tasapuolisesta työnjaosta sekä tiedottamisesta huolehtiminen.	Omasta työkyvyn ylläpitämisestä huolehtiminen sekä mahdollisista puutteista ilmoittaminen.	Tuki työterveyshuollosta ja henkilöstöpalveluista tarvittaessa.

Hallinto, hyvinvointi ja osallisuus

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	6	6	6	8	1	3	8	8
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja opiskelijat		0	0	0				
Sijaiset		0	0	0				
YHTEENSÄ	6	6	6	8	1	3	8	8
Henkilötyövuodet	3,0	2,9	2,95	4,4	0,6	3,0	4,4	4,4

Hallinto, hyvinvointi ja osallisuus palvelualueen henkilöstömäärä sisältää organisaatiomuutoksen yhteydessä toimialalle siirtyneet hyvinvointi- ja osallisuuskoordinaattorit. Hallintopalvelut tuottavat palvelut muille hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan palvelualueille ja kustannukset sekä henkilötyövuodet kohdennetaan siltä osin asianomaiselle palvelulle.

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Organisaatiouudistuksen yhteydessä hyvinvointi ja osallisuus siirtyivät osaksi hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan palvelualueita hallinto, hyvinvointi ja osallisuus.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Ei tiedossa.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Ei tiedossa.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tiedossa.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Ajoittainen kuormittavuus, hallinnon ohuus.	Henkilöstön työhyvinvoinnista ja tasapuolisesta työnjaosta huolehtiminen.	Omasta työkyvystä huolehtiminen sekä mahdollisista puutteista ilmoittaminen.	Tuki työterveyshuollosta ja henkilöstöpalveluista tarvittaessa.

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Riskinä organisaation ohuus. Varautuminen työkyvyn ylläpitämisellä.

Perusopetus

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	180	187	187	192	7	21	192	182
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	43	44	42	33			30	25
Sijaiset	13	10	11	15				
YHTEENSÄ	236	241	240	240	7	21	222	207
Henkilötyövuodet	210,7	210,0	208,9	213,62	7,0	21,0	205,0	195,0

Vuoden 2021 talousarvioon verrattuna perusopetuksen henkilöstömäärä on kokonaisuutena samalla tasolla, mutta henkilötyövuodet ovat kasvaneet 4,7 henkilötyövuodella. Tämä johtuu osa-aikaisen henkilöstön työajan lisääntymisestä sekä siitä, että osa-aikaisen henkilön eläköityessä tilalle on rekrytoitu kokoaikainen henkilö palvelutarvetta vastaavasti riittävien ja laadukkaiden palveluiden tuottamiseksi. Vakinaisen henkilöstön määrä on kasvanut viidellä ja määräaikaisen henkilöstön määrä vähentynyt yhdeksällä henkilöllä. Lukuvuoden 2021–22 alusta täytettiin vakinaisesti neljätoista opettajan virkaa ja neljä koulunkäynninohjaajan tehtävää. Sijaisten määrä on kasvanut neljällä henkilöllä.

Oppilasmäärän kehitys ja eläköitymiset on huomioitu henkilöstösuunnittelussa 31.12.2027 asti mahdollisuuksien mukaan.

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Oppivelvollisuuden jatkamiseen liittyvä TUVA:n käyttöönotto sekä oppilaanohjauksen tehostettu käyttöönotto voivat vaikuttaa henkilöstön työnkuviin. Perusopetuksen henkilöstömäärässä on huomioitu oppilasmäärän väheneminen, talouden tasapainottaminen sekä valtiolta saadut erityisavustukset. Merkittävä määräaikaisen henkilöstön vakinaistaminen toteutui lukuvuoden 2021 alusta lukien (1.8.2021 alkaen), jolloin 16 opettajan virkaa ja neljä koulunkäynninohjaajan tehtävää vakinaistettiin.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Eläköitymistä ja määräaikaisia työ- ja virkasuhteita hyödynnetään sopeutettaessa henkilöstöresurssia suhteessa oppilasmäärään.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Kelpoisen henkilöstön siirtomahdollisuuksia toisiin yksiköihin selvitetään vuosittain tulevaa osaamispankkia hyödyntäen.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tiedossa.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Haasteelliset asiakkaat, fyysinen ympäristö ja työn kausittainen kuormittavuus.	Henkilöstön työhyvinvoinnista ja tasapuolisuudesta työnjaosta huolehtiminen.	Omasta työkyvystä huolehtiminen sekä mahdollisista puutteista ilmoittaminen.	Tuki työterveyshuollosta ja henkilöstöpalveluista tarvittaessa.

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Taloudellisten resurssien vähäisyys, henkilöstön rekrytoinnin vaikeutuminen ja fyysisten tilojen kunto.

Varhaiskasvatus

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	136	138	141	134	5	21	134	134
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	8	17	9	12			8	8
Sijaiset	12	4	10	13			13	13
YHTEENSÄ	156	159	160	159	5	21	155	155
Henkilötyövuodet	150,0	148,0	144,3	145,1	4,5	21,0	140,6	140,6

Verrattuna vuoden 2021 talousarvioon, on varhaiskasvatuksen henkilöstömäärä vähentynyt yhdellä henkilöllä. Vakinaisen henkilöstön määrä on vähentynyt seitsemällä henkilöllä ja määräaikaisten, ei kenenkään sijaisten määrä on lisääntynyt kolmella henkilöllä, myös sijaisten määrä on lisääntynyt kolmella henkilöllä. Henkilötyövuodet ovat kasvaneet 0,8 henkilötyövuodella, mikä johtuu osa-aikaisten tehtävien työajan kasvattamisesta sekä siitä, että eläköityneen osa-aikaisen henkilön tilalle on rekrytoitu kokoaikainen henkilö. Laksäätteisen henkilöstömitoituksen turvaamiseksi toimintakauden 2021–22 alussa vakinaistettiin kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtävää. Henkilöstösuunnittelussa on huomioitu lapsimäärän kehitys ja hyödynnetty eläköitymisiä ja työkiertoa. Henkilöstörakennemuutos (sosionomi jokaisessa ryhmässä) pyritään toteuttamaan eläköitymisten myötä.

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Henkilöstörakennetta muutetaan koordinoitusti vastaamaan lakimuutoksia sekä palveluntarvetta.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Henkilöstömäärää suhteessa hoidon tarpeeseen tarkastellaan jatkuvasti.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Varhaiskasvatuksessa on käytössä työkierto.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei ole tiedossa.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Tutkinnon suorittaneiden työntekijöiden riittävyys. Työntekijöiden ikääntyneisyys. Koulutusresurssien vähäisyys. Kausittainen kuormittavuus.	Lakisääteinen henkilöstömäärä/suhdeluvun taakaaminen. Osaamisen kehittämisen varmistaminen.	Omasta työkyvystä ja osaamisen kehittämisestä huolehtiminen.	Työterveyshuolto ja henkilöstöpalvelut tarvittaessa.

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Riskinä koulutetun lakisääteisen henkilöstömäärän riittävyys.

Hyvinvointipalvelut

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	42	44	44	47	1	6	48	48
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	14	11	8	13	0	0	11	11
Sijaiset	2	1	1	2	0	0	1	1
YHTEENSÄ	58	56	53	62	1	6	60	60
Henkilötyövuodet	59,4	51,7	50,1	55,6	1,0	6,0	54,7	54,7

Verrattuna vuoden 2021 talousarvioon hyvinvointipalveluiden henkilöstömäärä on kasvanut yhteensä yhdeksällä henkilöllä ja henkilötyövuodet 5,5 henkilötyövuodella. Hyvinvointipalveluiden vakinaisen ja määräaikaisen (ei kenenkään sijaiset) henkilöstön määrä johtuu 1.8.2021 toteutetusta organisaatiomuutoksesta, jonka myötä kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden yksikkö muodostettiin muualta kaupunkikonsernista siirtyneistä henkilöstöstä. Organisaatiomuutoksen myötä hyvinvointipalveluiden vakinaisten henkilöiden määrä on kasvanut kolmella henkilöllä, määräaikaisten ei kenenkään sijaisten määrä viidellä ja sijaisten määrä yhdellä henkilöllä.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Nopeat muutokset toimintaympäristössä, työhyvinvoinnin ja työssäjaksamisen haasteet.	Henkilöstön työhyvinvoinnista, hyvästä työilmapiiristä ja tiedottamisesta huolehtiminen.	Omalta osalta huolehtia työyhteisön hyvästä ilmapiiristä ja oman hyvinvoinnin ylläpitäminen.	Tarpeenmukainen tuki työterveyshuollosta ja henkilöstöpalveluista, työnohjaus.

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Taloudellisten resurssien vähäisyys, henkilöstön rekrytoinnin vaikeutuminen ja fyysisten tilojen kunto.

Jatkuvien muutosten huomioiminen henkilöstön jaksamisessa.

Kirjastopalvelut

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	13	13	12	12	1	2	12	12
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja opiskelijat	1							
Sijaiset								
YHTEENSÄ	14	13	12	12	1	2	12	12
Henkilötyövuodet	15,5	12,8	11,5	11,8	1,0	2,0	11,8	11,8

Kirjastopalveluiden vakinaisen henkilöstön määrä väheni yhdellä henkilöllä talouden tasapainottamistoimenpiteiden seurauksena vuoden 2021 aikana. Laadukkaiden ja vaikuttavien kirjastopalveluiden tuottamiseksi vakinaisen henkilöstön tarve on kaksitoista henkilöä myös suunnitteluvuosina.

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Ei tiedossa olevia muutoksia.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Palvelutuotannon ylläpitämiseksi eläköityvien työntekijöiden tilalle tarvitaan uudet henkilöt.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Tulevien vuosien rekrytoinnit olisivat välttämättömiä toiminnan kehittämisen kannalta.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tiedossa olevia muutoksia.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Kirjaston ja asiointipisteiden henkilöstöresurssin riittävyys suhteessa palvelutuotantoon ja sen kehittämiseen.	Palvelutuotannon sopeuttaminen ja työhyvinvointia lisäävien toimenpiteiden lisääminen.	Omasta työhyvinvoinnista huolehtiminen, osallistuminen palvelutuotannon ja työyhteisön hyvinvoinnin kehittämiseen.	Henkilöstöhallinnon palvelut ja työterveyshuolto.

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Henkilöstön työhyvinvointi suhteessa toimintaan ja sen kehittämiseen, mm. Lumme-kirjastoyhteistyön osalta.

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	0	0	0	3	0	1	3	3
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja op-pisopimuslaiset	0	0	0	5	0	0	5	5
Sijaiset	0	0	0					
YHTEENSÄ	0	0	0	8	0	1	8	8
Henkilötyövuodet	0,0	0,0	0,0	5,78	0,0	1,0	5,8	5,8

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelujen yksikkö perustettiin organisaatiomuutoksen yhteydessä 1.8.2021 alkaen. Vakinaisen henkilöstön määrä on kolme ja määräaikaisen henkilöstön määrä viisi henkilöä, henkilötyövuosien määrä on 5,78 henkilötyövuotta.

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Vekara-Varkaus siirtyy 1.1.2022 alkaen osaksi kulttuuri- ja tapahtumapalveluja.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Ei ole tiedossa.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Määräaikaisen henkilöstön rekrytointi on jatkuvaa ja haasteellista. Vekara-Varkauden henkilöstö siirtyy kulttuuri- ja tapahtumapalveluihin 1.1.2022 alkaen.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden esihenkilön nimike.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Henkilöstön jaksaminen.	Työntekijöiden kuuleminen ja tarvittavat toimenpiteet ongelmien korjaamiseksi.	Omasta työkyvystä huolehtiminen ja epäkohdista ilmoittaminen.	Työhyvinvointikoordinaattori ja työterveyshuolto tarvittaessa.

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Määräaikaisen henkilöstön ja tuntityöntekijöiden sitouttaminen sekä osaavan henkilöstön rekrytointi. Henkilöstön jaksaminen.

Liikuntapalvelut

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	15	16	16	16	0	2	16	16
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	8	6	3	3	0	0	3	3
Sijaiset	1	1	1	1			1	1
YHTEENSÄ	24	23	20	20	0	2	20	20
Henkilötyövuodet	24,1	20,6	19,3	19,1	0,0	2,0	19,1	19,1

Liikuntapalveluiden henkilöstömäärässä ei ole tapahtunut muutoksia vuoden 2021 talousarvioon verrattuna, mutta henkilötyövuodet ovat vähentyneet 0,2 henkilötyövuodella. Vakituisen henkilöstön määrä on vakiintunut kuuteentoista henkilöön.

Liikuntapalveluiden määräaikainen henkilöstö muodostuu kahdesta ei kenenkään sijaisesta, yhdestä oppisopimushenkilöstä ja yhdestä sijaisesta.

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Talouden tasapainottamistoimenpiteiden sujuva toteuttaminen edellyttää sujuvaa yhteistyötä hallintokuntien välillä.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Ei ole tiedossa.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Olemassa olevan toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi määräaikaisia työsuhteita muutetaan vakinaisiksi.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei ole tiedossa.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Henkilöstöressurssin niukkuus.	Työvuorosuunnittelu ja sijaisten käyttö talousarvion puitteissa.	Omasta työhyvinvoinnista huolehtiminen ja puutteista ilmoittaminen.	Työhyvinvointikoordinaattorin ja työterveyshuollon palvelut ongelmatilanteissa.

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Työkyvyn ja työssä jaksamisen ylläpitäminen yhteistyössä henkilöstön kanssa.

Museopalvelut

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	7	7	8	8		1	8	8
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja op-pisopimuslaiset	2	3	2	3			3	3
Sijaiset								
YHTEENSÄ	9	10	10	11	0	1	11	11
Henkilötyövuodet	9,9	8,4	8,3	9,0		1,0	9,0	9,0

Verrattuna vuoden 2021 talousarvion museopalveluiden henkilöstömäärä on kasvanut yhdellä määräaikaisella henkilöllä ja henkilötyövuodet 0,7 henkilötyövuodella. Määräaikaisen henkilöstön määrään vaikuttaa ulkopuolinen hankerahoitus.

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Ei ole tiedossa.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Ei ole tiedossa.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Määräaikaisten rekrytointin hankerahoituksella jatkuvaa ja haasteellista

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei ole tiedossa.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Epävarmuus museoiden tilaratkaisujen tulevaisuudesta uhkaa henkilökunnan jaksamista ja työmotivaatiota.	Asioiden vieminen eteenpäin edelleen. Työntekijöiden työhyvinvoinnista ja resilienssistä huolehtiminen.	Omasta terveydestä ja työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä mahdollisista puutteista ilmoittaminen esimiehelle. Positiivinen suhtautuminen muutokseen.	Tehtaan koulu -hankkeen toteutuminen. Työhyvinvointikoordinaattori ja työterveyshuolto tarvittaessa.

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Suurten hankkeiden toteutuminen ja niiden eteneminen. Rekrytointin haasteet.

Nuorisopalvelut

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	7	8	8	8	0	0	9	9
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja opisopimuslaiset	3	2	3	2				
Sijaiset	1			1				
YHTEENSÄ	11	10	11	11	0	0	9	9
Henkilötyövuodet	9,9	9,9	11,0	10,0			9,0	9,0

Nuorisopalveluiden henkilöstömäärä on kokonaisuudessaan vuoden 2021 tasolla, henkilötyövuodet ovat vähentyneet yhdellä henkilötyövuodella. Kahdeksan vakinaisen henkilön lisäksi nuorisopalveluissa työskentelee kaksi määräaikaista henkilöä ja yksi sijainen. Tavoitteena on vakinaistaa Nuorten Talon vastaava nuorisonohjaaja vuonna 2023.

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Könönpellon nuorisotila menetettiin ilmanlaatuun liittyvien ongelmien vuoksi, jatkossa toivotaan Könönpellon koulun ratkaisujen myötä tarkoituksenmukaista tilaa myös nuorisotyölle. Könönpellon kaupunginosa on erillään muusta kaupungista ja ennaltaehkäisevän, alueellisen nuorisotyön tarve on ilmeinen. Alueelliseen työhön vastataan sitoutumalla Walkers-toimintaan kahdeksi vuodeksi eteenpäin, yhtenä työmuotona on liikkuva nuorisotyö jolla tarjotaan palveluja ja kohdataan nuoria siellä missä nuoret vapaa-aikaa viettävät.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Ei ole tiedossa.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Nuorten Talon vastaavan nuorisonohjaajan tehtävä on täytetty määräaikaaisesti vuoden 2022 lokakuulle saakka. Jotta työtä on mahdollista kehittää pitkäjänteisesti, ei työntekijää voida jatkossa palkata määräaikaiseen työsuhteeseen.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei ole tiedossa.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Nopeat muutokset työ- kentässä, henkilöstö- ressurssien haavoittuvuus	Henkilöstön työhyvin- voinnista ja tasapuoli- sesta työnjaosta huoleh- timinen.	Omasta työhyvinvoin- nista huolehtiminen ja mahdollisten epäkohtien puheeksiotto ja ilmoitta- minen	työhyvinvointikoordinaat- torin ja työterveyshuollon tuki, tarpeenmukainen työnohjaus

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Riskinä on henkilöstön työhyvinvointiin liittyvät haasteet, siihen varautuminen mm. työnohjauksella. Niukkojen henkilöstöressurssien myötä yksittäisen työntekijän poissaolo voi ajaa alas kokonaisen toiminnon, varautuminen mahdollisten sijaisten käyttämiseen talousarvion puitteissa.

Soisalo-opisto

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	26	27	28	25	2	1	25	25
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja op- pisopimuslaiset	7	3		1				
Sijaiset	1			1				
YHTEENSÄ	34	30	28	27	2	1	25	25
Henkilötyövuodet	32,7	29,4	27,4	26,0	1,6	1,0	25,0	25,0

Verrattuna vuoden 2021 talousarvioon Soisalo-opiston vakinaisen henkilöstön määrä on vähentynyt kolmella henkilöllä ja henkilötyövuodet 1,4 henkilötyövuodella. Muutos johtuu Soisalo-opiston tehtävien uudelleenjärjestelystä (talouden tasapainottamistoimenpiteet) sekä kahden Verson työntekijän siirtymisestä kulttuuri- ja tapahtumapalveluihin.

Vakinaisen henkilöstön lisäksi Soisalo-opiston vuoden 2022 talousarvioon sisältyy yksi määräaikainen ja yksi sijainen.

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Ei tiedossa olevia muutoksia.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Eläköitymiset on hyödynnetty, talousarviovuonna ja suunnittelukaudella ei tiedossa olevia muutoksia.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Ei tiedossa olevia muutoksia.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tiedossa olevia muutoksia.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Toimintaympäristön jatkuva muutos.	Täydennyskoulutuksen ja osaamisen kehittämisen mahdollistaminen.	Osaamisen kehittäminen ja sen hyödyntäminen työssään.	Sisäinen koulutus, koulutusorganisaatiot.

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Mahdollinen asiakasmäärän väheneminen ja sen vaikutukset henkilöstöön.

TEKNINEN TOIMI

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	143	158	162	154	4	3	54	55
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	27	20	24	27	2	0	4	1
Sijaiset	23	12	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	193	190	186	181	6	3	58	56
Henkilötyövuodet	190,3	188,3	179,6	171,1	6,0	2,5	56,8	54,7

Teknisen toimen kokonaishenkilöstömäärä vähenee viidellä henkilöllä verrattuna vuoden 2021 talousarvion henkilöstömäärään.

Vakinaisen henkilöstön määrä vähenee kahdeksalla henkilöllä. Tukipalveluyksikössä henkilöstön sijoittumista palvelualueella on tarkennettu ja yhdeksän henkilöä siirtyy sosiaali- ja terveystoimen alaisuuteen vuoden 2022 alusta alkaen.

Talousarviossa on määrärahavaraus kahdeksalle oppisopimussuhteiselle henkilölle.

Suunnitelmavuosien muutos on selostettu tarkemmin tukipalveluyksikön kohdalla.

Strateginen ohjaus, suunnittelu ja toteuttaminen

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	15	14	15	16	0	0	16	17
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	5	7	6	4	2	0	3	1
Sijaiset	0							
YHTEENSÄ	20	21	21	20	2	0	19	18
Henkilötyövuodet	27,4	25,4	20,2	19,7	2,0	0,0	18,7	17,7

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Rakennusarkkitehdin tehtävä täytettiin 1.11.2021 alkaen.

Kaavasuunnittelijan tehtävä pyritään täyttämään loppuvuoden 2021 aikana.

Kiinteistöveroselvitystyö valmistuu vuoden 2024 aikana, jonka jälkeen kiinteistöveroselvitykseen palkatun määräaikaisen henkilöstön tarve päättyy.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Taloussuunnitelmavuoden 2023 aikana eläköityy aluevastaava (määräaikainen).

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Aluevastaavan tehtävä täytetään vakinaisena 1.10.2023 alkaen.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tarvetta muutoksille.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Kiire, liian niukat henkilöstöresurssit	Tarvittavista resursseista huolehtiminen	Omien töiden priorisointi	Riittävät määrärahat

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Henkilöstön jaksaminen. Resursseista huolehtiminen talousarvion puitteissa.

Rakentamisen ohjaus

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	2	2	3	3	0	1	3	3
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja opiskelijat	1	2	1	1	0	0	1	0
Sijaiset								
YHTEENSÄ	3	4	4	4	0	1	4	3
Henkilötyövuodet	3,3	3,8	3,5	3,5	0,0	1,0	3,5	2,5

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Tekninen lautakunta hyväksyi 30.6.2021 sopimuksen Varkauden kaupungin ja Joroisten kunnan rakennusvalvontaan liittyvien viranomaistehtävien hoitamisesta. Sopimuksen mukaisesti 9.8.2021 aloittaneen tarkastusinsinöörin työpanoksesta myydään puolet Joroisten kunnalle.

Arkiston digitointihankkeen arvioidaan valmistuvan vuoden 2023 loppuun mennessä, jolloin määräaikaisen arkistojärjestelijän tarve päättyy.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Ei tiedossa.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Ei tiedossa.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tarvetta muutoksille.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Sijaisten/varahenkilöiden puute.	Esimiehen mahdollisuudet sijaistaa tai hankkia	Sovitut työt tehdään sovituksessa ajassa.	Selvitetään varahenkilöjärjestelmän luominen

	sijaisia ovat erittäin rajalliset. Varahenkilön kouluttaminen lupavalmistelijan tehtävään.		

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Pitkän poissaolon (sairaus tms.) ajalle, on harvoin mahdollista varautua etukäteen ilman varahenkilöjärjestelmää.

Irtisanoutumisten ja eläköitymisten aiheuttamat rekrytoinnit tulee tehdä riittävän ajoissa sekä varata riittävästi aikaa myös perehdyttämiselle.

Tukipalveluyksikkö

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	124	140	142	133	4	1	33	33
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja opisopimuslaiset	20	11	17	22	0	0	0	0
Sijaiset	23	12	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	167	163	159	155	4	1	33	33
Henkilötyövuodet	157,8	157,1	154,4	146,4	4,0	1,0	33,1	33,1

Ruokapalvelut

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	42	47	47	54	0	0	0	0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja opisopimuslaiset	5	1	4	11	0	0	0	0
Sijaiset	13	8						
YHTEENSÄ	60	56	51	65	0	0	0	0
Henkilötyövuodet	52,2	49,9	48,9	58,8	0,0	0,0	0,0	0,0

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Vuoden 2022 aikana on päätettävä ruoka- ja puhtauspalveluiden toimintamuoto maakunnallisen hyvinvointialueen tullessa voimaan vuoden 2023 alussa.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Talousarviovuoden aikana eläköityy kaksi suurtalousohjaajaa. Lisäksi yksi suurtalousohjaaja jatkaa opintovapaalla.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Eläköityvien tehtävät täytetään.

Talousarviossa on määrärahavaraus kuudelle oppisopimussuhteiselle ruokapalvelutyöntekijälle.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Yksi tehtävä muutetaan palveluvastaavan tehtäväksi.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Ikärakenne	Rekrytointi Työpaikkojen työnkierto Työyhteisön sisällä työpisteiden kierto	Fyysisestä ja psyykkisestä kunnosta huolehtiminen Ergonomia Työ tauottaminen	Työterveys Tyky-toiminta Kehityskeskustelut
Niukat henkilöstöresurssit Sijaisten saanti Paikalla olevien kuormitus	Työyhteisön kuunteleminen Työvuorosuunnittelu Riittävät ja oikein kohdennetut resurssit	Työohjeet ajan tasalle Minimityöohjeet käyttöön	Henkilöstötoimi Luottamushenkilöt Työsuojeluvaltuutetut

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Henkilöstön ikärakenteesta johtuen on haastavaa löytää kaikille työkykyä vastaavia tehtäviä. Yhteistyössä työntekijän, esimiehen ja työterveyshuollon kanssa pyritään löytämään ratkaisuja.

Asiakkaiden palveluntarvevaateet luovat paineita henkilöstön lisäämiseen. Resurssien kasvattaminen lisää esimiesten työtä, haasteellista on jo nyt järjestää työntekijöitä kaikkiin tehtäviin. Esimiesten työaika menee henkilöstöjärjestelyihin.

Puhtauspalvelut

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	50	59	60	46	0	0	0	0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	7	5	9	5	0	0	0	0
Sijaiset	10	3	0					
YHTEENSÄ	67	67	69	51	0	0	0	0
Henkilötyövuodet	67,9	67,5	67,8	50,1	0,0	0,0	0,0	0,0

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Vuoden 2022 aikana on päätettävä ruoka- ja puhtauspalveluiden toimintamuoto maakunnallisen hyvinvointialueen tullessa voimaan vuoden 2023 alussa.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Talousarviovuoden aikana eläköityy kaksi laitoshuoltajaa.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Eläköityvien tilalle tarvitaan työntekijät.

Talousarviossa on määrärahavaraus kahdelle oppisopimussuhteiselle laitoshuoltajalle.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Tehtävämuutoksista johtuen on tarvetta nimikemuutoksille.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Ikärakenne	Rekrytointi Työpaikkojen työnkierto Työyhteisön sisällä työpisteiden kierto	Fyysisestä ja psyykkisestä kunnosta huolehtiminen Ergonomia Työ tauottaminen	Työterveys Tyky-toiminta Kehityskeskustelut
Niukat henkilöstöresurssit Sijaisten saanti Paikalla olevien kuormitus	Työyhteisön kuunteleminen Työvuorosunnittelu Riittävät ja oikein kohdennetut resurssit	Työohjeet ajan tasalle Minimityöohjeet käyttöön	Henkilöstötoimi Luottamushenkilöt Työsuojeluvaltuutetut

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Henkilöstön ikärakenteesta johtuen on haastavaa löytää kaikille työkykyä vastaavia tehtäviä. Yhteistyössä työntekijän, esimiehen ja työterveyshuollon kanssa pyritään löytämään ratkaisuja.

Asiakkaiden palveluntarvevaateet luovat paineita henkilöstön lisäämiseen. Resurssien kasvattaminen lisää esimiesten työtä, haasteellista on jo nyt järjestää työntekijöitä kaikkiin tehtäviin. Esimiesten työaika menee henkilöstöjärjestelyihin.

Kiinteistöpalvelut

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	30	32	34	32	4	1	32	32
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimussijaiset	8	5	3	5	0	0	0	0
Sijaiset	0	1						
YHTEENSÄ	38	38	37	37	4	1	32	32
Henkilötyövuodet	36,6	37,7	35,6	35,4	4,0	1,0	32,0	32,0

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Toiminnassa ei ole tiedossa merkittäviä muutoksia.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Talousarviovuoden aikana eläköityy kiinteistönhoitaja.

Taloussuunnitelmavuosien aikana eläköityy toimistosiihteri, yksi huoltomies, yksi sähköinsinööri sekä yksi sähköasentaja.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Eläköityvien tehtävät täytetään.

Talousarviossa on määrärahavaraus kolmelle kesäajan harjoittelijalle.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tarvetta muutoksille.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Ikärakenne	Rekrytointi Työyhteisön kuunteleminen	Fyysisestä ja psyykkisestä kunnosta huolehtiminen Ergonomia Työn tauottaminen	Työterveys Tyky-toiminta Kehityskeskustelut

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Henkilöstön ikärakenteesta johtuen on haastavaa löytää kaikille työkykyä vastaavia tehtäviä. Yhteistyössä työntekijän, esimiehen ja työterveyshuollon kanssa pyritään löytämään ratkaisuja.

Asiakkaiden palveluntarvevaateet luovat paineita henkilöstön lisäämiseen. Palveluiden sisällön tarkentamisella ja yhteisillä pelisäännöillä pyritään kaikkia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun.

Tukipalveluiden hallinto

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	2	2	1	1	0	0	1	1
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset			1	1	0	0	0	0
Sijaiset								
YHTEENSÄ	2	2	2	2	0	0	1	1
Henkilötyövuodet	1,1	2,0	2,1	2,1	0,0	0,0	1,1	1,1

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Wellness Warkaus ESR-hanke käynnistyi helmikuussa 2020 ja se kestää 31.12.2022 saakka. Hankkeen tavoitteena on tuottavuuden ja työhyvinvoinnin parantaminen. Hankkeelle on palkattu määräaikainen hanke-työntekijä, jonka työsuhde kestää 31.12.2022 saakka.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Ei muutoksia.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Ei muutoksia.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tarvetta muutoksille.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Yksin työskentely	Riittävät resurssit	Oman työn suunnittelu Työtehtävien delegointi	Oma esimies Henkilöstötoimi

Pysäköinninvalvonta

	Henkilöstö 31.12.2019	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö/ TA2021	Henkilöstö/ TA2022	Eläköity- miset 31.12.2023 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2024 - 31.12.2027	Tavoite- henkilöstö 31.12.2023	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026
Vakinaiset	2	2	2	2	0	1	2	2
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	1							
Sijaiset								
YHTEENSÄ	3	2	2	2	0	1	2	2
Henkilötyövuodet	1,8	2,0	1,5	1,5	0,0	0,5	1,5	1,5

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Toiminta on vakiintunutta.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Taloussuunnitelmavuosien aikana eläköityy pysäköinnintarkastaja (0,5 htv).

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Pysäköinninvalvonnan apuna käytetään työllistämistuella palkattua henkilöä.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tarvetta muutoksille.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Yksin työskentely/väkivallan uhka	Esimiehen apu uhkatilanteiden jälkiselvityksessä.	Uhkatilanteessa on pyrittävä poistumaan paikalta ja hakeutumaan ympäristöön, jossa on muita ihmisiä.	Poliisi
Jatkuva valppaana olo liikenneympäristössä	Esimiehen kanssa käydään säännöllisesti läpi esiintyneet vaaratilanteet ja pyritään löytämään ratkaisuja niiden ehkäisemiseksi.	Työntekijän tulee seurata ympäröivää liikennettä ja toimia vaaratilanteiden välttämiseksi.	

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Merkittävimmät riskitekijät ovat liikenteen aiheuttamat vaaratilanteet sekä aggressiivisesti käyttäytyvät asiakkaat. Henkilöstön kanssa on keskusteltu kattavasti riskeihin varautumisesta sekä niiden ennaltaehkäisystä. Tarvittaessa hankitaan haalarikamerat turvaamaan jokapäiväistä toimintaa.

LIITE 3 INVESTOINTIHANKKEET VUONNA 2022**MAA- JA VESIALUEET****9000 MAANHANKINTA****T 200.000**
M 150.000

Kunnan maanhankinnan tulee olla etupainotteista ja tätä varten tulee olla riittävä määräraha-
raus, vaikka hankinnan kohteet eivät ole kokonaisuudessaan etukäteen tiedossa.

Hankkeen investointityyppi: Uushankinta

Hankekuvaus:

Tulo-odotus edellyttää, että joitakin asunto- ja liike/teollisuustontteja myydään vuonna 2022.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Tulot	200 000	200 000	200 000	200 000
Kulut	150 000	150 000	150 000	150 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta käyttötalouteen				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	0	0	0	0

9015 TEOLLISUUSTONTTIEN KUNNOSTAMINEN**M 50 000**

Hankkeen investointityyppi:

Hankekuvaus:

Määrärahaalla parannetaan asemakaavassa olevien teollisuustonttien rakennettavuutta teke-
mällä pintaraivauksia ja tasauksia valmiiksi.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	50 000	50 000	50 000	50 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	0	0	0	0

9050 TONTTITARJONNAN PARANTAMINEN**OMAKOTITONTIT**

Kaupungilla on luovutuskelpoisia omakotitontteja seuraavasti:

Luttila	4
Lehtoniemi	12
Häyriä	7
Puurtila	25
Reporinne	2
Taipale	11
Teerimäki	9
Kommila	2
Lajunniemi	3
Huuhtaus	1
Kuivaniemi	10
Ruokojärvi	0
Kaura-aho	0
Kangaslampi	8
Yhteensä	94

Tontteja on siis määrällisesti riittävästi; sijainti ja muut laatutekijät voisivat sen sijaan olla parempiakin. Kaupungin elinkeino-ohjelma toteaa, että ”Varkauden runsaat vesistöt tulee hyödyntää entistä paremmin myös erityyppisessä asuntorakentamisessa”.

RAKENNUKSET

TOIMITILAT

Toimitilojen investointiohjelman tavoitteena on järjestää hallintokuntien palvelutuotannolle toimintojen edellyttämät tilat.

Toimintoja on keskitetty mahdollisimman harvoihin rakennuksiin. Tyhjentyneet rakennukset pyritään ensisijaisesti myymään. Mikäli ostajaa ei löydy, tilat vuokrataan tai rakennus puretaan. Suojelupäätökset ovat muodostuneet esteeksi rakennusten purkamiselle. Tyhjentyneiden rakennusten ylläpitokustannukset pyritään minimoimaan ja rakennusten kylmilleen laittamisen edellytykset selvitetään. Kiinteistöjen ja rakennusten omistajana kaupunki on vastuussa toimitilojen terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Laki rakennusperinnön suojelemisesta myös edellyttää omistajaa huolehtimaan rakennuksen säilymisestä.

Kaupungin omistamissa rakennuksissa on korjaustarpeita huomattavasti enemmän kuin määrärahojen puitteissa pystytään korjaamaan. Nykyisillä raha- ja henkilöresursseilla korjausvelka kasvaa tai ei ainakaan vähene ja varsinkin tyhjäksi jääneet rakennukset rapistuvat.

Investointiohjelmaan korjauskohteita tärkeysjärjestykseen asetettaessa, ensisijaiset kriteerit ovat tilojen ja piha-alueiden terveellisyys ja turvallisuus sekä kiinteistöihin sidotun pääoman arvon säilyminen. Kaupungin omistamien toimitilakiinteistöjen korjausvelan suuruudeksi on arvioitu yli sadaksi miljoonaksi euroksi.

Vuosi	Investoinnit, netto	Poistot
2001	1.990.000	1.380.000
2002	3.362.000	1.414.000
2003	4.839.000	1.427.000
2004	7.809.000	1.483.000
2005	3.852.000	1.563.000
2006	2.535.000	1.900.000
2007	3.025.000	1.820.000
2008	2.452.000	1.727.580
2009	3.275.000	1.974.692
2010	3.920.000	1.952.300
2011	2.122.091	2.157.680
2012	1.666.500	2.114.200
2013	3.391.250	2.715.000
2014	1.950.000	2.673.846
2015	3.647.000	2.370.000
2016	6.495.000	2.350.000
2017	8.141.000	2.469.055
2018	8.375.000	2.846.800
2019	9.125.000	3.000.400
2020	5.560.000	3.233.100

Rakennusten pitkä poisto aika (yleensä 40 v ja tasapoisto) pienentävät suhteellista poistojen määrää, kun sitä verrataan muihin käyttöomaisuuseriin. Vuoden 2012 jälkeen tehtyjen investointien poistoajat ovat selkeästi lyhyemmät. Investointien puristaminen poistojen tasoon on äärimmäisen vaikeaa, kun tiedetään kiinteistöjen korjaustarpeet.

Esitettyyn investointiohjelmaan on syytä suhtautua varauksella, koska korjaustarpeiden määrästä johtuen kesken vuoden ohjelmaan joudutaan ottamaan hankkeita, jotka on suunniteltu

toteutettavaksi myöhempänä ajankohtana. Korjausrakentamisen luonteesta johtuen rakennustöiden aikana voi paljastua odottamattomia vaurioita, jotka joudutaan korjaamaan työn aikana, mistä johtuen kustannusarviot ovat suuntaa antavia. Kaikkiin kohteisiin ei myöskään ehditä taolousarvion laadintavaiheessa tekemään tarkkoja kustannusarvioita.

Toimitiloissa esiintyvistä sisäilmaongelmista johtuen on mahdollista, että investointisuunnitelmaan joudutaan myös tästä syystä tekemään muutoksia.

YLEISHALLINNON RAKENNUKSET

9102 Kaupungintalo

200.000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

A-osan IV-koneiden uusiminen

IV koneet ovat 80- luvulta ja elinkaarensa päässä. Koneissa on ollut käyntihäiriöitä ja ne tulee uusia.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	200 000	200 000	200 000	200 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	8 000	8 000	8 000	8 000

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN RAKENNUKSET

9201 Vanha sairaala

250.000

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu

100.000

Hankekuvaus:

Vanhan sairaalan välttämättömät korjaukset

Määrärahalla varaudutaan teettämään kohteesta hankesuunnitelma jatkokäyttöä varten.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

150.000

Hankekuvaus:

Vanhan sairaalan välttämättömät korjaukset

Määrärahalla varaudutaan pakollisiin korjauksiin jotta rakennus säilyy kunnossa. Kaakkoispäädyn julkisivun korjaus siirtyi vuodelta 2021.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	250 000	250 000	250 000	250 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	10 000	10 000	10 000	10 000

9212 Käpykankaan palvelukeskus

450.000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Käpyrinne 2 ja 3 ikkunoiden uusinta

Ikkunat ovat elinkaarensa päässä ja ne tulee uusia.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	450 000	450 000	450 000	450 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	18 000	18 000	18 000	18 000

SIVISTYSTOIMEN RAKENNUKSET

PERUSKOULUT

9322 Waltterin koulu

550.000 AKJ 350.000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Oppilasparkki vanhan ruokalan tilalle

100.000

Uusi Waltterin ruokapalvelukeskus Messi otettiin käyttöön 2021. Vanhalle ruokalalle ei ole käyttöä ja se tulisi purkaa, purkukustannukset kirjataan käyttötalouteen. Puretun ruokalan tilalle toteutetaan parkkialue oppilaskäyttöön.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

C-osan ulkoseinän rappauksen uusinta.

250.000

Ulkoseinän rappaus on elinkaarensa päässä ja osin jo irronnut seinästä. Rappaus tulee uusiksi. Hanke siirtyi vuodelta 2021, urakkatarjous ylitti tuolloin varatut määrärahat.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Waltterin korttelin aitaus

200.000 AKJ 0

Waltterin koulun alueella ilkeältä ja häiriöt ovat lisääntyneet huomattavasti ilta- ja yö aikaan. Myös liikuntatalon alueella on havaittu sama. Vartiointikulut ovat vuosittain 70.000 – 80.000 € ja ilkeällä sekä siitä aiheutuvien siivouskulujen osuus vaihtelee 10.000 – 30.000 € vuosittain. Kuntalaiset ovat myös valittaneet ilta- ja yö – aikaan tapahtuvista alueen häiriöistä. Määrärahaalla aidataan koko Waltterin koulun kortteli, liittymiin tulee automaattiportit sekä tarvittavat henkilöportit. Alueeseen kuuluu Waltterin koulu, liikuntatalo ja nuorten talo. Investointi maksaa itsensä takaisin arviolta 4 – 5 vuoden aikana. – Apulaiskaupunginjohtajan talousarvioesityksessä Waltterin koulun aitaus on poistettu vuoden 2022 investointiesityksestä. Määräraha on siirretty 50 000 Könönpellon koulun saneeraukseen vuodelle 2022 ja 150 000 ennalta arvaamattomiin korjauksiin.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	550 000	350 000	350 000	350 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
siivouskulut pienenevät				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	22 000	14 000	14 000	14 000

9314 Könönpellon koulu

200.000 AKJ 250.000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Viemärien saneeraus

200.000

Viemärit ovat pääosin alkuperäisiä ja ne ovat elinkaarensa päässä. Viime vuosina putkirikkoja ja vuotoja on esiintynyt aika ajoin. Viemärien uusiminen jakautuu vuosille 2022 ja 2023.

Waltterin koulun aitaamisesta siirretty 50 000 € apulaiskaupunginjohtajan talousarvioesityksessä.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	200 000	250 000	250 000	250 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	8 000	10 000	10 000	10 000

9315 Lehtoniemen koulu**100.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Lattioiden uusiminen**

Osassa koulun tiloista on alkuperäisiä lattioita, joiden eristeinä voi olla mm orgaanisia aineita (sammalta jne.). Eristeet voivat olla epäpuhtauksien lähde sisäilmaan. Edellisinä vuosina on uusittu 1. ja 2. krs luokkinen lattioita. Vuonna 2022 on tarkoitus uusida 3.krs luokkien lattiat.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	100 000	100 000	100 000	100 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	4 000	4 000	4 000	4 000

9319 Repokankaan koulu**350.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Ilmanvaihtojärjestelmän saneeraaminen**

Koulun ilmanvaihtojärjestelmän saneeraus. Tiloja on muuteltu alkuperäisestä, ilmanvaihto ei ole riittävä nykytilanteelle. Kyseessä on rakennuksen sisäilmaan liittyvä hanke. Saneeraus on suunniteltu jakautuvan kolmelle vuodelle, 2021 - 2023. Ensimmäinen osa toteutettiin 2021, liikuntasalin saneerauksen yhteydessä.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	350 000	350 000	350 000	350 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	14 000	14 000	14 000	14 000

9324 Kankun koulu**50.000****Hankkeen investointityyppi:** Suunnittelu**Hankekuvaus:****Hankesuunnitelma**

Kankun koulun asemakaava on vireillä. Kankun koulusta tulee tehdä hankesuunnitelma.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	50 000	50 000	50 000	50 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	2 000	2 000	2 000	2 000

PÄIVÄKODIT**9301 Päiviönsaaren päiväkot****30.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Sisäkatot**

Päiviönsaaren päiväkodin sisäkatot ovat avonaisia harvalaudoitus kattoja, joiden takana on villa. Villa on kuitulähde sisäilmaan. Katot tulisi ummistaa ja niihin tulisi asentaa akustolevyt.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	30 000	30 000	30 000	30 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	1 200	1 200	1 200	1 200

9306 Kankunharjun päiväkot**20.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Osastojen viilennys**

Päiväkodin tilat lämpiävät kesällä huomattavasti. Viilennys toteutetaan ilmalämpöpumpuilla kohdennetusti tarvittaviin tiloihin.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	20 000	20 000	20 000	20 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	800	800	800	800

9302 Könönpellon päiväkot**20.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Osastojen viilennys****10.000**

Päiväkodin tilat lämpiävät kesällä huomattavasti. Viilennys toteutetaan ilmalämpöpumpuilla kohdennetusti tarvittaviin tiloihin.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Päiväsalin lattian uusinta****10.000**

Päiväsalin lattia on elänyt ja se tulee uusia kokonaan.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	20 000	20 000	20 000	20 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	800	800	800	800

LIIKUNTA- JA NUORISOPALVELUIDEN RAKENNUKSET**9340 Kämärin jääurheilukeskus****50.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:**

Kilpahallin kaukalon pohjan saneeraus

Kaukalon betonilaatassa on havaittu rapautumista, laatta tulee saneerata.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	50 000	50 000	50 000	50 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	2 000	2 000	2 000	2 000

9341 Uimahalli

100.000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Pakolliset korjaukset

Uimahallin välttämättömät korjaukset käytön varmistamiseksi.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	100 000	100 000	100 000	100 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	4 000	4 000	4 000	4 000

9345 Kisapuisto

30.000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Pakolliset korjaukset

Kisapuiston katsomorakennuksen pakolliset korjaukset. Katsomorakennus on suojeltu. Rakenteissa on havaittu rapautumista ja halkeiluja.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	30 000	30 000	30 000	30 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	1 200	1 200	1 200	1 200

TEKNISEN TOIMEN RAKENNUKSET

Teknisen toimen hallinnassa on joukko erityyppisiä rakennuksia. Rakennusten vapautuessa hallintokuntien käytöstä ne yleensä siirtyvät teknisen toimialan hallintaan, vaikkei niille olisikaan omaa käyttöä.

Rakennuksissa on myös paljon korjaustarpeita. Tässä taloustilanteessa suurin osa korjaustoimista joudutaankin siirtämään tuleville vuosille.

9400 Pelastuslaitos

2.000.000

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu

Hankekuvaus:

Paloaseman uudisrakennuksen rakennussuunnittelu

400.000

Paloaseman uudisrakennuksen rakennussuunnittelu.

Hankkeen investointityyppi: Uudisrakentaminen

Hankekuvaus:

Paloaseman uudisrakennuksen rakentaminen

1.600.000

Paloaseman uudisrakennuksen rakentaminen. Hanke jakautuu useammalle vuodelle.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:				

9361 Oikeustalo**200.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Oikeustalon ulkopuolen rouaeristys**

Oikeustalon ulkoseinärakenteet ovat liikkuneet. Rouaeristeet tulee tarkastaa ja uusaa.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	200 000	200 000	200 000	200 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	8 000	8 000	8 000	8 000

9366 Vesitorni**30.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Vesitornin tasanteen porrashissin uusinta**

Nykyinen porrashissi ei kestä käyttöä, vikoja on lähes viikoittain. Porrashissi tulee suunnitella ja uusaa vahvemmaksi.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	30 000	30 000	30 000	30 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	1 200	1 200	1 200	1 200

9372 Ent Joutenlahden koulu**40.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Lattioiden uusiminen**

Osassa koulun tiloista on alkuperäiset lattiat, joiden eristeenä voi olla mm orgaanisia aineita (sammalta jne.). Eristeet voivat olla epäpuhtauksien lähde sisäilmaan. Lattiat uusitaan eristeen.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	40 000	40 000	40 000	40 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	1 600	1 600	1 600	1 600

ERILLISMÄÄRÄRAHAHANKKEET**9390 Ennalta arvaamattomat rakennekorjaukset****300.000 AKJ 450.000**

Toimitilakiinteistöt ovat suhteellisen vanhoja ja niistä on peruskorjattu vain muutama. Toiminnan sujuvuuden kannalta on perusteltua varata erillismääräraha ennalta arvaamattomien rakennus- ja korjausten tekemiseen, jolloin kustannukset voidaan kirjata investointeihin.

Waltterin koulun aitaamisesta siirretty 150 000 € apulaiskaupunginjohtajan talousarvioesityksessä.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	300 000	450 000	450 000	450 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	12 000	18 000	18 000	18 000

xxxx Ennalta arvaamattomat LVISA korjaukset

200.000

Toimitilakiinteistöt ovat suhteellisen vanhoja ja niistä on peruskorjattu vain muutama. Varsinkin kiinteistöjen talotekniikka (LVISA) on suurelta osin saavuttanut teknisen ja toiminnallisen käyttökäytönsä. Ennalta arvaamattomien laiterikkojen määrä kasvaa jatkuvasti. Toiminnan sujuvuuden kannalta on perusteltua varata erillismääräraha ennalta arvaamattomien LVISA-korjausten tekemiseen, jolloin kustannukset voidaan kirjata investointeihin.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	200 000	200 000	200 000	200 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	8 000	8 000	8 000	8 000

xxxx Rakennusten purkaminen

210.000**

Waltterin vanha ruokala	100.000**
Varkauden klubin piharakennukset	30.000**
Revonhätä	50.000**
Okt Murhilahdentie 9	30.000**

** Määrärahavaraus on esitetty käyttötalousmäärärahoissa ja purkukustannukset tullaan kirjamaan kirjanpitolain mukaisesti teknisen toimen käyttötalouteen. Kohteiden purkuun haetaan erillinen päätös. Investoinneissa purettavat kohteet esitetään tiedoksi.

Purettavilla rakennuksilla ei ole tasearvoa.

Taseryhmä rakennukset yhteensä

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	5 170 000	5 170 000	5 170 000	5 170 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	206 800	206 800	206 800	206 800

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

Esityksessä on ryhmitetty samantyyppiset investoinnit paremmin yhteen, jotta niiden tärkeysjärjestystä voisi arvioida selkeämmin. Investointisuunnitelmaan ei ole saatu mahtumaan kaikki esillä olleita ja tarpeellisia hankkeita.

9501 KATUJEN RAKENTAMINEN**355.000***Asuntokadut:***Taipaleenraitin jatko**

50.000

Puurtilan Pohjoisniemen uusi tonttikatu

130.000

Katujen rakentamisen edellytyksenä on asemakaavan ja katusuunnitelmien lainvoimaisuus. uusia omarantaisia omakotitalotontteja muodostuisi n. 8 kpl.

*Muut kadut:***Valssikuja**

150.000

Hankkeella mahdollistetaan uusien liike- ja teollisuustonttien käyttöönotto.

Katuviheriöt

25.000

Määrärahalla parannetaan olemassa olevia katuviheriöitä ja saarekkeita. Toimenpiteillä parannetaan kaupunkiviihtyisyyttä.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	355 000	355 000	355 000	355 000
Tulot				
Vaikutus käyttötalouteen:				
Sillan kunnossapitokulut				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	71 000	71 000	71 000	71 000

9510 MAASTOMITTAUKSET**10.000****Hankkeen investointityyppi:** Suunnittelu**Hankekuvaus:**

Määräraha käytetään suunnittelun ja katujen peruskorjauksen lähtötietojen mittauksiin sekä mahdollisiin maaperätutkimuksiin

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	10 000	10 000	10 000	10 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	2 000	2 000	2 000	2 000

9502 KATUJEN PERUSPARANTAMINEN**800.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Kuivatuksen parantaminen**

50.000

Määräraha käytetään kuntalaisaloitteiden mukaiseen katu- ja yleistenalueiden kuivatuksen parantamiseen. Kohteita ei voi määrittellä ennalta vaan ne määritellään lähinnä kuntalaisten aloitteiden ja tarpeiden mukaisesti. Kohteilla turvataan mm. kiinteistökohtaisten järjestelmien toimivuus sekä vähennetään vuotovesien määrää.

Routavaurioiden korjaus

100.000

Keväisin routavauriot aiheuttavat paikoin merkittäviä paikallisia korjaustarpeita katuverkolla. Määrärahalla korjataan yksittäisiä vaurioita. Kohteet määräytyvät sen mukaan missä korjaustarpeita esiintyy.

Käpykankaan asuntokatuja saneeraus

250.000

Käpykankaan asuntokatuja ja vesihuollon saneeraukseen on tehty saneerausohjelma vuosille 2021–2025. Saneerausohjelmaan kuuluu Metsonkuja, Teerenkuja, Närhinkuja, Riekonkuja, Rastaankuja, Käpylinnunkuja, Leppälinnunkuja ja Pajulinnunkuja. Kadut ovat routivia ja niiltä puuttuu hulevesiviemärinti. Samassa yhteydessä Keski-Savon Vesi Oy saneeraa alueen vesihuollon. Vuodelle 2022 esitetään toteutettavaksi Närhenkuja ja Riekonkuja.

Mäntytien saneeraus

200.000

Keski-Savon Vesi Oy:llä on tarve saneerata Mäntytien vesihuoltoa. Tässä yhteydessä kadun rakennekerrokset kaivautuvat osittain auki. Kadun osittaista saneerausta ei kannata tehdä vaan katu tulisi saneerata koko poikkileikkauksessa samassa yhteydessä.

Lutilan asuntokatuja saneeraus

200.000

Lutilan asuntokadut ovat erittäin huonokuntoiset. Kadut routivat ja niiden kuivatus on puutteellinen. Alueelta puuttuu paikoin kokonaan sadevesiviemärinti. Alueelle on laadittu saneerausohjelma jonka mukaan katujen saneerauksen kustannusarvio on noin 1,5 M€. Vuodelle 2022 esitetään saneerattavan Laurinkuja, Hiidenkiventie ja Välkuja jolloin alueen kaikki kadut on saatu saneerattua.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	800 000	800 000	800 000	800 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	160 000	160 000	160 000	160 000

9503 KATUJEN SUNNITTELU**30.000**

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu

Hankekuvaus:

Määrärahalla valmistaudutaan tulevaisuuden rakentamiseen tuottamalla suunnitelmia. Määräraha on varattu lähinnä omana työnä tehtävään suunnitteluun. Määrärahalla toteutetaan myös kaavan laadinnan yhteydessä tehtävä kunnallistekniikan suunnittelu.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	30 000	30 000	30 000	30 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	6 000	6 000	6 000	6 000

9504 PÄÄLLYSTYSTYÖT**80.000**

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:**Asuntokatuja päällystäminen**

30.000

Uudet asuntokadut saavat rakentamisen jälkeen painua eikä niitä kannata muutoinkaan päällystää ennen kuin suurin osa kadunvarren tonteista on rakennettu. Ensimmäisenä pyritään tietysti päällystämään kokoojakadun luonteiset väylät. Päällystäminen vähentää kunnossapitokustannuksia ja lisää asumisviihtyisyyttä. Mikäli uusia päällystyskohteita ei ole riittävästi, käytetään määrärahat uusintapäällysteisiin. Päällystyskohteet hyväksytään vuosittain teknisessä lautakunnassa.

Kevyen liikenteen väylien kunnostaminen

50.000

Määrärahalla suoritetaan kevyen liikenteen väylien kunnostamisia, pääasiassa päällysteiden osalta. Päällystyskohteet hyväksytään vuosittain teknisessä lautakunnassa.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	80 000	80 000	80 000	80 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ylläpitokulut vähenevät				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	16 000	16 000	16 000	16 000

9505 UUSINTAPÄÄLLYSTYKSET**300.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:**

Määrärahalla suoritetaan päällystettyjen katujen uusintapäällystyksiä. Uusintapäällystyskohteet hyväksytään vuosittain teknisessä lautakunnassa.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	300 000	300 000	300 000	300 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ylläpitokulut vähenevät				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	60 000	60 000	60 000	60 000

9640 LIIKENNETURVALLISUUS**80.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Liikenneturvallisuus kohteet**

30.000

Toteutetaan Keski-Savon liikenneturvallisuussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä.

Liikennemerkkien uusimiset

20.000

Määrärahalla uusitaan huonokuntoisia liikennemerkkejä.

Esteettömyyden parantaminen

10.000

Määrärahalla parannetaan liikenneympäristön esteettömyyttä siten että liikuntarajoitteisten ihmisten liikkuminen helpottuu. Kohteet määritetään yhteistyössä mm. vammaisneuvoston kanssa. Tällä summalla ei saada korjattua kaikkia epäkohtia vaan kohteita esitetään korjattavan vuosittain.

Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittäminen

20.000

Keski-Savon alueelle laaditaan yhteinen kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelma 2022. Ohjelman myötä kuntien toivotaan panostavan kävelyn ja pyöräilyn olosuhteisiin suunnitelmassa esitetyillä keinoilla.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	80 000	80 000	80 000	80 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ylläpitokulut vähenevät				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	16 000	16 000	16 000	16 000

9531 PUISTOT JA LEIKKIPAIKAT**200.000 AKJ 60.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Uuden korkeatasoisen leikkipuiston (liikennepuisto) suunnittelu**

10.000 AKJ

Toteutus 2023 (150.000)**Leikkikenttien peruskorjaus (turvallisuus)**

95.000 AKJ 20.000

Puistojen peruskorjaus

20.000

Kasvillisuuden uusiminen

10.000

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	200 000	60 000	60 000	60 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	40 000	27 000	27 000	27 000

9566 VENESATAMIEN PERUSKORJAUS**50.000**

Määrärahalla korjataan pienvenesatamien laitureita ja veneiden säilytyspaikkoja

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	50 000	50 000	50 000	50 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	10 000	10 000	10 000	10 000

9613 GREEN CORRIDOR**175.000****Hankkeen investointityyppi:** Uudiskohde**Hankekuvaus:****Ämmäkosken ennallistaminen**

Ämmäkoskea ennallistetaan rakentamalla luonnonmukainen kalojen nousuväylä säännöstely-padon itäpuolelle ja kunnostamalla padon alapuolista koskialuetta kutualueeksi. Hankkeelle ollaan saamassa merkittävä osuus ulkopuolista rahoitusta. Esitetty määräraha on kaupungin osuus hankkeesta. Hankkeen vaatima lupa on käsiteltävänä aluehallintovirastossa.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	700 000	700 000	700 000	700 000
tulot	525 000	525 000	525 000	525 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
Siltojen kunnossapitokulut				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	35 000	35 000	35 000	35 000

9672 KATUVALAISTUS**45.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:**

Vuosittain ilmenee tarpeita katuvalaistuksen muutoksille ja laajentamisille joita ei ole voitu ennakoida (vikaantumiset, asukaspalautteet). Määrärahalla toteutetaan ko. muutoksia.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	45 000	45 000	45 001	45 002
Vaikutus käyttötalouteen:				
Energiakustannukset pienenevät				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	9 000	9 000	9 000	9 000

Taseryhmä kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Netto	2 305 000	2 110 000	2 110 001	2 110 002
Vaikutus käyttötalouteen:				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	461 000	422 000	422 000	422 000

LIIKUNTAPAIKAT JA –ALUEET **125.000**

3472 KISAPUISTO JA MUUT ULKOKENTÄT **95.000**

Kisapuiston kenttä **35.000**

Hankkeen investointityyppi: Uusinvestointi
Hankekuvaus:

Investointirahalla hankitaan Kisapuistoon kaksi kappaletta ulkokäyttöön sopivia salibandykaukaloita alustoineen. Kaukaloiden sijoituspaikka on toinen jääkiekkokaukalo Osmajoentien varressa. Nykyistä kivituhkapinnoitetta tasataan ja kunnostetaan. Salibandykaukalot ovat kuntalaisten varattavissa Timmi-tilanvarausjärjestelmän kautta maksua vastaan.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	35 000	35 000	35 000	35 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
lisätuloja kaukaloiden vuokraamisesta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	7 000	7 000	7 000	7 000

Uimarannat **30.000**

Hankkeen investointityyppi: Korjausinvestointi
Hankekuvaus:

Investointirahalla uusitaan wc- ja pukuhuonetiloja kaupungin ylläpitämällä uimarannoilla.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	30 000	30 000	30 000	30 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
korjauskustannukset vähenevät				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	6 000	6 000	6 000	6 000

Kalastuspaikat **30.000**

Hankkeen investointityyppi: Korjausinvestointi
Hankekuvaus:

Pirtinvirran varressa olevat kalastukseen tarkoitetut laiturit ovat pääosin tulleet käyttöikänsä päähän ja ovat uusimisen tarpeessa.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	30 000	30 000	30 000	30 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ylläpitokulut kasvavat				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	6 000	6 000	6 000	6 000

3475 LADUT JA KUNTOPOLUT**30.000**

Hankkeen investointityyppi: Korjausinvestointi
Hankekuvaus:

Kämärin ulkoilureiteille vuoden 2021 aikana valmistuvat sillat tulevat lisäämään ulkoilijoiden määrää reitistöllä. Investointirahalla kunnostetaan olemassa olevia reittejä ja polkuja sekä lisätään alueelle roska-astioita. Investointirahalla parannetaan myös reittien opastetauluja ja –viitoituksia.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	30 000	30 000	30 000	30 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	6 000	6 000	6 000	6 000

Taseryhmä kiinteät rakenteet ja laitteet / liikunta- ja vapaa-aika yhteensä

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	180 000	125 000	125 000	125 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	36 000	25 000	25 000	25 000

SATAMALAITOS**9701 SATAMIEN KEHITTÄMINEN****50.000**

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus
Hankekuvaus:

Akonniemen satama on Varkauden kaupungin omistama ja hallinnoima kansainvälinen satama. Sataman kautta tuotiin vuonna 2020 rehuraaka-aineita noin 17 000 tn. Satamasta vietiin ulkomaille noin 6000 tonnia cca-puuta.

Taipaleen satama on Väyläviraston omistuksessa oleva satama, jota Varkauden kaupunki hallinnoi. Taipaleesta laivattiin raakapuuta noin 125 000 tonnia.

Eduskunta on päättänyt Saimaan kanavasulkujen pidennyksen vuosille 2022–2023. Sulkuporttien pidennyksen jälkeen Saimaalle voidaan liikennöidä 3000 tonnin aluksilla nykyisen 2300 tonnin alusten sijaan. Suuremmat laivakoot eivät vaadi Varkauden satamaan välittömiä investointeja.

Vesiliikennekuljetuksien ennustetaan kasvavan kyseisen investoinnin jälkeen.

Satama-alueelle tulee junaraide, raide on ns. yksityisraide. Rataverkon kautta tulee satamaan noin 200 000 tonnia polttoaineita.

Vuoden 2022 investointeihin osalta on varauduttava rataverkon ylikäytävien uusimiseen, vaihteiden korjaukseen ja satama-alueella olevien hallien pienimuotoiseen korjausinvestointiin 50 000 euroa.

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	50 000	50 000	50 000	50 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	12 500	12 500	12 500	12 500

KONEET JA KALUSTO

Tekninen toimi

Hallinto/suunnittelu

Trimble Locus paikkatietojärjestelmän tuotantoympäristön siirtäminen 65 000
pilvipalveluksi, Trimble Locus Cloud

Tukipalveluyksikkö

Autot 2 kpl 30 000
Scanbox-vaunut 6 kpl 20 000
Puurtilan koulun uuni 10 000
Lehtoniemen ja Puurtilan koulun linjasto 20 000
Kangaslammin palvelukeskus astianpesukone 10 000
Käpykankaan palvelukeskus astianpesukone 20 000

Tekninen toimi yhteensä

175 000

Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala

Kasvun ja oppimisen lautakunta

Perusopetus: oppimisympäristöjen uusiminen 112 500
Varhaiskasvatus: oppimisympäristöjen uusiminen 46 500

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta

Museot: näyttelytekniikan uudistaminen ja kokoelman säilytyskaluston hankinta 13 000
Soisalo-opisto: oppimisympäristöjen uusiminen 14 000
Kämärin taulut 70 000

Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala yhteensä

256 000

Yleishallinto

Konsernipalvelut

Tietohallinto

Teknologia-arkkitehtuuri

- konesalin varmistusratkaisu 30 000
- WLAN-päivitys, kaupungintalo 40 000
- Ovipielinäytöt + kaapelointi 15 000
- kaupungintalon verkkopäivitys, verkon aktiivilaitteet 76 000
- kaupungintalon verkkopäivitys, valokuitujen veto 20 000
- Valokuituverkko 40 000

Tietojärjestelmäarkkitehtuuri

- oppimisympäristöjen kehittäminen, opetustoimen ja varhaiskasvatuksen laitehankinnat 100 000

Tietohallinto yhteensä**321 000****Taseryhmä koneet ja kalusto yhteensä**

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	682 000	752 000	752 000	752 000
Tuotot	0			
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta käyttötalouteen				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	272 800	300 800	300 800	300 800

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET**Yleishallinto****Konsernipalvelut****Tietohallinto**

Teknologia-arkkitehtuuri

- Lisenssit; Microsoft palvelin- ja työasemalisenssit, Office-tuotteet, F-secure 35 000
- Streaming-ratkaisun hankinta 30 000

Tietoarkkitehtuuri

- Digitalisaatio 40 000
- Terveyskampus; integraatiot 25 000
- Tiedonhallinta, digitaalinen turvallisuus 40 000

Tietohallinto yhteensä**170 000****Markkinointi ja viestintä**

Verkkopalvelualusta

60 000**Taloushallinto**

Tukipalvelujen kehittämisprojekti

160 000**Henkilöstöhallinto**

Tukipalvelujen kehittämisprojekti

90 000

Populus HR moduuli

30 000

Titania SA mobiili

15 000

Henkilöstöhallinto yhteensä**135 000****Konsernipalvelut yhteensä****525 000**

Taseryhmä Aineettomat hyödykkeet yhteensä

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	525 000	525 000	525 000	525 000
Tuotot	0	0	0	0
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta käyttötalouteen				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	262 500	262 500	262 500	262 500

OSAKKEET JA OSUUDET

Pohjois-Savon pääomasijoitusrahasto

185 000**Taseryhmä osakkeet ja osuudet yhteensä**

	LTK, €	AKJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	185 000	185 000	185 000	185 000
Tuotot	0	0	0	0
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta käyttötalouteen				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:				

LIITE 4 SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET

SUUNNITELMAPOISTOJEN PERUSTEET

KV 16.12.2013 § 91

PYSYVÄT VASTAAVAT	KILA:n yleisohje		Poistoaika/ Poisto-%
	Poistomenetelmä	Poistoaika Poisto-%	
Aineettomat hyödykkeet:			
Kehittämismenot	tasapoisto	2- 5 vuotta	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5-20 vuotta	5 vuotta
Liikearvo	tasapoisto	2-5 vuotta	2 vuotta
<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>			
Perustamis- ja järjestelymenot	--		
Tutkimus- ja kehittämismenot	--		
Atk-ohjelmistot	tasapoisto	2-5 vuotta	2 vuotta
Muut	tasapoisto	2-5 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet:			
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat:			
Hallinto- ja laitosrakennukset (puu)	tasapoisto	20-50 vuotta	25 vuotta *)
Hallinto- ja laitosrakennukset (kivi)	tasapoisto	20-50 vuotta	25 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset (puu)	tasapoisto	20-30 vuotta	25 vuotta *)
Tehdas- ja tuotantorakennukset (kivi)	tasapoisto	20-30 vuotta	25 vuotta
Talousrakennukset (puu)	tasapoisto	10-20 vuotta	10 vuotta
Talousrakennukset (kivi)	tasapoisto	10-20 vuotta	15 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	20-30 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset (puu)	tasapoisto	30-50 vuotta	30 vuotta
Asuinrakennukset (kivi)	tasapoisto	30-50 vuotta	30 vuotta
Muut rakennukset ja rakennelmat	--		
Kiinteät rakenteet ja laitteet:			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	15 % -20 %	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	10 % -25 %	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	10 % - 20 %	20 %
Puistot	--		
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	7 % 10 %	Keski-Savon Vesi Oy:n poistosuun. mukaan
Viemäriverkosto	Menojäännöspoisto	7 % 10 %	
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäännöspoisto	20 % - 22 %	22 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	20 %
Sähkö-, vesi -yms laitosten laitoskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto	15 % - 25 %	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto	20 % - 25 %	25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto	20 % - 25 %	25 %
Koneet ja kalusto:			
Rautaiset alukset	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	20 %
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Menojäännöspoisto	20 % - 27 %	27 %
Muut kuljetusvälineet	Menojäännöspoisto	25 % - 30 %	30 %
Muut liikkuvat työkoneet	Menojäännöspoisto	25 % - 30 %	30 %
Muut raskaat koneet	Menojäännöspoisto	20 % - 25 %	25 %
Muut kevyet koneet	Menojäännöspoisto	25 % - 30 %	30 %
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Menojäännöspoisto	20 % - 30 %	30 %
Atk-laitteet	Menojäännöspoisto	30 % - 40 %	40 %
Muut laitteet ja kalusteet	Menojäännöspoisto	30 % - 40 %	40 %
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukaan		käytön mukaan
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat			
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa

Muutos Kvalt. 19.10.2015 § 57, kaikki 3.000 € tai sen alle olevat käyttöomaisuushankkeet poistetaan kertapoistona.

*) Muutos kv. 7.12.2021 Puurakentamisen tekniikan kehittymisen myötä puurakenteisten hallinto- ja laitosrakennusten poistoaika yhdenmukaistetaan vastaamaan kivirakenteisten kanssa.